

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

Index Tractatum, & Resolutionum hujus Tomi Octavi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

INDEX

Tractatum, & Resolutionum hujus Tomi Octavi.

Ultimus numerus paginam indicat.

TRACTATUS I.

De Opinione probabili p. 1.

- RES. I. **A**n sit licitum, relicta opinione probabili, & magis tuta, sequi opinionem probabilem, & minus tutam? Ex p. 2. tr. 13. r. 1. ibid.
1. An in administratione Sacramentorum liceat sequi opinionem probabilem, & minus tutam, relicta probabili, & tutiori? Et in textu hujus resolutionis aliqui casus specialiter pro praxi hujus questionis explanantur? Ex p. 2. tr. 13. r. 2. ibid.
 2. Quenam opinio eligenda sit, illa, quae est Sacramento favorabilis, an illa, quae est favorabilis suscipienti? Et pro praxi adducitur, an qui peccat confessionem possit absolvi in articulo mortis, etiam sine conditione; & in tali casu sufficiat verius testis fides, testans infirmum signa poenitentiae indicasse, nec talem testem jurare necessarium, nec Christianum esse oportebit? Ex p. 2. tr. 13. r. 3. p. 2.
 3. An in Sacramento Poenitentiae, quando agitur de jurisdictione Confessarii, possit ille, & poenitens uti in eius administratione opinione probabili, relicta probabili? Et an in electione opinionum illa sit amplianda, quae est probabilior, & securior? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. r. 4. ibid.
 4. An liceat uti jurisdictione probabili relicta certa? Idem dicendum est de materia, & forma? Ex p. 9. tr. 7. & Misc. r. 1. p. 3.
 5. An Confessarius teneatur sequi poenitentis opinionem? Et an Confessarius non proprius, ut regularis, & non proprii Pastores, & Parochi, peccet mortaliter, vel tantum venialiter, si poenitentem habentem pro se opinionem probabilem nolit absolvere? Et an hoc etiam procedat, si Confessarius falsam esse opinionem poenitentis existimat, si tamen probabili reputetur inter Doctores probata auctoritatis? Ex p. 2. tr. 13. r. 11. p. 5.
 6. An sit opinio probabilis asserere in articulo mortis, praesente Parocho, posse quemlibet sacerdotem absolvere moribundum? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. ref. 161. ibid.
 7. An quando fas est sequi aliquam opinionem probabilem in vita, etiam liceat sequi illam in articulo mortis? Ex p. 2. tr. 13. r. 9. p. 6.
 8. An opinio probabilis speculativa, sit semper probabilis practica? Ex p. 9. tr. 6. & Misc. r. 21. ibid.
 9. An opinio speculativa probabilis semper in praxi tuto completi possit? Ex p. 2. tr. 13. r. 12. p. 7.

Tom. VIII.

11. An sit probabilis opinio aliquorum asserentium Equites Hierosolymitanos non esse vere religiosos? Et an virtute Cruciate possit commutari votum religionis D. Jacobi Calatrava, Alcantara, non tamen religionis D. Joannis? Et notatur Equites D. Jacobi, Alcantara, Calatrava non esse vere religiosos. Et docetur, quod legatum relictum sub conditione, si aliquis efficiatur religiosus, possit consequi, si aliquis efficiatur Eques Melitensis? Ex p. 1. r. 4. & Misc. 4. r. 3. ibid.
12. An responso casuum conscientiae possit consulere in his, quae pertinent ad utilitatem interrogantis juxta alicujus opinionem contra propriam, ita ut vir doctus possit relicta opinione, quam probabiliorē credit, juxta probabilem consulere, quando poenitentem consultum eximit, verbi gratia, ab obligatione restitutionis, & alia quacumque? Et quid autem, quando ipsum confessor ad quipiam obligat? Et an quando supradictus responso casuum interrogaretur, quid ipse sentiat esse verius, & probabile, an tunc debeat consulere, quod ipse indicat esse verius, vel probabilis? Ex part. 2. tract. 13. ref. 14. pag. 8.
13. An eo ipso, quod aliqua opinio in aliquo libro invenitur impressa, existimanda sit probabilis? Ex p. 9. tr. 7. & Misc. 2. r. 60. p. 9.
14. An auctoritas viri Doctore probi, & docti reddat opinionem probabilem? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. ref. 30. ibid.
15. An quando varietas opinionum versatur inter superiorem, & subditum teneatur subditus obedire? Et an superior non possit iuste punire subditum non obedientem auctum ad id opinionem probabili? Ex p. 2. tr. 13. ref. 10. ibid.
16. An subditus possit non obedire praecepto superioris, quando probabiliter judicat esse illicitum, vel extra jurisdictionem? Et notatur, quod si sub opinione probabili est superior non esse legitimum, quia verbi gratia, legitime non est electus, vel ex alio capite, subditum non esse obligatum obedire? Ex p. 4. tract. 4. & Misc. r. 31. p. 10.
17. An Rex possit bellum gerere ex opinione probabili, licet ab altero Rege possideatur Regnum, etiam cum opinione probabili? Ex p. 2. tr. 13. r. 8. ibid.
18. An si duo Reges habeant ius probabile ad successorem alicujus regni, possint illud armis occupare, non expectata sententia iudicum? Sed difficultas est, ad quem pertineat in hac causa ius dicere? Et docetur posse Reges, stante opinione probabili, inferre bellum alteri Principi Regnum ex opinione probabili etiam possidentis, & posse dari bellum ex utraque parte iustum. Et inferunt ex

2

reservando

- testamento minus solemniter acquiri ius ad rem legatam, & eam posse clam à possidenti tolli privata auctoritate, secus tamen scandalo? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. r. 70. aliàs 69. p. 11
19. An in favorem Principis presumendum sit in dubio positivo? Habet v. g. subditus rationes probabiles, ut aliquid tributum sit iniustum, adsum vero pro Principe & iustitia vestigialis alie rationes probabiles, queritur, an teneatur solvere tributum? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. r. 59. p. 13
20. An index possit iudicare secundum opinionem probabilem, communem, & probabiliori relicta, & etiam contra propriam opinionem, dummodo probabile sit circa ius, non vero circa factum? Et cessante scandalo, an possit nunc circa unam, nunc secundum aliam iudicare? Et si ad sit scandalum, quamvis peccaret, non teneatur ad restitutionem? Ex his etiam inferitur decisio multorum casuum, qui in §. ultimo huius resolutionis explanantur, in quibus iudex potest iudicare secundum quam maluerit, sententiam & opinionem. Et tandem aduertitur indices non ob id subici Syndacatu, quod iuxta opinionem probabilem ferant sententiam, probabiliori relicta, & communiori? Ex p. 2. r. 13. ex r. 3. ibid.
21. An iudex possit iudicare secundum opinionem probabilem, relicta probabiliori? Et quid, si ex parte facti probationes aequales sunt? Et quid, si res divisibilis sit, an tunc iudex debeat dividere, aut si dividi non possit partes componere? Et in causis criminalibus an iudex teneatur sequi opinionem probabilem in favorem rei, non obstante opinione probabiliori in favorem Fisci, vel accusatoris? Et an hoc etiam procedat, non solum quando opinio in favorem rei est probabilis circa factum, sed etiam quando est probabilis circa ius? Ex p. 3. tract. addit. r. 13. p. 14
22. Verum unus ex iudicibus, ad quos eiusdem cause decisio spectat, possit contra proprium sensum iuxta alterius Collegae opinionem sententiam ferre? Pro quo in §. 1. huius resolutionis prius duo supponuntur. Et an iudex in iudicando possit sequi opinionem probabilem, qua versatur circa ius, relicta probabiliori? Ex p. 1. tr. 2. & Misc. 2. r. 60. ibid.
23. An appellatio sit licita, si sententia lata sit à iudice secundum opinionem probabilem, vel quod magis est probabilior? Et hoc non solum in causis capitalibus, & sanguinis, sed etiam in civilibus? Ex p. 3. tract. 5. & Misc. 1. r. 105. aliàs 104. p. 16
24. An Advocatus, probabiliori relicta, possit consulere secundum opinionem probabilem in causa sanguinis, vel amissione omnium bonorum? Et an in hoc casu Advocatus teneatur manifestare parti minorem probabilitatem sue cause, alias restituit ei expensas, & damna? Ex p. 2. tr. 13. r. 4. ibid.
25. An Advocatus possit patrocinari causam clientis minus probabilem, etiamsi cognoscat contrariam partis adversè esse probabilior? Et advertitur, quod si consilium petatur in ordine ad forum externum, seu contentiosum, Advocatus non potest dare consilium iuxta sententiam minus receptam, nisi saltem id ipsum declarat. Et docetur iudicem posse iudicare secundum opinionem probabilem, relicta probabiliori? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. r. 63. aliàs 62. ibid.
26. An Advocatus possit sequi opinionem Antonii Cujacii, & similium Iurisconsultorum? Ex p. 2. tract. 13. r. 5. p. 19
27. An Medicus, si iuxta regulas Medicina non habere medicamentum certum, possit sequi opinionem minus probabilem circa aliqua medicamenta, relicta probabiliori? Et quid, si habeat medicamentum certum? Ex p. 2. r. 13. r. 7. ibid.
28. An Medicus possit adhibere morituro medicamentum dubium, & sequi opinionem probabilem, relicta probabi-

- liori? Et an peccet Medicus, qui adhibet medicamentum probabile, cum possit certum adhibere? Et quid, si illud adhibet, de quo utrinque sint aequae probabiles opiniones, quod multum proderit, aut nocet? Et an, si Medicus in ea esset opinione, ut existimaret medicamentum noxium fore, peccet contra iustitiam preterita illud medicamentum iuxta opinionem probabilem alteram? Ex p. 5. r. 3. r. 132. ibid.
29. An qui probabiliter putat rem esse suam, etiamsi probabiliter teneatur ab altero, possit de illa facere occasionem recompensationem, si ius suum non possit defendere coram iudice? Et quid, si probabiliter est rem esse illius, qui illam possidet? Ex p. 9. tr. 9. & Misc. 4. r. 45. aliàs 44. p. 20
30. Remissa aliqua opinionem Auctoris confirmatur? Ex p. 1. r. 1. & Misc. 1. r. 25. p. 21

Appendix ad ceteras alias quaestiones, quae simul pertinent ad hunc tractat. 1. de Opinio probabili huius octavi tom.

AN Pontifex suppleat defectum jurisdictionis inordinatis Sacramentum cum opinio probabili? Ex part. 8. tractat. 1. ex resolut. 93. Quae invenitur in tom. 3. tractat. 1. de Potestate Pontificis resolut. 4

An si dubium sit tantum probabile puerum esse sine Baptismo, teneatur quis illum esse prima vice baptizare? Et an si quis probabiliter putat rem esse baptizatum, possit adhuc recipere alia sacramenta? Et supponitur esse iterandos omnes Baptismi conditiones, in quibus baptizans usus est opinio probabili circa essentiam, verbi gratia, circa formam, ut si quis baptizaret in nomine Christi; Genitorum, Geniti, & procedentis ab utroque, & sic de aliis firmis dubiis, & idem est circa materiam, ut si quis baptizaretur cum gutta aquae, cum levisso, glacie, rore, vel nive, nondum resolutus, aut baptizaretur infans non in capite, pectore, aut scapulis, sed in manu, pede, vultu, vel alia sui corporis parte. Item si datur sum probabilis applicatio materiae, & forma, aut alterum essentialium, inter que intentio Ministeris est. Et an si opinio probabili aliquorum asserentium Ministeris officio ad id deputatum conscientem Sacramentum peccato mortali non peccare mortaliter? Ex part. 5. tract. 1. ex resolut. 36. & 11. & in part. 10. tract. 16. ex resolut. 20. & 28. aliàs 19. & 27. Quae hoc repetitur in tom. 1. tract. 1. de Baptismo resolut. 49. 78. 79. & 11

An si quis probabiliter iudicat se non peccasse mortaliter, vel iam confessum esse tale peccatum si probabiliter eum iudicat contrarium, teneatur confiteri? Et quid, quando probabiliter poenitens iudicat se peccasse mortaliter, vel non esse confessum tale peccatum? Et an qui ex opinione eum probabiliori aliquod peccatum in confessione tacet, peccet, & exponeret se periculo errandi, circa necessitatem confessionis? Et an sit probabilis opinio, quae docet, ex praesumpta superioris voluntate possit quis aliquem absolvere? Et an poenitens, quando non est in dubio poenit, sed habet assensum probabilem circa factum, quod iudicet, vel malum commississe peccatum, vel saltem tale peccatum non esse mortale, teneatur illud confiteri? Et an opinio asserens praecipuum de praemittenda confessione ante Eucharistiam esse de iure divino, sit saltem probabilis, vel sit probabilis esse de iure tantum humano? Et an sit probabilis opinio aliquorum asserentium posse Parochum simplicem Sacerdotem ab Episcopo non approbatum exponere confessiones audientias suorum subditorum? Et quid de confessionibus audientias suorum subditorum, quae in tempore necessitatis Iubilaei, vel hebdomadae sanctae, quae in

& Resolutionum.

Parochus nimis defatigatus est? Et an saltem possit admittit ad confessiones audiendas subditorum Confessarum approbatorum in aliena Diocesi? Ex p. 3. tr. 4. ex r. 106. aliis 107. & in p. 5. tr. 14. ex r. 113. & in p. 3. tr. 4. ex r. 68. & in p. 4. tr. 3. ex r. 5. & in p. 9. tr. 3. ex r. 2. & in p. 2. tr. 14. ex r. 63. & in p. 10. tr. 16. ex r. 75. *Quae hic sunt in tom. 1. tr. 3. de Pœnitentia ref. 126. 127. 5. 134. 141. 149. & 14*

An Confessarius non solum possit, sed etiam teneatur adhibere absolutionem in casibus supradictis in articulo mortis, quia ex duabus opinionibus supradictis casibus Confessarius ministrando Sacramentum cum opinione probabilis nullam injuriam illi infert? Et quando Confessarius ministrando Sacramentum cum opinione probabilis, absolvit moribundum, queritur, an possit ei absolutionem præbere sine conditione? Et an cum in peste, bello, naufragio, &c. multis imminet periculum mortis, & dubitant probabiliter de sua contritione, teneantur omnes simul dicere aliqua peccata, & sic simul omnes possint absolvi? Ex p. 3. tr. 3. ex r. 9. & 10. & in p. 5. tr. 3. ex r. 71. *Quae nunc inveniuntur in tom. 1. tr. 4. de Absolut. Sacramentum. ref. 66. 67. & 47*

Quidam iter agens per aliam Diocesim fuit absolutus à Sodomia reservata à quodam sacerdote ordinario. Postea Panorum rediens, cum incidit in alia confessione id explicaret, noluit Confessarius illum absolvere, asserendo illam Confessionem esse invalidam; quæsiunt à me fuit, an hac opinio esset vera? Ex p. 2. tr. 17. ex r. 56. *Quae hic reperitur in tom. 1. tr. 5. de Reservatis, & eorum absolutione ref. 50*

An sit probabilis illa sententia, quæ docet, Sacerdotem ministrantem alii sacramentum Eucharistiam in peccato mortali non esse peccatum mortale? Et obtemperare opinioni contraria, an sufficiat, si in confessione dicat se sacramentum Eucharistiam ministrasse in peccato mortali sine expressione, & numero personarum, quas communicavit? Ex p. 1. tr. 7. ex r. 41. *Quae hic est in tom. 1. tr. 7. de Circumstantiis ref. 40*

An qui cum aliqua opinione sibi probabiliter celebravit contra decreta Urbani VIII. de Celebratione Missarum teneatur recitare Missas, aut stipendia restituere? Et docetur sacerdotem non posse accipere stipendium pro Missa dicenda, & applicare fructum Missæ ipsi Sacerdoti proprium, & peccare contra iustitiam exhibendo pro certo stipendio munera incerta, & fructus Missæ incertos, stante opinione probabiliter tantum. Et advertitur, quod ex principis intrinsicis, vel extrinsecis, & hæc duo unum sine altero facere opinionem probabilem. Et queritur, an peccet Minister utens materia, & forma dubia, relinquens certam, etiam si sequatur opinionem probabilem, de veritate, & sufficientia, aut speculativè probabilem? Et demonstratur regula generalis, quod in Missa nihil est repetendum, nisi quis probabiliter dubitet se aliquod essentialia omisisse? Ex p. 8. tr. 7. ex r. 75. & in p. 10. tr. 12. ex r. 21. & 58. aliis 57. & in tr. 16. ex r. 69. & in tr. 15. ex r. 42. *Quae nunc inveniuntur in tom. 2. tract. 1. de Celebratione Missarum ref. 24. 42. 99. 28. & 191*

An aliqui satis probabiliter asserant essentiam sacrificii consistere in sola consecratione? Ex p. 8. tr. 7. ex r. 89. *Quae hic reperitur in tom. 2. tr. 3. de Audienda Missa in die festo ref. 27*

An sit probabilis, quod adsit præceptum sumendi Extremam-Uinctionem? Ex p. 5. tr. 3. ex r. 97. *Quae hic est in tom. 2. tr. 4. de Extrema-Uinctione ref. 24*

An si adsint opiniones pro validitate, vel multitudine alicuius Ordinis, teneatur quis in hoc casu Ordinem recipere? Et quid, si Ordo sit Sacerdotalis, aut Episcopalis? Et quid est faciendum, si esset probabile in ordinatione sacerdotis non defuisse vinum in Calice? Ex p. 5. tr. 3. ex r. 47. & in p. 4. tr. 4. ref. 119. *Quae nunc inveniuntur in tom. 2. tr. 5. de Sacram. Ordinis ref. 19. & 14*

Tom. V III.

An si conjuges habeant rationes probabiles matrimonium valere, quovis probabiliter iudicent matrimonium non tenere, possint petere, & reddere debitum? Et an pro valore matrimonii sequi aliquis possit opinionem probabilem contra communem? Idem est de valore professionis. Et an hoc procedat, quando ipsa opinio communis est dubia, secus vero si esset clara? Et docetur, quod in conflictu opinionum illa est sequenda, quæ favet valori matrimonii. Et explanatur, quod loquendo de Sacramentis, quæ non sunt de necessitate salutis, ut Confirmatio, Extræ-Vinctio, & Matrimonium, satis est quod Minister sequatur opinionem probabilem relicta probabiliore? Ex p. 4. tract. 3. ex r. 15. & in part. 10. tract. 13. ex r. 19. & in part. 12. tract. 3. ex r. 4. *Quae hic sunt in tom. 2. tract. 6. de Matrimonio ref. 174. 135. & 166*

An causa dispensationis debeat esse iusta manifestè, an potius sufficiat causa iusta probabilis? Et an sola probabilis conclusura de obtemperata dispensatione sufficiat ad validitatem, & honestatem actus? Ex p. 8. tr. 3. ex r. 29. & 84. *Quae hic sunt in tom. 3. tr. 2. de Dispensatione ref. 17. & 139*

An sit probabilis opinio asserentium in recitatione officii divini relinquendum unam horam Canonicam integram ex minoribus peccare tantum venialiter ratione parvitas materia? Ex p. 10. tr. 16. ex r. 29. aliis 28. *Quae nunc inveniuntur in tom. 3. tract. 6. de Horis Canonicis ref. 78*

An Confessarius virtute Cruciatæ possit absolovere aliquem ad cautelam, ut quando dubitat probabiliter, an quedam excommunicatio publice lata comprehendat illum? Et an ut Episcopus, & Confessarius virtute Cruciatæ, vel Iubiles possint commutare aliquod votum, satis sit, quod sit sub opinione, an sit reservatum, necne? Et an si penitens habeat probabilem opinionem, quod nihil re vera debeat, non teneatur aliquid solvere, quia potest sequi opinionem probabilem? Ex p. 5. tr. 9. ex r. 40. & 11. & in p. 11. tr. 11. ex r. 78. *Quae hic reperitur in tom. 4. tr. 3. de Bulla Cruciatæ ref. 66. 59. & 99*

An sufficiat opinio probabilis ad lucranda Indulgentiana Iubiles, & aliorum? Et an sit probabilis, quod etiam sine Bulla valide possit religiosus secularium confessiones audire virtute approbationis, & iurisdictionis ab Ordinario concessæ, si legitime non fuerit Ordinario presentatus, & per suum superiorem per sententiam privatus? Ex p. 5. tr. 12. ex r. 32. & 50. aliis 49. *Quae hic sunt in tom. 4. tr. 4. de Iubileo ref. 67. & 5*

An opinio asserens Chocolatam, non frangere jejunium sit probabilis? Et notatur, quod stando in sententia rigorosa, si quis sumeret duas uncias Chocolate, non frangeret jejunium ratione parvitas materia? Ex p. 11. tr. 6. ex r. 54. *Quae nunc inveniuntur in tom. 4. tr. 6. de Ieiunio ref. 93*

An opinio asserentium Episcopatum non esse Sacramentum mereatur aliqua censura iniuri? Et Angelicus Doctor D. Thomas defenditur. Et an consecratio Episcopalis ministrata cum opinione probabilis sit reiteranda cum conditione? Et docetur Baptismum, Sacerdotium, & Episcopatum collatum cum opinione probabilis esse demum reiterandum sub conditione. Et quid, si Ordinatio Sacerdotis fuisset facta cum Calice vacuo, vel cum Calice non consecrato, aut si Ordinatus non tetigit Calicem, &c. an in his casibus ordinatio sit cum conditione iteranda? Ex p. 12. tr. 1. ex r. 10. & 47. *Quae hic reperitur in tom. 4. tract. 8. de Consecratione Episcopi ref. 102 & 47*

An qui probabiliter iudicat sententiam excommunicationis esse invalidam, teneatur se abstinere, & incurrit penas juris? Et an excommunicatus liget, quando pro subdito adsit opinio probabilis in contrarium? Et an non restituens ex opinione probabilis, si condemnatur à iudice restituere sub excommunicatione, illam incurrat? Et quid est dicendum?

dicendum, quando opinio in favorem rei est probabilior?
 Et an si provisor ad beneficium ignoret se esse excommunicatum ignorantia probabilis, tunc electio, & collatio beneficii sit irrita? Ex p. 5. tr. 9. ex rel. 29. 72. & 99. & in p. 9. tr. 9. ex r. 46. aliàs 45. *Qua hic sunt in tom. 5. tr. 1. de Excommunicatione ref. 30. 121. 169. & 31*

An communis opinio Doctorum possit introducere aliquam irregularitatem, etiamsi clarè non sit expressa in iure?
 Ex p. 8. tr. 7. ex rel. 28. *Qua nunc invenitur in tom. 5. tr. 5. de Irregularitate ref. 9*

An sit probabile non incurri irregularitatem per homicidium voluntarium omnino occultum, quod scilicet nulla ratione probari posse in iudicio, neque in notitiam hominis venire nisi ex confessione ipsius occisoris? Et an sit probabile Symoniacum occultum non incurere irregularitatem?
 Ex p. 10. tr. 13. ex rel. 38. & in tr. 15. ex rel. 8. *Qua hic reperitur in tom. 7. tract. 1. de Regularibus ref. 294. & 298*

An si sit probabile remediò, & medicamento non adhibito matrem gravidam, & infirmam ad mortem & fetum mortuos, eo vero adhibito probabile esset matrem saltem conservari posse, an in tali casu medicamentum, & remediò possit adhiberi? Et quid, quando mater probabiliter timet esse in statu peccati mortalis, an teneatur abstinere à prædictis medicamentis, si speretur fetum in lucem edendum, & baptizandum fore?
 Ex p. 7. tract. 5. ex r. 37. & 38. *Qua hic sunt in tom. 5. tr. 6. de Abortu ref. 41. & 42*

An in determinando qualitatem culpæ contra Fidem anteposenda sit opinio Theologorum opinioni Canonistarum, & in processando causam, & in imponendo penam Canonis Canonistarum opinio præferatur?
 Et an in ferenda sententia, si ex parte juris sint diversa opiniones. Inquisitores teneantur sequi opinionem probabiliorum, & quando aequè probabiles, illam sequi debeant, quæ magis favet reo? Et si datur aequale dubium, an tunc absolvendus sit reus? Et docetur non esse puniendum Confessarium absolventem aliquem cum opinione probabilis?
 Ex p. 4. tr. 8. ex rel. 106. & 109. *Qua nunc invenitur in tom. 5. tr. 10. de Inquisitoribus ref. 58. & 81*

An Inquisitores, si torqueant reum ex opinione probabilis, relicta probabiliori, debeant puniri à suis visitatoribus?
 Ex p. 4. tr. 6. ex r. 38. *Qua hic reperitur in tom. 5. tr. 11. de Tortura in S. Officio inferenda ref. etiam 38*

An si inter auctores sint probabiles sententiæ quibusdam affirmantibus legem esse usum receptam, aliis contra negantibus, possit enim quis sententiæ negantium adherere tuta, & salva conscientia? Et an opinio asserens, quod reus iudicis interrogatus in causa capitali, aut honoris, vel famæ non teneatur respondere ad mentem iudicis, sit probabilis?
 Ex p. 1. tr. 10. ex r. 3. & in p. 10. tr. 13. ex r. 13. *Qua hic sunt in tom. 6. tr. 1. de Legibus r. 40. & 100*

An si venditor probabiliter intelligit emptorem emere rem illam ad revendam, an tunc venditor debeat occultum vitium manifestare? Et an possessor male fidei teneatur ad fructus, quos in veritate Dominus rei non erat probabiliter percepturus?
 Ex p. 1. tr. 8. ex r. 39. & in p. 3. tr. 6. ex r. 14. *Qua nunc invenitur in tom. 6. tr. 3. de Contractibus ref. 112. & 172*

An in iudicando illa opinio amplecti debeat, quæ magis favet Ecclesie?
 Ex p. 8. tr. 6. ex r. 106. *Qua hic reperitur in tom. 6. tr. 7. de Donationibus ref. 119*

An in administrandis, & recipiendis Sacramentis necessariis ad salutem semper tutiores opiniones amplecti debeamus? Et docetur, quod non solum error communis, sed etiam probabilis Doctorum opinio efficit, ut Ecclesia det jurisdictionem, etiamsi opinio illa sit falsa? Et an, quando adsunt diversa opiniones probabiles de legitima Prælati possessione, subditus teneatur obedire illi, maxime si sit in possessione superioritatis? Et an quando quis operatur cum opinione probabilis, operatur tute, & incedit per viam tutam, & tutas facit suas operationes? Et an

quando utrinque sunt rationes probabiles, utrum melius sitas Parentum sit gravis, possit filius ingredi religionem?
 Ex part. 3. tract. 2. ex rel. 3. & in part. 4. tr. 1. ex rel. 8. & 57. & in tract. 4. ex rel. 8. *Qua hic sunt in tom. 7. tr. 1. de Regularibus ref. 92. 133. 271. & 139*

An sit probabilis opinio, quæ docet religiosum habentem licentiam expendendi aliquam pecuniam in usus, qui sibi placuerint, si in usus turpes expendat, non peccet contra votum paupertatis, & accipiens non peccet contra votum paupertatis?
 Ex p. 3. tr. 2. ex r. 65. *Qua nunc invenitur in tom. 7. tr. 3. de Paupertate religiosa ref. 23*

An si aequè probabile est, quod correctio noceret, ac quod proficeret, teneatur quis eam adhibere?
 Ex p. 7. tr. 7. ex rel. 2. *Qua hic reperitur in tom. 7. tr. 4. de Correctione fraterna ref. 16*

An Confessor, & responso casus conscientia possit nisi in unam opinionem probabilem, & alteri iuxta alteram contrariam etiam probabilem consulere?
 Hoc item dicendum est de iudice in iudicando. Et an intrantes in Parlamentum quoad iustitiam donativi, & Ministri Regis quoad iustitiam tributorum teneantur sequi opinionem probabilem, relicta probabiliori? Et an regulares habentes rationes probabiles de iniustitia donativi facti in Parlamento, possint non solvere collectas, & religiose imposta sita ab Universitatibus pro solvendo dicto tributo, & donativo, etiam si pro Rege & iustitia donativi ad ipsas rationes probabiles? Et in dicto casu defraudandi tributa, & vigilia an teneantur ad restitutionem? Et an semper in moralibus licitum sit sequi opinionem probabilem, & minus tutam, relicta probabiliori, & tutiori?
 Ex p. 1. tr. 3. ex rel. 10. 20. 21. & 30. *Qua hic sunt in tom. 7. tract. 6. de Parlamento ref. 21. 16. 18. & 24*

An quando sunt opiniones utrum materia voti sit bona, vel mala, teneatur quis illud adimplere?
 Ex p. 4. tr. 3. ex rel. 13. *Qua hic est infra in hoc iplom. tom. 8. tr. 4. de Voto ref. 17*

An liceat exponere se probabili periculo peccandi certo, vel probabilis ob bonum spirituale proximi?
 Ex p. 3. tr. 5. ex r. 3. *Qua hic est infra in hoc tom. 6. tr. 6. de Luxuria ref. 11*

An quando probabiles spes est Dominum comparitum, possit, qui rem alienam reperit, alienare, vel retinere, aut ea uti, quæ usui consumitur?
 Et an iudex, si forte circa licentiam aliquam est varietas opinionum, & contentarum, ut iudici liberum sit utramlibet partem in iudicando sequi, possit aliquid recipere ab una parte, ut in casu peccati favore alterius sine onere restitutionis? Et quid, si iudex iuxta opinionem probabilem, relicta probabiliori?
 Ex p. 4. tr. 3. ex r. 25. & in p. 3. tr. 5. ex r. 55. *Qua hic sunt infra in hoc tom. 8. tr. 7. de Furto, & Restitutione ref. 43. & 52*

Explanatur, quod si pro factò Prælati, & iudicis Ecclesiastici sit aliqua opinio probabilis inter Doctores, qui cum licite possint illam sequi, re vera tunc nullam vim, aut iniuriam facit subditò: & ideo non potest recurre tanquam ut oppressus ad iudicem secularem, etiam si pro subditò opinio sit probabilior?
 Et an in constituto opinionum illa est complectenda, quæ favet Ecclesie? Et an quando sumus in dubiis, an aliquod statutum sit contra immunitatem Ecclesiasticam, debeamus opinionem, quæ favet Ecclesie amplecti? Et an iudex laicus, si pro sua iurisdictione habeat opinionem probabilem, sed excommunicatur ab Episcopo, sit vere excommunicatus, & teneatur illi obedire? Et an cum tam pro indice Ecclesiastico, quam pro iudice laico adsint rationes probabiles circa eorum iurisdictionem, an definienda sit questio pro iudice Ecclesiastico? Et explanatur, quomodo sit intelligenda illa questio, an auctoritas unius Doctoris viri docti, & pii faciat opinionem probabilem. Et an quando iudex

& Resolutionum.

sunt Ordinarii, vel delegati, & pro utroque sunt rationes probabiles circa eorum jurisdictionem, an eligere debeant arbitros? Et quid, si unus sit iudex Ordinarius, & alius delegatus? Ex p. 5. tract. 1. ex resol. 13. & in part. 4. tract. 1. ex resol. 12. & in part. 1. tract. 2. ex resol. 66. alias 65. & in part. 5. tract. 1. ex ref. 23. & in part. 7. tract. 10. ex resol. 5. & in tract. 1. ex ref. 25. alias 23. *Ubi nunc invenitur in tom. 9. tit. 2. de Immunitate Ecclesiastica r. 37. 195. 201. 207. 298. & 340*

TRACTATUS II.

De Conscientia dubia, & aliquid de Errante. p. 22.

1. **N** sit licitum operari cum conscientia dubia spectante laivo, & non practico? Et notatur, quod licet ad recte operandum requiratur iudicium practicum moraliter certum, non tamen ita excludatur omnis formido oppositi? Ex p. 4. tr. 3. r. 1. ibid.
2. An haec regula sit licita? In dubio melior est conditio possidentis, non solum sit vera in materia iustitiae, sed etiam in materia aliarum virtutum? Ex p. 4. tr. 3. r. 2. p. 23
3. An in dubio tutior pars sit eligenda? Et an praedicta regula non praecipitur, sed consilium contineat? Ex p. 4. tr. 3. r. 3. ibid.
4. Occurrentibus duobus praecipis, si quis dubitaret utrum illorum obligaret, eo quod simul impleri non possint, quid facere debeat? Ex p. 4. tr. 3. r. 70. ibid.
5. An si quis dubitans in die Iovis canens, si sit transacta media nox, possit adhuc edere carnes? Et quid e contrario, si hodie sit dies veneris, aut jejunii, & dubitetur, an hora duodecima noctis sonnerit, an possit quis comedere carnes? Ex p. 4. tr. 3. r. 18. ibid.
6. In dubio, an effectus sit à causa naturali, vel à demone, quid faciendum, etiamsi verba addita sint sacra? Et an concurrentibus talibus indicis, quibus intellectus dubitet, an ensalmus operetur virtute divina, naturali, vel diabolica fas sit eo uti? Et an sit licitum uti remedio superstitionis, aut de quo dubium est, an contineat tacitam demonis invocationem? Pari modo fas non est à Mago petere, ut maleficium dissolvat, si dubitas, an absque novo maleficio id possit? Ex p. 4. tr. 3. r. 43. p. 24
7. An dubius, ensalmus operetur ne virtute divina, vel diabolica, fas sit eo uti? Et de quodam ensalmo particulari ad praefervandum à peste agitur. Et an liceat petere à malefico, ut maleficium dissolvat, si quis dubitat, an absque novo maleficio id possit? Ex p. 4. tr. 3. r. 62. ibid.
8. An subditus dubitans de iustitia tributi, teneatur illud solvere, maxime si sint gabella, & tributa nova? Ex p. 4. tr. 3. r. 59. ibid.
9. An in dubio privilegium censendum sit reale, vel personale? Et notatur, quod si tibi possidenti privilegium ut reale suboritur dubium, an sit personale, & diligenter re examinata dubium vincere non possis reale esse poteris reputare. Etiamque queritur, an in dubio, si privilegium est revocatum, praesumatur revocatum? Ex p. 4. tr. 3. r. 1. p. 25
10. Index quid facere debeat in pari dubio? Ex p. 4. tr. 3. r. 40. ibid.
11. An Advocatus non solum in causa probabili, sed etiam in causa dubia possit patrocinari? Ex p. 2. tr. 13. r. 6. ibid.
12. An Advocatus, si causa sit criminalis, possit in dubio facti patrocinari contra reum? Ex p. 4. tr. 3. r. 47. p. 26
13. An in dubio quis censendus sit illegitimus? Ex quo se-

quitur expositum, de cuius Parentibus dubium est, habendum esse legitimum. Etiamque inferitur, quod si dubitetur, an aliquis filius sit naturalis, vel spurius, debet praesumi, quod potius sit naturalis, quam spurius? Ex p. 4. tr. 3. r. 6. ibid.

14. Quis teneatur alere illegitimum, quando duo dubitant uter ipsorum sit eius Pater? Et quid, quando unus ex his est Nobilior, & ditor? Ex p. 4. tr. 3. r. 31. ibid.
15. Quando duo cognoverint facinram, & dubium est magis prolem unius esse, quam alterius, an uterque teneatur ad alimenta pro equalitate ambui? Et quid est dicendum, quando dubium non est inter duos adulteros, absente marito, sed inter maritum, & adulterum? Et inferitur non solum adulterum non tenevi ad restitutionem marito, si probabiliter credat prolem non esse suam, sed etiam si simul credat probabiliter esse suam. Et in exemplum praedictarum quaestionum alii aliter casus adducuntur valde notandi? Ex p. 7. r. 11. & Misc. 2. r. 35. ibid.
16. An in dubio si fideicommissum exipret, possit ultimus vocatus de bonis disponere? Ex p. 4. tr. 3. r. 73. p. 27
17. An in dubio beneficium censendum sit simplex, an curatum? Ex p. 4. tr. 3. r. 74. ibid.
18. An dubius summ-ne suffragium conclusit rem iniustam, teneatur ad restitutionem, licet alioquin peccaverit? Ex p. 4. tr. 3. r. 63. ibid.
19. An sit peccatum mortale agere contra conscientiam non actu errantem, sed habitu, v. g. errasti vincibiliter putans in hac hebdomada nullum esse diem festum, vel jejunium, cum tamen sit, adveniente die festo, vel jejunii, Missam, vel jejunium omittis, quin tibi dubium occurrat esse diem festum, vel jejunium, peccas-ne omittens Missam, vel jejunium, & sic de similibus? Ex p. 9. r. 8. & Misc. 3. r. 48. §. Sed hic tantum p. 28.
20. An peccet sequens conscientiam errantem, si dicat utramque partem malam? Et in exemplum huius quaestionis adducuntur diversi casus in textu huius resolutionis, & tandem queritur, an supradicta procedant circa eum, qui sine culpa sua in eum statum venit, ut utraque pars contradictionis videatur sibi peccatum, in vero verifitentur tantum de eo, qui ob suam culpam in eas angustias redactus est? Et inferitur à fortiori hominem in carcere detentum, & existimantem peccare non audiendo Missam, nequaquam peccare, quia illa omisso sacri non est libera alio modo? Ex p. 9. r. 8. & Misc. 3. r. 47. ibid.
21. Quo pacto deponenda sit conscientia errans? Ex p. 9. r. 8. & Misc. 3. r. 49. p. 29
22. An qui occidit Petrum putans, & intendens occidere Paulum, si confiteatur occidisse Paulum, teneatur postea iterum confiteri, dum deprehendit esse Petrum? Et an qui violavit jejunium, quod putabat esse sub obligatione, cum tamen re vera non esset, teneatur fateri se ita peccasse, vel satis sit, si dicat: violavi ieiunium? Et haec sunt generalia pro conscientia erronea, & pro aliis casibus, quando quis teneatur explicare fuisse errorem, sive propter aliam obligationem, sive propter censuram, quae non incurritur, nisi quando non erratur? Ex p. 11. r. 8. & Misc. 8. r. 60. p. 30

† Nota, quod caetera alia resolutiones, quae huic tractatui de Conscientia dubia desunt secundum ordinem R.P. Diana in sua p. 4. tr. 3. in hoc novo ordine sunt apposite in reliquis aliis tractatibus huius totius operis. Ratio pra aliis huius translationis, & mutationis est, quia si ita non fieret ex supradictis tractatibus, in quibus nunc sunt transscriptae, debebant eisdem resolutiones ad hunc tractatum conducere, & à fortiori danda transmutatione, haec videtur melior, propinquior, & propior.

Appendix ad ceteras alias difficultates, quae simul pertinent ad istum tractat. 2. de conscientia dubia, & errante huius octavi termini.

AN moribundo debeat Baptismus adhiberi in dubio si aqua sit naturalis, puta in iure carniurn, lixivio, vel aliquo liquore; de quo dubium est, an esset aqua, nec possit id examinari? Et quid de glacie, rore, pruna, neve, vel sale, quando resoluta non sunt? Et an cum puer est in articulo mortis possit baptizari cum forma dubia, si nemo adest, qui sciat formam certam? Et an, qui recipit in periculo mortis Baptismum in materia dubia cum gutta aquae, &c. si vixerit, teneatur sub conditione baptizari? Et an filii Infidelium, post septennium, si sit dubium, nec ne rationis compotes sint, iurevis Parentibus, sint baptizandi? Et an si sit tantum dubium probabile de morte pueri sine Baptismo decessuri, teneatur quis cum periculo vite baptizare puerum moribundum? Et an Episcopus, vel sacerdos dubii de suo Baptismo teneatur iterum sub conditione recipere Baptismum? Et quid est dicendum de ordinato ab Episcopo dubio de suo Baptismo? Ex p. 5. t. 3. ex r. 1. 2. 3. 4. 11. & in p. 7. tract. 11. ex resol. 40. & in p. 10. tract. 16. ex resol. 20. aliis 19. *Quae nunc inveniuntur in tom. 1. tr. 1. de Baptismo ref. 52. 53. 54. 75. 78. 49. 92. & 79.*

AN Confessarius dubius de sua jurisdictione possit confessiones excipere? Et an quis teneatur aliquando confiteri cum Confessario, de quo dubitatur, an habeat jurisdictionem, v. g. si non adest nisi Confessarius approbatus in aliena Diocesi? Et an quando penitens integre confessus est peccatum, quod fecit, dubitat tamen esse mortale, quamvis Confessor simili dubio teneatur, non sit iterum confessio iteranda illius peccati, si postea alteruter doctor factus, aut alius consultus, novit illud peccatum esse mortale? Et an quando dubium est, puerum habere usum rationis si implevit septennium, praesumendum sit habere, & esse obligatum praeceptis Ecclesiae Confessionis, Eucharistiae, &c. & a carnibus abstinere in diebus ieiunii, & a carnibus? Et an quando in articulo mortis quis dubitat de sua contritione, teneatur confiteri per interpretem omnia peccata mortalia, ne se exponat periculo aeternae damnationis, vel quid in praedicto casu penitens facere debeat? Et an confitens, v. g. fornicationem, de qua dubitat, an alias confessus fuisset, si hoc dubium in confessione non explicet, confessio sit valida? Et an qui dubius manet se perpetrasse aliquod peccatum, teneatur sub tali dubio confiteri, & si non deponat dubium, & communicet, an peccet? Et an hoc procedat, quando penitens est in dubio puro, secus autem, si habeat assensum probabilem circa factum, quod iudicet, quod nullum commisisset peccatum, vel saltem tale peccatum esset mortale? Et an si post confessionem huius peccati in dubio penitens habeat notitiam certam, vel probabilem, an teneatur illud confiteri, ut certum? Et an in vero dubio, an quis habeat peccatum mortale, possit sumere Eucharistiam sine confessione? Et an in casibus, quibus licitum est sumere Eucharistiam ante confessionem, possit eam sumere, si dubitet, num forte habeat sufficientem contritionem, vel sufficiat attritio, etiamsi cognita sit? Et an peccata dubia sint materia necessaria confessionis? Et an, qui dubitat se ex verecundia tacuisse aliquod peccatum in confessione, teneatur confessionem repetere? Et quid, si magis inclinet se peccatum tacuisse ex verecundia? Idem est de voto. Et an, qui per ignorantiam crasum temere, & erronee aliquod peccatum omisit in confessione, teneatur confessionem repetere? Ex p. 4. t. 3. ex ref. 38. & in p. 5. tract. 14. ex ref. 111. & in part. 3.

tract. 4. ex ref. 120. aliis 121. & in p. 3. tract. 6. ex ref. 87. & in part. 4. tract. 3. ex ref. 51. & in p. 3. tract. 4. ex ref. 128. aliis 129. & in p. 5. tract. 3. ex resol. 7. & in part. 4. tr. 3. ex r. 65. & in p. 3. tract. 4. ex resol. 60. & in p. 6. tr. 6. ex ref. 32. & in p. 4. tr. 32. ex ref. 5. & in p. 3. tract. 4. ex r. 90. aliis 91. & in p. 6. tr. 6. ex r. 11. & in p. 9. tr. 3. ex ref. 6. & in p. 5. tr. 14. ex ref. 4. & in p. 9. tr. 9. ex ref. 19. & in p. 10. tr. 12. ex ref. 1. & in tr. 14. ex ref. 14. & 21. aliis 12. & 19. *Quae omnes per hunc ordinem reperitur in tom. 1. tr. 3. de Penitentia ref. 16. 17. 28. 45. 46. 78. 79. 129. 132. 133. 134. 137. 138. 136. 135. 197. 130. 128. & 120.*

AN in dubio, si puer habeat usum rationis sit absolendus? Et an, si adultus fateatur aliquid: quod dubitatur, an sit veniale, sit absolvendus saltem sub conditione? Et an cum periculum vite imminet, ut in naufragio, peste, bello, &c. & quis dubitat probabiliter se veram contritionem habere, teneatur confiteri? Et an sit absolvendus moribundus, qui non audit, neque loqui potest, sed tantum puerum pectus suam pulsat, vel sufficiens oculos in caelum ponit, vel respicit aliquam imaginem, sed dubitatur, an praedicta signa sint vera contritio, vel ex angustia mortis? Ex part. 4. tract. 3. ex resol. 53. & in part. 10. tract. 11. ex resol. 54. & in part. 5. tract. 3. ex resol. 68. & 71. & in p. 3. tract. 3. ex resol. 3. *Quae hic sunt in tom. 1. tract. 4. de absoluteione sacramentali resol. 21. 22. 43. 47. & 57.*

AN penitens bona fide confitens casum reservatum, & dubians, an sit reservatum, & post absoluteionem mori esse tale, verbi gratia, si propter dubium sacerdos inferior absolvit ab haeresi, vel ab alio peccato reservato, & postea penitens, re melius examinata, deponat dubium, & recordetur certo peccati commissi, quod tunc reservatum, an censetur iam legitime absoluteus, an vero debeat recurrere ad superiorem pro absoluteione? Et pro solvenda praedicta questione proponitur alius similis casus, verbi gratia, de illo, qui dubius de voti castitatis emissio perit dispensationem ab Episcopo qui ratione dubii dispensavit, quod votum castitatis dubium non est reservatum. Et an dubians, utrum casus reservatus sit, possit Confessarius illum absolvi? Et an possit reservari peccatum in dubio, an sit mortifera in materia aliqua determinata? Et an casus dubius, si continetur in Bulla Caena possit absolvi a quocumque Confessario ab ordinario approbato? Et adhaeretur, quod casus dubius non censetur reservatus? Ex part. 6. tract. 6. ex resol. 40. & in part. 8. tract. 3. ex resol. 72. & in part. 4. tract. 3. ex resol. 4. & in part. 10. tract. 14. ex resol. 10. aliis 8. *Quae nunc inveniuntur in tom. 1. tr. 5. de reservatis ref. 40. 41. 42. & 43.*

AN si penitens probabiliter dubitat se penitentiam post aliquod tempus adimplere non posse, teneatur, cum primum possit illam adimplere? Si vero hoc non dubitat, an possit illam post annum differre? Ex part. 9. tract. 6. ex resol. 56. alias 57. *Quae hic reperitur in tom. 1. tractat. 6. de satisfactione sacramentali resol. 24.*

AN in dubio si revelatio confessionis fiat, vel non fiat de licentia penitentis, credendum sit testimonio Sacerdotis? Ex part. 5. tractat. 11. resol. 41. *Quae hic est in tom. 1. tractat. 8. de sigillo confessionis resol. 31.*

Nunc dubitans, an aliquid cibi, vel potus sumserit, possit communicare, vel Missam dicere? Idem dicendum est, si dentibus quidpiam masticavit dubitans, an deus interit. Et an, qui dubitat an sit audita vox noctis duodecimae, & comedat, aut bibat, an possit die crastina sumere Eucharistiam, vel si saccharum in os misit, & dubitat, an post mediam noctem aliquas partes in stomachum trajecerit, an, &c. Et an peccet Sacerdos in sacrificio Missae

& Resolutionum.

utens materia, & forma dubia, omittens certam etiam si sequatur opinionem de veritate, & sufficientiam probabilem, aut speculative probabiliorem? Et quid facere debeat Sacerdos, qui perficit Sacrificium ab alio inchoatum, si dubitet, an Hostia sit consecrata? Et adducitur Regula generalis quod in Missis non est repetendum, nisi probabiliter quis dubitet se aliquid esse aut omisit, imo, nisi quando certo, vel probabiliter dubitat, eo quod non sufficiat quocumque dubium. Ex p. 3. t. 4. ex r. 29. & in p. 1. t. 14. ex r. 5. 1. & in p. 10. t. 12. ex r. 8. & 12. & in t. 5. ex r. 4. **Quæ nunc inveniuntur in tom. 2. tit. 1. de Celebratione Missarum r. 123. 115. 202. 237. & 191**
An in dubio, utrum peccator sit occultus, aut publicus, danda sit ei Eucharistia? Et an in vero dubio, an habeat peccatum mortale, quis possit sumere Eucharistiam sine confessione? Et an, quando dubitatur, an pueri sint deli capaces in articulo mortis danda sit eis Eucharistia? Et an dubius, si sit horæ duodecimæ noctis, comedat, possit mane communicare, vel si dubius, si comedat, possit mediam noctem? Idem est de illo, qui assumens aquam ad os abluendum, dubitat, an aliquam guttam transtulerit, nec non de illo, qui dentibus masticans quidpiam dubitat, an aliquid degluerit, & de illo, qui adheret dicto aliquorum dicentium sibi horam noctis duodecimam non sonuisse, alius vero affirmantibus sonuisse. Ex p. 4. t. 3. ex r. 54. & in p. 5. t. 3. ex r. 44. & in p. 10. t. 16. ex r. 36. alias 35. & in t. 12. ex r. 17. & 54. **Quæ hic reperiuntur in tom. 2. t. 2. de communione r. 29. 88. 90. 56. & ultima est in dicto tom. 2. t. 1. r. 250**

Quidam dubitabat, an haberet intentionem requisitam consecrandi, audiendi Missam, recitandi Horas Canonicas, ideo benignam aliquam opinionem à se postulabat. Ex p. 1. t. 6. ex r. 68. **Quæ hic est in tom. 2. t. 3. de Audienda Missa in die festo r. 1**

An pueri sint ungenti sub conditione, quando dubitatur, an habeant usum rationis? Et an in dubio, (non loquor in casu opinionis,) si morbus sit de se, vel in hoc individo periculosus, possit Extrema Unctio ministrari? Ex p. 3. t. 4. ex r. 168. alias 169. in p. 5. t. 3. ex r. 85. & in p. 9. t. 6. ex r. 44. **Quæ hic reperiuntur in tom. 2. t. 4. de Extrema Unctione r. 43. 45. & 38**

Quid est faciendum, quando dubium est, an inter volentes contrahere ad sit aliquod impedimentum dirimens? Et in dubio an res egeat dispensatione, an Episcopus possit declarare, vel ad cautelam dispensare? Et an dubius de valore matrimonii post bimestre tempus, si illud non consummavit, quid facere debeat? Et an possit uxor in tali casu, vel teneatur reddere debitum? Et an conjux dubitans de valore matrimonii possit petere, reddere debitum, sive conjux bona fide, sive mala contraxerit? Et an si ante debitam diligentiam petat debitum, teneatur alter reddere? Et quid, si post adhibitam diligentiam non constet veritas? Et quid, quando dubium matrimonii oritur ex dubio impedimenti impotentia, an tunc uterque conjux possit petere, & reddere debitum? Et an dubitans de valore matrimonii contrahendi, si illud ineat, possit adhuc petere, & reddere debitum? Et quid, si uterque mala fide contraxerit? Et quid est faciendum, si conjuges habeant rationes probabiles matrimonium valere, quamvis probabiliter inducant matrimonium non tenere. Et an dubius de valore matrimonii, quia dubitat de servitute alterius, possit, ac teneatur reddere debitum? Et docetur per Canones non esse prohibitum inire matrimonium cum dubitate impotentia ad coeundum. Et an ille, qui bona fide contraxerit, possit libere petere, & reddere debitum, quando novit alterum dubitare de valore matrimonii? Et an si matrimonium sit contractum, sed non consummatum, & ante consummationem incidat dubium de impedimento, quid facere teneatur tales conjuges? Et an dubitante de iure suo, si post diligentem inquisitionem magis propendat in eam partem sibi ius non assistere, quid facere debeat? Et an dubius de va-

lore matrimonii, quod contraxerat, nondum habitata certitudine conjugii prioris præmortue, debuit à conige sua iterum exgere possit? Et an pro valore matrimonii, & professionis sequi aliquis possit opinionem singularem contra communem, quando ipsa opinio communis est dubia, secus vero si esset clara? Et notatur, quod licet in dubio pro matrimonio presumendum est, & iudicandum, tamen hoc procedit, quando in matrimonio contrahendo, vel contracto datur paritas personarum, secus data imparitate. Etiamque docetur in foro conscientia tam quoad sponsalia, quam quoad matrimonium dubitantes liberandum esse in dubio aequali, cum melior sit conditio possidentis. Ex p. 4. t. 3. ex r. 17. 41. & 15. & in p. 3. t. 4. ex r. 294. alias 295. & in p. 10. t. 13. ex r. 7. & 19. **Quæ hic sunt in tom. 2. t. 6. de Matrimonio r. 131. 173. 174. 175. 132. & 135**

An Pontifex possit precipere, ut in articulo mortis, deficiente materia certa, ministrantur Sacramenta cum materia, forma, & Ministro dubio? Et an in casu extremae necessitatis non solum possint adhiberi Sacramenta cum materia dubia, sed etiam adesse obligationem Charitatis sic ministrandi, secluso omni precepto particulari Pontificio? Ex p. 8. t. 1. ex r. 49. **Quæ nunc inveniuntur in tom. 3. t. 1. de Potestate Pontificis r. 3**

Notæ, quod in tom. 3. t. 2. de Dispensatione sunt multæ Resolutiones, & in illis diversæ difficultates omnes mistæ pro causa dubia in diversis dispensationibus, quas ibi reperies in r. 17. usque ad r. 22. inclusive, & in r. 49. 72. 78. 86. 87. 88. 89. & 142

An si quis petat in dubio dispensationem à Prelato, & ipse concedat, licet à meridio convalescat, & à febre liberetur, non teneatur Horas Canonicas persolvere? Et ad quid teneatur, si dubius est, an possit maiorem partem officii recitare? Et quid, si etiam Medicus dubius sit, an graviter nocitur a sit recitatio, an ager illas persolvere sit obligatus? Vel in dicto casu, an recurrendum sit ad Superiorem pro dispensatione? Et an dubius ob tenuitatem beneficii de onere recitandi Divinum officium teneatur recitare? Et an dubius aliquem Psalmum, vel Horam omnissse teneatur repetere? Ex p. 7. t. 11. ex r. 14. & in p. 4. t. 3. ex r. 67. & 24. & in p. 2. t. 12. ex r. 28. & in p. 4. t. 3. ex r. 68. **Quæ hic reperiuntur in tom. 3. tractat. 6. de Horis Canonicis resolut. 39. 43. 9. 44. & 84**

An si sit purum dubium in materia iustitia sit melior conditio possidentis, & ita donec liberetur à dubio, nihil teneatur solvere? Et an in tali eventu secundum forum conscientie non erit obligatus ad satisfactionem ad quam iure naturali non est obligatus? Et an quando quis emisit votum virginitalis, & dubius est de intentione, an sci licet fuisse ad solam à primo actu venereo abstinentiam, an inquam, in tali casu nec Confessorius per Bullam Cruciatæ, nec Episcopus possit dispensare? Et an privilegium Bullæ Cruciatæ edendi carnes ex licentia utriusque Medici deserviat quando causa est dubia? Et an quando dubitatur probabiliter, an quadam excommunicatio comprehendat aliquem, possit Confessorius ad cautelam illum absolovere per Bullam Cruciatæ? Et notatur, quod commutatio vel fieri potest in materia, de cuius æqualitate dubitatur, quod est valde notandum. Ex p. 5. t. 9. ex r. 11. & in p. 1. t. 11. ex r. 60. & in p. 3. t. 5. ex r. 70. & in p. 5. t. 9. ex r. 40. & in p. 1. t. 11. r. 49. **Quæ hic sunt in tom. 4. t. 3. de Bulla Cruciatæ r. 59. 105. 171. 66. & 79**

Adducitur Regula generalis, videlicet, quod quando est dubium, an pro aliquare sit preceptum impositum, tunc indicandum est, non dari tale preceptum. Et an possit adduci consuetudo, ut in ieiuniis ex subleco extra tempus Quadragesimæ non possit quis comedere lacticiam sine Bulla Cruciatæ, & in dubio de tali consuetudine, an fuerit introducta animo se obligandi, vel causa devotionis, & honestatis, presumendum sit non obligare? Ex p. 5. tract. 12.

Index Tractatum,

tract. 12. ex resol. 42. & in p. 3. tr. addit. ex resol. 20.
Qua nunc inveniuntur in tom. 4. tractat. 4. de Iubilæo
ref. 65. & 27

An dubius, si expleverit viginti, & unum annum, teneatur
ieiunare? Et si facta debita diligentia, quis dubitat, an
hodie sit dies ieiunii, teneatur ieiunare? Idem dicen-
dum est, quando est dybius, an hodie sit dies festus, an
enim teneatur quis ab operibus abstinere, & Missam au-
dire? Et quid est faciendum, quando quis dubitat, an
habeatur legitimam aetatem ad ordines, vel beneficia, aut
ad alium actum requisitum? Et quid agere debeat du-
bius, an teneatur ad ieiunium, an in tali casu teneatur ad
Superiorem recurrere? Et quid est faciendum, si Pra-
latus etiam dubitat de sufficientia causa, aut iudicet eam
minus sufficientem, an debeat tunc ieiunium in alia opera
pia commutare? Et an quod Prelatus potest circa ieiunia
dubia subditorum, possit etiam circa sua, quod etiam
procedit in reservatis? Et an sexagenarii dubitantes, an
in supradicta aetate sint robusti, & validi, teneantur ad
ieiunium? Et an praegnantes, & lactentes dubitantes, an
sint robustae, & valide, & virilis aetatis teneantur iei-
unare? Et an in dubio, si prohibeantur lacticia in diebus
ieiuniorum extra Quadragesimam ex consuetudine, &
an talis consuetudo obliget sub mortali, nec-ne, dicendum
sit non obligare? Et an promittens ieiunare in Quadra-
gesima, dubius autem an intenderit abstinere à lactici-
niis, peccet, si illis vescatur? Et an, quando causa fue-
rit dubia circa comestionem carniū in ieiunio, opus sit
dispensatione, si ageretur de momento notabili? Et
doctetur Prelatos, & Superiores, quando subditi propo-
nunt causam dubiam ad obtinendum dispensationem, non
debere esse nimis scrupulosos, ac ambiguos remittentes
id conscientiae subditi peccatis, cum potius ad ipsos spe-
ctet dispensare causam dubiam, per dispensationem effi-
ciendo illam iustam, Et an Medicus in causa dubia possit
in ieiunio dispensare, imo dicti illorum acquirere dicent-
rium se non posse ieiunare absque alia veritatis indaga-
tionem, an vero solum possit declarare, si causa sit suffi-
ciens, an non, autem dispensare? Et an Medicus dubius,
si cibi Quadragesimales afferant grave damnum petenti,
possit concedere licentiam, ut comedat carnes in diebus
ieiuniorum? Ex p. 1. tr. 9. ex ref. 49. & in p. 4. tr. 3. ex
ref. 2. 1. & in p. 1. tr. 9. ex ref. 15. 20. 14. 41. & 5. &
in p. 4. tr. 3. ex ref. 20. & 56. & in p. 9. tr. 6. ex r. 26.
alias 27. & in p. 10. tr. 13. ex ref. 27. & 43. Qua hic
reperiuntur in tom. 4. tr. 6. de Ieiunio ref. 1. 2. 3. 6. 10.
51. 56. 57. 73. 74. 4. & 78

Dubitans, an proximus sit in extrema necessitate, an teneatur
veritatem indagare? Ex p. 5. tr. 8. ex ref. 39. Quae
hic est in tom. 4. tr. 7. de Eleemosyna ref. 7.

An in dubio, utrum censura sit lata, vel ferenda, censendum
sit tantum ferenda? Et an dubium utrum excommunica-
tionem contraxerit, censendus sit excommunicatus? Idem
dicendum est de dubio suspensionis, & interdicti? Et an
dubius de alterius excommunicatione, & denunciatione,
an debeat illum vitare? Et quid est dicendum, quando
excommunicatio est conditionalis, & dubium est, an con-
ditio fuerit impleta? Et dubius, an censuram incurrerit,
quid facere debeat? Et an qui dubitat se esse excommu-
nicaatum, possit audire Missam? Et an similiter liceat
alitis, simili dubio existente, cum eo communicare? Et an
in casu dubii possint Principes sine incurfione censurarum
Bulla Cæna impedire, ne victualia extrahantur ob eo-
rum Regnis ad Romanam Curiam? Et notatur, quod in
foro externo in predicto casu, si impedimentum præstetur
à persona publica, præsumitur iusto titulo appositum esse,
secus vero si à persona privata. Ex p. 4. tr. 3. ex ref. 16.
& 35. & in p. 5. tr. 9. ex resol. 44. & in p. 4. tr. 3. ex
ref. 66. & in p. 9. tr. 7. ex ref. 17. Qua nunc inveniuntur
in tom. 5. tr. 1. de Excommunicatione ref. 3. 125.
126. 134. & 42

As quando est dubium, an percussio Clerici sit levis, vel

gravis, iudicandum esse gravem? Et an dubius de per-
cussione Clerici notoria teneatur vitare percussorem? Et
docetur, ut teneatur vitare excommunicationem denunciat-
ionem, sed requiritur notitia illius moraliter certa, quod
excommunicatio sit expresse denunciata? Ex p. 9. tr. 4.
ex ref. 46. & in part. 4. tract. 3. ex ref. 71. Qua hic re-
periuntur in tom. 5. tr. 2. de Percussione Clerici ref. 1.
& 59

An si aliquis Superior precipiat, ne quis tali hora ambulet
tali loco sub pena excommunicationis absolute, quia du-
bitat, quod aliquod grave malum sit eventurum, si quis
transgrediretur hoc præceptum obedientie, licet sit de re
levi, in se esse peccatum mortale, & per consequens ex-
communicatus esse excommunicatione maiori? Ex p. 9.
tr. 9. ex ref. 47. Quae hic est in tom. 5. tr. 1. de Excom-
municatione ref. 13

An quando dubium est de iure, hoc est, an sit pro aliquo de-
licto commissio imposta irregularitatis, tunc iudicandum
sit non esse irregularitatem in eo casu configura-
tam? Et an in dubio, si incurrerit excommunicationem
ministrando quis Sacramenta efficiatur irregularis? Et
an dubius, si quis sit illegitimus debeat conferri irregula-
ris? Et an qui pugnat in bello iniusto, si dubitat, an oc-
ciderit, vel mutilaverit, sit irregularis? Et an in dubio
facti circa homicidium & in aliis casibus censendus sit
quis irregularis? Et an hoc extendatur ad dubium reuoca-
tionis, vel homicidii iuste commissi, ut in bello iusto, &
quid in aliis casibus dubius iuris, vel facti, an iniquum
incurratur irregularitas, nisi in dubio facti homicidii
prohibiti? Et si quis manet dubius, an suum consilium
influxerit ad homicidium factum, debeat se reparare in-
regularem? Et in dicto casu an standum sit dictis ipsius
consulti? Et an si inter multos sit dubium, qui ex illis
occiderit, omnes remaneant irregulares? Ex p. 4. tr. 2.
ex resol. 80. & in p. 5. tr. 9. ex ref. 94. & in p. 4. tr. 2.
ex ref. 59. & 30. & in p. 3. tr. 5. ex ref. 72. & in p. 4.
tr. 2. ex ref. 52. & 25. & in p. 8. tr. 7. ex ref. 6. & in
p. 9. tr. 7. ex ref. 20. Quae nunc inveniuntur in tom. 5.
tr. 5. de Irregularitate ref. 8. 33. 44. 101. 102. 103.
105. 104. & 118

An in dubio, an factus sit animatus, quis censendus sit ir-
regularis ex eius abortu sequuto? Et an in dubio notum
factus sit animatus procedat non solum quoad irregulari-
tatem, sed etiam quoad alias penas? Et an si quis præ-
paravit abortum factus animatus, sed dubitat de effectu se-
quuto, vel an mulier sit mota ad abortum faciendum ex
consilio præstito, vel à se ipsa, censendus sit irregularis?
Et an possit stare dicto persone fide dignæ, cui datum est
consilium? Et cum medicamentum profus dubium esse,
num auxilium, aut mortem sit illaturum matri prægravana,
si salus eius omnino desperata est, possit adhuc adhiberi,
si tenderet ad salutem matris, & ad factum abortum?
Et an si mors certa imminet ab incendio excitato, vel à
fera invadente, licitum sit detento, seu inuaso e loco alio
se precipitare cum dubio mortis periculo? Et an femi-
na, quæ post coitum mingit, vel fetum dignitè exciit, non
peccet mortaliter de se, sed solum ex conscientia erronea,
quatenus putat hoc conducere ad non concipiendum? Ex
p. 4. tr. 2. ex ref. 16. & in p. 7. tr. 5. ex ref. 24. 25. 26.
36. & 31. Quae hic reperiuntur in tom. 5. tract. 6. de
Abortu ref. 20. 21. 22. 23. 40. & 32

An dubius in Fide sit Hereticus? Et an qui assensit de re-
bus Fidei se dubitasse, puniendus sit tanquam hereticus?
Et an qui dixit hæresim externam, sed postea dubita-
vit, an dum illam prolatis, sit mente sequestris, vel sit
iam affirmaverit causa iocis, quæritur, an talis hæresis
sit reservata? Et an si propter dubium illud inferior ab-
solvat ab hæresi, vel ab alio peccato reservato, & postea
penitens, re melius examinata, deponat dubium, & re-
cordetur certo peccati commissi, quod erat reservatum,
conferatur iam legitime absolutus, an vero debeat reuocari

& Resolutionum.

vere ad Superiorem pro absolutione? Ex part. 2. t. 16. ex ref. 1. alias 53. & in p. 1. t. 8. ex r. 47. & in t. 7. ex ref. 19. *Quæ hic sunt in tom. 5. t. 8. de Hæresi r. 1. 2. & 3.*

*An si dubium sit, utrum in peccatis pertinentibus ad Tribunal S. Inquisitionis correctio profutura sit necne, sit etiam præmittenda correctio, vel facienda sit denunciatio? Et an dubium de emendatione alicuius rei, & præsertim de Hæretico formalis, quia semper dubitari potest, an re vera sit emendatus, teneatur illum denunciare? Et an quando Confessor cum verbis dubiis sollicitat feminam in confessione, teneatur peccatis illum denunciare? Ex p. 1. t. 4. ex ref. 2. & 3. & in p. 4. t. 3. ex ref. 6. 1. & in p. 4. t. 5. ex ref. 25. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 5. t. 9. de Denunciacionibus, & c. t. 3. 6. 8. & 34.**

*An Inquisitores debeant verba dubia interpretari in sensu Catholico? Et an hoc non solum procedat in dubio rei, sed etiam in dubia testimonii depositione? Et an quando datur æquale dubium, absolventur sit reus? Et an Inquisitores possint punire reum, quando dubitatur, an sit Baptizatus? Et an in dubio, si sapiat de Sortilegium hæresim manifeste, possint Inquisitores se intrinsece? Ex p. 4. t. 8. ex r. 83. 106. 112. & 113. *Quæ hic reperientur in tom. 5. t. 10. de Inquisitoribus. 27. 58. 104. & 86.**

*An in crimine hæresis pro absente citato Procurator comparere admittatur, ut defensor innocentie, dum modores sit dubia, & reus sit tantum de hæresi suspectus? Ex p. 4. t. 7. ex r. 27. *Quæ hic est in tom. 5. t. 12. de Poenis imponendis in S. Inquisitione. r. etiam 27.**

*An quando dubium est, si lex excommunicationis, suspensio- nis, & irregularitatis sit usque recepta, nec ne, præsumendum sit esse acceptatam, v. g. de Bulla Clementis VIII. de largitione munerum, & de Extravag. Ambrosianæ. Pauli II. contra alienantes bona Ecclesiastica, & similibus? Et an quando existit æquale dubium, an detur consuetudo sufficiens ad obligationem in foro conscientie. partem negantem sequi possimus? Et an quando constat de lege, dubium est, an in aliquo casu obliget, licet contra illam facere? Et an in casu dubio legis detur locus Episcopice? Et quid, si dubitatur alteri legi graviori contrariari? Et an in casu dubio legis, quando dubitatur, an lex obliget ad mortale, vel ad veniale, iudicandum sit obligare ad mortale? Et an, quando quis dubitat de iustitia tributi, teneatur illud solvere? Ex p. 1. t. 10. ex r. 3. & in p. 4. t. 3. ex r. 14. 22. & 23. & in p. 1. t. 10. ex r. 125. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 6. t. 1. de Legibus r. 40. 41. 66. 67. & 68.**

*An peccet mortaliter, qui in casu dubii in principio legem non acceptat, & recipit illam? Et an reus, & testis teneantur respondere, si dubitant, utrum iudex iuridice illos interroget? Et an si in re dubia iudex inquirat, peccet, & testis, si obsequitur, sit iniustus? Et an quando iudex, & Superior generaliter inquirat super aliquo delicto notorio, cuius auctor ignoratur, tunc subditus, qui dubitat, an infamia, vel indicia sint contra illum quem ipse scit commississe delictum, an teneatur prodere delinquentem occultum, vel debeat respondere se nescire, quod commisit delictum? Et an testis falsus teneatur revocare dictum suum, ratione cuius mors, aut mutilatio est inferenda alicui, quamvis ipsi similis poenæ periculum imminet, imo licet ex revocatione maius damnum imminet ipsi, si dubitat, an talis revocatio sit profutura, nec ne? Et an quando minor pars in aliquo Capitulo est dubia de indignitate personæ eligenda, possit concurrere ad aliam eligendum? Et an in dubio alicui interpretandus sit validus? Ex part. 5. t. 14. ex r. 8. & in p. 3. t. 5. ex r. 107. alias 106. & in p. 4. t. 4. ex ref. 99. & in p. 10. t. 13. ex ref. 31. & 33. *Quæ hic reperientur in tom. 6. t. 1. de Legibus r. 60. 96. 93. 136. & 138.**

An in dubio si consuetudo sit introducta animo obligandi, obliget? Et utrum, quando dubitatur, an consuetudo fuerit

*introducta animo devotionis, vel ex animo se obligandi, sit præsumendum inducitur fuisse animo obligandi? Et an dubium de precepti obligatione per consuetudinem introductam, teneatur illam observare? Et an postquam consuetudo est approbata tacite, vel expresse a Superiore, absque dubio ceteri teneantur observare illam? Et an in dubio, si consuetudo contraria legi sit rationabilis, id est expediens communi bono, præsumenda sit rationabilis, & communi bono expediens? Ex p. 6. t. 5. ex r. 12. & 14. & in p. 1. t. 10. ex r. 30. & in p. 4. t. 3. ex ref. 58. & in p. 6. t. 5. ex r. 1. *Quæ hic sunt in tom. 6. t. 2. de Consuetudine r. 19. 21. 18. 20. & 1.**

*An dubium de malo usu ementis excusetur vendens res indifferentes, nulla causa iusta concurrente? Et an dubitans, si res sit furtiva, possit illam emere, & ut postea a vero Domino tantum pretium accipiat? Et in dicto casu si Dominus non comparuerit, an emptor teneatur rem illam in pio usu convertere, deducto tamen pretio, maxime si illam emit modico pretio? Et an si quis studio venditionis, vel donationis qui rem furtivam sub dubio possidet, & facta diligentia, dubium autem persistat, ad quid teneatur? Et qui emit rem aliquam bona fide, & postea dubitat rem esse alienam, nec res opposita, debita diligentia facta, sciri potuit, queritur, an qui illam vendidit, teneatur paratus esse ad illud pretium, quo vendidit, restituendum Domino, quoties comparuerit? Et an certus de debito, dubium autem an solverit, teneatur solvere? Et an quando non solum debitor, sed creditor etiam dubius est, num debitum sit satisfactum, teneatur adhuc debitor solvere illud? Et in dictis casibus an ad integram solutionem vel ad partem secundum dubii proportionem debitor teneatur? Et an commodatarius dubius, an sua culpa commodatum perierit, teneatur ad restitutionem? Idem est dicendum de depositario, locatore, seu conductore. Ex p. 4. t. 3. ex r. 60. 33. & 27. & in p. 2. t. 15. ex r. 11. & in p. 4. t. 3. ex r. 32. & 30. & in p. 3. t. 6. ex r. 49. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 6. t. 3. de Contractibus ref. 111. 126. 127. 128. 139. 143. & 140.**

*An si adulter dubitet, an filius sit suus, vel varius, si nihil possit deprehendi, diligentia facta, ad quid teneatur? Et quid est faciendum, si mater affirmat cum inramento esse filium adulteri, prolesque sit similis adulteri? Et quis filium illegitimum alere teneatur, quando dubitatur, quis sit Pater illius, quia nimirum plures matrem cognoverunt? Et an quilibet, Patre deficiente, vel nolente filium alere, alius sit obligatus in integrum, ne proles alimento destituatur? Ex p. 11. t. 5. ex r. 27. *Quæ hic reperientur in tom. 6. t. 3. de Contractibus r. 138.**

*Petrus, v. g. dubitabat, utrum Paulus cum quo lustris, esset lucraturus, si ipse fraudes non adhibuisset, an teneatur ex hoc ad aliquam restitutionem? Et si dubius sit, an ipse ob fraudem acquisierit aliquid lucrum, teneatur ex dubio perseverante ad aliquam restitutionem eius? Et ad quid teneatur, si quis ante admonitionem alicuius de ludo, & punctis collisoris dubius erat an acceptaret auditionem factam a collisore, ex eo quod admonitus fuit ex amico vidente collisorem? Et an cum quis rem certo sciret, si incipit postea dubitare, an possit adhuc spondere super re? Ex p. 4. t. 3. ex r. 75. & in p. 7. t. 9. ex r. 48. 42. & 68. *Quæ hic sunt in tom. 6. t. 4. de Ludo. & Sponsionibus r. 39. 47. 49. & 76.**

An in dubio si donatio sit remuneratoria, aut mere gratuita, & liberalis, censendum esse remuneratariam? Et an donator in dubio præsumatur cogitasse de liberis? Et an in dubio ea est tenenda sententia, & interpretatio, que humanior, & benignior est? Et an in dubio, si expresse non constat qualem donationem coniuges, vel alii facere voluerint, donatio præsumatur causa mortis, & non inter vivos? Et an si in foro externo, vel interno dubium sit, an contrahentes matrimonium conditionem turpem serio, vel ioco adiecerint, præsumendum sit, quod ioco adiecta sit? Et an si Petrus dedit uxori suæ aliquas gemmas, & ipsa sub-

crupulosa

crupulosa dubitat, an in proprietatem illas ei dederit, an vero in usum, quid est faciendum? Ex p. 8. t. 6. ex r. 116. 59. 60. 30. 85. & 32. *Quaeritur inuenitur in tom. 6. t. 7. de Donationibus r. 18. 51. 49. 71. 141. & 69*

An si dubium sit, qua mente testator reliquerit legatum, an praesumatur in dubio ad piam causam, id est pro Deo, & animae salute reliquisse, & non pro persona? Et an M. l. s. in dubio praesumatur iure communi, & non militari testatus? Et an qui dubius est de suo statu possit restari ad pias causas? Ex p. 7. t. 12. ex r. 11. & in t. 6. ex r. 55. & 12. alias 54. & 11. *Quae hic reperitur in tom. 6. t. 8. de Testamentis r. 49. 81. & 12.*

An in euentibus, in quibus testator ad res dubias, quae ex operatione sua conscientiae concernunt, teneatur consilium petere, & post consultationem illud sequi? Idem est de executore & commissario testamenti. Ex part. 8. t. 5. ex ref. 20. *Quae hic est in tom. 6. t. 9. de Executoribus testamentorum r. 22*

Explicatur, quod quando praecipuum est dubium, non obligat. Et quaeritur, an subditus dubius de legitima Superioris potestate, teneatur illi obedire? Et an subditus dubitans, an res praecipua sit licita, teneatur obedire? Et si Superior praecipit aliquid sub conditione, de qua dubium est, an sit impleta, an subditus teneatur obedire? Et quid, si Praeatus praecipiat sub poena excommunicationis latae sententiae? Et notatur, quod si Praeatus dubius de honestate praecipii, vel de excessu suae jurisdictionis imperet subditis, si etiam ipse dubitet, non teneatur obedire. Et an dubius, utrum Parentum necessitas sit gravis, possit ingredi Religionem? Et in dubio, an iustus metus incussus fuerit, & an professio sit valida, pro quo sit praesumendum? Idem est, quando dubium est de animo, se obligandi ratione metus. Et dubius, an ante quinquentium elapsum ratificaverit professionem nullam, an maneat obligatus? Et an si professus dubitet, an priorem invalidam professionem ratificaverit, teneatur stare professioni? Et an aliquis dubitans, si Monasterio expediat admittere Novitium ad professionem, possit illum reprobare? Et an in tali casu dubitans adstringatur ad veritatem inquirendam, antequam suffragium ferat? Et an privilegia dubia Regularium dubietate orta ex ambiguitate verborum, & ex Iuristarum interpretatione, in favorem Religionum sit intelligenda? Ex p. 4. t. 4. ex r. 5. & in t. 3. ex r. 8. 9. 57. 55. & 49. & in p. 10. t. 12. ex r. 44. & in t. 9. ex r. unica. *Quae nunc inuenitur in tom. 7. t. 1. de Regularibus ref. 106. 133. 134. 139. 182. 183. 175. & 287*

An quando dubium est, an forma alicujus actus inducatur sit substantialis, vel accidentalis, praesumi debeat substantialis? Ex p. 10. tr. 10. ex r. unica. *Quae hic est in t. 7. tr. 2. de Cingulo Militari, & c. r. etiam unica.*

An in dubio quis teneatur adhibere correctionem, maxime, quando dubium est, an correctio nocitura, vel profutura sit? Et quid, si peccatum sit dubium? Et an in Praelatis sufficiat suspensio, vel dubia cognitio, ut teneatur sub mortali inquirere peccata subditorum ad correctionem faciendam? Ex p. 4. t. 3. ex r. 72. & in p. 7. t. 3. ex r. 22. & 6. & in p. 3. t. 5. ex r. 94. alias 93. *Quae nunc inuenitur in tom. 7. t. 4. de correctione fraterna r. 15. 16. 14. & 17*

An Princeps dubius de iustitia belli possit bellum movere? Et quid in casu, si Rex licet dubitet de possessione Regni, habet tamen maiorem propensionem ut Regnum sit, v. g. Regis Galliae, an in tali casu debeat restituere partem Regni? Et an Milites extranei dubitantes de iustitia belli possint sine peccato militare? Et quid de Militibus non extraneis, sed subditis? Et si postea cognoscant iniustitiam belli, quid teneantur restituere? Et an subditus indoctus, qui non potest discernere, quando sit causa iusta, aut dubia, teneatur semper obedire Superiori praecipienti? Et quid, si dubium est de iustitia belli pure negatuum? Et quid est agendum, si ami-

cus, a quo Rex petit auxilium, dubitet de iustitia belli, & possit nullum admittere? Ex p. 4. t. 3. ex r. 10. & 7. alias 63. *Quae hic reperitur in tom. 7. t. 7. de bello r. 5. 40. 39. & 36*

An Medicus possit adhibere mortifero medicamento dubium, & sequi opinionem probabilem relicta probabiliori? Ex p. 2. t. 13. ex r. 7. & in p. 5. t. 3. ex r. 13. *Quae hic sunt supra in hoc ipso tom. 8. t. 1. de opinionione probabilis r. 27. & 28*

Nota, quod infra in hoc tom. 8. t. 4. de Voto. & Iuramento sunt aliqua Resolutiones, & in eis multa, & diverse difficultates mixtae pro dubio Voti, & Iuramenti, & de eorum obligatione in praedicto dubio, ita remittit ibi quidquid tibi in mistum occurrerit ex r. 17. ultra ad ref. 27. inclusive & in r. 40. 41. 42. & 74. & totum in aliis Ref. praecitati tractatus.

An in dubio quis privandus sit Ecclesiastica spiritualitate? Et an consulens furum, homicidium, &c. dubitat tamen an ex tali consilio motus ille fuerit ad faciendum, teneatur ad restitutionem totius damni, ratione cuius motus, furum, &c. sequutum est, vel partem pro ratione dubio? Ex p. 6. t. 7. ex r. 47. & in p. 4. t. 3. ex r. 23. *Quae hic sunt supra in hoc tom. 8. t. 5. de Homicidio, r. 10. & 88*

An si dubium sit, num in quantitate, an in qualitate tenetur peccare, licet invare naturam con fructu deo ad expellendam qualitatem seminis morbidam? Ex p. 4. t. 4. ex ref. 86. alias 85. *Quae hic est infra in tract. 6. de Luxuria r. 14*

Quidam vir Nobilis possidebat multa bona dubitante se sua, quae sunt a me, an teneatur illa restituere? Et difficultas est, quando quis inaequaliter dubitat, & magis inclinat in eam partem, ut res aliena sit, quid in hoc casu faciendum sit? Et an, si praemissa debita diligentia adhuc dubius sit, propendat tamen esse alienam, teneatur illam restituere, vel dividere? Et an deus investigatione Domini, possit uti re, quae ipsa non committitur, ut equus, mancipium, &c. Et an in praedictis casibus, si mansit adhuc dubius, teneatur in partem vero Domino comparanti restituere? Et quid est iudicandum, si spes moralis non est, ut verum Dominus comparet? Et quid, quando probabilis spes est Dominum comparantium? Et an possessor bone fidei, qui dubitans rem esse alienam, & neglexerit investigare verum Dominum, unde impotens effectus est ad eam faciendam, teneatur ad restitutionem? Ex p. 2. t. 17. ex r. 44. & in t. 15. ex r. 10. & in p. 4. t. 3. ex r. 26. 27. & 29. *Quae hic sunt infra in hoc tom. 8. t. 7. de Facto, & Restitutione r. 40. usque ad t. 4. inclusive.*

An quando dubitatur, sit ne infans Baptizatus, spectandus sit in loco sacro, ut si infans sit Baptizatus in secundina pede, &c. sive dubium sit in suscipiente, sive in conferente, sive in materia, sive in forma? Ex p. 4. t. 1. ex r. 69. *Quae hic est infra in hoc ipso tom. 8. t. 8. de Calibus occurr. temp. mortis r. 7*

In dubio, an reus gaudeat Immunitate Ecclesiae an spectet ad iudicem saecularem discutere controversiam? Ex p. 6. t. 1. ex ref. 30. *Quae nunc inuenitur in tom. 9. t. 1. de Immunitate Ecclesiae r. 118*

An in dubio opinionibus in consulendo & iudicando illa est tenenda, quae favor Ecclesiae? Et si dubium est, an statutum sit contra Immunitatem Ecclesiasticam, debemus opinionem, quae favor Immunitati Ecclesiasticae amplius, vel consulendus est primus Summus Pontifex? Ex p. 1. t. 2. ex ref. 66. alias 65. & in p. 5. t. 1. ex ref. 23. *Quae nunc inuenitur in tom. 9. t. 2. de Immunitate Ecclesiastica r. 201. & 207*

Docetur, quod in dubio opinionibus Summus Pontifex discernere potest, quae est verior, & sequenda. Ex p. 6. t. 2. ex ref. 4. *Quae hic reperitur in tom. 9. t. 8. de Familia laica Nuntiorum r. etiam 4*

Pro conscientia erronea, An in conscientia erronea detur parva

& Resolutionum.

parvitas materia? Et difficultas est, quando conscientia erronea non distinguit, an mortale sit, an veniale, sed solum confuse proponitur actio mala, an tunc peccatum mortale adfit? Ex p. 5. t. 5. ex ref. 31. Quae hic est infra in hoc iplo met tom. 8. t. 3. de Parvitate materiae r. 6

An qui solum meminit peccasse mortaliter, nescit tamen speciem peccati, possit ne illud tantum in genere confiteri, non se accusando de aliquo peccato in particulari? Et an sit peccatum in confessione explicandum, si quis fecit aliquid contra conscientiam dictantem illud confuse, ut peccatum, non determinando materiam particularem, nec unde possit deduci, an sit peccatum mortale, vel veniale? Et quid, si aliquis operetur contra conscientiam dictantem aliquid esse mortale, vel veniale speciatim? Et an, qui cum conscientia erronea fecit aliquid, nec tamen in cognitione distinguit, an illam actionem facere esset peccatum mortale, vel veniale, debeat in confessione talem circumstantiam aperire, si postea invenit non esse mortale, quod fecit? Et an sit necessarium in confessione explicare, si quis peccavit scienter, an ignorantia culpabilis? Et quid, si ignorantia sit affectata ad finem liberioris peccandi? Ex p. 3. t. 4. ex r. 66. & 161. alias 162. & 140. alias 141. & in p. 1. t. 7. ex r. 24. Quae nunc invenitur in tom. 1. t. 7. de Circumstantiis r. 4. 5. 7. & 6

TRACTATUS III.

De Parvitate materiae. p. 31

1. **VO** MODO sit cognoscendum, quod in aliquo precepto detur, vel non detur parvitas materiae. Ex p. 5. t. 5. r. 1. ibid.
2. An parva materia diversorum preceptorum coalescant in unum, & faciant quantitatem notabilem mortaliter peccaminosam? Et quid, si ad omnia haec obligetur ex diversis votis, & pro eodem die? Et an quando quis vovit indeterminate pro aliquo die audire, v. g. tres Missas, & ex qualibet earum omittat partem non notabilem, an inquam, peccet mortaliter? Ex p. 3. t. 6. & Misc. 2. r. 42. ibid.
3. An plures parva materiae coalescant in unum, ut materia gravis ad mortale sufficiens evadat? Et in textu huius Resolutionis quinque casus inferuntur pro praxi supradicta questionis. Ex p. 5. t. 5. r. 52. ibid.
4. An in surrectione gratiae detur parvitas materiae? Ex p. 5. t. 5. r. 33. p. 32
5. An mutare circumstantiam levem in Historia Sacra Scripturae sit peccatum mortale? Et obiter queritur, an Examinatores Episcoporum non possint aliquid Episcopis examinandis manifestare, etiam si sint doctissimi, & pro verecundia timeatur non bene responsuros, & hoc ratione iuramenti, quod supradicti Examinatores faciunt? Et quid, quando aliqui examinantur in consensu propter damnum tertii? Et etiam cur sim, & obiter queritur, an habens privilegium comedendi lactucina in diebus jejuniorum possit comedere saginam? Ex p. 10. t. 16. & Misc. 6. r. 38. alias 37. ibid.
6. An in conscientia erronea detur parvitas materiae? Sed difficultas est, quando conscientia erronea non distinguit, an mortale sit, vel veniale, sed solum confuse proponitur actio mala, an tunc peccatum mortale sit? Ex p. 5. t. 5. r. 31. p. 33
7. An in prohibitionem alienationis rerum Ecclesiasticarum detur parvitas materiae? Idem est descendum de locatione. Sed difficultas est in supradicta questione, qua dicantur terrena, & quae res exigui valoris? Ex p. 5. t. 5. resol. 57. ibid.
8. An preceptum sub mortali impositum sub materia levi obliget saltem sub veniali? Ex p. 5. t. 5. r. 48. ibid.

9. An contemptus formalis in re levi, videlicet legislatoris humani, legis, precepti, consilii, &c. sit solum peccatum veniale? Et quid, si sit de legislatore, & precepto Divino? Ex p. 3. t. 6. & Misc. 2. r. 72. ibid.

10. An in acceptatione personarum quo ad beneficia conferenda detur parvitas materiae? Ex quae inferitur, an sit leve peccatum pretermittere ordinem misericordiae, quando levis est excessus, v. g. si duae aliqui sunt in extrema necessitate, & secundum ordinem misericordiae tenetur aliquis potius uni, quam alteri succurrere propter titulum, v. g. consanguinitatis? Ex part. 5. tract. 5. r. 13. pag. 34

11. An in usura detur parvitas materiae? Ex p. 5. t. 5. r. 30. ibid.

12. An peccatum invidiae ratione parvitas materiae sit aliud quando tantum veniale? Ex p. 5. t. 5. r. 67. p. 35

13. An, quando ex levis indicis quis temere, & voluntarie de proximo suspicatur, peccet mortaliter? Et in textu huius Resolutionis adducuntur conditiones, quas habere debet iudicium temerarium, ut si peccatum mortale. Ex p. 3. t. 5. & Misc. 1. r. 31. ibid.

14. An in iudicio temerario detur parvitas materiae? Et an sit peccatum mortale temere iudicare alterum esse spurium, vel filium Iudaei, aut illegitimum, &c. Ex p. 5. t. 5. r. 68. ibid.

15. An in detractione detur parvitas materiae? Et inter alia, quae pro praxi praedicta difficultatis adducuntur, tandem queritur, an sit mortale dicere in faciem, praesertim viro honorato conviciandi causa, esse filium Clericatum ex adulterio, & similia? Ex part. 5. tract. 5. r. 69. ibid.

16. An detractiones leves de aliquo possint pervenire ad damnum grave, sicut furta? Et quid, quando aliquis per plures detractiones leves detrahit de pluribus personis? Et quid est dicendum, quando detrahitur leviter de fama Petri, qui plures detractiones etiam leves ab aliis passus est circa eandem materiam levem, & quid, si circa diversas materias leves apud eosdem auditores? Et quid est sentiendum, si in praedictis casibus detrahitur Petri sit apud Prelatum? Et quid, si vero omnes detractiones leves sint circa diversas personas, & quid apud eosdem auditores? Ex p. 10. t. 15. & Misc. 5. r. 17. p. 36

17. Quid est sentiendum de restibus, & osculis inter solutos, an semper sint mortalia, vel in eis detur parvitas materiae? Et an confratio leviter partium obscenarum brutorum, & similia, sit peccatum mortale? Ex p. 3. t. 5. & Misc. 1. r. 90. alias 89. ibid.

18. An in rebus veneris detur parvitas materiae? Ex p. 3. t. 5. & Misc. 1. r. 1. p. 37

19. An in rebus veneris detur parvitas materiae? Ex p. 3. t. 5. r. 5. ibid.

20. An in rebus veneris detur parvitas materiae? Ex p. 7. t. 11. & Misc. 2. r. 28. p. 38

21. De censuris, quibus aliqui auctores inveniunt opinionem afferentem in rebus veneris dari parvitas materiae. Et concluditur ad denunciandum Confessarium sollicitantem in confessione non excusare parvitas materiae, ut premere manum, brachium, vel pedem penitentis vellere, vel digitos inquirere, &c. Ex p. 11. tract. 6. & Misc. 6. r. 53. p. 39

22. An Advocatus teneatur de culpa levi? Ex p. 2. t. 15. & Misc. 1. r. 59. p. 41

23. An mandatarius non delinquit tantum, & culpam latam, sed etiam levem, & levissimam praestare teneatur? Ex p. 8. t. 7. & Misc. 1. r. 34. ibid.

24. An mandatarius, vel Procurator teneatur de culpa levissima? Et quid, si mandatarius non sit mercede conditum? Ex p. 9. t. 7. & Misc. 2. r. 32. p. 42

25. An Procurator, seu negotiorum gestor teneatur de levissima culpa? Ex p. 8. t. 7. & Misc. 1. r. 35. p. 43

26. An negotiorum gestor teneatur de culpa leuissima? Et an heredes tutoris, si negotia à tutore defuncto capta per fecerunt, habeant actionem negotiorum gestorum, &c. Et deducitur tutela non solum de dolo, & lata culpa, sed etiam de leui culpa competere. Et de qua culpa heredes Magistratum teneantur? Ex p. 11. t. 3. & Misc. 3. r. 18. pag. 45
27. An heredes tutoris de leui culpa teneantur? Et supponitur tutorem, vel curatorem teneri de dolo, lata, & leui culpa. Et notatur, quod in contractibus, aliisque negotiis interdum, (sub quo & lata culpa continetur) interdum deuis, interdum leuissima culpa prestanda venit. Dolus, & lata culpa prestatur in deposito. Culpa leuis prestatur in empto, locato, in dote, in pignore, & in societate. Diligentia, sive leuissima culpa (qua duo sibi inuicem opponuntur) est prestanda in commodato. Ex p. 11. t. 7. & Misc. 7. r. 49. p. 46
28. An in precepto gestandi Tonsuram Clericalem detur paruitas materia? Et quid, si sacris Ordinibus iniunctus Tonsuram non deserat, an peccet & quid autem si sit tantum in minoribus Ordinibus? Ex p. 5. t. 5. r. 60. p. 47
- † Adverte, quod reliquæ omnes aliæ Resolutiones, quæ hinc tract. de Paruitate materiae desunt secundum Ordinem R. P. Diana in lra p. 5. t. 5. in hac noua Methodo sunt appositæ in ceteris aliis tractatibus huius totius operis. Ratio præ aliis huius translationis, & mutationis est, quia si ita non fieret ex supradictis tractatibus, in quibus nunc sunt transcriptæ debebantur totidem, vel alia plures ad hunc tractatum conducti, & à fortiori danda transmutatione, hæc videtur melior, & proprior.

Appendix ad cæteras alias Resolutiones, & Questiones pertinentes simul ad hunc t. 3. de Paruitate materiae huius tom. 8.

- A**N in verbis formæ Sacramentorum detur paruitas materia? Et an in conjunctione materiae, & formæ Sacramentorum detur paruitas materia? Et an in formæ Sacramentorum interruptione detur paruitas materia? Ex p. 5. t. 5. ex r. 39. 40. & 41. Quæ nunc inueniuntur in tom. 1. t. 1. de Baptismo r. 4. 5. & 6
- An Episcopus, qui in Confirmatione ungeret alio digito, quem dextero pollice peccet mortaliter: & an talis variatio sit materia grauis, vel leuis? Ex p. 3. t. 4. ex r. 22. Quæ hic reperitur in tom. 1. t. 2. de Confirmatione r. 7.
- An in mendacio facto in confessione, vel in iudicio temerario detur paruitas materia? Ex p. 5. t. 5. ex r. 27. Quæ hic est in tom. 1. t. 3. de Pœnitentia r. 116
- An in casibus reservatis, & excommunicationibus detur paruitas materia? Ex p. 5. t. 5. ex r. 46. Quæ nunc inueniuntur in tom. 1. t. 5. de Reservatis, r. 46
- An possit Confessarius imponere pœnitentiam leuem sub mortali? Et an in dilatione pœnitentiæ iniunctæ detur paruitas materia? Et an, si Confessarius pœnitentiam imponat audiendi Sacrum, si illud audiat post Evangelium recitatum, an adhuc satisfaciat? Et quid, si imponat tertiam partem Rosarij B. Virginis, an si omitteret quatuor Ave Maria, excusetur pœnitens a peccato ratione paruitatis materiae? Et an pœnitens, qui reliquit facere pœnitentiam leuem, v.g. minus Psalmi, &c. & hæc etiam si ob peccata grauia fuerit imposita, an peccet mortaliter? Et an omissio pœnitentiæ grauis imposita propter sola peccata leuia & venialia sit culpa mortalis? Et an Confessarius excusetur à culpa, si imponat pœnitentias leues ob illa verba, Quidquid boni feceris, &c. Et an obligatio acceptandi pœnitentiam leuem, sit tantum venialis? Ex part. 5. tract. 5. ex resol. 1. & 15. & in p. 6. tract. 6. ex r. 44. & in tract. 7. ex ref. 5. & in p. 3. r. 4. ex r. 135.

- & 101. alias 136. & 102. Quæ hic reperitur in t. 1. tract. 6. de Satisfactione Sacramentali ref. 6. 46. 47. & 48. & 47
- An in fractione Sigilli Confessionis detur paruitas materia? Et an, qui inuenit chartam, in qua peccata alicuius scripta erant, & si in charta sint leuis, & non infamante alius excuset, an peccet mortaliter, vel tantum venialiter ratione paruitatis materiae? Ex p. 5. t. 5. ex r. 8. & in p. 3. t. 4. ex r. 111. alias 112. Quæ hic sunt in tom. 1. t. 8. de Sigillo confessionis r. 6. & 42
- An in obligatione celebrandi detur paruitas materia? Et an in prohibitione celebrandi post meridiem detur paruitas materia? Et an in ieiunio Ecclesiastico pro celebratione Missæ, & communionem detur paruitas materia? Et an in precepto celebrandi cum vestibus sacris detur paruitas materia? Et an in precepto Pii V. non addendi, vel omittendi aliquid in Missa præter prescripta in officio Missæ dicenda, & recitanda detur paruitas materia? Et an si à Sacerdote gutta aque vino non miscetur ex paruitate materiae excusetur à mortali? Et an Sacerdos possit celebrare sine cingulo benedicto, vel cum eo sed non facto, & in hoc ratione paruitatis materiae an peccet tantum venialiter? Et an Sacerdos, qui omittit in consecratione particula enim, vel S, pro X, utens, vel si dicat te absolvo, & relinquat in nomine Patris, &c. & si in forma Baptismi reliquerit Amen, ego. An peccet mortaliter, & Sacramenta sint valida? Et an si in tribus Missis dici solitis successiue, & immediate in die Natiuitatis Domini reliquerit particulam enim in consecratione corporis, vel sanguinis, peccet mortaliter? Et quid est dicendum, si in prædictis tribus Missis in die Natiuitatis Domini, in qualibet earum omittet in Canonica nomina alicuius Sancti? Et an, si in ceteris illis quis omittet in Canone Missæ nomina sex, vel octo Sacerdotum, non peccet mortaliter ratione paruitatis materiae? Et quid, si omittatur Epistola, vel Evangelium, vel Gloria, vel Credo, aut tres Orationes? Ex p. 5. t. 5. ex r. 58. & 12. & in p. 6. tr. 8. ex r. 8. & in p. 1. t. 1. ex r. 62. 63. 45. & 56. & in p. 2. t. 14. ex r. 68. & in t. 17. ex r. 14. & in p. 10. tr. 16. ex r. 32. & 37. alias 31. & 36. Quæ nunc inueniuntur in tom. 2. t. 1. de Celebratione Missarum ref. 107. 126. 127. 171. 183. 186. 209. 170. 122. 223. & 192
- An detur paruitas materia respectu temporis excusetur à mortali, si quis comedat post mediam noctem, & postea format Eucharistiam? Et ambiguitur, quantum tempus in tali casu possit haberi proximo? Et an detur paruitas materia quoad cibum & potum in ordine ad sanguinem Eucharistie? Et an si quis una die ante Dominicam Palmarum sumpserit Eucharistiam, vel Vaticum in infirmitate, in isto casu detur paruitas materia pro violatione precepti communionis Paschalis, ut in eam prædicta communione iste satisfaciat precepto Ecclesiastico communionis tempore Paschalis? Ex p. 10. t. 16. ex r. 49. alias 48. & in t. 11. ex r. 39. Quæ hic reperitur in tom. 2. t. 2. de Communionem r. 57. & 24
- An in auditione Missæ detur paruitas materia? Et quantum distantiâ ab Ecclesia excuset, ut quis non tenetur illam adire ad audiendam Missam in die festo? Ex p. 5. t. 5. ex r. 44. & in p. 10. tr. 11. ex r. 8. Quæ hic sunt in t. 3. de Audienda Missa in die festo r. 22. & 6
- An in ætate requisita ad Ordines suscipiendos detur paruitas materia? Et an in patrimonio necessario ad suscipiendos Ordines sacros detur paruitas materia? Ex p. 5. t. 5. ex r. 17. & 20. Quæ nunc inueniuntur in tom. 2. t. 5. de Sacramento Ordinis r. 103. & 109
- An in ætate requisita ad sponsalia, & matrimonium detur paruitas materia? Et an in negatione debiti conjugalis detur paruitas materia? Ex part. 9. tract. 6. ex r. 61. & in part. 5. tract. 5. ex ref. 6. & 14. Quæ hic reperitur

& Resolutionum.

rentur in tom. 2. tract. 6. de Matrimonio resolut. 4. 5. 7. & 178

An in recitatione Horarum Canoniarum detur parvitas materiae? Vel quoniam parvitas materia excuset a peccato mortali in omnibus Horis Canonici? Et an qui omisit recitare, v.g. medietatem Tertie, vel Sexte, satisfaciat precepto? Et an omisso unius Horae parva inducat tantum peccatum veniale ratione parvitas materiae? Et an praeter materiam parvam in recitatione Officii divini, detur materia nulla? Et an parvitas materiae, quae excusat a mortali in recitatione Horarum privata excuset etiam in recitatione publica Chori, nisi tamen intervenerit scandalum? Et an in mutatione officii pro officio detur parvitas materiae? Et an qui semel, vel bis in anno relinqueret recitationem officii non peccet mortaliter ratione parvitas materiae? Et an qui tribus, vel quatuor diebus ultra tempus in Concilio permissio Choro non interest, non peccet nisi venialiter? Et an in precepto non addendi, vel minuendi ex officio Canonico detur parvitas materiae? Et an in fructibus beneficii detur parvitas materiae, ita ut non conferat obligatio recitandi Horas Canonicas? Et quoniam parvitas officii omisit a Beneficiario sit levis, ut non obliget ad restitutionem, etiam si fructus respondentes illi parti omisse sint magne, & notabilis quantitatis? Et an, si pars fructuum correspondens sit tam parva, ut non pertingat ad culpam mortalem in materia furti, teneatur illam Beneficiarius restituere sub mortali? Et an, qui eodem die in singulis Horis parvulis versiculos omisit, qui simul sumpti gravem, & notabilem materiam constituunt, teneatur ad restitutionem? Et an liberetur a restitutione distributionum ille, qui accedit ad Chorum, non solum post primum Psalmum, verum etiam qui praeter hanc partem relinqueret recitare aliam, quae non attingat materiam notabilem? Et aliqua alia pro parvitate materiae in ipsa recitatione, & restitutione fructuum advertuntur. Et an sit probabilis opinio aliquorum assentium in recitatione officii Divini relinquere unam Horam integram ex minoribus peccare tantum venialiter ratione parvitas materiae? Ex part. 6. tract. 6. ex resol. 6. & in part. 7. tract. 10. ex resol. 1. 5. & in part. 5. tract. 5. ex resol. 26. & in part. 4. tract. 4. ex ref. 1. 16. & in part. 2. tract. 12. ex ref. 4. 1. & in part. 7. tract. 11. ex resol. 2. & in part. 5. tract. 5. ex resol. 64. & 25. & in p. 2. t. 12. ex ref. 9. & 26. & in part. 5. tract. 5. ex r. 24. Et in p. 10. t. 16. ex ref. 29. alias 28. Quae hic sunt in tom. 3. tract. 6. de Horis Canonici ref. 76. 77. 80. 79. 81. 82. 85. 87. 117. 116. & 78

An Sacerdos institutus, & obligatus ad celebrandum in certo Templo, Oratorio, vel Altari possit excusari a mortali ex parvitate materiae, si bis, vel ter in anno in tali Sacerdotio, Oratorio, vel Altari non celebret? Ex p. 2. t. 14. ex r. 29. Quae hic invenietur in tom. 4. t. 1. de Altaribus privilegiatis r. 15

Quoniam parvitas materia excuset ab excommunicatione legendo libros hereticos, ita ut legentes possint absolvi per Bullam Cruciatam? Et an dicta parvitas materia detur non solum in legentibus, sed etiam in retinentibus libros Hereticorum? Et quid est sentiendum de libris Magicis, & Chiromanticis, &c. Ex part. 1. tract. 11. ex ref. 30. Quae hic reperietur in tom. 4. tr. 3. de Bulla Cruciatæ r. 42

An minima pars aliqua operis injuncti Publii praetermittatur, consequatur quis Indulgentiam? Et an quoad lucrandas Indulgentias detur parvitas materia non solum in continuatione temporis, sed etiam post tempus elapsam? Ex part. 5. tract. 12. ex resol. 23. & in part. 10. t. 16. ex ref. 4. Quae hic sunt in tom. 4. t. 5. de Indulgentiis r. 8. & 9

An in die ieiunii parvitas materia excuset in esu carnum? Et quid, si singulis diebus Quadragesimae eam car-

nis particulam nimiam quis ederet, quamvis a principio Quadragesimae haberet voluntatem expressam singulis diebus Quadragesimae id efficiendi? Et an qui servituti infirmis possint aliquid comedere in die ieiunii etiam ex carnis ab excitandum appetitum infirmorum? Et inferitur non esse Hereticum externum, qui signa dedit heresis interne in quantitate tam levi, ut non sit ex se peccatum mortale? Et an in fractione ieiunii detur parvitas materiae, & quoniam parvitas materia excuset a fractione ieiunii? Et an potio in Hispania dicta Chocolate frangat ieiunium, si ex illa aliquis sumat duas uncias tantum ex ratione parvitas materiae? Et explanatur quantitate Confectionis serotina esse uncias octo. Et an in anticipatione confessionis in die ieiunii detur parvitas materiae? Et an, qui in die ieiunii sapius modicum comedit, ita ut si coalescant in unum, & faciant quantitatem notabilem, frangat ieiunium, & peccet mortaliter? Et an sine peccato mortali in serotina reflectione ieiunii licitum sit sumere quantitatem excedentem uncias octo, v.g. quantitatem duarum unciarum, ratione parvitas materiae? Et quoniam quantitas itineris pedestris excuset a ieiunio? Et an comedens civiter unciam carnis in die ieiunii peccet mortaliter? Et an si primo mane ad tolerandum facilius ieiunium comedat duas uncias cibi, & bibat non peccet? Et an dimidia uncia sit quantitas necessaria, & sufficiens, ne potius peccet in die ieiunii? Et an in comedendo post mediam noctem, quando subsequitur ieiunium, aut ante mediam noctem in die ieiunii detur parvitas materia excusans a fractione ieiunii, videlicet infra spatium viginti horarum? Et si quis, dum cenat, audiret pulsus designantes mediam noctem, teneatur cessare a cena, si die sequenti ieiunare teneatur, vel possit complere cenam iam captam? Et an in ultima nocte Bacchanalium licitum sit differre cenam usque ad tertiam horam post mediam noctem? Ex part. 1. tractatu 9. ex resol. 43. & in part. 5. tractatu 5. ex resol. 3. 2. 11. & 10. & in part. 3. tractatu 6. ex resol. 43. & in part. 9. tract. 6. ex ref. 15. & in part. 8. tract. 7. ex ref. 54. & in part. 10. tract. 14. ex resol. 2. 58. & 61. alias 56. & 59. & in tract. 16. ex ref. 18. alias 17. Quae hic invenietur in tom. 4. tract. 6. de Ieiunio resolut. 80. 81. 90. 103. 89. 123. 92. 21. 96. 85. & 38

An relinquere aliquem ritum in consecratione Episcopi sit tantum peccatum veniale ratione parvitas materiae? Et quid, si absque Mubra Episcopus ministraret Sacramentum Confirmationis? Ex part. 1. tract. 1. ex r. 70. Quae hic reperietur in tom. 4. t. 8. de Consecratione Episcopi r. etiam 70

An quis non incidat in excommunicationem ratione parvitas materiae? Et an in communicatione cum excommunicato non tolerato detur parvitas materiae? Et quid in Divinis? Et quid est dicendum, si communicat in crimine criminioso, vel in aliis casibus, in quibus fideles communicando cum excommunicato incurrit in excommunicationem maiorem? Et an index excommunicatus, si unum tantum testimonium recipiat, vel quid simile, peccet mortaliter? Et an excommunicatus agens in iudicio non peccet mortaliter ratione parvitas materiae, & secus si sapius agat? Et an lavari interdum Iudeos in balneo, non nunquam excipi, vel excipere in convivio, & alia id generis rarius effecta sit tantum veniale ob materiae levitatem? Et an detur parvitas materiae in excommunicatione Papali contra extrahentes libros a Bibliotheca communi? Et quid est dicendum, si quis extraheret a Bibliotheca librum magni valoris per tres, vel quatuor passus, an excusetur ab excommunicatione ratione parvitas materiae? Et an possit quis intra dictum spatium permanendo illum per multum tempus legere? Ex part. 5. tractatu 5. ex resol. 21. & in part. 3. tract. 5. ex r. 69 & in part. 10. t. 11. ex ref. 39. Quae hic sunt in tom. 5 tract. 1

tract. 1. de Excommunicatione ref. 147. 124. & 123
An in percussione Clerici detur parvitas materia ad excusandam excommunicationem, licet facta fuerit inveniis pravo animo, & mortaliter peccaminoso? Idem dicendum est de quovis alio opere, cui annexa est excommunicationis, si opus externum sit tantum veniale, & leve, licet internum fuerit mortale. Ex p. 5. t. 5. ex r. 65. Quae nunc invenitur in tom. 5. t. 2. de Percussione Clerici ref. 2
An in violatione interdicti detur parvitas materia? Ex p. 5. t. 3. ex r. 59. Quae nunc invenitur in tom. 5. tract. 4. de Interdicto r. 4
An in Symonia detur parvitas materiae? Ex p. 5. t. 5. ex r. 2. Quae hic est in tom. 5. t. 7. de Symonia r. 2
An in haeresi detur parvitas materiae? Et an in Sorilegiis & Magia detur parvitas materiae? Et an in blasphemis contra Deum, & Sanctos detur parvitas materiae? Ex p. 5. t. 5. ex r. 28. 29. & 3. Quae nunc invenitur in tom. 5. t. 8. de Haeresi r. 8. 9. & 12
An in sollicitatione facta in confessione, & prohibita in Bullis Pontificis detur parvitas materia. ita ut Confessorius sit excusandus & non denunciandus? Ex part. 1. t. 4. ex r. 21. & in p. 4. t. 5. ex r. 5. & in p. 5. t. 5. ex r. 9. Quae hic reperitur in tom. 5. t. 9. de Denunciationibus r. 17. 18. & 19
An parvitas materiae excuset a lege prohibente, ne extra-batur aliquid a Regno, &c. Ex p. 5. t. 5. ex r. 49. Quae hic est in tom. 6. t. 1. de Legibus r. 81
An conditor teneatur de culpa levissima, quia de culpa lata, & levi non est dubitandum? Et quid est dicendum de Depescario, nautis, cauponibus, bullariis, sartoribus, ful-lonibus, stabulariis & habentibus curam molendini, & donorum publicorum, &c. & de aliis similibus? Ex p. 9. t. 7. ex r. 30. & in p. 1. t. 8. ex ref. 74. & in p. 3. t. 6. ex r. 21. Quae nunc invenitur in tom. 6. t. 3. de Contra-ctibus r. 119. 141. 142
An in voto, & juramento non ludendi detur parvitas materiae? Ex p. 5. t. 5. ex r. 38. Quae hic reperitur in tom. 6. t. 4. de Ludis r. 68
An Praedicatores tam Regulares, quam seculares predicantes semel, aut bis sine licentia Episcopi possint excusari a mortali ratione parvitas materiae? Et an Superior ratione circumstantiarum possit sub mortali peccato precipere materiam levi, vel an solus Deus possit ad mortale obligare in materia levi? Et an hoc idem sit dicendum de Pralatis Ecclesiasticis? Et an in continuatione anni Novitiatus detur parvitas materiae? Et an ad etatem requiritur ad professionem emittendam detur parvitas materiae? Et an in egressu, vel ingressu Clausurae Monialium detur parvitas materiae? Et alicubi visa est Monialis super regulas Monasterii queritur, an frangeret clausuram? Et quid est sentiendum de Moniali, quae se ponit in rota? & facit eam volvere versus partem externam, ad quam seculares accedunt? Et notatur certum esse legislatorem nullo modo posse in materia levi gravem obligationem imponere, licet velit, & intendat. Et quid maxime ex usu Religionum, in quibus aliquando Superiores res leves prohibent in virtute obedientiae, & sub poena excommunicationis? Et an in dimissione habitus propriae Religionis detur parvitas materiae? Et an Fratres Minores equitando peccent tantum venialiter ratione parvitas materiae? Et an si aliquis ex Fratribus Minoribus hodie, v. g. equites, vel quadriges medium miliare, & post paucos dies aliud dimidium miliare, &c. an iste parva materia postea inter se uniantur, ita ut constituant quantitatem notabilem ad inducendum peccatum mortale, & secus si cum magno intervallo temporis equites multoties dimidium miliare? Ex p. 8. t. 7. ex r. 11. & in p. 5. t. 5. ex r. 47. 19. 18. & 22. & in r. 13. ex r. 88. & in p. 3. t. 2. ex r. 5. 2. & in t. 6. ex r. 91. & in p. 5. t. 5. ex ref. 61. & in p. 10. t. 11. ex ref. 27.

Quae hic sunt in tom. 7. t. 1. de Regularibus r. 16. 134. 155. 158. 339. 340. 338. 131. 208. & 304
An in precepto correctionis fraternae detur parvitas materiae de Correctione fraternae r. 10
An in diebus festis detur parvitas materia in ordine ad opera servilia? Et an qui per duas horas laboraret in diebus festis, excusetur a peccato mortali ratione parvitas materiae? Et an sit peccatum mortale, si in omnibus festis quis exerceat per dimidium horam opus servile, &c. Et an in infueti peccatoris nuditate famine detur parvitas materiae? Ex p. 5. t. 5. ex r. 6. & in p. 2. t. 15. ex r. 16. & in p. 3. t. 5. ex r. 8. & in p. 10. t. 12. ex ref. 30. Quae hic reperitur in tom. 7. t. 5. de Scandalo r. 17. 16. 15. & 11
An in iuramento assertorio, & promissorio detur parvitas materiae? Idem est de Voto. Et an in iuramento, & voto bibendi vinum detur parvitas materiae? Et quid, si totum fuit reinandis cum pane, & aqua, an sit culpa mortalis semel vinum bibere? Et an quis possit coartari in materia levi sub obligatione mortali? Et an si quis per plures dies, vel annum omitat votum levis materiae, v. g. orationem Dominicam, Ave Maria, vel unum Salve Regina, vel dare parvam elemosinam, peccet mortaliter? Et notatur, quod si pluries omitendo istam parvam elemosinam devenisset ad materiam gravem, generat ad restitutionem. Et an preceptum Pralati in re levi, & in voto ad bonam gubernationem obliget sub solo peccato veniali: nam esset intolerabile, si postea Pralatus in omni materia etiam levissima obligaret sub peccato mortali? Et an eodem die violare plura vota de materia levi sit peccatum mortale? Et an in comestione carnum in die reinandi detur parvitas materiae? Ex p. 4. t. 4. ex r. 160. & 70. & in p. 2. t. 5. ex r. 4. 37. 36. 50. 53. & 55. & in p. 3. t. 5. ex r. 22. & in tom. 10. t. 14. r. 32. Quae hic sunt infra in hoc ipsomet tom. 8. t. 4. de Voto, & Juramento a r. 6. usque ad r. 14. inclusive, & in r. 72
Ex quamvis culpa, hoc est, ex quamvis negligentia adhibita in casu homicidii casualis oriatur obligatio restitutionis, an ex culpa & negligentia lata, non veniat levissima, aut levi? Ex p. 5. t. 4. ex r. 46. Quae hic est infra in hoc tom. 8. t. 5. de Homicidio r. 83
An in furto Reliquiarum detur parvitas materiae? Et an in ceteris furtis detur parvitas materiae? Ex p. 5. t. 5. ex r. 34. & 35. Quae hic est infra in hoc tom. 8. t. 7. de Furto, & Restitutione r. 2. & 1
An si quis haberet voluntatem committendi omnia peccata venialia, peccet mortaliter? Et an peccet mortaliter, qui apud se statuit nullum peccatum veniale vitare? Et an Religiosi, qui tenentur progredi in viam perfectionis, peccent mortaliter, si nolent observare omnes Regulas, licet non obligent sub mortali? Ex p. 3. t. 6. ex r. 24. Quae hic est infra in hoc ipomet tom. 8. t. 10. r. 4
Quomodo tempus mediae noctis in preceptis Ecclesiasticis sumendum sit? Et an dato primo pulsu horae duodecime, mediae noctis iudicanda sit elapsa, ita ut precepta praeterita diei, vel futurae dicatur elapsa? Et inferitur, an annus Novitiatus debeat computari de momento ad momentum, ita ut si professio efficiatur per quatuor aut sex horas ante completum annum, professio sit invalida? Ex p. 7. t. 11. ex r. 15. & in p. 3. t. 4. ex ref. 56. Quae nunc invenitur in tom. 2. t. 1. de Celebratione Missarum ref. 11. & 112
An in prohibitione colloquendi, & scribendi tempore convalescentiae contenta in Bulla Pii IV. detur parvitas materia, excusans a mortali, & incurritur censurarum? Ex p. 12. t. 2. ex r. 6. Quae hic est in tom. 9. t. 7. r. 99

TRACTATUS IV.

De Juramento simpliciter, & de juramento, & voto, ut est promissio Deo facta, &c. atque de eorum absolutione, relaxatione, commutatione & dispensatione. p. 48.

- 1. **A**N Reges teneantur in conscientia non revocare concessionem factam futura accessionis in dignitate, v. g. Proregis, &c. Et quid est dicendum, si etiam est promissio, & etiam acceptata? Ex p. 5. tr. 14. & Misc. 1. r. 74. ibid.
- 2. An sit peccatum mortale non adimplere promissionem gratitatem acceptatam in re gravi? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. r. 122. ibid.
- 3. Proposita mihi sapius fuit hac questio. An promissio externa legitime ab alio acceptata obliget in conscientia? Et notatur, quod per accidens aliquando, qui non prestat promissionem possit peccare mortaliter, ut quando sequitur notabile detrimentum propter promissionem non prestatam. Et an, si sacerdos, non ratione stipendii, sed liberaliter promissit alteri unum sacrum animo se obligandi, peccet mortaliter omitendo? Ex p. 2. tract. 17. & Misc. 3. ref. 9. ibid.
- 4. An promissio interna obliget in conscientia? Et an ille, cui facta est promissio interna, possit facere sibi occultam compensationem? Et an donatio, seu promissio facta Petro presenti, etiamsi non acceptet, sed taceat, obliget in conscientia? Ex p. 3. r. 5. & Misc. r. 117. aliis 116. p. 49.
- 5. An juramentum additum facta promissioni veram inducat obligationem? Ex p. 5. tr. 14. & Misc. 2. r. 34. ibid.
- 6. An juramentum promissorium de faciendo peccato veniali, sit tantum veniale? Idem est de voto, quia votum de peccato veniali est tantum peccatum veniale, quia parvitas materia excusat? Ex p. 4. tract. 4. & Misc. r. 160. p. 50.
- 7. An detur parvitas materia in iuramento promissorio, ita ut aliquando sit tantum peccatum veniale illius transgressio? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. r. 70. ibid.
- 8. An in iuramento assertorio detur parvitas materia, & quid in promissorio? Ex p. 5. tr. 5. r. 4. ibid.
- 9. An in voto, & iuramento non bibendi vinum detur parvitas materia? Et quid est dicendum, si votum fuit ieiunandi cum pane, & aqua, an sit culpa mortalis semel bibere vinum? Ex p. 1. r. 5. r. 37. p. 51.
- 10. An in voto detur parvitas materia? Ex p. 5. tr. 5. r. 36. ibid.
- 11. An in eodem die violare plura vota de materia levi sit peccatum mortale, siue materia sint eiusdem rationis, siue diverse? Ex p. 5. tr. 5. r. 5. ibid.
- 12. An possit quis in materia levi vivere sub obligatione levis? Et quid est dicendum, si Confessorius pro mortalibus imponat levem poenitentiam, & in ea intendat sub mortali obligare? Et adducitur, quod quantumcumque velit legislator ad mortale obligare, si materia est exigua, attentis circumstantiis non obligabit ad mortale. Ex p. 5. tr. 5. r. 5. p. 52.
- 13. An si quis voverit se quotidie recitare B. Virgini Patet noster, & Ave Maria, vel unum Salve Regina, & per annum, v. g. non recitet, peccet mortaliter? Et notatur, quod in tali casu vovens istam materiam parvam non potest se obligare sub mortali in recitatione dicte materie levis. Etiamque advertitur, quod doctrina predicta questionis non valet in casu, quo vovisti singulis

- dare parvam elemosynam, quia pluries omitendo istam parvam elemosynam, si devenisti ad materiam gravem, teneris ad restitutionem. Etiamque inferitur, an preceptum Pralati in re levi, & in ordine ad bonam gubernationem, obliget sub solo peccato veniali, nam esset intolerabile, si posset Pralatus in omni materia, etiam levissima obligare sub peccato mortali? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. r. 24. ibid.
- 14. An si per plures dies quis omitat votum levis materie, v. g. Orationem Dominicam, vel dare parvam elemosynam, peccet mortaliter? Sed difficultas est in cognoscendo, quando vovens censetur annexere obligationem ad diem, & quando non. Ex quo inferitur, an obligatio facta pro uno die prorogetur in sequentem? Ex p. 5. tr. 5. r. 53. p. 53.
- 15. An vovens, omnibus circumstantiis attentis, dubius manens, an votum emissum sit intuitu temporis, teneatur adimplere, v. g. vovit quis ieiunatum, vel Missam audiri certam die pro animabus Purgatorii, atque adeo eo die impeditus fuit, an teneatur altero die ieiunare, Missam audire, Communionem facere, &c. Ex p. 3. r. 5. & Misc. 1. r. 26. ibid.
- 16. An qui vovit se aliquid facturum, si alius sibi consulerit, teneatur ad votum, si imprudenter is, qui consultatur, rem promissam consulat? Sed quid est dicendum in sequenti casu, an facias contra votum de religione sumenda sub conditione Paterni consensu, si de facto procuret precibus, & rationibus, ne consentiat? Et quid, si per vim, & fraudem consensus impeditur? Idem est, si votum sub alterius consilio esset emissum? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. r. 4. ibid.
- 17. An in dubio, utrum materia voti sit bona, aut mala, teneatur quis illud adimplere? Et quid, si essent opiniones circa hanc bonitatem, vel malitiam? Ex p. 4. tr. 3. ref. 13. p. 54.
- 18. An dubius de voto, & iuramento teneatur illa adimplere? Et an, qui certus est se emisisse votum religionis, si dubius sit, an religionis in communi, vel huius in particulari, possit quamlibet ingredi? Et quid dicendum est, si quis certus est, quod voverit se non accessurum ad aliquam feminam, & dubitat, num de accessu fornicario, vel uxorario senserit, an teneatur abstinere a nuptiis? Et aliqua alia in textu huius resolutionis inferuntur, & docentur circa votum dubium castitatis, religionis, Rosarii recitationem, &c. Et tandem queritur, dubius, an habuerit voluntatem se obligandi voto, quid faciendum? Ex p. 4. tr. 3. r. 10. ibid.
- 19. Fuit olim mihi magna altercatio cum quodam Confessario, qui volebat absolutionem impendere cuidam viro Nobili, qui dubitabat, si emiserat votum B. Virginie Lauretane, & per multum tempus non adimplevit, neque adimplere volebat? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. ref. 45. pag. 55.
- 20. An qui omnino non dubitat, sed magis in eam partem inclinat, ut votum emiseric, teneatur illud adimplere? Et an in supradicto casu non integre, sed ad partem pro ratione huius maioris propensionis teneatur? Idem est de dubitante in materia iustitia? Ex p. 4. tr. 3. r. 12. ibid.
- 21. An aliquis, qui non eque dubitat, sed magis in eam partem inclinat, ut votum emiseric an inquam, propter istam suspensionem voti teneatur ad illud adimplendum, non integre quidem, sed ad partem pro ratione huius maioris propensionis? Ex p. 2. tr. 15. & Misc. 1. ref. 9. ibid.
- 22. An qui certus est de animo, & intentione iurandi, dubitat tamen de intentione se obligandi, teneatur ad iuramentum? Et an iurans cum animo iurandi, non tamen se obligandi, teneatur ad iuramentum? Et pro praxi supradicta difficultatis adducuntur in exemplum aliqua alia diverse questionis circa

- votum, & iuramentum, & intentionem se obligant? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. r. 17. p. 56
23. An certus de voto, dubius autem de qualitate, teneatur ad strictiorem? Et in corpore huius resolutionis multi alii casus cursim adducuntur in exemplum pro supradicta difficultate, & sunt valde notandi, quia quorundam, sed iam fore omnes in hoc tractatu in suis speculibus resolutionibus magis late sunt explanati? Ex p. 3. tr. 6. & Misc. 2. r. 50. p. 57
24. Dubius de quibus mensuris, seu mensuris voverit, seu legaverit, ad quid teneatur? Et ex doctrina predicta questionis in textu huius resolutionis aliqui alii diversi casus circa hoc explanantur sapienter contingentes in praxi? Ex p. 4. tr. 3. r. 48. ibid.
25. Quando quis voti virginitatem, dubitat vero, quid viderit, perpetuam videlicet castitatem, an saltem continentiam a primo actu venereo, ad quid teneatur? Ex p. 10. tr. 15. & Misc. 5. r. 47. p. 58
26. An dubius, utrum voverit castitatem independentem à religione, teneatur illum observare? Ex p. 4. tr. 3. r. 42. ibid.
27. Dubius, an promiserit solum ingredi religionem, aut proficisci, an teneatur ad proficendum? Et in corpore huius resolutionis alii tres diversi casus circa hoc deciduntur, & explanantur? Ex p. 4. tract. 3. resol. 36. ibid.
28. An qui emisit votum religionis, satisfaciat, si habitum D. Iohannis assumat? Et an satisfaciat, si Ordinem D. Iohanni suscipiat? Et an dicti Milites D. Iohannis sint verò religiosi? Ex p. 2. tr. 16. & Misc. 2. resol. 36. alias 38. ibid.
29. An vovens religionem absolute, nil de eundi libertate de terminando, satisfaciat ingrediens, & postea exiens? Et docetur, que causa sit legitima egrediendi à religione, an sit sufficiens sola religionis difficultas, & invenire eam non gratam, & commodam sibi? Et an satisfaciat voto, si ingrediatur religionem, verum culpa sua postea expellatur? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. resol. 25. pag. 59
30. Quidam adolescens fecit votum non solum ingrediendi, sed etiam proficisci in quadam religione, sed tempore Novitatus deprehendit eam sibi propter viam asperitatem non esse accommodam, an stante voto proficendi, possit egredi? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. resol. 10. ibid.
31. An qui votum perseverantiam in religione, si ex iusta causa exeat, vel expellatur, ea cessante, teneatur iterum ingredi? Ex p. 6. tr. 7. & Misc. 2. resol. 53. p. 60
32. Quis emisit votum certæ religionis, à qua absolute repulsus fuit, sed postea invitatus à superiore quaesivit à me an teneatur ingredi? Ex p. 6. tr. 7. & Misc. resol. 52. ibid.
33. Quidam erat obstrictus vinculo voti religionis, sed cum haberet sororem in gravi necessitate constitutam, quaesivit an ex hac causa potuerit disferre religionis ingressum, absque alia dispensatione? Et an in supradicto casu possit Episcopus dispensare, quia non in substantia voti, sed in sola dilacione dispensat? Ex p. 6. tract. 7. & Misc. 2. r. 54. p. 61
34. An qui votum ingredi religionem, si per annum in fornicationem non incidit, si in dicto anno culpa sua fornicatur, teneatur adimplere votum? Idem est dicendum de illo, qui votum sub conditione, si impetret sanitatem intra mensem, & ob intemperantiam illam non obtineat? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. resol. 101. ibid.
35. An qui votum, vel iuravit sub conditione, & consulto conditionem impedit, teneatur ad votum, & iuramentum? Et an qui votum religionem ingredi, si Deus illum conservet ab aliquo peccato, non teneatur voto, si ex quacunque negligentia illius peccati tentationi succumbat, sed solum quando data opera, ut voti obligationem effugiat? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. resol. 3. ibid.
36. An senex sexagenarius sit solutus à voto religionis quod antea promiserat? Et quid, si post sexagesimum annum emiserit votum religionis, jejunii, &c. an teneatur illud adimplere? Et an habens impedimentum perpetuum post votum superveniens, teneatur ad votum religionis? Et inferunt senem sexagenarium non esse ad errorem demerendum. Et tandem queritur, quomodo non sit intelligatur, ut pro absolutione obtinenda Romanam Penitentiam adire nullatenus cogatur, sed illam possit à suo Episcopo rationabiliter impetrare? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. r. 2. p. 62
37. An votum castitatis, vel non nubendi factum à prociis in venere valeat? Et in tali casu, an possit Episcopus dispensare, quia tale votum alterativum est? Et quid, si votum non obliget præcisè ad matricem reservatam ex voventis electione, sed quia pars disjunctionis non referatur est impossibilis, potest ve in tali casu Episcopus dispensare? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. resol. 102. p. 63
38. An votum castitatis, vel religionis factum ab eo, cui salubris est matrimonium ob suam inconscientiam, sit validum? Idem est de vovente non nubendi. Et an talis absque ulla Pontificis dispensatione possit matrimonium inire? Et inferunt opinionem speculativè prohiberi esse probabilem etiam præcise. Et an in casu magne necessitatis possit Episcopus dispensare in voto religionis, seu castitatis perpetua? Et in textu huius resolutionis aliqui casus adducuntur pro præxi prædictæ difficultatis. Et notatur, quod doctrina huius questionis non extendatur ad regulares, qui non possunt vi suorum privilegiorum tali casu magna necessitatis dispensare? Ex p. 10. tr. 11. & Misc. 1. r. 47. ibid.
39. An votum, seu iuramentum de non procreando, sit acceptando Episcopatum, vel non esse Senatum, Judicem, Praesidem, &c. sit validum? Idem dicendum est de alius Praeturiis, & officiis, sive secularibus, sive regularibus? Ex p. 6. tr. 7. & Misc. 2. resol. 27. p. 65
40. An qui dubius est, an emisit votum habens intentionem, teneatur adimplere? Idem est de iuramento? Et an quando quis certus est se emisisse votum, v. g. castitatis, sed dubitat, an habuerit animum se obligandi, teneatur servare castitatem? Et an dictum votum cessante referendum Pontifici? Ex p. 4. tr. 3. r. 11. ibid.
41. An in dubio utrum votum sit emissum ante pubertatem, aut post minorem aetatem, possit Pater illud irritare? Idem dicendum est de tutoribus, & curatoibus, etiam in casu, quod dubium sit circa tempus subditæ ut v. g. si uxor dubitat, an ante matrimonium emisit votum ante servitum, qui aliquando fuit liber, an tempore libertatis, &c. & pupillis, qui aliquando carui tutore, & minor, qui aliquando carui curatore, an tempore sui juris, an post subjectionem illis votum fecerunt. Et quid, si dubium est, an votum sit confirmatum ab impubere transiitio subjectionis tempore? Ex p. 4. tr. 3. resol. 37. p. 66
42. Impubes ante 14. annum nondum completum voti religionem ingredi, facto pubere moritur Pater, & legitimus curator ei constituitur, queritur, utrum possit curator votum illud irritare? Et an hoc idem dicendum sit de matre, ac de aliis curatoribus? Et ex doctrina supradicta questionis inferunt, an Pater possit irritare vota filiorum ante pubertatem emissã modo pubes post acquiritam pubertatem non ratificaverit vota tempore impubertatis facta? Et in dubio, an ratificatio facta fuerit post pubertatem, præsumendum sit votum non fuisse ratificatum? Ex p. 6. tract. 7. & Misc. 2. resol. 22. ibid.
43. An tutores, & curatores, & etiam mater possint vota, & iuramenta pupillorum in aetate impuberi emissã, post pubertatem postea irritare, dummodo post pubertatem non fuerint confirmata? Et queritur, quomodo, & quando dicantur confirmata? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. r. 14. p. 67

& Resolutionum.

44. Si filius, seruus, vel uxor uocet, v. g. singulis sex-
tis Feris sue uita ieiunare, vel quoties Litaniae re-
citate, & similia, an talia vota possint à patre, marito,
aut domino irritari? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. ref. 15.
pag. 68
45. An Superiores possint irritare vota emissa tempore sub-
iunctionis, implenda tempore eius solutionis, ut si v. g. uxor
aliquid promittat in tempore uirginitatis, impubes tempore
pubertatis, pubes in tempus, quo liberam habuerit bono-
rum dispensationem, seruus, dum fuerit liber? Et nota,
quod Pater possit irritare votum Religionis à filio emisso
post annos pubertatis exequendum. Ex p. 4. tr. 4. & Misc.
r. 29. p. 69
46. Quidam uoverat singulis Festiuitatibus Annunciatio-
nis B. Mariae communionem, sed Festum illud accidit
in Feria sexta Hebdomadae Sanctae, quaeritur: an te-
neatur in illa die Sacram Synaxim sumere? Et Resolu-
tio huius questionis pendet ex illa, an Feria sexta Pa-
rasceues licitum sit sumere communionem? Et quaeritur
obiter, an in Feria Quinta Coena Domini sit una tan-
tum celebranda Missa? Ex p. 6. tr. 6. & Misc. 1. r. 19.
ibid.
47. An qui ex uoto, vel penitentia tenetur recitare aliquo
die tantum partem Rosarii, si illam cum notabili inter-
ruptione recitet, dicatur satisfacere, etiam si dimidiam
partem mane, & aliam uespere recitet? Ex p. 4. tr. 4. &
Misc. ref. 17. p. 70
48. An qui uouit, vel iurauit, vel habuit pro penitentia
inimicitia audire Missam, vel dicere Officium B. Virgi-
nis, si Missam audiat, vel recitet sine interna attentione,
adimpleat uotum, & penitentiam? Et docetur prae-
ceptum audiendi Missam, & recitandi Horas Canonicas
adimpleri sine interna attentione, dum modo interius re-
citant vel audiunt Missam se gerat distractus. Ex p. 10.
tr. 13. & Misc. 3. ref. 35. ibid.
49. An qui audit Missam animo non satisfaciendi uoto
vel iuramento, satisfaciatur uoto, ubi plura de inten-
tione satisfaciendi praecepto? Et an doctrina huius Re-
solutionis non procedat in obligationibus iustitiae? Et
notatur necessarium non esse habere uoluntatem expres-
sam satisfaciendi praecepto, nam si ex ignorantia prae-
cepti rem praeceptam exequaris, praecepto satisfaciatur ta-
liter, quod deobligatus remaneat ad aliud faciendum.
Imo, si ex animo expresso non satisfaciendi praecepto
per talem rem, illam exequaris, adhuc tamen satisfacere
praecepto. Ex part. 3. tract. 6. & Misc. 2. ref. 77.
ibid.
50. An si quis intuitu pietatis, & solum propter Deum iu-
raret dare dotem mulieri, possit femina illius obligatio-
nem remittere? Idem est, si certo pauperi iures elemo-
synam largiturus. Et quid, si ea dos, euae elemosyna
nulli esset determinato pauperi, aut persona promissa?
Et inferitur, quod si quis filio intuitu Patris dotem sub
iuramento promittat, tunc non ad filiam, sed ad Patrem
remissio iuramenti pertinet. Ex p. 9. tract. 8. & Misc. 3.
r. 13. p. 71
51. An iuramentum praestitum principaliter in honorem
Dei, possit quis remittere, si cedat in eius utilitatem? Et
quid est faciendum, quando praedictum iuramentum praes-
titum fuit dare elemosynam pauperi, aut hospitali non
determinando personam, an tunc huiusmodi iuramentum
relaxari debeat per Praelatum Ecclesiasticum? Ex p. 10.
tr. 14. & Misc. 4. ref. 17. alias 15. p. 72
52. An iuramentum praestitum redeundi ad carcerem ini-
ustum obliget? Et quid de carcere iusto? Et deducitur
condemnatum ad mortem famis teneri sub mortali culpa
concedere, non obstante Superioris praecepto de non comen-
dando, etiam si iuraret se cibos oblatos non manucatu-
rum. Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. r. 5. ibid.
53. An qui uis, vel metu iurat coactus, si habeat animum

- non implendi iuramentum, petendo prius relaxationem
eius, non obstante hoc, peccet mortaliter? Ex p. 9. tr. 8.
& Misc. 3. ref. 56. p. 73
54. An captus à latronibus, si cogitur iurare se non de-
nunciaturum illos iudici, teneatur ad observationem talis
iuramenti? Et quid si à iudice talis interrogaretur? Et
quid, si iuramentum interponatur de non petenda huius
iuramenti relaxatione? Et quid est dicendum, si captus
iurasset infidelibus, apud quos iniuste detinebatur se in
sue libertatis pretium daturum mille aureos, an tale iu-
ramentum non sit relaxandum, sed adimplendum? Idem
est, si captus iurasset, se illuc rediurum. Ex p. 11. tr. 2.
& Misc. 2. r. 35. ibid.
55. An iuramentum praestitum raptori, vel latroni sit ser-
uandum, vel indigeat relaxatione? Et an, si à latro-
nibus captus, cogatur iurare se non denunciaturum illos
iudici, vel Ecclesiae, an iuramentum illud ualeat? Et
additur, si metu mortis cogere iurare se illos non de-
nunciaturum, etiam iuridice interrogatum, non peccare
id iurando. Ex quo etiam inferitur, an qui ob metum
mortis iuraret alicui comedere carnes toto anno diebus
prohibitis, an debeat, vel possit praedictum iuramentum
seruare, cessante metu? Ex p. 8. tr. 7. & Misc. r. 57. p. 74
56. Quidam iurauit dare meretrici pro actu fornicario
centum aureos, quae uisit postea, an ratione praestiti iu-
ramenti teneatur eos solvere? Et promissio facta meretri-
ci pro actu turpi, etiam secluso iuramento, an absolutè
obliget in conscientia? Ex part. 4. tr. 4. & Misc. r. 27.
pag. 76
57. An si amans, & meretrix iurent fidelitatem, nempa
ut nullam aliam personam carnaliter cognoscant, tale iu-
ramentum obliget? Ex p. 9. tr. 8. & Misc. 3. r. 9. ibid.
58. An prorogato tempore, v. g. ad proferendam senten-
tiam, censetur etiam prorogata obligatio parendi tali
sententiae ex vi iuramenti prius praestiti? Ex p. 9. tr. 8.
& Misc. 3. ref. 7. ibid.
59. De iuramento seruandi statuta, seu Capitula Ciuita-
tum, Collegiorum, &c. Et pro praxi huius questio-
nis aliqui casus adducuntur, & notatur in textu hu-
ius Resolutionis. Ex part. 3. tract. 6. & Misc. 2. ref. 39.
pag. 77
60. In multis regionibus extant Pandecta, & statuta, in
quibus Notarius, Commissarius, & ceteri iustitiae Admi-
nistris taxata sunt stipendia, quaeritur, an modo obligent
in conscientia uirtute iuramenti, stante uarietate tem-
porum, & circumstantiarum? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3.
r. 60. ibid.
61. An Tabelliones, & alii iustitiae ministri iurando non
accipere aliquid praeter stipendium taxatum, si successu
temporis tale stipendium iniustum censetur, teneantur
ad iuramentum? Ex part. 9. tract. 8. & Misc. 3. ref. 8.
ibid.
62. An si aliquis audiuit à viro optime fama aliquam rem
posse cum iuramento deponere in iudicio se illam certo
scire? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. r. 77. p. 78
63. Virum sit peccatum mortale iurare, amphibologiis uten-
do absque necessitate, ut si uidelicet iures soci causa Prin-
cipem esse in aula, intelligendo pitium? Vel an possit uti
amphibologiis, quoties id sit necessarium, aut utile ad
salutem corporis, honoris, vel ad res familiares tuendas,
& ad alia? Et an in dictis casibus iurans non solum ex-
cusetur à periurio, sed etiam à peccato mortali, dummodo
non uret in iudicio, dum index iuridice illum interrogat?
Ex p. 2. tr. 15. & Misc. 1. r. 25. ibid.
64. An ex iusta causa licitum sit etiam iurando uti amphi-
bologia, quando uerba non sunt ambigua, sed in sensum
verum detorqueantur, ex solo aliquo addito, mente iurantis
concepto? Et in textu huius Resolutionis 17. casus ex-
planatos inuenies pro praxi huius questionis. Ex p. 3. r. 6.
& Misc. 2. r. 30. p. 79

65. An blasphemia, & iuramenta, falsa inadvertenter prolata, & etiam ex prava consuetudine blasphemanda sint peccata mortalia? Et an neganda sit absolutio habenti consuetudinem iurandi inadvertenter, vel tantum habenti consuetudinem iurandi ex advertentia? Ex p.3. tr.5. & Misc.1. ref.62. p.80
66. An iuramentum falsum inadvertenter dictum ab eo qui pravam consuetudinem iurandi habet sit peccatum mortale, etiam si fiat ex motu irae repentino, aut ex afflictione nimia ad rem aliquam? Et an hoc etiam procedat quoad blasphemias? Et an iuramentum profectum non ex prava consuetudine, sed repentino ira impetu aut ex nimia ad rem afflictione, non impetur ad culpam mortalem? Sed superest adhuc curiosa questio. An Procurator, qui nomine principalis iuramentum prestitit, iuravit falsum, sit peccator Dominus principalis, an vero Procurator? Ex p.10. tr.14. & Misc.4. ref.15. alias 13. p.81
67. An peccet venialiter, si quis ob vitanda gravia tormenta sibi falsum crimen imponit etiam cum iuramento a quoque invocatione utens? Et an in tali casu peccet mortaliter? Et an delinquens occulsum possit se prodere iudici, ut in eo debitam sequatur punitionem, cum id fiat ob virtutem iustitiae, volendo potius in hoc mundo peccati poenam sustinere, quam in alio luendam servare? Et quid, si esset persona maxima auctoritatis, & Republica utilis? Ex p.3. tr.5. Misc.1. ref.7. p.82
68. An reus possit sibi grave crimen impendere, ut evitet gravia tormenta? Et difficultas est, quando aliquis sibi imponit falsum crimen cum iuramento? Et deducitur eum, qui convictus plene est de Apostasia, aut de haeresi, quam non commisit, ita ut si neget, tradendus est Curia seculari, à confiscatione bonorum, extremoque supplicio afficiendus, si vero fateatur crimen leviori poena puniendus sit, posse ipsum absque mortali culpa imponere sibi crimen, quod non admisit, nec obligari sub mortali ad retractandam confessionem post sententiam prolatam, & reconciliationem sequutam. Ex p.11. tr.1. & Misc.1. ref.14. ibid.
69. An omnia vota in votum solemne Religionis commutentur? Et an hoc procedat etiam in iuramentis soli Deo prestitis? Et quid, si iuramentum esset homini prestitum & ab eo acceptatum? Ex p.3. tr.6. & Misc.2. ref.65. p.83
70. An votum, vel iuramentum factum alicui Ecclesiae, vel pauperi, post eorum acceptationem possit quis auctoritate Episcopi vel propria in melius commutare? Et quid ante acceptationem in predictis casibus? Ex p.6. tract.6. & Misc.1. ref.61. p.84
71. Quis emisit votum mittendi ad domum Lauretanam Calicem aureum, quem postea misit cum persona fidei, sed per viam à laicis furatus est, quaeritur, an votens teneatur adhuc adimplere votum? Ex quo inferitur, quod fur, & debitor satisfacit tradendo solutionem persona fidei, ut Confessario, vel alteri, ut eam Domino restituat, qui tamen de facto non restituit, vel quia eam consumpsit, vel quia casu perit apud ipsam. Et alii diversi casus adducuntur pro firmanda doctrina harum difficultatum. Ex p.10. tr.16. & Misc.6. ref.97. ibid.
72. An qui vovit aliquo die non comedere carnes, toties peccet, quoties illas comedit? Et an qui ex voto tenetur certa die ieiunare, non toties peccet, quoties in illa die comedit carnes? Et an in comestione carnum in die ieiunii detur parvitas materiae? Et quam sit ista materia parva? Et quid quando Coqui multa fercula carnis debent prae gustare in die ieiunii? Ex p.10. tr.14. ref.34. alias 32. p.85
73. An votum ingrediendi Religionem possit quis propria auctoritate commutare in susceptionem Episcopatus? Et ex doctrina huius questionis inferitur, an Episcopus possit sine licentia Papa transire ad Religionem? Et an qui ante

- Episcopatum fecit votum Religionis, teneatur prius ingredi? Ex p.6. tr.6. & Misc.1. ref.62. p.86
74. Vtrum commutatio voti in bonum aequale possit fieri propria auctoritate votentis? Et notatur, quod materiam subrogatam evidenter constare debet esse aequalem si sit dubia non erit licita talis commutatio. Ex p.2. tr.16. & Misc.2. ref.7. alias 9. ibid.
75. An post commutationem voti, licitum sit votenti redire ad prius votum, etiam si commutatio facta sit in melius? Et quid, si votens acceptaret commutationem in melius? Ex p.2. tr.16. & Misc.2. ref.6. p.87
76. An qui elegit aliquam ex commutationibus, & alias renunciavit, possit redire ad prius votum, vel ad aliam commutationem? Ex p.3. tr. addit. ref.18. ibid.
77. Olim quidam Confessarius scrupulis cruciatus, ad cognoscendam iustam causam pro commutatione votorum. Et docetur, quod quando commutatur vota etiam in bonum aequale, opus est aliqua causa ultra Praelati auctoritatem. Et an Sacerdos commutat votum inaequale iusta, & legitima causa peccet mortaliter, vel saltem venialiter? Et quid, si virtute Bullae Cruciate, vel aliam Tabulae faciat Confessarius commutationem, an possit commutare vota in aliquid minus? Ex part.2. tract.16. & Misc.2. ref.8. alias 10. ibid.
78. Aliqua practabilia circa votorum differentiationem, & commutationem. Et in textu huius Resolutorum vltima ad adducuntur pro praxi praedictae quaestiones. Ex p.3. tr.5. & Misc.1. ref.25. p.88
79. An iuramenta Castitatis, Religionis, peregrinationis Ierosolymitane, &c. possint ab Episcopo dispensari? Et distinguitur, quod natura iuramenti omnino est distincta à natura voti, & quod votum, & iuramentum habent distinctas essentias, &c. Ex p.10. tr.14. & Misc.1. ref.19. alias 17. p.89
80. Quam Praelatus potest relaxare iuramentum, quando contrahentes sunt diversae Diocesis? Et an iudex secularis possit cognoscere de nullitate relaxationis iuramenti ab Ecclesiastico iudice concessae? Ex p.1. tr.1. & Misc.2. ref.36. ibid.

Appendix ad ceteras alias omnes difficultates, quae simul pertinent ad hunc Tractat. 4. de Voto, & Iuramento huius tom.8.

Pro verbo votum. An qui dubius est de voto Castitatis emisso, possit petere dispensationem illius ab Episcopo, qui ratione dubii dispensare potest, eo quod votum castitatis dubium non est referendum Pontifici? Ex p.6. tr.6. ex relol.40. Qua nunc invenitur in tom.1. tr.5. de Reservatis. ref.40

An poenitens possit commutare propria auctoritate votum invidenter melius? Et an Confessarius teneatur commutare votum, si nolit? Et an cum votum emissum sit de confessione agenda singulis mensibus, possit ultra differere, vel anticipare? Et ita votens, confessionem aliquam mensis omissem, an teneatur sequenti mensi supplere? Et quis habebat votum dicendi singulis sextis Feriis Litaniarum, quae sunt, an teneatur ad preces, subsequentes? Idem est, si commutatio alicuius voti fiat in recitatione Litaniarum. Et an votum commutari possit extra sacramentarium. Ex p.3. tr.4. ex relol.53. & in p.3. tr.14. ex ref.73. & 31. & in p.3. tract.4. ex rel.99. tr.14. ex ref.73. & 31. & in p.10. tr.12. alias 100. & in p.9. tr.7. ex ref.46. & in p.10. de Satisfactione sacramentali ref.29. 43. 42. 10. & 26

& Resolutionum.

An qui vovit aliquo die jejunare, non toties peccet, quoties in illo die carnes comedat? Et an si quis vovit castitatem in solo opere exteriori peccet mortaliter peccati sacrilegii in delectatione de aliquo actu venereo? Et an qui pluries vovit, & pluries iravit facere aliquam rem frangatque votum, seu iramentum, teneatur in confessione hoc aperire? Et an qui per diversos sanctos, & formas irandi invet, aut voveat, unum tantum efficiat iramentum, aut votum? Et an virum sacerdos, vel professus religiosus satisfaciatur in confessione, si dicat se violasse votum castitatis, non manifestando votum solenne, quod habet? Et an peccet contra votum castitatis, qui in quacunque delectatione morosa consentit? Et an religiosus professus, vel Sacerdos, qui emittit votum de non committenda mollii, vel fornicatione, teneatur explicare hanc circumstantiam voti emissi post professionem, vel sacerdotium? Et an qui habeat votum castitatis debet votum explicare in confessione, quando ipse confitio, vel auxilio causa fuit, ut alii tale votum non habentes peccarent? Et an continentiam servare teneatur is, qui sciens votum castitatis annexum esse receptioni Ordinis sacri, si ordinatur ante annum pubertatis? Et quid, si ordinatur ante annum 16. ubi Concilium Tridentinum est receptum? Et an irvincibiliter ignorans votum castitatis implicitum contineri in receptione Ordinis, teneatur servare castitatem, si sciens, & prudens sacrum ordinem recipiat? Ex p. 3. tr. 4. ex ref. 156. aliis 157. & in p. 5. tr. 13. ex 159. & in p. 3. tr. 4. ex 189. aliis 90. & in p. 1. tr. 7. ex 14. & 9. & in p. 2. tr. 17. ex ref. 14. & in p. 9. tr. 6. ex ref. 4. & in p. 10. tr. 11. ex ref. 12. *Quæ hic sunt in tom. 1. tract. 7. de Circumstantiis ref. 67. 100. 149. 73. 75. 104. 101. & 74.*

An eodem sacrificio satisfaciatur quis & pro voto proprio, & pro eo, qui elemosynam dedit ad faciendum sacrum? Ex p. 5. tr. 14. ex 181. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 2. tr. 1. de Celebratione Missarum ref. 36.*

An qui eodem tempore audit tres Missas satisfaciatur voto, precepto, & penitentia de audiendis tribus Missis? Et an satisfaciatur voto de audiendis duabus Missis, qui simul eodem tempore ambas audit? Et an, qui habet votum audiendi sacrum tali die, si illud audiat cum positiva intentione non satisfaciendi voto, an adhuc satisfaciatur, vel teneatur audire aliud sacrum? Ex p. 5. tract. 14. ex ref. 52. & in p. 8. tr. 7. ex ref. 89. & in p. 10. tr. 15. ex ref. 4. *Quæ hic reperitur in tom. 2. tr. 3. de Audienda Missa in die festo ref. 26. 27. & 5.*

An ordinatus per vim, & metum teneatur ad votum continentia? Et an ordinatus ante pubertatem ordine sacro, si adeptus pubertatem votum castitatis in ordine sacro continentium non ratificaverit, teneatur continere? Et an prædictum votum a Parentibus, & tutoribus possit sine cause irritari? Et an sit validum votum, & invalidum matrimonium contractum ab eo, qui ordinem sacrum accepit ignorans illi annexum esse votum castitatis? Et quid, si quis suscipiat ordinem sacrum cum intentione expressa non vovendi castitatem, an teneatur castitatem servare? Et an votum solenne expressum in religione approbata ante pubertatem emissum, nisi post pubertatem ratificetur, non obliget? Imo hodie votum expressum solenne professionis non valeat usque ad decimum sextum annum impletum iuxta Tridentinum? Ex p. 10. tr. 13. ex 118. & in tr. 16. ex ref. 84. *Quæ hic sunt in tom. 2. tr. 5. r. 114. & 113.*

An promissionis contractus sine animo se obligandi vero, sed tantum scilicet obliget promittentem? Et an votum suscipiendi ordines, divinus sponsalia? Et an licite possit sponsalia possit quis tale votum emittere? Et an votum castitatis post sponsalia emissum sit validum? Vel an licite possit quis post sponsalia emittere? Et an qui prius votum castitatis, vel religionis emisit, & postea feminam de-

floravit, fide data contrahendi cum ea, teneatur eam in uxorem ducere, vel votum adimplere? Et an in supra dicto casu voti religionis teneatur contrahere, & ante consummationem debeat ad religionem transire? Et an habens votum castitatis, cui religionis peccet mortaliter contrahendo matrimonium animo ingrediendi religionem antequam consummet matrimonium? Et an vir qui habet votum castitatis, si petat, uxor teneatur reddere debitum? Et an sit licitum conjugibus ligatis voto castitatis delectari de copula legitime habita, etiamsi conjux emisit votum castitatis absque consensu alterius conjugis? Et an vir possit irritare omnia vota uxoris? Et quid de votis emissis ante matrimonium, & de emissis ad tempus solutionis matrimonii? Et an vir possit irritare votum castitatis de eius licentia emissum ab uxore, ita ut possit non solum petere debitum, sed etiam defuncto marito aliud matrimonium intrare? Et an quando uterque conjux de communi consensu castitatem vovit, propter periculum incontinentie possit Episcopus dispensare, ut petant, & reddant debitum? Et an in tali casu possit fieri commutatio huius voti per Bullam Cruciatam, vel aliud privilegium? Et an Episcopus possit dispensare in voto castitatis emissio post contractum matrimonium ante consummationem? Ex p. 3. tr. 4. ex ref. 204. 207. 202. & 279. aliis 205. 208. 203. & 280. & in p. 5. tr. 14. ex ref. 38. & in p. 3. tr. 4. ex 1280. & 295. aliis 281. & 296. & in tr. 6. ex ref. 73. & in tr. 4. ex ref. 219. aliis 220. & in p. 4. tr. 4. ex 1110. & 125. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 2. tr. 6. de Matrimonio ref. 7. 30. 155. 157. 156. 159. 180. 199. 217. 218. & 219.*

An conjuges, qui communi consensu votum religionis emisserunt post contractum matrimonium, peccent mortaliter prima vice consummando post votum factum? Et an qui castitatem vovit, aivortio legitimo facto, possit conjugum adulteræ reconciliari? Et an, si conjux adulterium committat, alter coniux, qui voto castitatis perpetua est obstrictus, teneatur ei debitum petenti reddere? Et interrogatur, & respondetur, quid facere debeat conjux, qui privatus est ratione voti castitatis petere debitum, si gravissimis carnis stimulis sit agitatus, itant illos vincere non possit? Ex p. 9. tr. 7. ex ref. 2. & in tr. 8. ex 132. & 33. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 2. tr. 6. de Matrimonio ref. 220. 245. & 246.*

Docetur, quæ causa sit iusta ad dispensandum in voto solenni religionis? Ex p. 10. tr. 12. ex ref. 1. *Quæ hic est in tom. 3. tr. 1. de Potestate Pontificis ref. 79.*

An possit Pontifex autoritate divina dispensare, & relaxare vota, & iramenta? Et an Pontifex possit dispensare in voto solenni paupertatis, & obedientia? Et quid de religioso facto Episcopo circa supra dicta vota? Et an, si quis habeat votum castitatis, & religionis, & petat a Pontifice dispensationem unius, teneatur alterum enarrare? Et notatur etiam, qui impetravit voti dispensationem a Pontifice, in quo peterat Episcopus dispensare, possit ad eum confugere, ut dispense? Et an Pontifex possit dispensare in voto solenni religionis? Et an si Capuccinus, Minimus, vel Mercenarius cum licentia Pontificis transeat ad Canonicos regulares, vel ad claustrales Carmelitas non teneatur ad votum paupertatis tam rigide ut antea, nec ad votum Quadragesimale, nec ad votum redemptionis captivorum? Ex p. 8. tract. 3. ex 12. 100. 56. & 49. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 3. tr. 2. de Dispensationibus r. 266. 67. & 42. & quest. ult. huius §. est in tom. 3. tr. 1. ref. 79.*

Nota, quod in prædicto tom. 3. & tract. 2. de Dispensationibus sunt aliqua alia diversa differentias pro dispensationibus in votis, & iramentis a relol. 66. usque ad relol. 80. inclusivè, & non in aliis præceteris tractatus.

An si quis ex voto teneatur recitare Psalmum, vel omnes Psalmos penitentiales, peccet mortaliter, si illos lingua Italica,

Index Tractatum,

Italica, Hispanica, aut alia vulgari sine causaretur? Et an qui vovit recitare Officium S. particularis in die, quo debet recitare de altero Sancto, vel de Feria, teneatur duo officia dicere? Ex p.9. t.7. ex r.67. & in t.9. ex r.25. & 22. *Que nunc inveniuntur in tom.3. t.6. de Horis Canonis r.49. 25. & 112*

An cum quis post votum Religionis vel Castitatis contraxit matrimonium, mortua conjuge tota voti obligatio reviviscat? Ex p.1. t.11. ex r.66. §. ult. *Que hic est in tom.4. t.3. de Bulla Cruciate r.107*

Notandum, quod in tom.4. t.3. de Bulla Cruciate sunt quam plurima difficultates pro diversis votis, & eorum commutationibus virtute Cruciate, quas ibi reperies à r.69. usque ad r.122. inclusive.

Similiter advertere, quod in supradicto tomo 4. t.4. de Jubilæo, sunt etiam multe questiones simplices, & mixte pro commutatione voti, & iuramenti virtute Jubilæi, à r.14. usque ad r.20. & in r.22. 23. 41. 46. & à r.58. usque ad r.65. inclusive.

An ieiunia ex voto possit Commissarius virtute Cruciate commutare illa? Et an excusetur à ieiunio sexagenarius, qui toto vita tempore vovit ieiunare, certis diebus hebdomade, vel anni, & quamvis prædictæ ætatis ultimus annus inchoatus sit, & non vero exactus, & mathematicè completus? Idem est de femina quinquagenaria. Et an si quis vovit ieiunare, teneatur abstinere à lacticiis extra Quadragesimam, vel an teneatur servare ieiunium iuxta consuetudinem patrie? Et an promittens ieiunare in Quadragesima, dubius autem an intenderit abstinere à lacticiis sit damnandus tanquam reus voti, si illis absque Bulla vescatur, licet peccaverit in præcepto Ecclesiæ intercedentis eo tempore lacticiorum usum? Et an Regularis vovens ieiunare satisfaciatur, si ieiunet secundum morem Monasticum, vel teneatur ieiunare secundum morem Ecclesiæ? Et an qui vovit ieiunare die Sabbathi, vel Feria sexta, teneatur ad id votum, si dies Nativitatis Domini venerit in his diebus? Et notatur eum, qui votum emisit non comedendi ova in sexta Feria, vel die Sabbathi, possit comedere carnes in die Nativitatis Domini, si in eis accideret celebrari? Et an Religiosus Franciscanus, vel quivis alius, qui teneatur ieiunare, si non ieiunet in sexta Feria, si sit vigilia, unum tantum committat peccatum? Et an Religiosus Franciscanus teneatur ad Regule ieiunia, etiam si annum 21. non expleverit? Et an qui fecit votum de ieiunando tali die in pane, & aqua, toties peccet mortaliter, quoties biberit vinum? Et quid, si promisit se in illa die nihil manducaturum nisi panem, & aquam? an tunc quoties biberit vinum, peccet mortaliter? Et an ita vovens frangat votum, si cervisiam biberit? Et an si quis teneatur ieiunare in pane, & aqua, & non possit nisi sumendo parum vini, aut obsonii, sit adstrictus tali ieiunio? Et an vovens recitare septem Psalmos penitenciales, si non possit integros recitare, teneatur ad partem? Et an vovens ieiunare certa die, toties peccet, quoties in illa comedit carnes? Et quid est sentiendum, si expresse promiserit in die unam comestionem tantum? Et expianatur differentia inter ieiunium ex præcepto, Ecclesiæ, & ex vi voti, si in illis aliquis comederit carnes. Et an qui vovit ieiunare singulis sextis Feriis, & in illis aliquando incidat Vigilia Nativitatis Domini, possit in collatione serotina sumere quantitatem pinguiorem? Et quid in prædicto casu de Religioso Franciscano? Et an qui vovit ieiunium quotidie, v. g. per mensem teneatur ieiunare Dominico die? Idem est, si aliquis vovisset omnibus diebus totius anni abstinere à carnibus, ovibus, lacticiis, &c. Et an qui vovit pro qualibet die non comedere carnes, aut ova, toties peccet, quoties comedit? Ex p.9. t.7. ex r.74. alias 73. & in p.1. t.9. ex resol. 15. 20. & 5. & in p.4. t.3. ex resol. 20. & in p.7. t.11. ex r.24. & in p.1. t.9. ex r.22. & in part.4. tract.4. ex

ref.83. & in p.1. t.9. ex r.16.4.37. & 45. & in part. tract.5. ex resol.61. & in part.9. tract.8. ex resol.1. & in part.10. tract.12. ex resol.45. & in tract.16. ex resol.50. & 77. Que hic sunt in tom.4. t.6. de Ieiunio ref.9. 3.6.56. 57.60. 61.62.63.65.81.84.66.83.114.7. & 70

An si quis v. g. vovit non fornicari, vel ludere sub pena centum aureorum, si postea immemor voti fornicator, luserit, &c. an teneatur solvere penam? Idem est, si dum fornicator memor sit voti, non autem pena impo- sita, etiam si sit pena Religionis, Castitatis, peregrinationis Ierosolymitana, &c. Ex p.3. t.6. ex resol.41. Que nunc inveniuntur in tom.5. t.1. de Excommunicatione ref.32

An votum penale obliget prima vice ad penam, ut v. g. qui vovit non ludere sub pena 10. aureorum, peregrinandi Romanam, aut Iersalem, ingrediendi Religionem, vel exorbitantis elemosinæ, &c. an teneatur solvere penam, quoties luserit? Et quid est dicendum, si votum sit de vitando ludo, & casu, quo illam non vitat in subituro talem penam, maior est difficultas, an de sola prima vice votum pena debeat intelligi? Et an in voti, & iuramento non ludendi deest parva materia? Et notatur in voto penali non incurri penam, quando transgressio est levis. Et an qui vovit non ludere sub pena, ut non possit dispensari nisi à Summo Pontifice, possit absolvi ab Episcopo absolvi? Et an, qui habet partem non dispensandi in votis possit dispensare cum habens votum non ludendi? Et an hoc votum, vel iuramentum possit dispensari hac sola causa, quia vovens, vel iurans maximum desiderium & tentationem patitur ludendi? Et an tale votum, vel iuramentum possit commutari in rem meliorem, vel aequè bonam, ac Deo gratam per Episcopum, sive per alium ex privilegio? Et an, qui in ludicio, & parva quantitate ludat animi retrahenda causa faciat contra votum, seu iuramentum de non ludendo? Et alii diversi casus circa hoc pro voto non ludendi respondentur infra in §. & loco pro verbo iuramenti non ludendi. Ex p.4. t.4. ex r.181. & in p.7. t.9. ex r.160. & in p.5. t.5. ex r.38. & in p.7. t.9. ex r.159. & 51. Que hic reperitur in tom.6. t.4. de Ludo ref.66.67.68.69. & 70

An si promissum iuramento sit firmatum, obliget, si naturaliter varietur status rerum? Et inferitur, quod ex cognita mutatione rerum licet revocare donationem, & promissionem, ergo & vota plurima, & an donatarius teneatur persolvere vota donantis, si non sint solvenda, aut mortuus est? Et quid, si donatarius acceptus sit vota voventem effici impotentem ob id ad solvendum votum? Ex part.8. t.6. ex r.105. & 112. Que hic sunt in tom.6. t.7. de Donationibus ref.137. & 146

Nota, quod in tom.7. t.1. de Regularibus sunt multe questiones omnes mixte pro diversis votis Regularium, ideo si ita casus mixtus occurrerit require illum ibi à r.26. usque ad r.30. inclusive, & in r.32. 191. 201. 202. 203. 241. 242. 267. & à r.274. usque ad r.278. inclusive, & in ref.280. 283. 350. & 351

An si quis proficiatur in aliqua Religione, si postea profissionem annulet, teneatur postea ad votum simpliciter castitatis? Ex part.10. tract.10. ex r. unica. Que hic est in tom.7. tract.2. de Cingulo Militari, & ref. ceterum unica.

An servi valide possint emittere vota? Et an vultus votum servorum collatum ad tempus libertatis? Et an prædictum votum possit irritari à Domino? Et quid de voto castitatis servanda, audiendi Messam, ieiunandi, communicandi, &c. Et an Dominus possit suspendere vota servorum, emissis ante servitutem? Et notatur posse Dominum servi impuberis Parentibus ordinari omnia illius vota irritare. Ex p.7. t.7. ex r.25.26. & 27. Que nunc inveniuntur in tom.7. t.8. de Servis ref.545.5. & 56

tionis maioris, ita ut si omittatur, quando debet prestari, an absolutio excommunicationis sit nulla? Et an excommunicatus, si non potest satisfacere, debet saltem dare Confessario cautionem iuratoriam? Ex p. 5. tr. 9. ex r. 23. & 68. & in p. 2. tr. 16. ex ref. 42. alias 44. *Quae nunc inveniuntur in tom. 5. tract. 1. de Excommunicatione ref. 184. 185. & 186*

Quando ab Episcopo non est exigendum iuramentum, ut absolutio a censura Canonis Si quis suadente, &c. tenetur adire Pontificem, & quando exigendum est supra dictum iuramentum? Ex p. 9. tr. 4. ex ref. 64. & 62. *Quae hic reperitur in tom. 5. tract. 2. de Percussione Clerici ref. 65. & 72*

An sit suspensus Clericus, qui imperavit a consanguineo patrimonio, ad cuius titulum ordinatus fuit, & promittens cum iuramento, quod ante denationem retro donavit, &c. Ex p. 5. tr. 10. ref. 50. *Quae hic est in tom. 5. tr. 3. de Suspensione ref. 49*

An iurans per membra honesta Christi sit blasphemus? Et quid, si per membra inhonesta iuret? Ex p. 6. tr. 8. ex ref. 38. *Quae nunc inveniuntur in tom. 5. tr. 8. de Hæresi ref. 11*

An qui scit sollicitationem in confessione sub secreto naturali, teneatur denunciare, etiam si secretum promissum sit cum iuramento? Ex p. 9. tr. 8. ex ref. 46. *Quae hic reperitur in tom. 5. tr. 9. de Sollicitatione ref. 68*

An absentes admittantur in crimine hæresis, si proprio nomine, & iuramento denuntiationem firment? Ex p. 4. tr. 8. ex ref. 41. *Quae hic est in tom. 5. tr. 10. de Inquisitoribus ref. 44*

An Episcopus ante consecrationem debeat prestare iuramentum fidelitatis erga Romanum Pontificem? Et an prædictum iuramentum per Procuratorem possit fieri? Et an in consecratione Episcopus obligetur voto, vel iuramento ad Apostolorum limina visitanda? Et quid, si legitimo impedimento detentus fuerit? Et docetur quod Episcopus electus, & confirmatus, sed nondum consecratus potest absolvere a iuramento. Ex p. 12. tr. 1. ex r. 57. 97. & 109. *Quae nunc inveniuntur in tom. 4. tr. 8. de Consecratione Episcopi ref. etiam 57. 97. & 103*

An ut quis iuret licite, & absolute, satis sit, si rem audierit à persona fide digna, & secus autem in iudicio, quia ibi debet exprimeret quomodo id sciat? Et an, si in aliquo casu reus, & testis iurent falsum, quamvis peccent, non tamen teneantur ad restitutionem? Et an, qui v. g. accipit gradum Doctoratus in aliqua universitate publica, ut Messane, &c. non habens cursus requisitos, vel non interfuit illi iuxta universitatis statutum, vel non sit Matricula adscriptus, &c. peccet mortaliter, licet non intervenit iuramentum? Et an Senatores eligentes indignum non solum peccent, & teneantur restituere damnum sequutum, sed etiam sint peccati? Et an in Ecclesiis Cathedralibus, in quibus adest statuta de puritate sanguinis, expostis sint admittendi, si statuta iuramentum de puritate, & sufficientem informationem exposcant? Ex p. 3. tr. 5. ex r. 66. & 4. & in p. 4. tr. 4. ex r. 173. & in p. 2. tr. 15. ex r. 67. & in p. 10. tr. 16. ex ref. 96. *Quae hic reperitur in tom. 6. tract. 1. de Legibus ref. 102. 88. 131. & 135. & 32*

Vtrum pro rigore ex contractu iuramento confirmato obligetur. Sed difficultas est, an dictum iuramentum non solum obliget, ex Religione, sed etiam confirmet contractum alias nullum, efficiendo eum validum, & consequenter dantem ius iustitiae ad rem, vel in re? Et an dictum iuramentum possit à Superiore relaxari? Et an iuramentum dolo, & metu adiectum contractibus invalidis, & de iure prohibitis obliget in conscientia? Et an prædictum iuramentum indigeat relaxatione? Et an quis possit compensatione uti etiam si iuramento promiserit debitum solvere? Et an filius famulus teneatur solvere mutuum, si illud solvere iuravit?

Et an uxores, & filii possint aliquando post mortem patris, vel mariti occultare bona creditorum, & vocati in iudicium, si compellerentur sub iuramento aperire, si nihil absconderint de bonis Patris, vel mariti, si negent, peccent mortaliter? Et an Emphyteuta, qui promissum solvere Canonem, & iuravit, post purgare moram, ita ut per non solutum Canonem jus suum non amittat, nec in penam incidat? Et an, qui iuravit solvere, possit, hoc non observans compensare sine metu perjurii? Ex p. 8. tr. 7. ex ref. 11. & in p. 4. t. 4. ex r. 28. & in p. 7. t. 10. ex ref. 17. & in p. 9. t. 9. ex ref. 13. & in p. 5. t. 14. ex ref. 57. & in p. 10. t. 16. ex r. 56. 57. & 60. *Quae hic sunt in tom. 6. t. 3. de Contractibus r. 116. 117. 150. 168. 158. 199. 197. & 151*

An lusor, qui iuravit non repetere pecuniam lucratam in ludo prohibito, possit petere relaxationem huius iuramenti? Et notatur, quod si tamen liberaliter quis promissum nunquam repetiturum, non posse repetere. Et an qui iuravit non ludere, possit adhuc ludere ludo honesto? Et quid, si iuramentum sit de non ludendo cum certa, & determinata persona, vel in domo certa, vel determinato ludo, & adiectum iuramentum, vel votum obliget? Et an sit permissum, qui iuravit non ludere, & ludat per alios, tradens eis nummos, & colludentes aspicendo? Et an, qui iuravit, vel vovit non ludere, possit sponsionem facere in ludo, quod vulgo dicitur atraveta en el fuego? Et an iuramento, vel voto non ludendi detur paritas mariti? Ex p. 7. t. 9. ex r. 26. 56. & 57. & in p. 5. t. 5. ex ref. 38. *Quae nunc inveniuntur in tom. 6. t. 4. de Ludo & Sponsionibus r. 62. 63. 64. & 68*

An, qui occultaverit bona ad gaudendum privilegio confessionis, debeat facere indicationem, mediante iuramento? Et an valeat pactum, & renunciatio bonorum, si firmetur iuramento? Et an in tali casu possint debitorum petere ab Episcopo relaxationem iuramenti? Et an, qui cessit bonis, si non possit praebere fideiussores idoneos, sufficiens, praebere cautionem iuratoriam? Et an, si debitor per iuramentum se obligavit ad carcerem, vel ad manuum irationem, nihilominus tamen ad cessationem bonorum admitti debeat? Et an dilaciones mortuaria generaliter loquuntur intenduntur ad debitum iuratum? Et an hoc non solum procedat in Principe seculari, sed etiam in Summo Pontifice? Et an Princeps possit concedere dilaciones pro debitis iuratis, ita ut iudicia valeant? Et an hoc pertinet ad solum Pontificem Maximum spectet? Et si nomen cum iuramento debitorum habere obligatum, an teneatur cum ceteris creditoribus ad dilacionem quinque malis conferre? Ex p. 7. t. 8. ex r. 5. 15. 16. 19. 29. 30. & 31. *Quae hic reperitur in tom. 6. t. 5. de Cessione bonorum ref. etiam 5. 15. 16. 19. 29. 30. & 31*

Nota, quod in tom. 6. t. 7. de Donationibus sunt multa difficultates omnes misse pro donationibus iuramento firmatis, ideo, si ita casus misis occurrerit, requirere illam in r. 16. 39. 51. 68. 99. 100. 107. 110. 113. 114. 115. 119. 135. 137. & 143

An maritus, qui promissum cum iuramento uxorem non accusare, licet adulterium commisit, obligetur ad id observandum? Ex p. 8. t. 6. ex r. 57. *Quae hic est in tom. 6. t. 7. de Donationibus r. 132*

An si aliquis iuravit se non revocaturum testamentum, adhuc licite possit illud revocare? Et quid, si alter, cui iuravit, acceptavit? Ex p. 10. t. 15. ex r. 11. *Quae hic est in tom. 6. t. 8. de Testamentis r. 102*

An iurans, in quo Deum testem rei promissæ addidit, possit ad venialem culpam in materia gravi obligari? Et docetur, quod ignorantia circa aliquam rem præbetur per iuramentum eam allegantis. Et an Confessarii Regulares possint dispensare super iuramento extra Sacramentum penitentiae? Ex part. 3. t. 6. ex ref. 91. & in part. 4. t. 4. ex r. 187. & in p. 3. t. 2. ex ref. 10. *Quae nunc inveniuntur in tom. 6. t. 8. de Testamentis r. 102*

& Resolutionum.

invenitur in tom. 7. tr. 1. de Regulatibus r. 1. 2. 3. 2. & 263

An liceat petere iuramentum ab aliquo, quando timet illum falsum iuratum? Et an liceat suadere alicui ut iuret obiectum quidem verum, sed quod ille ignorat, ut v. g. si scholaris, quando vult probare cursum, & Antonius suam Nobilitatem, &c. Et an sit licitum inducere Peritiam ad iurandum de re aliqua, quando ipse ex ignorantia verum esse putat, licet re vera falsa sit? Et an iuramenta iniudicialia sint prohibita in die festo? Ex p. 5. tr. 7. ex rel. 9. 10. & 14. & in p. 3. tr. 5. ex r. 62. & in p. 4. tr. 4. ex resol. 62. *Qua hic reperitur in tom. 7. tractat. 5. de Scandalo resolut. 56. 57. 58. & 20*

An si fidem dederis hosti in bello non utendi insidiis, & fratricidii, etiam iuramento firmatum, standum est promissis? Et an si servus fidem dederit Domino non fugiendi, & maxime si iuramentum adhibuit, possit fugere, etiam quando benignè à Domino tractaretur dum modo non fugiat animo evagandi, sed redeundi ad suos, & Patrem reperere? Ex part. 6. tractat. 4. ex resol. 10. & 14. *Qua hic sunt in tom. 7. tr. 7. de Bello ref. 23. & 19*

An Princeps teneatur servare suas leges, maxime si iuraverit illas servare, ut soles tale iuramentum exigi à Regibus, & Dominis terrarum, dum capiunt de novo possessiones earum? Et an testis non teneatur denunciare, quando scit nullum alium scire illud delictum etiam interrogatus sub iuramento? Ex p. 1. r. 10. ex r. 10. & in p. 3. tr. 5. ex r. 101. aliàs 100. *Qua nunc invenitur in tom. 6. tr. 1. de Legibus r. 2. & 94*

Docetur, quod examinatores Episcoporum non possunt aliquid Episcopis examinandis manifestare, etiam si sint doctissimi, & praereverentia timeatur non bene responduros, & hoc ratione iuramenti, quod supradicti examinatores super hoc faciunt? Ex p. 10. tr. 6. ex rel. 38. aliàs 37. *Qua hic est supra in hoc ipsomet tom. 8. r. 3. de Parvitate materiae ref. 5*

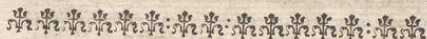
An qui falsum dicendo alterum infamavit, teneatur, si opus fuerit iurare se falsum dixisse, & si opus fuerit etiam retractationem iuramento confirmare, & testes adhibere? Et quid est faciendum, si quis falsum dicendo alterum infamavit, sit Episcopus, Prelatus, Comes, &c. Ex p. 3. tr. 5. ex r. 29. *Qua hic est infra in hoc tom. 8. tr. 7. de Furtis, & Restitutione ref. 62*

An carceratus, & à custode relaxatus sub fide iuramenti de redeundo, si non redeat, sed ad Ecclesiam confugiat, gaudeat eius Immunitate, si carceratio est iusta? Ex p. 3. tr. 1. ex r. 37. *Qua nunc invenitur in tom. 9. tr. 1. de Immunitate Ecclesiae ref. 65*

An index Ecclesiasticus sit competens in causis sponsalium, maxime si sint iuramento firmata? Et an Princeps, seu Ministri laici possint statuere irritando aliqua iuramenta, qua in certis contractibus apponuntur, ut super matrimonio, decimis, & similibus? Et an Princeps secularis possit relaxare obligationem iuramenti praestiti? Et an saltem, si non possit propria iuramenta relaxare, possit tamen condemnare, & remittere obligationem, quam pars ipsa, cui iuratur, concedere potest? Et an index secularis possit cogere laicos ad condemnandam obligationem iuramenti metu, aut iniuria extorri? Et an quando index laicus potest hoc efficere poterit etiam index Ecclesiasticus? Et an Princeps secularis non tantum possit resistere iuramento, ita ut prohibeat, ne fiat, sed etiam possit impedire effectum illius, ita ut, si fiat, nullatenus sequatur obligatio? Et an non solum index laicus ad observationem iuramenti super contractibus, vel simili negotio interpositi laicos suos compellere potest, sed etiam index Ecclesiasticus, ita ut in tali casu materia iuramenti sit mixta? Et an illa leges irritantes contractuum, solum propter adjectionem iuramenti sint saltem indirecte contra

libertatem Ecclesiasticam? Idem dicendum est, si dictae leges prohibeant iuramentum apponi in contractibus, ne ratione illius prorogetur iurisdictio Ecclesiastica. Et notatur, quod iure communis competit Episcopis ratione iuramenti convenire laicos in Curia Ecclesiastica, & ideo iudex Ecclesiasticus est competens non solum quoad relaxationem iuramenti, sed etiam ad effectum agendi, ne praestita relaxatione annullat, & rescindat ipsum contractum. Et quid, si causa agatur cum heredibus iurantis? Et an si quis dicat se suscepisse habitum Clericalem post delictum factum ex vi voti, ad gaudendum privilegio fori, an ipsius iuramento sit standum? Et an in contractibus, quibus laici conducunt redditus Ecclesiarum, & Ecclesiasticorum apponi possit iuramentum? Ex p. 1. tr. 2. ex rel. 56. 74. 115. 116. 114. & 120. aliàs 55. 73. 114. 115. 113. & 119. & in p. 5. tr. 1. ex r. 8. & in p. 3. tr. 1. ex r. 67. & in p. 5. tr. 1. ex r. 7. *Qua hic reperitur in tom. 9. tr. 2. de Immunitate Ecclesiastica ref. 227. & à r. 23. usque ad r. 236. inclusivè, & in ref. 282. 132. & 280*

An Cardinales in sua consecratione teneantur prestare iuramentum Romanae Ecclesiae? Et an Cardinales possint absolvere à iuramento in suis titulis? Et an credendum sit Cardinali testanti de re aliqua etiam sine iuramento? Et notatur Cardinales exeuntes à Conclavi pro aliqua infirmitate praebere prius iuramentum alicui in Conclavi circa electionem Pontificis nemini manifestare. Et docetur quod iuramenta de observandis statutis, legibus, & Constitutionibus secularibus, & Ecclesiasticis intelligenda sunt, quatenus sunt in usu, & observantur? Ex p. 5. tr. 2. ex r. 9. 5. 13. 29. & 31. & in p. 12. tr. 2. ex r. 12. & 15. *Qua hic sunt in tom. 9. tr. 7. de Cardinalibus ref. 22. 52. 73. 69. 105. & 108*

TRACTATUS V.

De Homicidio, & Mutilatione, atque de restitutione pro ipsis. p. 90.

- N** licitum sit occidere invasorem cum moderamine inculpata timela? Et si quis Sacerdotem invadat stantem in Altari, & divina celebrantem, an Sacerdos possit intermittere sacrum, & defendere se, & si cum moderamine iusto talem offendentem occidat, an Missam perficere licitum sit ei? Et queritur, quando vero aggressus dicatur occidisse cum moderamine inculpata timela? Et an invasus possit licite occidere invadentem se, etiam cum liberum sit illi fuga evadere, si fuga esset illi dedecorosa, quod non esset in religioso, Clerico, & homine inferioris notae? Ex p. 5. tractat. 4. ref. 1. ibid.
- An liceat in foro conscientiae occidere aliquem pro defensione honoris? Et quid, si persona sit Ecclesiastica, aut religiosus, an teneatur fugere, ut filii teneantur fugere Patrem, & avum, & frater minor natu fratrem maiorem, aut si invasus sit persona de infima plebe? Et quid, si aggressor sit ebrius, aut furiosus? Et quid est sentiendum, si invasus sit miles? Ex p. 5. tractat. 4. ref. 9. pag. 91
- An Clericus Nobilis iniuste aggressus teneatur fugere, si dedecus ei à fuga obvenerit? Et an Clericus, & religiosus non possint occidere sine peccato iniustitia, & religionis invasorum minantem alapan, vel fusti ictum, nisi timeatur jam ex tali percussione vulvris, vel aliud damnum corporale? Ex p. 8. tractat. 7. & Misc. ref. 46. ibid.
- An non solum vir infimae conditionis, sed etiam vir Nobilis aggressus si ex fuga possit evadere mortem, teneatur fugere,

- fugere, & non interire aggressorem vim vi repellendo? Ex p.8. tr.7. & Misc. r.45. p.92
5. An liceat viro honorato occidere invasorem, qui fustem vel alapam immititur impingere, si aliter hac ignominia vitari nequit? Et an liceat prevenire aggressorem, & eum, priusquam invadat, occidere? Ex p.3. tract.5. & Misc. r.1. r.9. aliis 90. p.93
6. An licitum sit viro honorato occidere invasorem, qui fustem, vel alapam immititur ei inferre? Et an hoc etiam admittendum sit in hominibus infima conditionis? Ex p.5. tr.4. r.4. p.94
7. Vtrum liceat ad honorem tuendum invasorem post impactam alapam, fustem, vel vulnus fugientem insequi, & occidere? Et ita aggressorem occidens, an teneatur ad aliquam restitutionem? Et in praedicto casu declaratur, quid sit vindicta, & quid defensio? Ex p.2. r.15. & Misc. r.1. r.15. ibid.
8. An licitum sit ad honorem tuendum invasorem post impactam alapam, vel fustem, fugientem insequi, & repercutere, & occidere, si hoc opus est ad honorem recuperandum? Ex p. r.4. r.11. p.95
9. An licitum sit fugientem insequi ad recuperandum honorem propter acceptam alapam, vel fustem, illum vulnerare, & repercutere? Et notatur licitum esse viro honorato invaso occidere invasorem, qui fustem, vel alapam immititur ei impingere, quo ei ignominiam inferat, & invasus non potest aliter defendi? Ex p.8. tr.7. & Misc. r.48. ibid.
10. An si quis dicat viro honorato Mentiris, liceat eum occidere? Et quando vero licitum sit contumeliosum dicere Mentiris? Ex p.5. r.4. r.13. p.96
11. An liceat occidere contumeliosum, quando aliter ea injuria arceri nequit, quia talis invasor est honoris? Ex p.5. tr.4. r.12. ibid.
12. An liceat occidere contumeliosum, quando aliter ea injuria arceri nequeat? Ex p.8. tract.7. & Misc. 51, pag.97
13. An liceat religiosi aliquando occidere calumniatorem crimina gravia de sua religione spargentem? Idem dicendum est de Clerico, & religioso in singulari, quando aliquis de illo gravia crimina spargit? Ex p.7. tr.10. & Misc. r.1. r.28. ibid.
14. An religiosi possint defendere suum honorem, occidendo invasorem? Ex quo alia difficultates deducuntur pro firmanda doctrina dicta questionis, sed jam omnes apposta sunt in hoc ipsomet tractatu in suis specialibus resolutionibus? Ex p.11. tr.1. & Misc. r.1. r.20. p.98
15. An liceat privato homini occidere gladio, veneno, prodicione, insidiis, aliove quovis modo Regem tyrannice dominantem? Ex p.5. tr.4. r.21. p.99
16. An in aliquo casu teneatur invasus occidere aggressorem, & sub pena peccati mortalis se defendere? Ex p.5. r.4. r.14. ibid.
17. An licitum sit occidere invasorem, si ex ejus morte sequatur notabile damnum Republice, quia est persona valde necessaria, ut si aggressor est Rex, Dux, &c. Et an liceat absque censura cap. Si quis suadente percutere Pontificem pro defensione necessaria? Ex p.5. tr.4. r.2. pag.100
18. An qui invaditur, possit se tueri cum periculo mortis alicujus innocentis? Et quid, si innocens sit infans, & sine Baptismo moriturus? Et an si invasor tibi objiciat innocentem tanquam clypeum suum, ut post eum latrans impune te interimet, & fugere non possis, tenearis mortem subire, vel possis invasori, & innocenti inferre cum moderamine te defendendo? Et quid si quis aggrediatur al quem injuste, & alius se interponat, ut rixam dividat, & ille ad fugendum alicui rixantis protegat se retro hunc mediatorum & sic illo ictum excipiat, & moriatur, an nullam culpam committat, dummodo ille non fuerit auctor rixae, sed tota culpa, & poena est inferenda in alterum, qui invasit, &c. Ex part.5. tract.4. r.15. & ibid.
19. Quando quis interficit aggressorem, an liceat intendere mortem ejus, ut medium ad sui defensionem? Ex p.1. tr.4. r.16. p.101
20. An liceat pro defensione pudicitiae occidere invasorem? Et additur posse illum, qui vi opprimeretur ab alio adjuvari, & ipsius adiutorem non peccatorem, etiam si occiderit aggressorem, servato omni moderamine. Et an quis possit occidere invasorem cum peccato nefario, etiam si sit Clericus, aut religiosus, si aliter non possit se defendere? Ex p.1. tr.4. r.36. ibid.
21. An liceat occidere invasorem, si invasus fuerit in culpa, ut aggrederetur ipsum, ut adulter ex injuria, quoniam facit marito, &c. Et observatur, quod si adulter, vel lascivitor praevideat periculum mortis futurae ex alioque propria, peccat certe peccato homicidii in corde suo, quando tale periculum praevident, nihilominus statim se in illo instituit. At vero in ipso periculo peccatum non amittit jus defendendi se? Ex p.5. tr.4. r.10. & ibid.
22. An liceat prevenire aggressorem, & eum, priusquam invadat, occidere? Ex p.5. tr.4. r.5. p.102
23. An si Petrus per famulum, vel sicarium statum Paulum occidere, licitum sit Paulo, si non habeat ullam spem evadendi, prevenire, & occidere Petrum? Et in textu huius resolutionis alii casus in exemplum adducuntur in quibus quis potest prevenire, & occidere? Ex p.5. tr.4. r.6. ibid.
24. An reclusus in aliqua domo, videns inimicum ad occidendum eum expectare, possit prevenire, & interire illum, si aliter salvari non possit? Et in exemplum praedictae questionis apponitur, an uxor, quae videt maritum, qui pugionem condidit sub cerviculis, ut eam interficiat, si aliud non superest remedium, an possit illum percutere? Idem est dicendum de illo, qui alteri paravit venenum? Ex p.5. tr.4. r.8. p.103
25. An, qui minatur mortem verbis falsis, liceat eum occidere? Ex p.5. tr.4. r.10. ibid.
26. An liceat clam occidere eum, qui in iudicio coram aliquem calumniis opprimere in causa magis innocentis? Ex p.3. tr.5. & Misc. r.1. r.98. aliis 97. ibid.
27. An liceat occidere falsum testem euntem ad respondendum falsum contra aliquem? Et quid sit dicendum de accusatore? Et notatur, quod hoc extenditur, non solum quando falsus testis, vel accusator imperat in iudicio vitam alicujus, sed etiam bona temporalia? Ex p.5. tr.4. r.7. p.104
28. An liceat occidere accusatorem, vel testem, qui falsis calumniis occidit per iudicem aliquem interficere, infermare, aut bonis privare, si non adsit alia via evadendi? Et an licitum sit occidere eum, qui detur allombus mittitur grave damnum inferre, & inferre, nisi occidatur, quamvis deficiat, qui detractione publicatur, si verus, si sit occultus, & aliqua alia circa hoc inferatur, & explanantur? Et quid, si falsis calumniis quis vellat apud consanguineum insanare, ne tibi hereditatem relinquat, &c. Et an licitum sit prevenire, seu occidere eum, qui paratus est injuste invadere, etiam si esse non evadendi deferendo Patriam? Ex p.8. tr.7. & Misc. r.52. ibid.
29. An licitum sit occidere invasorem pro defendendis propriis bonis? Et an hoc liceat Clerico, & quid de religioso? Et an licitum sit occidere, velbi gratis, sagitta, vel catapultae furem, si cum re furata fuerit, quia invaso rei durat, donec se in tuo recipiat? Et an ad defendendam rem propriam, ut quis interficiat, non solum sit necessarium, ut res illa aliter non possit recuperari, sed ut non possit aliter custodiri, etiam si possit postea recuperari? Ex part.5. tract.4. r.10. & pag.105

& Resolutionum.

30. An furem equo infidentem, & defugientem cum rebus furatis possit Dominus ignito globo, vel sagitta interficere? Et advertitur etiam esse licitum eum occidere jam quiete habentem rem alienam in domo sua, si Dominum rei ingredientem ad eam recuperandam impedit, si Dominus nequeat juridice rem suam recuperare, vel si possit non tamen absque magnis expensis, & molestiis? Ex p. 8. tr. 7. & Misc. r. 47. ibid.
31. An si iudex desit, possit quis intrare locum, ubi rem furatam in pacifica possessione fur constituit, & illum occidere cum moderamine, &c. Ex p. 5. tr. 4. refol. 37. p. 106
32. Quanti valoris oportet, sit res, pro cuius defensione interficere furem, liceat? Ex part. 5. tract. 4. refol. 18. ibid.
33. An liceat pro defensione vite proximi occidere injustum invasorem? Sed difficultas est, an ad id teneatur? Et quid, si vita proximi maxime sit necessaria Republice, vel sit Princeps, proprius Pater, mater, frater, filius, aut uxor? Et quid est dicendum, si invasus cedat iri suo? Ex p. 5. tr. 4. r. 19. p. 107
34. An liceat occidere invasorem, pro defensione rerum externarum proximi? Sed difficultas est, an ad id teneatur? Et quid, si ex officio, vel iustitia lege, ut Ministri publici, &c. teneatur defendere proximum? Ex p. 5. tr. 4. ref. 20. ibid.
35. An liceat exponere propriam vitam pro defendenda amici vita, & bonis eius? Et in corpore huius resolutionis aliqui casus in exemplum supradicti difficultatis adducuntur, & explanantur? Ex p. 5. tr. 4. r. 28. p. 108
36. An liceat exponere propriam vitam pro alio inferiori bono, ut pro honore, vel facultatibus? Ex p. 5. tr. 4. r. 29. ibid.
37. An in mari tabulam à te occupatam possis alteri concedere? Et an, qui prior tabulam occupavit, in naufragio, teneatur alterum admittere in dicta tabula, vel possit illum impedire, ne ascendat, nisi utriusque sufficiat? Ex p. 5. tr. 4. r. 42. p. 109
38. An miles, qui certo scit bellum esse injustum, licite possit ad se defendendum occidere militem contrarii exercitus, a quo invaditur? Ex part. 5. tract. 4. refol. 15. ibid.
39. An liceat occidere innocentem ad postulationem inimici, qui minatur urbi excidium, nisi talis interimatur? Et an possit eiusmodi innocens, imo teneatur semetipsum tradere Tyranno id postulanti, pro salute Patrie? Et an hoc ipsum etiam et Republice precipi, imo ad hoc cogi possit? Et an si talis innocens contumaciter resistat, possit etiam ab ipsa Republica occidi? Ex p. 5. tract. 4. ref. 23. ibid.
40. An filius vim repellendo possit occidere Patrem cum moderamine inculpate tutelae? Ex p. 8. tr. 7. & Misc. r. 41. p. 110
41. An filius impune occidere queat Patrem bannitum? Et in tali casu, an potius filius teneatur alimenta prestare Patri? Et inferitur non licere liberto Dominum suum in adulterio uxoris deprehensum occidere? Ex p. 8. tr. 7. & Misc. r. 42. p. 111
42. An liceat occidere bannitum proditorie, & per insidias? Et an proscripti possint se ipsos invicem etiam proditorie, & per insidias occidere, propter premium à Principe, vel ob promissam sibi libertatem? Et an liceat filio occidere Patrem bannitum? Ex p. 5. tr. 4. ref. 25. ibid.
43. An liceat sine peccato occidere bannitum extra territorium proscriptoris? Et quid, si reus esset bannitus à Summo Pontifice? Et an liceat proponere premium occidendi bannitum? Et an liceat occidere grassatorem, qui vias publicas tenet? Ex p. 5. tract. 4. ref. 24. ibid.
44. An liceat sagam, seu maledicam occidere, si tollere maledicium nolit, quando alia via non suppetit? Et an
- si licet ei, verberibus, & tormentis cogi possit, ut maledicium tollat? Ex part. 8. tract. 7. & Misc. refol. 53. p. 112
45. An injusto detentus in carcere, & jam mane damnandus ad mortem, si alia via non potest evadere, possit, ut fugiat, carceris custodem occidere? Et ad possit occidi satellites, seu publici Ministri cum moderamine inculpate tutelae, si injuste conentur innocentem capere, ut injuste occidatur? Et an non solum sit licitum praevinire, seu occidere eum, qui parat ut per se ipsum, seu per sociarium occidat? Et an sit licitum occidere eum, qui per suam parat mortem, injustam media accusatione, aut testimonio falso, quamvis alieno? Et utrum liceat praevinire occidendo illum, qui falsis testibus jam subornatis ita se oppugnat in iudicio, ut necesse sit occidi, aut infamari, aut bona mea amittere? Ex p. 8. tr. 7. & Misc. ref. 43. ibid.
46. An licitores, qui ex mandato iudicis reum capiunt eundem armis resistentem; impune occidere possint? Et explanantur sex limitationes, & circumstantiae, sine quibus hoc minimè licitores possunt facere; & si Magistratus extra eandem circumstantiam capti, aut necari reum iubeat, nec ipse à culpa immunis erit? Ex p. 8. tr. 7. & Misc. r. 44. p. 113
47. An invasus ab ebrio, furioso, anente, vel dormiente possit illum occidere cum moderamine inculpate tutelae, si sciat incidisse in amentiam, ebrietatem, & dormitionem in peccato mortali? Et quid, si invasus probabiliter credat se esse in statu gratiae? Et quid est agendum, si multum dubitet de suo statu? Et colliguntur posse satellites, seu publicos ministros cum moderamine inculpate tutelae occidi, si forte, vel injuste conentur interficere innocentem, vel illum capere? Et injuste occidatur. Et quid, si satellites ignorent innocentiam eius, & bona fide munus suum obeant? Et docetur iniuste carceratum posse iuste à carceribus fugere, tam adhibita conspiratione frangendo carcerem, quam dirumpendo vincula, & si opus fuerit etiam carceris custodem occidendo. Et notatur, quod licet possit quis etiam interficere invasorem iniustum vite, honorum, & honoris proximi, ut impediatur, si non possit alio impedire, difficultas est, an teneatur quis id facere? Ex part. 11. tract. 6. & Misc. 6. ref. 52. ibid.
48. An licitum sit sumere venenum, ut experiatur virtus theriacae? Ex p. 5. tr. 4. r. 38. p. 114
49. An aliquis ex ignorantia invincibili excusetur ab homicidio sui ipsius praesertim in aliquo casu, v. g. ad evitandam gravem ignominiam, vel servandam castitatem? Ex p. 5. tr. 4. ref. 30. ibid.
50. An possit dari ignorantia invincibilis, quod in aliquo casu homicidium sui ipsius sit licitum, & pro quo non debeat in dubio privari Ecclesiastica sepultura? Ex p. 6. tr. 7. & Misc. 2. r. 47. ibid.
51. An saltem, si non liceat occidere directè se ipsum, liceat tamen propria morti cooperari, aut eius periculum subire? Et multi casus in textu huius resolutionis in exemplum supradictae quaestiones adducuntur, saepe contingentes in praxi? Ex p. 5. tr. 4. r. 31. p. 115
52. An licitum sit indirectè, & mediate efficere, vel omittere aliquid, ex quo mors sit eventura? Et pro praxi huius difficultatis decem casus assignantur in corpore huius resolutionis, sed iam fere omnes magis late in suis specialibus resolutionibus ad hunc tractatum sunt redacti? Ex p. 11. tr. 6. & Misc. 6. r. 46. p. 116
53. An liceat vigiliis, penitentibus, &c. vitam ipsam abbreviare? Ex p. 5. tr. 4. r. 33. ibid.
54. An quis teneatur sub mortali non bibere aquam, vel vinum nive refrigeratum, quia exinde prevaleat Medici, quod citius moriatur? Ex p. 5. tract. 4. refol. 27. p. 117
55. An ad evitanda mala temporalia, agritudinem, internam

Index Tractatum,

- in eternam afflictionem, paupertatem, &c. liceat mortem explere? Ex part. 5. tract. 14. & Misc. 2. ref. 92. ibid.
56. An optare mortem alicujus, vel de illa gaudere ob hereditatem habendam sit peccatum mortale? Et an liceat matri mortem filiarum optare, eo quod ob deformitatem, vel inopiam non possit eas juxta suum statum, & desiderium in tui trahere, vel si ob illarum causam male traheretur a marito, &c. Ex p. 3. tr. 6. & Misc. 2. r. 84. ibid.
57. An aliquando licitum sit se mutilare? Et an homo teneatur sibi membrum secare, si Medici judicent esse necessarium? Et an teneatur hoc permittere, si sit religiosus, & superior ei id precipiat? Et an Carthusianus teneatur in periculo mortis abstinere ab esu carnum? Et an peccet Medicus, aut alius qui Carthusiano agrotanti, & infirmitate praeberet cibos ex carnibus? Et an liceat ligato, vel non ligato propriam manum, vel pedem, & si sanum abscindere, ut per fugam imminentem mortem evadat? Ex p. 5. tr. 4. ref. 32. ibid.
58. An, consentiente filio, possit illum Pater castrare, ut voce, & ca. tu Ecclesia deserviat? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. r. 38. p. 118
59. An licitum sit Parentibus castrare filios ad conservandam vocem, ipsi consentientibus, quia nemo est Dominus membrorum suorum? Et in textu hujus resolutionis aliqui a tali casu adducuntur, in quibus licitum erit aliquibus membrum sibi abscindere? Ex p. 6. tr. 8. & Misc. 3. r. 30. ibid.
60. An licitum sit se ipsum castrare non solum ad suavitatem vocis conservandam, sed etiam ad superandas tentationes carnis? Et adducitur, quod obligatur quis permittere sibi membrum secari, si Medici id judicent necessarium ad vitae conservationem. Et quid quando quis alligatus est in domo, quae invaditur, si nequeat se dissolvere, licet ne manum divellere, aut à brachio rescindere, ad mortem evadendam? Ex p. 11. tr. 1. & Misc. 1. ref. 23. p. 119
- De restitutione propter homicidium, & mutilationem. p. 121**
61. **A**n si quis occidat invasorem excedens moderamen justae tutelae, teneatur ad restitutionem? Ex p. 5. tract. 4. ref. 44. ibid.
62. An si quis occidat invasorem rerum suarum, etiamsi recuperare eas judicialiter possit, teneatur ad restitutionem? Ex p. 5. tr. 4. r. 45. ibid.
63. An, si in vasus, etiam Nobilis possit fugere, & occidat aggressorem, teneatur ad restitutionem? Ex p. 5. tr. 4. r. 48. p. 122
64. An Religiosus, vel Clericus volens fugere, si occidat invasorem, peccet contra justitiam, ita ut teneatur restituere? Et an ut praedicti avertant graves ictus baculi, vel pugni inferendos, vel ob levem alapam vitandam, possint in vasu occidere invasorem, & non teneantur fugere etiamsi possint, sive fuga sit dedecori, sive non, nec teneantur ad restitutionem? Ex p. 5. tract. 4. ref. 49. ibid.
65. An si vir infirmae conditionis, vel vir Ecclesiasticus nolit arripere fugam, sed resistat, & occidat invasorem, non solum peccet, sed teneatur ad restitutionem? Et utrum praedicti Clerici, & Religiosi, aut etiam infirmae conditionis homines, qui alapa percussi, vel fuste, aut quocumque alio modo in vasu non sibi consulant fugere antea acceptam alapam, & injuriam, sed reperiunt, & occidunt invasorem, peccent mortaliter contra justitiam, vel solum contra charitatem? Ex p. 8. tract. 7. & Misc. ref. 49. ibid.
66. An inter Nobiles ex homicidio oriatur obligatio restitutionis? Ex part. 5. tract. 4. ref. 51. p. 123
67. An ex occisione facta in duello oriatur obligatio restitutionis? Ex p. 5. tr. 4. r. 50. ibid.
68. An si adulter occidat cum moderamine inculpatae teletis maritum invasorem, teneatur ad aliquam restitutionem? Ex p. 5. tr. 4. r. 47. p. 124
69. An quando quis advenit ex suo homicidio sequentium damnum tertii, si re vera sequatur, teneatur ad restitutionem, verbi gratia, occidit quis locum, impunitur homicidium Petro, qui cum Joanne usum suum habebat, capitur Petrus, & ad mortem damnatur, &c. queritur, an in tali casu versus homicida teneatur restituere haeredibus Petri damna inde sequuta? Et quid, si in supradicto casu non advenit? Et alii casus referuntur in corpore hujus resolutionis, ex quibus multa difficultates solvi possunt? Ex part. 5. tract. 4. ref. 51. ibid.
70. An occisus, si habeat filios, & omnia interfectorum mittat teneatur adhuc restituere? Ex p. 5. tr. 4. ref. 51. ibid.
71. An interficiatur aliquem non habentem filios, aut cognatos intra tertium gradum, teneatur ad aliquam restitutionem? Et an in tali casu debeat aliquid in foro conscientiae restituere fratribus occisi, quiaquid sit in foro judiciali? Ex part. 5. tract. 6. & Misc. 2. ref. 2. p. 125
72. Quibus haeredibus titulo alimentorum teneatur homicida restituere? Et an tam frater, quam alii haereditate extranei succedant in iuribus debitorum relictorum, quod defunctus habebat ante mortem, unde expensae, quae factae sunt in curatione, v. g. vulneris, restituenda sunt haeredibus quibuscumque, quia ad illas habebat jus defunctus ante mortem? Ex p. 5. tr. 4. ref. 59. ibid.
73. An homicida teneatur restituere damnum, quod per accidens familiaribus, & amicis occisi ex eius mortu percipit? Ex p. 5. tr. 4. ref. 56. ibid.
74. An homicida teneatur restituere damnum illorum minoribus pro morte occisi? Et an homicida teneatur ad aliquam restitutionem familiaribus, & clientibus, si damnum aliquod ex morte occisi illis provocatur? Et an si maritus aliquem deprehendit in adulterio occidit, in conscientia teneatur restituere damna ex morte uxoris sequuta? Ex p. 3. tract. 6. & Misc. 2. ref. 4. p. 126
75. An homicida teneatur restituere damnum crediturum occisi? Ex p. 5. tr. 4. r. 57. ibid.
76. An si mancipium aliquem occidat ob quaevis culpam, adhuc Dominus teneatur ad aliquam restitutionem, ante iudicis sententiam? Et utatur Dominum posse abscondere animal, aut servum, ne capiatur ante sententiam? Ex p. 5. tract. 4. ref. 4. p. 127
77. Quid teneatur restituere homicida, vel mutilatus? Et pro praxi hujus difficultatis aliqui casus adducuntur, alii vero notantur in textu hujus resolutionis? Ex part. 5. tract. 4. ref. 53. ibid.
78. An pro ipsius vita, aut membri privatione, deformitate, cicatrice, &c. sit facienda aliqua restitutio? Ex p. 5. tr. 4. ref. 54. ibid.
79. Quis vulneravit opificem, quaeserunt à me, quid vulnerans teneatur restituere? Et in corpore hujus resolutionis quatuor casus inferuntur, & notantur septem contingentes in praxi? Ex p. 3. tr. 6. & Misc. 2. ref. 3. p. 128
80. An homicida ex justitia teneatur pro anima defuncti offerre Missas, preces, &c. Ex p. 5. tract. 5. ref. 5. p. 129
81. An homicida sit compellendus restituere, licet ex restitutione constitatur in gravi necessitate? Et quid si homicida

& Resolutionum.

- homicida constituatur in extrema necessitate? Et quid est faciendum, si heredes occisi essent etiam in gradibus necessitate? Ex p. 5. tr. 4. r. 6. 2. ibid.
82. An heredes homicida excusentur à restitutione, si ille capite damnatus est? Ex p. 5. tract. 4. resolut. 60. ibid.
83. Quando ex homicidio casuali incurrat obligatio restitutionis? Et in textu huius resolutionis adducuntur aliqui casus in exemplum supradictae difficultatis, ex quibus oritur ultima difficultas, scilicet, ex quam culpa, hoc est, ex quam negligentia non adhibita in praedictis casibus homicidii casualis oritur obligatio restitutionis, an ex negligentia, & culpa lata, non levisima, vel levi, vel an in dicto casu restitutio sit mitius facienda, quam si homicidium fuisset ex industria admissum? Ex part. 5. tract. 4. resolut. 46. ibid.
84. An qui ex timore mortis personam aliquam demonstravit, qua postea occisa est teneatur ad restitutionem? Ex p. 5. tr. 4. res. 63. p. 130
85. Quando vir Nobilis consulerat alteri, ut homicidium committeret, sed postea ante perpetratum facinus consilium revocavit, multis rationibus ad dissuadendum adhibens, quas postea, an teneatur ad restitutionem damni ex illo homicidio subsequenti? Et in textu huius resolutionis deciditur discrimen inter consulentem, & mandantem? Ex p. 2. tr. 16. & Misc. 2. r. 15. alias 17. ibid.
86. Queritur, an consulens homicidium, de quo supra dictum est, postquam revocavit consilium nihil poterat persuadere, an, inquam, teneatur non solum ex charitate, sed etiam ex iustitia monere eum secreto, contra quem huiusmodi consilium datum fuit ad effectum sequendi? Ex p. 2. tr. 16. & Misc. 2. r. 16. alias 18. ibid.
87. An qui consuluit homicidium, postquam revocavit consilium, sed non certioravit eum, cuius vita paratur excidium, teneatur ad restitutionem? Ex p. 5. tr. 4. res. 64. ibid.
88. An consulens homicidium, furtum, &c. dubitans tamen an ex tali consilio motus ille fuerit, ad id faciendum, teneatur ad restitutionem? Idem est dicendum de iubente. Et an consulens dubius in eo casu, an in fluxu rivi ad homicidium, furtum, &c. teneatur restituere totum damnatum, vel partem pro ratione dubii? Et in tali casu si nihil velit restituere, absolvi possit? Et an censenda sit conjectura sufficiens ad credendum consilium nil operatum esse, si homicida huic consulenti asserat se ad homicidium perpetrandum non fuisse motum ex consilio? Ex part. 4. tractatu 3. resolut. 28. pag. 131
89. An si quis sciat aliquem nomine suo paratum damnatum inferre, verbis gratia, inimicum occidere, neque prohibeat, cum facile possit, teneatur ad restitutionem? Et si filius nomine Patris, vel famulus nomine Domini sui nescientis, & non consentientis damnatum intulit, an Pater, aut Dominus non teneatur ad restitutionem, etiamsi postea, re intellecta, illam ratam haberent? Et an si quis a fure pecunias accipiat, ne clamet, & ne indicet, obligetur ad aliquam restitutionem, nisi ex officio furtum impedire debeat, vel si res accepta sit pars furti? Ex p. 4. tract. 4. & Misc. res. 64. ibid.
90. An mandans debeat restituere damna, qua mandatarium intulit, ultra mandatum suum? Et an mandans vulnerari hominem, & prohibens ne occidat, si eum mandatarius occiderit, mandans ordinaria pena teneatur? Ex p. 8. tr. 7. & Misc. res. 33. p. 132
91. An si quis mandaret occidi Titium, Sempronius occiditur, quia creditur esse Titium, teneatur ad restitutionem? Et quid in hoc casu circa irregularitatem? Et

an incurrat irregularitatem mandans, vel consulens Petrus, ut Ioannem occidat, si inde Petrus occisus est? Et asseritur, quod si quis intendat occidere, aut enormiter percutere aliquem Clericum determinatum, & casus errans alium etiam Clericum percuteret, illa occisio, vel percussio enormis non erit reservata? Ex p. 11. tr. 6. & Misc. 6. r. 19. ibid.

Appendix ad reliquas alias quaestiones, quae simul pertinent ad istum tractat. 5. de Homicidio, & Mutilatione huius tomi octavi.

- A**n mater praegrans ad mortem condemnata possit prius secari, ut proles baptizetur, si morbo lethali corripiatur? Ex part. 5. tract. 3. ex resolut. 13. Quae nunc inveniuntur in tom. 1. tract. 1. de Baptismo res. 74
- An bannitus, qui impune potest occidi, dicatur esse in periculo mortis, ut antea possit absolvi à reservatis? Ex p. 5. r. 3. ex r. 64. Quae hic reperitur in tom. 1. tr. 5. de Reservatis res. 10
- Quae poenitentia imponenda est à Confessario ei, qui hominem necasset? Ex p. 5. tract. 4. ex res. 43. Quae hic est in tom. 1. tract. 6. de Satisfactione sacramentali resolut. 56
- An qui alteri suadet peccatum cum periculo incurrendae poenae mortis, teneatur aperire hanc circumstantiam in confessione? Idem est dicendum de illo, qui in bello se exponit manifesto periculo mortis absque causa, vel firmiter coram iudice cum manifesto periculo vite. Et an, qui ex ignorantia cu pabili Decalogi incidit in peccatum homicidii, committat duo peccata, vel tantum unum? Et an, si quis uno istis tres occideret Clericos, in tres excommunicationes incidat? Et an, qui unico voluntatis actu vult plures homines occidere committat plura peccata in confessione aperienda? Et quid, si unus est Pater, alius sacerdos, &c. Et an sit necessarium in confessione aperire causam datam ad homicidium, vel mutilationem factam in ebrietate, &c. Et an sacerdos, vel iniunctus sacris Ordinibus si aliquem occidat, vel mutilet, teneatur hanc circumstantiam in confessione aperire? Ex part. 1. tractat. 7. ex resolut. 61. & in part. 3. tract. 4. ex resolut. 140. & 163. alias 141. & 164. & in part. 7. tractat. 11. ex resolutione 32. & in part. 1. tractat. 7. ex resolut. 64. & 8. Quae nunc inveniuntur in tom. 1. tractat. 7. de Circumstantiis resolut. 155. 7. 21. 24. 61. §. 2. & seqq. & 69
- An Confessarius sine fractione sigilli confessionis possit manifestare peccatum nondum paratum, v. g. occidendi innocentem, &c. Ex p. 5. tract. 11. ex res. 25. Quae hic reperitur in tom. 1. tr. 8. de Sigillo confessionis res. 25
- An damnato ad mortem danda sit Eucharistia, etiam non ieiuno? Et aliqua alia advertuntur, quae contingere possunt in supradicto casu pro danda Eucharistia damnato? Ex part. 5. tract. 3. ex resolut. 38. Quae hic est in tom. 2. tract. 2. de Communionem resolut. 80
- An possit maritus tuta conscientia occidere uxorem in adulterio comprehensam? Et an, qui uxorem enecat, etiam mortua illa, non possit aliam ducere, nisi accedat dispensatio? Ex part. 3. tractat. 4. ex resolut. 222. alias 223. & in part. 9. tract. 7. ex resolut. 48. Quae nunc inveniuntur in tom. 2. tract. 6. de Matrimonio r. 223. & 123
- Nota, quod in tom. 3. tractat. 3. de Potestate Episcopi sunt multa quaestiones pro diversis dispensationibus

Index Tractatum,

circa irregularitatem contractam propter homicidium, & mutilationem & etiam ex defectu lenitatis quas ibi require à resolut. 35. usque ad resolut. 54. inclusive.

An dispensatio irregularitatis sit subreptitia, si non explicatur occisum fuisse Presbyterum? Et an hoc etiam procedat, si Pontifex non esset dispensationem concessurus, si sciret d. illam circumstantiam sacerdotii? Et an committens plura homicidia, committat plures irregularitates in dispensatione explicandas? Et pro firmanda doctrina huius difficultatis alii diversi casus adducuntur sapius contingentes in praxi? Ex p. 1. tr. 10. ex rel. 38. & in p. 8. tr. 3. ex rel. 51. 57. & 58. & in p. 4. tr. 2. ex rel. 86. Quae hic sunt in tom. 3. tr. 2. de dispensatione à ref. 59. usque ad ref. 62. inclusive.

An quando carcer est iniustus, & quis iuravit se redditurum teneatur reddere, etiamsi imitatur morte iniusta damnandus, vel possit petere relaxationem huius iuramenti ab Episcopo, vel ab alio Confessario virtute Cruciatæ, aut Iubilat, & ad carcerem non redire? Ex p. 4. tr. 4. ex r. 19. Quae nunc invenietur in tom. 4. tr. 3. de Bulla Cruciatæ ref. 84.

An in extrema necessitate possit pauper cum moderamine inculpate tutelæ necem inferre impediendi accipere necessaria de ejus bonis? Ex p. 5. tract. 8. ex resolut. 23. Quae hic reperietur in tom. 4. tract. 7. de Eleemosyna resolut. 50.

An puer impuber occidens aliquem contrahat irregularitatem? Et an quis contrahat censuram homicidio impositam, si existens in suo territorio occideret existentem in alieno? Et an lata excommunicatio reservata contra perpetrantes homicidium, si quis jam propinato alteri veneno consistatur illud, incidat in censuram, vel in casum reservatum, morte sequuta? Ex p. 3. tr. 6. ex r. 88. & 78. & in p. 8. tract. 7. ex resolut. 85. Quae hic sunt in tom. 5. tract. 1. de Excommunicatione ref. 108. 100. & 10.

An Patri, filio, fratri, marito jam volenti interficere Clericum in flagranti reperiuntur, liceat alicui sine periculo incursiois excommunicationis consulere mutilationem, vel percussioem? Et an maritus incurrat censuram, si data opera se abscondat, ut Clericum adulterum inveniat cum uxore, & illum occidat, aut mutilat, vel percussit? Et an occidens Clericum aggressorem si possit fugere, incidat in censuram? Et an hoc intelligatur tam de viro Nobili, quam de viro infima nota, vel de alio Clerico, aut Monacho? Et quid de consuetate Patri, filio, fratri, vel marito occisionem Clerici in flagranti reperi, vel iniuste invadentis? Et an qui consulit homicidium cuiusdam Clerici, & postea serio consilium revocavit, queritur, an ex homicidio subsequente incurrat excommunicationem, irregularitatem, & obligationem restituendi? Ex p. 9. tract. 4. ex resolut. 32. 2. & 26. & in p. 3. tr. 5. ex rel. 84. alias 83. Quae nunc invenietur in tom. 5. tr. 2. de Percussione Clerici ref. 17. 18. 21. & 27.

Sed nota, quod ibidem facillime invenies alios diversos casus omnes mistos circa homicidium, vel mutilationem Clerici.

Adverte etiam, quod in tom. 5. tract. 5. de Irregularitate sunt multa, & diverse difficultates omnes mistae pro irregularitate contracta propter homicidium, vel mutilationem alicujus membri, & pro eorum dispensationibus, ideo si ita casus mistus occurrerit, facillime illum ibidem invenies, & ex industria hic non assignamus numeros resolutioem, ut perlegas totum tractatum, & non re pigebit.

An Pater teneatur defendere vicam filiorum lege iustitiae, vel tantum pietatis, & paterni officii? Et an licitum sit suadere abortum, quando mulier gravida parata est se occidere ad insaniam vitandam? Et an si mors im-

mineat ab incendio excitato, vel fera invadente, licitum sit detento, & invaso e loco alto se precipitare cum dubio mortis? Et an postquam natus est fetus, licitum sit illum occidere, vel suffocare, ne peccatum reveletur? Ex p. 7. tract. 5. ex resolut. 28. 39. 32. & 36. Quae hic reperietur in tom. 5. tr. 6. de Abortu ref. 30. 46. 45. & 40.

Nota, quod praedictus tract. 6. de Abortu tomo 5. largo enim modo pertinet etiam ad istum tractatum quintum. de Homicidio, ideo ibi reperies quaedam passim occurrere pro Abortu fetus ammati, & pro excommunicationibus, & irregularitatibus preventivis etc. illo.

An committens homicidium, super quod imposita est reservatio, afficiatur reservatione, si haec ignoratur? Ex p. 7. tract. 4. ex resolut. 14. Quae hic est in tom. 5. tr. 7. de Symonia, atque de Datis, & Promissis, etc. refol. 62.

An si excommunicatio feratur in eum, qui occidit, non liget mandantem occidere? Ex p. 1. tract. 4. ex rel. 11. Quae nunc invenietur in tom. 5. tr. 9. de Denunciationibus ref. 76.

Explicatur feminas occidentes viros suos non incurrare poenas, quas incurrant viros occidendi uxores suas? Ex part. 4. tract. 8. ex resolut. 62. Quae hic reperietur in tomo 5. tract. 10. de Iniquioribus resolut. 122.

An Rex ex privata scientia possit occidere Reginam, & simul cum ipsa adulterum? Idem est, si Princeps ex privata scientia scit certo aliquis in Principem ipsum conjugasse, vel aliquod grave, & atrox delictum in Republicam, vel innocentem machinatos esse, si aliter notum vitari non possit? Et an liceat Regibus, & Principibus condemnare aliquem de mandato, non adhibitis testimoniis, terminis, & processu de jure necessariis? An reus possit obligari sumere venenum, vel abstinere a cibo? Et an reus tamen condemnatus ad mortem tenetur ad locum destinatum proficisci, collum preparari, manus apponere, &c. Et an reus innocens, qui iniuste damnatur ad mortem, iuste tamen secundum delegatam, & probatam, possit vi, & armis se defendere à iudice, & ab ejus ministris, etiam occidendo illos, si necessarium sit? Ex p. 10. tract. 15. ex resolut. 34. & in part. 3. tract. 5. ex resolut. 99. alias 98. & in tr. 6. ex resolut. 79. & in part. 9. tract. 9. ex rel. 43. Quae hic sunt in tom. 6. tract. 1. de Legibus ref. 123. 122. 121. & 97.

An index secundum allegata, & probata possit occidere reum, quem scit ex privata scientia esse innocentem? Et an etiam extendatur ad ministros iustitiae? Et in rebus huius resolutionis multa docentur, quae in tali casu iudices debent facere antequam reum, quem sciunt ex privata scientia esse innocentem condemnent, & occidant.

Et an pars accusatrix teneatur remittere rei poenam mortis a iudice inflatam, si iudex ex parte sua illum remittat? Et an quis possit accusare aliquem, qui occidit fratrem, Patrem, aut consanguineum, & delicti culpa, ac sufficientem offert satisfactionem pecuniariam pro damnis, si quae sunt inde illata? Et an reus, dum jam carnifex suum collo apposuit, possit se ex sola precipitatem dare? Et an condemnatus ad mortem per famem possit abstinere a cibo clanculum oblato? Et an dicitur, ut veneno pereat, possit illud haurire? Et an in tali casu reus peccet, si ad hoc coactus permittat, ut sibi venenum applicetur, mere passivo se gerendo? Et advertitur neminem a iudice condemnari posse, ut sibi mortem inferat, sed ut mortem patiat, ideo hoc precipiente iudice, reus illud facere non potest? Ex p. 5. tract. 4. ex resolut. 22. & in p. 10. tract. 16. ex resolut. 44. alias 43. & in p. 5. tr. 4. ex rel. 40. 41. & 39. & in p. 11. tr. 6. ex resolut. 50. Quae nunc invenietur in tom. 6. tract. 1.

& Resolutionum.

de legibus resol. 112. & ad ref. 114. usque ad ref. 118. inclusive.

An si maritus hominem occiderit possit pecuniariam poenam ex bonis communibus solvere? Et docetur actiones turpes esse vendibiles, puta occidere hominem, &c. Ex part. 8. tractatu 6. ex resol. 111. & 110. Quae hic reperitur in tom. 6. tract. 7. de Donationibus ref. 57. & 140.

An damnatus ad mortem possit ad pias causas testari? Et quid, si ante damnationem ad pias causas testatus fuerit? Ex p. 7. tr. 6. ex ref. 8. alias 7. Quae hic est in tom. 6. tr. 8. de Testamentis ref. 8.

An sit licitum propter periculum mortis comminata commutareensem volenti alterum occidere, vel ostendere, ubi occidendum est? Et an liceat defensionem adversum obviacientem crimen verum, non obstantem eius morte? Et an quis possit inimico mortem desiderare? Et an licitum sit consulere abscissionem membri, ne committatur homicidium; sed in isto casu non liceat consulenti cooperari cum illo, nec adiuvere ad talem membri abscissionem, sicut potest cooperari, & adiuvere dato consilio ad cooperationem minoris furii; Et an si minaretur alicui mortem, nisi se vino oppleteret, licitum sit se inebriare, modo scandalum absit? Et an ad evitandum mortem licitum sit uti palido pileo Iudaorum, vel Tobalia Turcarum, &c. Ex part. 3. tract. 6. ex ref. 48. & in part. 5. tract. 13. ex resol. 26. & 89. & in tract. 7. ex ref. 19. & 33. & in part. 6. tract. 7. ex resol. 44. Quae nunc inveniuntur in tom. 7. tract. 5. de Scandalo ref. 76. 32. 30. 36. 70. & 38.

An quis possit impune occidere, vulnerare, spoliare Clericum, Monachum, Episcopum, vel Cardinalem in bello militantiem, ac providere non incurvant poenam, & excommunicationem, excepta irregularitate, &c. Et an post victoriam Clerici inveniuntur in Exercitu hostili possint impune occidi? Et an liceat occidere obides? Et an licitum sit Christianis cum trireribus Turcicis dimicantibus ignem pulveris inicere, seque in mare committere cum magno trirerium damno, &c. Et an liceat alterius crimen occultum, & peccatum tibi sub secreto revelatum manifestare ad evitandum gravi damnum, etiam si illi inde mors imminet? Et an Beneficiarius, si propria manu in bello aliquem occidat, vel mutilet, beneficium resignare debeat, vel dispensationem super irregularitate impetrare? Et aliqui alii diversi casus adducuntur pro Clericis, Monachis, Episcopis, & Cardinalibus pugnantibus in bello vel etiam non pugnantibus, sed assistentibus, & si praesent Exercitibus, &c. Et tandem quaritur, an liceat in bello nocentes occidere? Ex part. 10. tract. 2. ex resol. 1. 2. 3. & 7. & in part. 9. tract. 9. ex resol. 9. & in part. 5. tract. 4. ex resol. 35. & 26. & in part. 6. tract. 6. ex resol. 60. & in tract. 4. ex resol. 34. & 35. Quae hic reperitur in tom. 7. tract. 7. de Bello ref. 51. 52. 53. 58. 64. 22. 49. 44. 59. & 60.

An servi possint à Dominis Castrari ad suavitatem vocis conservandam, si ipsi consentiant? Et an, qui servum alienum mutilat, vel occidit, ad quid teneatur? Et quid, si Dominus mutilat, vel occidit servum suum? Et an liceat Domino servum suum pro arbitrio potius quam pecudem occidere? Ex p. 7. tr. 7. ex ref. 64. alias 63. 45. 4. & 20. Quae hic sunt in tom. 7. tract. 8. de Servis ref. 66. 37. 4. & 36.

An sit maius peccatum inducere mulierem ad fornicandum, quam illam occidere? Et an, si aliquis diceret occiderem inimicum, si non esset peccatum, aut offensa Dei, careat culpa? Et quid, si diceret occiderem inimicum, si supplicium, aut infamiam non timerem? Et an mulier vi oppressa non teneatur ad evitandum mortem, infamiam, &c. Clamare, etiam si ad sit periculum consentiendi in copulam carnalem? Ex part. 9. tract. 8. ex Tom. VIII.

resol. 35. & in part. 3. tract. 6. ex resol. 47. & 31. & in tract. addit. ex resol. 27. Quae hic sunt infra in hoc ipso tom. 8. tract. 6. de Luxuria ref. 3. 2. 4. & 5.

An qui minatur accusationem homicidii absque animo inferendi, & si possit iuste inferre apud iudicem, valeat retinere, quod sic extorquet? Et quocisior, si alius, cui imponitur per errorem delictum, & puniunt, teneatur ad restitutionem? Et quid, si in eum finem, ut alter puniretur, commisit homicidium, ut v. g. si interfecit eum cum alterius gladio, & data opera relinqueret gladium, ut agnosceretur esse alterius, &c. Ex part. 4. tract. 4. ex ref. 34. & in part. 11. tract. 2. ex resol. 34. Quae hic sunt infra in hoc ipso tom. 8. tract. 7. de Furto, & Restitutione ref. 19. & 18.

An sit licitum pulsare campanas in signum, quod aliquis malefactor mane furca suspendendus sit? Ex part. 6. tract. 7. ex resol. 37. Quae hic est infra in hoc tom. 8. tract. 8. de casibus occurr. temp. mortis ref. 3.

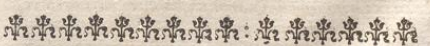
An si mutus, & caecus confiteantur se fecisse homicidium, & ex ea confessione cum testium attestacionibus, an possint, dato eis curatore, condemnari? Ex part. 5. tractatu 6. ex resol. 31. Quae hic est infra in hoc ipso tom. 8. tract. 9. de Surdis, Cecis, & mutis ref. 11.

An si quis occidat Fiscalem Regum, vel Praesidem iustitiae gaudeat Immunitate Ecclesiae? Et quid, si aliquis occidat Episcopum, aut Cardinalem, aut si Religiosus occidat suum Generalem, aut aliquis alius occidat Clericum, aut Religiosum? Ex part. 1. tract. 1. ex resol. 20. & in part. 7. tractatu 11. ex resol. 37. & in part. 11. tractatu 1. ex resol. 34. & in part. 4. tractatu 1. ex resol. 68. Quae nunc inveniuntur in tom. 9. tractatu 1. de Immunitate Ecclesiae ref. 54. 38. 77. & 78.

Nota, quod in predicto tom. 9. tract. 1. de Immunitate Ecclesiae sunt multa alia diversa difficultates omnes mista pro homicidio, & mutilatione, & in quibus eorum casibus reus gaudeat, vel non gaudeat Immunitate Ecclesiae, quos consequutivos ibi reperies à resol. 71. usque ad ref. 97. & in resol. 109. 128. 132. 134. & 136. ubi etiam agitur de pollutione Ecclesiae propter homicidium factum in ea.

An uxor Clerici, qui commisit homicidium, vivente marito, vel occurrente viduitate, debeat conveniri coram Episcopo, non autem coram iudice seculari? Ex part. 4. tractatu 1. ex resol. 41. Quae nunc inveniuntur in tom. 9. tract. 2. de Immunitate Ecclesiastica ref. 155.

An interficientes Cardinales, qui nondum Capellum habuerint incidant in censuram Bullae Coene? Ex part. 5. tr. 2. ex resol. 74. Quae hic est in tom. 9. tract. 7. de Cardinalibus ref. 11.

TRACTATUS VI.

De aliquibus casibus circa materiam Luxuriae. p. 133.

1. **A**N fornicatio sit intrinsece mala, vel tantum mala quia prohibita? Et reprobat opinionem asserentem fornicationem simplicem iure naturali, sed iuxta prohibitionem Divinam Non moechaberis, esse malam non tamen habere malitiam, & inordinationem mortalem, sed venialem, mortalem vero habere eorum solo iure Divino. Et notatur tamen pro praxi supradictae difficultatis posse dari ignorantiam invincibilem.

Index Tractatum,

- bilem de simplici fornicatione saltem apud certas gentes destitutas Doctores & scientia rerum moralium. Et quid de iuribus, & iuris à nativitate inter Christianos ignorantibus fornicationem esse illicitam, & si qua tamen persona emens & puella vim patiens fornicationis actum committerent, an peccent? Idem, quod dictum est supra de fornicatione, dicendum est etiam de pollutione. Ex part. 9. tract. 9. & Misc. 4. ref. 60. alias 59. ibid.
2. An sit peccatum mortale optare, ut fornicatio esset licita? Et an hic actus, comedere carnes in Quadragesima, si Ecclesia non prohibuisset, careat culpa? Et quid, si quis diceret, occiderem inimicum, si hoc non esset peccatum, aut offensa Dei, & similia, an careant culpa? Et quid est sentiendum, si diceret, occiderem inimicum, si supplicium, aut infamiam non timerem? Ex p. 3. tr. 6. & Misc. 2. ref. 47. p. 135
 3. An sit malus peccatum inducere mulierem ad fornicandum, quam illam occidere? Ex p. 9. tract. 8. & Misc. 3. ref. 35. p. 136
 4. Quando femina violenter cognita à viro peccet, vel non peccet mortaliter? Et an ad evitandam mortem, vel infamiam possit mulier pati externam corruptionem, non tamen consentiendo, sed mere passiva se habendo? Et in dicto casu, quid est dicendum, si in muliere vim patiente accesserit periculum consentiendi? Ex quo etiam inferitur, quod si vir, & femina cobabent cum manifesto periculo interne libidinis, & separari non possunt sine ingenti periculo mortis, infamiae, vel scandalo, an sit licitum unam permanere cum eo periculo, &c. Ex p. 3. tr. 6. & Misc. 2. ref. 3. ibid.
 5. An mulier vi oppressa non teneatur clamare ad evitandam mortem, infamiam, &c. etiam si adsit periculum consentiendi in copulam carnalem? Et an sit deneganda absolutio penitenti, qui mutuo dedit concubinae centum aureos, quorum recuperationis spem amittit, si è domo eam eiciat? Ex p. 3. tr. addit. ref. 27. p. 137
 6. Si quis haberet copulam cum femina mortua, quodnam peccatum luxuria committeret? Et an talis circumstantia copula non sit aperienda in confessione, sed sufficiat asserere se pollutionem habuisse? Et an incidat in casum reservatum de coeuntibus cum brutis, qui cognosceret belluam, quae iam est mortua, licet intra eius vas seminet? Et inferitur, quod si quis percuteret Clericum mortuum an incidere in censuram Canonis. Ex p. 9. tr. 9. & Misc. 4. ref. 1. ibid.
 7. An si quis haberet copulam cum femina dormiente, quodnam peccatum luxuria committeret? Idem dicendum est, si haberetur copula cum aliqua femina subito apoplexia correpta, vel ab alio morbo sensibus destituta, & tunc occasione ab aliquo carnaliter cognosceretur. Et cursum docetur, quod sit raptus stricte, & formaliter. Ex p. 9. tr. 9. & Misc. 4. ref. 2. p. 138
 8. Olim cum quodam Religioso fuit mihi magna altercatio, an in cogitationibus veneris sit peccatum mortale, si voluntas non consentiat, positive, nec etiam positive dissentiat, sed tantum permissive se habeat? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. ref. 33. p. 139
 9. An oscula, quae sunt ex delectatione sensibili ex illis consurgente absque alia sinistra intentione, & admittione alterius delectationis de aliquo actu luxurioso, sint peccata mortalia? Et an in osculis, & tactibus, & universim in rebus veneris deus parvitas materia? Et an inter solutos, quavis eiusdem sint sexus sit semper mortale crimen osculari, & tangere ob solam veneream delectationem, ex huiusmodi actibus consurgentem, vel possit dari parvitas materia? Ex part. 4. tr. 4. & Misc. ref. 136. ibid.
 10. An sit peccatum mortale exponere se probabili periculo peccandi? Et explanatur, quod sit periculum formale, & proximum. Et ex doctrina huius Resolutionis inferitur, an Chirurgus expertus: dum medetur pudendis feminarum, & Parochus, dum audit confessiones immurarum, in pollutionem assentire, an possit se tali periculo obicere? Ex part. 7. tr. 11. & Misc. 2. ref. 19. pag. 140

11. An Chirurgus expertus, dum medetur pudendis feminarum in pollutionem assentire, poterit se tali periculo obicere cum determinatione tamen non consentiendi? Idem queritur de Parocho in Confessione ambulante, Et an quis possit accedere ad infideles gratis illas convertendi cum periculo perversionis, & ad predicandum meretricibus cum periculo peccandi? Et an possit, teneatur Pater alere filios ex concubina, qui nec separari possunt à matre, & si periculum habeat lapsus cum concubina? Et an liceat exponere se periculo peccandi certo, vel probabili ob bonum spirituale proximi? Ex p. 3. tr. 11. & Misc. 1. ref. 3. p. 141
12. Quidam vir Nobilis comedens cibos calidos, & accubans in lecto incidit in pollutionem, quosvis à se, et teneatur aliter decumbere, & cibos illos non comedere? Poterat enim sine aliquo damno à supradictis abstinere. Et an Confessarius ex devotione solum audiens confessiones expertus pollui, non tamen consentiendi, an peccet confessiones excipiendi? Et in textu huius Resolutionis alii casus, & similia exempla inferuntur, & explanantur, in quibus quis non peccat, quavis procedat in illis, & sequatur pollutio sine tamen nullo periculo in illorum consensu. Et tandem notatur, quod si aliqua mulier in Choreis publicis se tangi ab aliquo intentione molis, si tactus sunt ex suo genere liciti, ut consorcio maxime in Choreis, non peccat illos admittendo coram aliis. Ex p. 3. tr. 11. & Misc. 1. ref. 22. ibid.
13. An ad expellendum semen corruptum, vel ad solvendam pruritum liceat refrigerare pudendam cum periculo pollutionis, non tamen consensu in ea, licet femina illi conetur efficere non solum fricatione, sed etiam cum intermissione digitorum usque ad os uteri? Et an licet Chirurgus contrahere verenda infirmi corruptionis casu cum periculo pollutionis? Et in corpore huius Resolutionis alii casus, & similia exempla ut in tribus Resolutionibus proximis praeferitis hic appositis inferuntur, & cursum explanantur circa praevias pollutiones, &c. Ex p. 2. tr. 16. & Misc. 2. ref. 54. alias 56. p. 141
14. An liceat conari fricationibus ad semen corruptum expellendum, etiam si inde sequatur aliqua veri seminis emissio? Et quid est dicendum, si dubium est non in quantitate, an in qualitate semen peccaret, an licet moveatur naturam fricationibus ad expellendum qualitatem morbidam? Et an hoc fieri debeat cum medicamentis, non autem cum fricationibus? Et an peccet mortaliter mundantes verenda à sanguine, & sanguine metastri, ne pruritum, aut fastorem patiantur, quavis inde propter intentionem subsequatur videatur pollutio, seu consentiendi periculo? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. ref. 86. alias 85. ibid.
15. An licitum sit sumere, vel applicare medicinam precavivam effusionis seminis? Ex p. 4. tract. 4. & Misc. ref. 159. p. 143
16. An si pollutio capitis in somnis, sit reprimenda in vigilia sub onere peccati mortalis? Et an gaudere de supradicta pollutione in somnis capta non ob delectationem carnalem, sed ob sanitatem, & illam optare, sit licitum peccatum veniale? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. ref. 1. ibid.
17. An sit peccatum mortale desiderare pollutionem in somnis, aut de illa sic habita gaudere ob aliquem bonum finem? Ex part. 3. tract. 5. & Misc. 1. ref. 88. alias 87. pag. 144
18. Olim per literas à quodam Sacerdote interrogatum fuit de opinionibus Doctorum circa praesentes casus. Primo, an peccaret mortaliter, si quis confiteretur et nichilominus frater

& Resolutionum.

sine ulla delectatione, sed solum ex curiositate inspiciendi semen? Secundo, an si conjugatus immitteret membrum virile in os femine, peccaret mortaliter? Tertio, si absente conjugate, &c. Sed hos duos ultimos casus nunc invenies in tom. 2. tr. 6. de Matrimonio ref. 188. & primus casus hic tantum describitur? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. ref. 37. ibid.

19. An sit licitum aspicere coitum bestiarum, seu verenda turpiter commota? Et quid de coitu, & verendis aliorum? Et an sit mortale ex proposito, & sine necessitate aspicere personam alterius sexus nudam; imò si solum videat verenda illius? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. r. 89. alias 88. ibid.

20. Aliqua opinioniones, quae in materia luxuria non admittuntur. Et in textu huius resolutionis adducuntur multi, & diversi casus, ut in suo, & proprio loco; sed jam omnes alibi sunt iterum discussi, & apposti? Ex p. 9. tr. 8. Misc. 3. ref. 31. ibid.

Appendix ad cæteras omnes alias quæstiones, quæ simul pertinere possunt ad istum tractat. 6. de materia Luxuria huius tomi octavi.

AN consistens fornicationem, de qua dubitatur, an alias confessus fuerit, si hoc dubium in confessione non explicet, confessio sit valida? Et quid, si dubitet, an confiteri delectationem, an teneatur confiteri? Ex p. 4. t. 3. ex ref. 65. & in p. 6. tract. 6. ex ref. 32. Quæ nunc invenientur in tom. 1. tract. 3. de Pœnitentia resol. 129. & 133.

An sit absolvendus, qui concubinam domi habet cum proxima, & morali occasione extrinseca peccandi? Et an quis teneatur evitare hanc occasionem proximam peccandi cum suo magno detrimento, itaut Confessorius non possit illum absolvere? Sed difficultas est, an quando nullus apparet profectus, sit illi impedienda absolutio toties, quoties? Et an aliquando sint absolvendi, qui nolunt dimittere prædictas occasiones peccandi? Et an prima vice concubinarium sit absolvendus, etiamsi concubinam non eiciat? Et an in aliquo casu concubinarium non teneatur è domo expellere concubinam, itaut Confessorius possit e licite absolutionem impendere? Et an concubinarium possit Confessorius absolvere, amplius cum concubina non peccantem, permittens illam invisere sine alieni filios, & ne cum aliis se immiscendo sit dictis filiis dedecori? Et euidam Confessorio olim hic casus accidit. Quedam mulier inter confabulationem cum viro sibi in matrimonium conjungendo dicebat illi verba non quidem turpia, sed affectuosa, & amatoria, unde postea in pollutionem, & distillationem incurrebat sine tamen ulla delectatione, vel periculo alicujus consensus, quia erat timorata conscientia. Interrogatus fuit, an peccaverit mortaliter, & si nollet desistere ab his confabulationibus, an esset ei absolutio deneganda? Et in §. ultimo huius resolutionis traditur Regula generalis ad decidendos casus particulares in pollutione prævisa; & quando causa pollutionis prævisæ notabiliter & per se insit, vel non insit, &c. Ex p. 6. tr. 7. ex r. 49. & in p. 2. tr. 16. ex r. 45. alias 47. & in p. 4. tr. 4. ex r. 165. & in p. 5. tr. 14. ex r. 107. 108. & 109. & in p. 2. tr. 15. ex r. 31. Quæ hic reperientur in tom. 1. tr. 4. de Absolutione sacramentali r. 27. 28. 29. 31. 32. 33. & 37.

Nota, quod in tom. 1. tr. 5. de Reservatis sunt multe quæstiones pro casibus reservatis sodomie, & pro Clericis sodomitis & etiam pro sodomia habita cum femina, bestia, &c. quos ibi consecutivos invenies à resol. 55. usque ad ref. 65. inclusivè. Adverte etiam, quod in primo tomo tract. 7. de Circumstantiis sunt quamplurima difficulta-

tes, & diversi casus pertinentes simul ad istum tr. 6. de Luxuria pro fornicatione, pollutione, sodomia, in quibus actibus sunt aliquæ speciales circumstantiæ; ubi docetur, an sint explicanda, vel non explicanda in confessione. Et ex industria hic non demonstramus numeros resolutionum in quibus prædictas quæstiones invenies, ut ita querens totum prædictatum tract. perlegas, & non pigebit.

An proxi testimonium Confessorii de licentia penitentis, ut probetur penitens emendatus in foro externo, ut q. 9. Parochus det Eucharistiam, & sepulturam publicam meretricis? Et inferitur, quod quando publica meretricis confessio est Mendicanti religioso non potest Pastor petere testimonium à tali confessorio, quod vere de suo peccato publico penituerit atque confessio, & absoluta fuit. Et an Confessorius sit penitendus, si asserat, v. g. audivisse in confessione peccata publica fornicationum notissima meretricis? Ex p. 5. tr. 11. ex r. 40. & 6. Quæ nunc invenientur in tom. 1. tr. 8. de Sigillo confessionis ref. 29. & 58.

An si quis post pollutionem voluntariam, vel fornicationem postea consecratur, peccet tantum venialiter sumendo Eucharistiam intra unum diem sine aliqua justa causa? Et an si post pollutionem voluntariam, eodem die penitens consecratur, faciat contra Concilium sess. 13. c. 7. sumendo Eucharistiam? Et utrum liceat conjugatis die habita copula Eucharistiam sumere, vel sit majus, vel minus expeditens? Et quid est dicendum de copula habita post communionem in eadem die? Ex p. 3. tr. 4. ex r. 30. & in p. 5. tr. 13. ex r. 65. & in p. 3. tract. 6. ex ref. 71. Quæ hic reperientur in tom. 2. tract. 2. de Communionis ref. 48. 49. & 50.

An si vidua carnaliter delectetur de copula præterita, vel futura, peccet mortaliter? Et notatur viduam non peccare mortaliter, si oborta cogitatione copula cum marito defuncto eam approbet voluntate. Et queritur, an mulier peccet mortaliter mingendo statim post copulam ad emittendum semen, vel saltem peccet contra conscientiam erroneam? Et an femina peccet, si post coitum se inverit, ut semen emittat, ne concipiat? Ex p. 3. tr. 5. ex ref. 2. & 15. & in part. 10. tract. 14. ex resol. 57. alias 55. Quæ hic sunt in tom. 2. tr. 6. de Matrimonio ref. 39. 212. & 209.

Nota, quod in prædicto tom. 2. & tract. 6. de Matrimonio sunt quamplurimi, & diversi casus circa copulam, pollutionem, sodomiam, delectationem morosam, modos coeundi, oscula, tactus, &c. inter conjugatos, viduam, & sponso de futuro, & de presenti, qui etiam largo modo; imò & proximo simul pertinent etiam ad istum tract. 6. de Luxuria. Et quia prædicti casus opponuntur ut sepius simè contingentes inter conjugatos, eadem est ratio in pluribus casibus eorum, imò & major ratio, ut etiam contingant inter solutos circa coeundi modum, diversissimas inventiones, &c.

An votens votendi castitatem, si fornicetur ante promissam castitatem, non delinquat contra votum? Et an Confessorius per Bullam Cruciatæ, vel Episcopus possit commutare vota non fornicandi, non tenendæ certæ mulieris, non committendæ actioni molliitiei, aut abstinendæ ab aliò actu venereo? Et an, qui fecit votum de assumendò Ordines sacros, effect sacrilegus fornicando? Ex p. 1. tract. 11. ex resol. 76. 61. & 64. Quæ nunc invenientur in tom. 4. tract. 3. de Bulla Cruciatæ resol. 95. 113. & 120.

An si quis vovit non fornicari sub poena centum aureorum, si postea immemor voti fornicetur, an teneaturolvere penam? Idem est, si dum fornicetur immemor sit voti, non autem poenæ? Ex p. 3. tract. 6. ex ref. 41. Quæ hic reperietur in tom. 5. tract. 7. de Excommunicatione resol. 32.

An si quis percutiat Clericum turpiter agentem cum filia illegitima;

illegitima, matre, sorore, sponsa de futuro, vel uxore, incidat in censuram? Et quid, si non solum in actibus proximitas, ut osculis, amplexibus, & similibus, sed etiam in colloquio suspecto, & secreto, &c. Et quid est dicendum, si Clericus turpiter infestet puerum pro peccato nefando? Et an mulier Nobilis, qua fuisse, vel alapa percussit Clericum ad venerem sollicitantem incurrat in censuram? Et quid, si illam tantum solis verbis infestet? Ex p. 9. tr. 4. ex r. 32. 33. & 38. *Qua hic sunt in tom. 5. tr. 2. de percussione Clerici ref. 16. 17. & 19.*

*An femina, qua post coitum mingit, vel digitis semen ejicit, dicatur procurare abortum, ita ut incidat in poenam? Et an peccet mulier vi oppressa, si post coitum statim semen ejiciat? Et an vir, vel femina, qui in actu carnali retrahunt se a seminis emissionem, vel receptionem in vase debito, causa generationem impediendi, incurrant in censuram? Et aliqua alia circa copulam carnalem inter conjugatos, & solutos, in qua impeditur generatio fetus, &c. explanantur? Ex p. 7. tr. 5. ex r. 31. & 13. *Qua nunc inveniuntur in tom. 5. tr. 6. de Abortu ref. 32. & 33.**

Nota, quod in predicto tom. 5. & tr. 6. de Abortu sunt multa alie difficultates, qua largo modo pertinent etiam ad istum tr. 6. de Luxuria; ideo si casus occurrerit pro aliquo actu luxurioso, ex quo sequatur, vel sequi possit abortus fetus animati, vel non animati ibidem facile illum invenies. Et adverte ad omnes quaestiones praetari tractatus qua quotidiana, & saepissime in praxi contingentes.

*An committens incestum, raptum virginis, sacrilegium cum Moniali, & sodomiam, quibus annexa est reservatio, afficiatur reservatione, etiam si hac ignoretur? Ex p. 7. tr. 4. ex r. 14. *Qua nunc inveniuntur in tom. 5. tr. 7. de Symonia, & Datis, & Promissis, &c. ref. 62.**

*Docetur quod fornicatio Episcopi nondum consecrati, nec sacro ordine initiati, seculo scandalo, non excedit malitiam simplicis fornicationis? Ex p. 12. tr. 1. ex r. 98. *Qua hic est in tom. 4. tr. 8. de Consecratione Episcopi ref. etiam 98.**

*An, qui vocat amasiam Deam, vel Idololum suum, sit blasphemus? Ex p. 5. tr. 13. ex r. 20. *Qua hic reperitur in tom. 5. tr. 8. de Haresi ref. 13.**

Nota, quod in tom. 5. tr. 9. de Demniationibus faciendis & signanter ex sollicitatione in confessione, sunt quamplurima difficultates pro diversis casibus, & sollicitationibus factis a Confessario ad feminam poenitentem, & puerum, & contra; & pro actibus carnalibus contractis ab ipso Confessario in ipso confessionario cum femina poenitente, &c. quos casus ibi, si requiris, facillime invenies.

*De sodomitis, & poena, qua supradicti debent puniri. Et an Inquisitores habeant cognitionem nefandi criminis? Ex p. 4. tr. 7. ex r. 20. *Qua nunc inveniuntur in tom. 5. tr. 12. de Poenis S. Inquisitionis ref. etiam 20.**

*An qui bona sua luxuriose vivendo, vel cum meretricibus dilapidavit, & consumpsit, gaudeat privilegio cessionis? Ex p. 7. tr. 8. ex r. 3. & 11. *Qua hic reperitur in tom. 6. tr. 5. de cessione bonorum ref. etiam 3. & 11.**

*An servus, & ancilla, religiosus, & Monialis possint donare bona eis largita ob turpem quaestum suorum corporum? Et an actio turpis, v. g. fornicatio, sit vendibilis? Et an donatio ad finem turpem sit irrita? Et an donatio promissa meretrici, ipsa in judicio petere possit? Et an quis possit in suam concubinam facere donationem? Et an supradictis concubinis salarium suorum servitorum, in quo convenerunt, teneatur de iustitia quis solvere? Ex p. 6. tr. 6. ex r. 9. 110. 85. 102. & 83. *Qua hic sunt in tom. 6. tr. 7. de Donationibus ref. 32. & a ref. 140. usque ad ref. 143. inclusive.**

An conditio caste & honeste vivendi in aliquo legato apposta, non intelligatur debere caste, & honeste vivere toto vitae cursu, sed tempore arbitrio prudentis sufficienti,

quale est tempus decemium annorum? Et an legatum relictum uxori, si caste & honeste vixerit, possit ad ipsius conscientiam exigi; & retineri si occulte fornicata sit? Et an etiam per unicum tantum fornicationem occultam amittatur predictum legatum in conscientia? Et an amittatur predictum legatum ex amplexibus, & aliis talibus impudicis? Et an legatum pro virginibus maritandis relictum acquiratur a corrupta occulte, si publice reputetur Virgo? Et an legatum relictum sub conditione non ineundi secundas nuptias debeatur, si ipsa fuerit fornicata? Ex p. 5. tr. 14. ex r. 84. & in p. 10. tr. 13. ex r. 8. & 9. & in tr. 15. ex r. 21. *Qua nunc inveniuntur in tom. 6. tr. 8. de Testamentis ref. 26. 53. 54. & 55.*

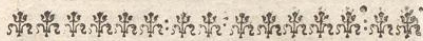
*An reservato peccato carnis contra castitatem exterius, includatur visus, ornatu, &c. procedentes ex affectu interno? Et an pollutio cogitando tantum turpia sit peccatum reservatum? Et quid, si sequatur ex affectu nimis libidinoso, quando superiores regulares reservant sibi pollutionem voluntariam? Et an superiores possint servare actus impudicos, oscula, lacerulas, munitas, &c. Et notatur religiosum habentem licentiam a superioribus pendendi bona in quocumque usus velit, non peccare contra iustitiam, si det talia bona meretricibus, &c. nec eas teneri ad restitutionem. Et an religiosus, qui habitatur habitu ad liberius fornicandum, peccet mortaliter non solum contra temperantiam, sed etiam si excedendo habitum, quamvis Apostata non sit? Et an peccata fornicationis inter regulares dicantur contra bonum publicum? Et quid, quando tale peccatum committitur semel, vel bis? Et an si religiosus, vel Monialis in delectationem consentiat, violenter votum castitatis? Et an regularis, qui suadet alteri regulari, ut ad alterum peccet, peccet contra votum castitatis? Et docetur Menialem, vel in sacris constitutionibus propriis actibus laceram polluentem sine propria delectatione satisfacere in confessione, si dicat, tangens impudice alium pollui, nec teneretur explicare suum statum. Et qui pollutus est, satisficiet, si dicat, alienis tactibus pollutus sum, non respiciens viri, aut mulieris, secularis, aut regularis? Ex p. 1. tr. 2. ex r. 128. & 23. & in p. 4. tr. 4. ex r. 163. & 164. & in p. 7. tr. 12. ex r. 5. & in p. 5. tr. 14. ex r. 71. & in p. 3. tr. 2. ex r. 69. & in p. 7. tr. 11. ex r. 34. & 17. *Qua hic reperitur in tom. 7. tr. 1. de Regularibus ref. 116. 117. 118. 206. 240. 241. & 242.**

*An correctio fraterna sit adhibenda peccatoribus publicis, ut meretricibus, &c. Ex p. 7. tr. 3. ex r. 33. *Qua hic est in tom. 7. tr. 4. de Correctione fraterna ref. 71.**

Nota, quod in tom. 7. tr. 5. de Scandalo sunt multa difficultates pro diversis casibus turpibus, ex quibus sequatur scandalum activum, & passivum, & etiam pro ornatu excessivo, & lascivo mulierum, & hominum, &c. quos casus ibi reperies ref. 7. usque ad r. 13. inclusive, & in r. 26. 27. 28. 34. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 62. 63. 66. & 67. ubi etiam agitur de audientibus & legentibus comedias lascivas, & obscenas, & de aliis multis, & diversis scandalis.

*An servus, tam masculinus quam femina, vel ancilla qui a Domino ad turpia sollicitantur, acquirant libertatem? Et an servus, & ancilla, religiosus, & Monialis, possint sibi retinere bona eis data, ob turpem quaestum, & usum corporum suorum illicitum? Ex p. 7. tr. 7. ex r. 13. & 29. *Qua nunc inveniuntur in tom. 7. tr. 8. de Servis ref. 17. & 27.**

*Quid est sentiendum de tactibus, & osculis inter solutos, an semper sint mortalia, vel in eis detur parvitas materiae? Et an in omnibus rebus veneris detur parvitas materiae? Et an conficatio leviter parvum obsecrum veniale, & similitum sit peccatum mortale? Ex p. 5. tr. 5. ex r. 5. & in p. 3. tr. 5. ex r. 90. alias 89. *Qua hic sunt supra in hoc ipso tom. 8. tr. 3. de Parvitate materiae ref. 19. & 17.**

TRACTATUS VII.

De Furto, & de Restitutione pro ipso; & de aliquibus aliis specialibus restitutionibus; atque etiam de restitutione famæ agitur. p.147

An qui certus est, quod voverit se non accessurum ad aliquam feminam, & dubitat, an de accessu fornicario, v& uxorio senserit, teneatur abstinere à nuptiis? Et an votum castitatis, vel non nubendi factum à proclivi in venereum valeat? Et an qui voverit ingredi Religionem, si per annum in fornicationem non incidit, si in dicto anno culpa sua fornicetur, teneatur adimplere, votum? Et quidam iuravit dare meretrici pro actu fornicario centum aureos, quæsit postea, an teneatur ratione præstiti iuramenti illos solvere? Et an promissio facta meretrici etiam sine iuramento obliget in conscientia? Et an si amasius, & meretrix iurent fidelitatem nempe, ut nullam aliam personam carnaliter cognoscant, obliget tale iuramentum? Exp. 4. t. 3. ex ref. 10. & in p. 4. t. 4. ex ref. 101, 102. & 27. & in p. 9. t. 8. ref. 9. Quæ hic sunt supra in hoc tom. 8. t. 4. de voto & Juramento r. 18. 34. 37. 56. & 57

An liceat pro defensione pudicitia, & servanda Castitate, occidere invasorem? Et quid, si Clericus, aut Religiosus aliquem invaderet peccato nefando? Ex p. 5. t. 4. ex r. 36. 3. & 30. Quæ hic sunt supra in hoc tom. 8. t. 5. de Homicidio r. 20. 21. & 49

An habeantem cum meretrice teneatur in conscientia solvere mercedem solitam, si eam promiserit, si non? Et notatur, quod datio, & acceptio pro fornicationis actu est mala, quia pro re turpi, & ob peccatum, sed non contra iustitiam? ideo meretrix non tenetur restituere. Et an cetera femine accipientes munera à suis amatoribus spe consequendi ab ipsis, quod pravè concupiscunt, si non consentiant, teneantur restituere quæ acceperunt? Et an, si corruptor virginis non adhibuit vim, aut dolum, sed importunitis precibus, vehementibus blanditiis, & persuasionibus induxit illam ad consensum, teneatur restituere aliquid illi, Patri, vel curatori, & aliqua alia, quæ contingere possunt in isto casu advertuntur etiam si vi, & fraude, violata fuerit virgo, &c. Et quid, si preces, &c. facta fuissent à Principe, Domino, & Superiore? Ex p. 2. t. 16. ex r. 38. & 58. alias 40. & 50. Quæ hic sunt infra in hoc ipsomet tom. 9. t. 7. de Furto, & Restitutione r. 19. & 57

An si quis conet eo sine, ut sequatur pollutio nocturna, peccet contra temperantiam, quamvis non peccet contra illam carnalis, &c. Exp. 1. t. 2. ex r. 34. Quæ hic est infra in t. 7. r. 18

An femine etiam ignobili liceat in periculo mortis non ostendere verenda Chirurgo, &c. Et quid, si medicamentum possit adhiberi ab obstetricibus, vel aliis, an teneatur supradictis obstetricibus verenda ostendere? Et an qui in ipso actu venero amittit loquelam, & paulo post spiravit, sit privandus Ecclesiastica sepultura? Et quid est dicendum de meretricibus? Ex part. 5. t. 3. ex r. 138. & 99. Quæ hic sunt infra in hoc ipsomet tom. 8. t. 8. de casibus occurrentibus tempore mortis r. 1. & 5

An qui commisit peccatum nefandum gaudeat Immunitate Ecclesie? Et an desolantes Moniales, & raptores virginum gaudeant Immunitate Ecclesie? Et quid, si aliquis desolasset Monialem in ipsa Ecclesia Monasterii? Ex p. 4. t. 1. ex r. 45. & 43. Quæ nunc inveniuntur in tom. 9. t. 1. de Immunitate Ecclesie r. 59. & 32

An concubinatus sit delictum misti fori? Et an ministri laici possint prohibere ne ministri Curie Episcopalis visitent loca, & domos meretricum? Et an iudex laicus possit statuere, ne concubina teneatur pro furto ab ipsis concubinis factis, etiam si hoc extendatur ad concubinas Clericorum? Ex p. 5. t. 1. ex r. 10. & in p. 4. t. 1. ex r. 11. Quæ hic reperitur in tom. 9. t. 2. de Immunitate Ecclesiastica r. 193. & 294

An sit licitum tradere Tyranno aliquam Virginem desolandam ad tuendam Rempublicam? Ex p. 1. t. 6. ex r. 51. Quæ hic est in tom. 7. t. 7. de Bello r. 20

1. **A**N in furto Reliquiarum detur parvitas materia? Et an peccet mortaliter Prelatus Regularis, si alicui dederit licentiam accipiendi particulas aliquarum Reliquiarum? Et an liceat Crucem Variis Reliquiis, non tamen approbatis, ornatum in Altari collocare? Ex p. 3. t. 5. r. 35. ibid.

2. An in furto detur parvitas materia? Et an Uxor possit consumere in usus honestos vigesimam partem redditus sine licentia mariti? Et an de furto filiorum, & Religiosorum non sit philisophandum, ut de ceteris furtis? Ex p. 5. t. 5. r. 34. ibid.

3. Queritur, quæ quantitas requiratur, ut furtum sit peccatum mortale? Ex part. 2. tract. 17. & Misc. 3. resol. 57. ibid.

4. Sæpe mihi ab exteris, & nostris delata fuit hæc questio. An Petrus, qui levem quantitatem auferat à Joanne, à quo alii abstulerunt notabilem, peccet mortaliter? Ex p. 2. t. 17. & Misc. 3. r. 41. p. 148

5. Petrus, qui nullo modo aliqua exhortatione fuit causa, ut alii minuta furta à Joanne acciperent, si hæc furta sciat, peccet mortaliter modicum cum ipsis, vel separatim accipiendo, si tota illa furta simul cum suo considerata perveniant ad materiam notabilem? Ex p. 2. t. 17. & Misc. 3. r. 42. ibid.

6. Quis post quantitatem notalem per minima furta sublatam addit furta parva, queritur, an per quodlibet novum furtum novum peccatum lethale committat? Ex p. 2. t. 17. & Misc. 3. r. 43. p. 149

7. An detur casus, in quo ultima acceptio rei ablata complens materiam notabilem, non sit peccatum mortale? Ex p. 3. t. 6. & Misc. 2. r. 25. ibid.

8. Olim Rustici confessionem androsi, qui mulum subripuerat à quodam viro Nobilissimo, & prædavit, & per spatium multorum annorum locaverat? dubitavit tunc, an non solum ad restitutionem muli, sed etiam ad pretium locationis teneretur? Ex p. 2. tract. 17. & Misc. 3. ref. 50. ibid.

9. Pendet decisio multorum casuum ex illa celebri questione, utrum fur, & quisvis alius iniquus possessor teneatur restituere maiorem summam, ad quam exceperit res furatâ tempore detentionis, maxime si fur illam vendiderit in illo optimo statu? Ex p. 2. tract. 17. & Misc. 3. ref. 51. p. 150

10. Merito superiori questioni hæc adiuncta erit, utrum iniquus possessor teneatur ad restitutionem iuxta summam valorem, & incrementum, quod res habuit tempore acceptionis, quando ignoratur, quo tempore verus Dominus, esset rem illam venditurus? Ex p. 2. t. 17. & Misc. 3. r. 52. p. 151

11. An si res ablata tunc valebat v. g. decem aureos, postea vero antequam restituatur, valeat viginti, queritur, an debeant restitui decem, aut viginti aurei? Ex p. 1. t. 6. & Misc. 6. r. 5. ibid.

12. Titius habitans prope domum Sempronii multa utensilia ab eo furatus est, sed cum incendio utraque domus una nocte vastaretur, quaeritur à quo fuit, an Titius teneatur ad restitutionem, cum furtum perisset ac si in manibus Domini esset? Idem est de quocunque alio iniquo possessore. Et quid est dicendum, si res non eodem modo, quâ apud

- apud furem perit, apud Dominum peritura erat, sed diverso, & absque culpa illius, v.g. apud Dominum peritura erat incendio, apud furem perit diluvio; apud Dominum hostium incurfione, apud furem ruina, &c. Et quid est sciendum, si dubium est, an res apud Dominum periret, vel quia si apud se existeret, ante interitum fuisset vendita, vel distracta, aut aliquo modo utilis? Et quid est sciendum, si res furata pereat apud furem, & possessorem male fidei ex dolo, & culpa illorum, cum tamen dolum, aut diverso modo apud Dominum sine culpa illius esset peritura? Et tandem queritur, si res, v.g. vel pallium Petri cras erat cum incendio domus ipsius Petri periturum, & de facto domus periret, & tu id sciens die, vel hora antecedente illud ab eo furto abstulisti, & sic salvum fuit a periculo; similiter, si navis in qua merces Petri veniebant, peritura omnino erat, & antequam submergeretur, tu aliquas merces illius ex illa extraxisti, & salvasti, tenearis in utroque casu ad restitutionem, &c. Ex p. 11. tr. 4. & Misc. 4. ref. 39. ibid.
13. An res furata consumpta tamen in extrema necessitate, illa transacta, sit restituenda? Et an talis obligatio consurgat, si ante extremam necessitatem quis acceperat per contractum translatum Dominii; ut per mutuum, vel emptionem, quia res sua providit, nec erat in extrema necessitate rei aliena? Et quid, si acceperat non per contractum translatum Dominii, sed commodatum, depositum, conductum, vel etiam per delictum, si rem consumpsit in extrema necessitate? Et notatur, quod non solum extrema necessitas, sed etiam gravis tua, vel proximi (qualis est periculum morbi, magna famis, nuditas, captivitas, vel duntaxat, ac terri carceris, vel similibus afflictionum,) excusat a restitutione, quamdiu durat. Et utrum, si venerit ad lautiores fortunam, teneatur restituere, sic acceptum, vel non? Et an vero creditori existenti in simili necessitate morbi, famis, &c. debeat restituere? Ex p. 11. tract. 5. & Misc. 5. ref. 13. pag. 153
14. Liberatur laico a quadam restitutione, ubi casus est curiosus, & practicable. Et Resolutio huius casus pendet ex illa celebri questione; an consumens rem alienam in necessitate, quamvis furatam ante illam, teneatur restituere; si ad pinguiorem fortunam pervenerit? Et assertur, non solum quando debitum contractum est ante extremam necessitatem, sed etiam si res accipitur in extrema necessitate restituendum esse, quando fuerit facultas. Ex p. 10. tr. 14. & Misc. 4. ref. 36. alias 34. p. 155
15. An qui a Demone obtrinit aliquas pecunias, teneatur illas restituere? Ex p. 10. tract. 15. & Misc. 5. ref. 48. pag. 156
16. An bona fide consumens res consumptibiles unico usu, teneatur vero Domino restituere, quatenus locupletior evasit, & fur non impotens ad restituendum? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. ref. 53. ibid.
17. An quis ob omissionem unius rei teneatur aliquando ad duplicem restitutionem? Ex p. 6. tr. 7. & Misc. 2. ref. 4. ibid.
18. An qui amiste alterius gemmam mille nummorum putans esse tantum centum nummorum, teneatur restituere mille, aut centum? Et an omitens, data opera, diligentiam adhibere, quam alias non teneretur, ut damnum proximi inferatur, teneatur ad restitutionem? Et an si quis cetero sine ut sequatur pollutio nocturna peccet contra temperantiam, quamvis non peccet contra illam continentiam, &c. Et sequitur occisorem, ob cuius delictum alius, cui imponitur per errorem, punitur, non teneri ad restitutionem. Et quid, si in eum sinem, ut aliter puniretur, commisit homicidium, ut v.g. si interfecit illum cum alterius gladio, & data opera, relinquere gladium, ut agnosceretur esse alterius, & propterea aliter convinceretur delicti, an tunc teneatur re-
- sarcire damnum, &c. Ex p. 11. tr. 2. & Misc. 2. ref. 4. pag. 157
19. An si quis minatur malum absque animo inferendi, si possit iuste inferre, valeat retinere, quod sit extorquet? ut v.g. quis potest petere pecuniam creditam in ludo perditam, queritur, an si vir Nobilis ob veretudinem accusaturus non erat, aut alio motivo accusare vellet, possit accusationem, & repetitionem minari, & retinere illa, quae sic minando ab alio extorquet? Idem est de illo, qui potest homicidam aliquem accusare apud iudicem, &c. Ex p. 4. tr. 4. & Misc. ref. 34. p. 158
20. Nocens alicui in re gravi, ad quam solum erat in potentia, quid teneatur restituere, v.g. damnum cono causa datum est in seminibus, & plantis, &c. in proxima dispositione; an sit restituendum, ac si esset natura, & delictum experisset, & scius si longe distabat ab hoc? Ex p. 3. tr. 6. & Misc. 2. ref. 6. ibid.
21. An quis possit per partes restituere, si parsi fuerit totum restituere, sed non vult? Et quid tu dicitur Confessarius facere debeat circa talis poenitentis abstinentiam? Ex p. 3. tr. 6. & Misc. 2. ref. 5. ibid.
22. Petrus deambulando per Civitatem incertis criminibus cum magna pecuniarum quantitate, facta debita diligentia, non invenit Dominum, ideo per multos annos illas sibi retinuit; nunc Confessarius dimittit illi abstinentiam, si pauperibus dictas pecunias non restituit, quid faciendum? Ex p. 2. tr. 17. & Misc. 3. ref. 5. ibid.
23. An debita incerta per iniustitiam sint restituenda necessario pauperibus, vel piis operibus? Et notatur probabile esse bona incerta, quae ex iusto contractu detentur post diligentem inquisitionem ab ipso detentore retineri? Ex p. 11. tr. 1. & Misc. 1. ref. 12. p. 159
24. Quis accepit summa 60. pro 50. a Mercatore quomodo cognoscit, vel quem ob distantiam convenire nequit, queritur, an teneatur dare pauperibus, vel possit sibi ipsi applicare? Et notatur detentorem bonorum posse ex in Capellaniam, aut Hospitale, aut Monasterium restituere. Et docetur inventorem bonorum incertorum possit sibi retinere, nec distribuere pauperibus. Et advertitur supradicta non procedere, cum bona omnino incerta fuerint, nam si absolute sint certa, & incerta secundum quid, ignorantur tamen, quibus determinate pertineant, inter illas necessarium est avoidentia? Ex p. 11. tr. 6. & Misc. 6. ref. 48. p. 160
25. An pauperes, qui res aliquas inventas pro elemosina habuerunt, si verus Dominus compareat, teneatur illas restituere? Et an sit satis probabile bona incerta esse pauperibus restituenda, sed posse illa inventore retinere, nec sive inanimata, sive animata sint, non teneatur Cruciatam, aut sacris Religionibus Trinitatem, vel B. Mariae de Mercede restituere, quamvis excommunicatio poenam ferat Cruciatam, &c. contra detentores huiusmodi bonorum? Et notatur, quod inventor, qui bona sibi, qua reperit, applicavit, Domino comparente, teneatur restituere. Et concluditur cum Regula generali, quod quatenus bona incerta sunt iniuste acquisita, si post debitam diligentiam Dominus non compareat, debentur pro operibus; quando autem sunt iuste occupata, ut sunt inventa, postquam diligentiam potest quis referre eum intentionem reddendi ea Domino, si compareat intra legitimam temporis, &c. Ex p. 11. tr. 8. & Misc. 8. ref. 12. p. 161
26. An Reges, & Principes possint de bonis incertis iniuste acquisitis compensationem facere? vel an hoc compensationis ad Summum Pontificem pertinet? Et quid, si Pontifex id non prohibeat? Et an Elissani, & curiam Successores, qui in iusto bello contra Regem Catholicum destructionem obtinuerunt bona, aut retinent oppida, an possint cum Rege facere compensationem? Ex p. 11. tr. 8. & Misc. 8. ref. 19. p. 162
27. An consulens furtum, aut homicidium, & c. delictans an ex suo consilio sequatur sit furtivus, aut homicida, teneatur

& Resolutionum.

teneatur restituere? Et in dicto casu an consulens teneatur restituere totum damnum, vel tantum partem pro quantitate dubii? Et an excusetur à tota restitutione, si homicidia ei essent ad homicidium, vel furum perpetrantium non fuisse motum ex consilio? Et quid istud dicendum, quando hortatu suo magis confirmavit alterum, certo proposito determinatum ad damnum faciendum, vel ut citius, aut expeditius damnum inferatur? Et quid, si hortatu suo causa fuerit, ut majus damnum inferatur? Ex quibus inferitur à fortiori, quod qui fur ascendenti scilicet teneatur, quam si nemo teneret, tamen ascenderet, vel si aliter quis obsequium prebet in asportando res furivas, &c. in his casibus talis non teneatur ad restitutionem? Ex p. 3. t. 5. & Misc. 1. r. 85. alias 84. p. 163

28. An si quis consilio suo confirmavit furem, vel hortatu suo causa fuit, ut citius furaretur, teneatur ad restitutionem? Et an si furi furandi gratia ascendenti scilicet teneatur, quam si nemo teneret, tamen ascenderet, & si asportando rem furatam adiuverit aliquem, quam sine suo auxilio auferret tamen, & furaretur, teneatur ad restitutionem? Ex p. 3. t. 5. & Misc. 1. r. 47. ibid.

29. Consilium datus ad damnum faciendum quid restituere teneatur? Sed difficultas est de aliis consulentibus, aut consiliariis, ad contractus, & alia negotia? Ex p. 3. t. 6. & Misc. 2. r. 23. p. 164

30. An si quis, ut auferretur furem à furto maiori à Paulo, consuleret furum minus à Petro, teneatur restituere Petro? Et quid, si fur esset determinatus ad furandum equalitatem quantum Petro, vel Paulo, indeterminate autem à quo velit? an amicus Pauli possit consilium, ut furaretur potius Petro? Ex p. 11. t. 6. & Misc. ref. 58. alias 57. ibid.

31. An servi non solum peccent mortaliter, sed etiam teneantur restituere, si non impediunt furta domestica? Et quid de famulo, cui domus cura non est commissa, an teneatur restituere furta facta Domino, si fur sit domesticus, siue extraneus? Ex p. 7. t. 7. r. 39. ibid.

32. An famulus teneatur ad restitutionem si non manifestet Domino alios famulos res ex aliqua domus officina sepius furari? Et quid de famulo, cui cura penus custodienda demandata est? quid est dicendum, si fures extraneis damnum ingreditantur, & famulus eos videat, an teneatur ad revelandum, si aliter malum impedire non potest? Et an dictus famulus teneatur restituere, si ab alio famulo furante accepti aliquid, si clamet, vel indicet furum eius Domino, nisi pars accepta sit furci? Ex p. 3. t. 6. & Misc. 2. r. 58. p. 165

33. An famuli teneantur impedire eos, qui furantur suis Dominis? Et quid de famulo, cui custodia domus, pecoraria, &c. altiarumque rerum Domini data est? Nota, quod in textu huius Resolutionis sunt multa alia difficultates, quas hic brevis titulus comprehendere, & explicare non potest, nisi nimis longus sit, pro diversis aliis furtis, & restitutionibus factis, vel faciendis ab aliis specialibus personis distinctis à latronibus, que pro suis obligationibus aliquando ad restitutionem obligantur, &c. Ex p. 11. t. 6. & Misc. 6. r. 6. ibid.

34. An qui potuit absque proprio incommodo impedire damnum, & non impedit, teneatur ad restitutionem? Et docetur omnes, & solos, qui ex iustitia, & ratione officii, & contractus, teneantur damnum impedire; & si desinant culpabiliter impedire culpa lata, teneri ad restitutionem damni non impediti, pro quibus multa, & diversa persone, & casus assignantur in textu huius Resolutionis pro supradicta obligatione. Sed quaritur etiam, an illi, quibus ex officio incumbit, teneantur cum periculo mortis loqui, obitare, ac manifestare? Et an Miles fugiens è bello Maurorum, & extrahens torquem aureum ab alio Christiano demortuo in acie, teneatur eum restituere hereditibus? Et an licitum sit Christianis emere

à Turcis, vel Piratis Hæreticorum res furto ablatas? Et è contra, an qui extrahunt à Piratis naves onustas mercibus à Catholicis captas, teneantur eas Domino restituere, vel hereditibus eorum, aut pauperibus, &c. Et late alia diffinitas in §. Primo huius Resolutionis proponitur pro custodibus Civitatis, &c. & quid, quomodo, & quando vero teneantur ad restitutionem. Ex p. 11. t. 6. & Misc. 6. r. 18. p. 166

35. An custodes portarum, Sylvarum, &c. teneantur restituere penam pecuniariam impostam contra eos, qui certas merces exportant, vel legna, &c. si distulant? Et si fur tibi aliquid det, ne impedias ipsius furum, clamando, vel manifestando, an tenearis ad restitutionem? Et quid est dicendum, si aliquis ex domesticis furetur res è domo, an teneantur ad restitutionem alii famuli qui hoc vident, vel ille tantum, cui cura domus est? Et quid, si fures extranei domum ingrediantur ad furandum? Ex p. 3. t. 5. & Misc. 1. r. 54. p. 167

36. An qui bona fide expendit monetam falsam, teneatur ad restitutionem? Et quid, si mala fide in alium transulerit predictam monetam falsam? Ex p. 3. t. 6. & Misc. 2. r. 3. p. 168

37. An Principes, & alii Domini, in quorum territoria viatores patiuntur depredationes, teneantur eis damnum rescire? Et qua ratione damnum probari debeat? Ex p. 8. t. 7. & Misc. r. 38. ibid.

38. An liceat cuilibet Christiano bona possessa à Turcis sibi usurpare, & cum aliquibus limitatombus sine aliquo onere restitutionis? Et an possint ex tacito consensu Principis defraudare vestigia à Turcis imposita similiter sine onere restitutionis? Et an quando servus Christianus iniuste detinetur à Turcis, non solum possit fugere, sed etiam iure belli possit subripere, quacumque voluerit ex tacito sui Principis consensu? Ex p. 5. t. 13. & Misc. 1. r. 98. p. 170

39. An quis tuta conscientia possit detinere rem, quam iuxta leges præscripsit? si postea cognoscatur fuisse alterius? Et an semper præscriptio transferat dominium, vel tantum aliquando? Ex p. 6. t. 7. & Misc. 2. r. 12. p. 171

40. Quidam vir Nobilis possidebat multa bona dubitans esse sua, quaesivit à me, an teneatur illa restituere? Sed difficultas est; quando quis inaequaliter dubitat, & magis inclinat in eam partem, ut res aliena sit, quid in hoc casu faciendum erit? Ex p. 2. t. 17. & Misc. 3. r. 44. pag. 172

41. An possessor bona fidei, si inaequaliter dubitet, & magis inclinet in eam partem, ut res sit aliena, teneatur iuxta inclinationem, & propensionem aliquid restituere? Ex p. 2. t. 15. & Misc. 1. r. 10. p. 173

42. An si præmissa debita diligentia adhuc dubius sit, propendeas tamen magis rem esse alienam, tenearis illam restituere, vel dividere. Ex p. 4. t. 3. r. 26. ibid.

43. An facta sufficienti diligentia, an res sit sua, possit possessor bone fidei adhuc dubius illam retinere, & alienare vel teneatur dividere rem cum persona, de qua dubitatur, an eius sit? Et an durante investigatione Domini possit uti re, que usu non consumitur, ut equus, mancipium, &c. Et an possessor, qui ahabita diligentia, an res, quam possidet, sit aliena, si mansit adhuc dubius, teneatur impostum vero Domino comparenti restituere? Et quid est faciendum, si spes moralis non est, ut verus Dominus compareat? Et quid, quando probabilis spes est Dominum compariturum? Ex p. 4. t. 3. r. 25. ibid.

44. An possessor bona fidei, qui dubitans rem esse alienam neglexit investigare verum Dominum, Unde ipotens effectus est ad eum sciendum, teneatur ad restitutionem? Ex p. 4. t. 3. r. 29. p. 174

45. Felix dedidit Confessario oncas septuaginta, ut restitueret Joanni suo creditori, post duos annos scit Confessarium non restituisse, quaeritur, an denno dictus Felix debeat

Index Tractatum,

- debeat restituere? Ex p. 2. tract. 17. & Misc. 3. ref. 2. ibid.
46. An si quis daret alicui certum, ignorans, quod ex iustitia tantum etiam illi debebat, teneatur postea solvere alia certum? Ex quo inferitur, quod si quis ex devotione invisceret hanc, vel illam Ecclesiam, & non recordatur, quod ad id teneatur ex voto, vel ex poenitentia à Confessione iniuncta, si postea recordatur voti, aut poenitentia, non teneatur illas Ecclesias iterum visitare. Ex p. 5. r. 13. & Misc. 1. r. 94. ibid.
47. An Parentes divites, si propter aliquam iustam causam exponant filios hospitali, teneantur restituere expensas circa eorum nutritionem? Ex p. 3. r. 6. & Misc. 2. r. 40. p. 175
48. An si quis vi, & fraude impediatur, ne nepos filius spiritui instituat hares ab avo, teneatur ad restitutionem? Idem est dicendum de illo, qui fraude, & vi impedit, ne aliquis consequatur officium, vel beneficium, &c. Et supponitur nepotem filium spiritui posse institui heredem ab avo? Et quid est dicendum, si quis impediatur, ne omnia supradicta bona aliquis assequatur non vi, fraude, vel mendaciis, sed precibus, blanditiis, muneribus, &c. etiam si hoc ab aliquo efficeretur cum odio, & invidia, an peccet mortaliter, sed non teneatur ad restitutionem? Et in corpore huius Resolutionis inferuntur alii casus. Ex p. 3. r. 6. & Misc. 2. r. 33. ibid.
49. De impediendo ne aliquis obtineat beneficium, an teneatur ad restitutionem? Ex p. 11. r. 4. & Misc. 4. r. 36. p. 177
50. An qui precibus, & suasionibus adducit Collatorem Ecclesiastici beneficii, vel Cathedra iam determinatum ad conferendum beneficium vel Cathedram Titio, ut sibi vel alteri minus digno conferatur, teneatur ad restitutionem? Et quid, si hoc quis ex malo animo, & odio faciat? Et quid est dicendum, si alicui res ex iustitia debita non erat, sed conferenda ex libera voluntate, tunc, qui sine vi, aut fraude Collatorem suasionem, aut precibus movet, ut officium, legatum, hereditatem, &c. non conferat ei, cui animo destinaret, sed sibi, vel alteri; an, inquam, is non peccet contra iustitiam, nec teneatur ad aliquam restitutionem, etiam si totum hoc ex odio efficiat? Et ex doctrina huius Resolutionis multa dubia solvi possunt? Ex part. 3. tr. 5. & Misc. 1. r. 53. p. 178
51. An qui sine vi, & fraude, sed tantum suasionibus, & precibus impedit, ne beneficium, aut Cathedra conferatur digniori, teneatur aliquid digniori restituere? Ex p. 3. r. 6. & Misc. 2. r. 34. ibid.
52. An acceptum pro eo, quod ex Charitate solum, aut alterius virtutis obligatio erat debitum, quis teneatur restituere? Ex an index, si forte circa licet aliquam est varietas opinionum, & sententiarum, ut iudici liberum sit utramlibet partem in indicando sequi, possit aliquid recipere ab una parte, ut in eum potius favorem indicet sine onere restitutionis? Ex p. 3. r. 5. & Misc. 2. r. 55. p. 179
53. An Electores ad Maioratum, ad Cathedram, Capellam, &c. & qui debent eligere pauperes pro dividenda elemosyna, possint sine onere restitutionis pro his actibus aliqua munera recipere? Et quid est dicendum, quando dantur duo vota equalia, an possit iudex sine onere restitutionis accipere aliquid pro electione partis, pro qua ferat sententiam? Et notatur iudices, & Ministros publicos accipientes munera, sola lege positiva sibi prohibita non esse obnoxios restitutioni in foro conscientiae, nulla expectata sententia, quando data fuerunt ex mera liberalitate, & amicitia; aut ex gaudio, & gratitudine. Ex part. 6. tract. 6. & Misc. 1. resolut. 59. ibid.
54. An quando proviso fit per Concursum, si quis eligat dignum, omisso Digniori, teneatur ad restitutionem? Et an in foro externo dicta electio sit nulla, & subreptitia, & conquirent digniori, an debeat revocari collatio facta digno? Ex part. 4. tract. 4. & Misc. resolut. 110. p. 180
55. An Ecclesiastici, & Religiosi peccent semper venando, & teneantur restituere animalia capta? Ex p. 9. r. 9. & Misc. 4. r. 40. ibid.
56. An quis venando, vel piscando in locis pecunia alteri locatis, vel in quibus prohibitum est venari, vel piscari, teneatur ad restitutionem? Et quid, si venatus sit in loco circumscripto & clauso? Et ita venantes, an peccent, mortaliter, vel tantum venialiter? Ex p. 9. r. 9. & Misc. 4. r. 39. p. 181
57. An si corruptor Virginis non adhibuit vim, aut dolum sed importunis precibus, vehementibus blanditiis, & persuasionibus induxerit illam ad consensum, teneatur ad restitutionem? Et quid, si preces, &c. facte fuerint à Principe, Domino, Superiore, &c. Et notatur, quod si puella, vi aut fraude violata forte postea equanimiter potita est nuptiis, ita ut nihil detrimenti accipiat, non debet ei quid tantum necessario restituere. Et si stuprum virginis obtineat ab ea remissionem damorum citam ratione stupri illatorum an requiratur, ut etiam à Patre ipsius obtineatur? Idem dicendum est, si virgo sponte consenserit, tunc nihil restituendum est Parentibus pro violata integritate virginali, & gravata aut, vel similibus damnis inde sequentiis? Ex p. 1. r. 16. & Misc. 2. r. 50. alias 48. p. 182
58. An meretrice semper teneatur restituere accipiendo aliquid à filijs familias, qui alienare non possunt? Idem est de Religiosis. Et quid est dicendum de aliis similibus impudicis, si accipiant aliquid à filijs familias, & Religiosis? & ab alijs qui alienare non possunt? Ex p. 11. r. 4. & Misc. 2. r. 65. ibid.
59. An habens rem cum meretrice teneatur in conscientia solvere ei mercedem solitam, sive eam praesens sit non? Et notatur, quod datio, & acceptio pro formationis actu est mala, quia prope turpi, & obprobrium sed non contra iustitiam, ideo meretrice non teneatur restituere. Et an caetera femina accipientes munera à suis amatoribus spe consequendi ab ipsis, quod prope concupiscunt, si non consentiant, teneantur restituere mercedem, quae acciperent? Ex p. 2. r. 16. & Misc. 1. r. 8. alias 40. p. 183
60. Fuit sapius à diversis Confessariis ad me delata ista questio. An gabella possit imponi rebus ad proprios usus necessarios, nimirum carnis, piscibus, salis, frumetis, oleo, &c. & si poenitens nollet restituere deprecationem talis gabellae, an sit deneganda illi absolutio? Ex p. 2. r. 17. & Misc. 3. r. 28. p. 184
61. An si quis narrat peccata alterius audita, & expressè afferit se nihil certo scire, sed tantum recensere quae audivit, an peccet mortaliter, & teneatur ad aliquam restitutionem fama illius? Ex p. 3. r. 5. & Misc. 1. resolut. 110. ibid.
62. An qui falsum dicendo alterum infamavit, teneatur, si opus fuerit, iurare se falsum dixisse, si alia via commodiori fama restitui non possit? Et an etiam si opus fuerit iuramento retractationem suam confirmare, & testes adhibere teneatur? Et quid est dicendum, & faciendum, si quis falsum dicendo alterum infamavit, sit Episcopus, Prelatus, Comes, &c. Ex p. 3. r. 5. & Misc. 1. r. 29. p. 185
63. An qui occultum crimen sine causa iusta manifestavit uni, vel duobus viris prudentibus, quos scit non divulgaturos; peccet mortaliter, & teneatur ad aliquam restitutionem fama? Ex p. 3. r. 5. & Misc. 1. r. 33. ibid.
64. An infamator criminis occultis teneatur restituere famam tantum apud suos auditores, licet ipsi audiam criminem alius notum fecerint? Ex p. 3. r. 5. & Misc. 1. r. 34. ibid.

& Resolutionum.

65. Ad quid teneatur, verum qui dicendo occultum crimen alicuius propalavit, illum infamando, & quomodo debeat restituere famam illius? Et si infamator non possit famam restituere, an teneatur famam pecunia compensare? Et an infamatus possit sibi satisfacere ex debito pecuniario infamantis, si is alia ratione satisfacere nolit, aut non possit? Et in textu huius Resolutionis alios quinque casus decisos invenies sepe contingentes in praxi pro restituenda, vel non restituenda fama. Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. ref. 30. p. 186

66. An si quis infamaret aliquem de furto, qui postea fur esse invenitur, teneatur ad restitutionem? Et an non sit peccatum saltem mortale publicare aliquod crimen minus illius, qui de gravioribus criminibus est infamatus, & infamis? Et notatur multas esse causas excusantes à restitutione fame. Et pro praxi novem causas in corpore huius Resolutionis proponuntur. Et tandem docetur nullum esse faciliorem modum restituendi famam propter peccatum occultum propalatum posse inveniri, quam laudando illum, quem prius infamaverat. Ex p. 1. tr. 6. & Misc. 6. refol. 57. alias 56. p. 187

67. An sit peccatum mortale saltem contra Charitatem detegere peccatum notorium facti, vel juris in alio loco, ubi ignorabatur, & in quem facile eius fama non erat perventura? Ex p. 3. tract. 5. & Misc. 1. refol. 17. ibid.

68. An sit peccatum mortale detegere alterius peccatum notorium notorietate inuis, vel facti in aliqua Civitate, ubi ignorabatur? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. ref. 128. p. 188

† An si quis narret alicui amico iniuriam sibi ab aliquo secreto illatam ad leniendum dolorem, peccet mortaliter? Et an peccet mortaliter, si persona secreto graviter iniuriata, non valens se à dolore cohibere in querimoniis prorumpit publicas, si iniurians infamatur? Ex p. 3. tr. 5. & Misc. 1. ex ref. 32. *Quae hic est infra in hoc ipso somet tom. 8. tr. 10. ref. 7*

Appendix ad ceteras alias dispersas quaestiones, quae simul pertinent ad istum tractatum 7. de Furto, & Restitutione huius tom. 8.

PRO verbo Furto. Virum si quis furaretur propter fornicationem, teneatur hanc circumstantiam finis in confessione explicare, vel sufficiat dicere furatus sum; & postea per alium actum dicere, habui intentionem fornicandi? Et an qui furatur rem sacram de loco sacro, teneatur utramque circumstantiam explicare? Et quidam latro furatur crumenam divinis in Ecclesia; queritur, utrum peccatum propter malitiam furati, contineat etiam malitiam Sacrilegi in confessione aperiendam? Et an committat Sacrilegium, qui furatur Clerico aliquid iure Ecclesiastico possessum? Et quid, si aliqua res sit sub iure, & quasi sub potestate Ecclesiae, v. g. quia est illi tradita ad custodiendum, vel in pigno data, vel alio simili modo in Ecclesia deposita, ut furari tapetes, tabellas, cortinas, vel sellas, quae erunt accommodata à Sacrista pro ornatu alicuius Festivitatis in Ecclesia? Et an, si quis furatur coram iudice, vel cum manifesto periculo vita, teneatur postea aperire hanc circumstantiam in confessione? Et an qui furatus est, v. g. mille aureos, satisfaciat si dicat in confessione, subripui rem notabilem? Et an diuturnitas voluntaria retentionis de re

aliqua furto sublata sit circumstantia in confessione aperienda? Et supponitur in dicto casu plurimam committi peccata, sed tantum continuari antiquum, quamvis uno anno, vel parvis iniuste retineatur res aliena, etiam si forte sepius interim offeratur occasio restituendi? Et voretur hoc à Confessario, & multo scrupulis immuniti erit, & ut non interroget de tempore, & diuturnitate retentionis, vel de numero peccatorum, quae aliqui in tali diuturnitate committi putant. Et an si index, vel alia persona publica furto rapiat res alienas, quae ex officio custodire teneatur, debeat explicare hanc circumstantiam officii sui? Et an furaxi in die festo sit circumstantia aperienda in confessione? Et an sufficiat, si poenitens dicat, anno integro non restitui, licet aliquoties doluerit de culpa infra annum, & statui restituere, & non restituit? Ex part. 1. tract. 7. ex resol. 23. & ex p. 8. tr. 7. ex ref. 76. & in p. 1. tract. 7. ex ref. 27. 61. 14. 58. & 36. & in p. 2. tract. 16. ex ref. 25. alias 27. & in part. 1. tract. 7. ex resol. 32. & in pag. 5. tract. 14. ex resol. 55. *Quae nunc invenitur in tom. 1. tr. 7. de Circumstantiis à ref. 152. usque ad ref. 157. inclusive, & in ref. 160. 158. 54. & 63.*

An Confessarius, si ex confessione sciat famulum esse suum possit illum dimittere? Et si Confessarius ex confessione intelligat furtum domesticum sibi factum possit accusare furem ex aliis indicis extra confessionem cognitis? Et an Confessarius possit revelare heredibus restitutionem faciendam, quam debebat mortuus, dum modo adsit licentia poenitentis? Ex part. 5. tract. 11. ex resol. 37. 17. & 28. *Quae hic reperitur in tom. 1. tract. 8. de Sigillo Confessionis ref. 21. 22. & 28*

An possit quis compensare elemosynas iam factas voluntarie cum obligatione delicti ex furto, usury, & c. quae forte solvenda sunt pauperibus ob incertitudinem creditorum? Ex p. 9. tr. 9. ex r. 23. *Quae hic est in tom. 3. tr. 6. de Horis Canonicis ref. 128*

An valeat Bulla Cruciate sumpta ex bonis furatis? Ex p. 1. tr. 11. ex ref. 101. *Quae nunc invenitur in tom. 4. tr. 3. de Bulla Cruciate ref. 12*

An filiusfamilias possit ad usus honestos accipere aliquod à Patre etiam invito? Et notatur quod quando quis extrema necessitate pressus abstulerit rem aliquam à Domino in extremam quoque inopiam redacta, etiam debere Domino restituere. Et an non solum in extrema, sed etiam in gravi necessitate sit licitum pauperibus occulte subripere ab opulentibus, si aliter illud malum grave avertere nequeant? Et an vir honestus, cui magnum dedecus esset mendicare, possit clanculum necessaria subripere? Et an si in extrema necessitate constitutus accipiat aliquam rem, teneatur postea restituere? Et an si quis ante necessitatem extremam accepit ab alio accommodatum, conductum, vel precarium, teneatur restituere, si illud in extrema necessitate consumpsit? Idem est, si ante extremam necessitatem aliquid furatus est. Ex part. 5. tract. 8. ex resol. 25. 11. 23. 24. 9. 8. & 10. & in part. 2. tract. 17. ex resol. 29. *Quae hic reperitur in tom. 4. tract. 7. de Elemosyna refolut. 38. 47. 50. 52. 53. 55. 54. & 49*

An excommunicatio lata contra aliquos, quorum unusquisque tamen minimam quantitatem furati sunt, sit valida? Et an in tali casu, si unusquisque non restituat suam partem quamvis minimam, an peccet mortaliter? Et an ex vi monitorii quis teneatur revelare furtum domesticum factum à filiofamilias? Et quid, si non revelat furta aliorum? Et an si Episcopus prohibeat furtum sub pena excommunicationis latae sententiae, furans incurrat

Index Tractatum,

excommunicationem si invincibiliter legem istam ignoret? Idem est, si excommunicatio lata sit à Pontifice. Et an, qui per donationem, vel furtum accipit bona naufragantium, & de consulentibus, auxilium, & favorem præstantibus, & ratum habentibus prædictum furtum, teneantur illa restituere? Et an si Archiepiscopus Panormitanus ferat excommunicationem contra scientes, quisquam fecerit tale furtum, & non manifestantes, si Petrus, v. g. originarius Diæcesis Montis regalis perveniat ad civitatem Panormi post latam hanc sententiam, & ibi acquirit domicilium, & cognoscat furem, & non manifestet, an ligabitur censura? Et an censura contra illos, qui sciunt furtum, non liget transeuntes, advenas, & peregrinos? Ex p. 5. tr. 9. ex r. 54. & in tr. 13. ex r. 68. & 69. & in p. 3. t. 6. ex r. 41. & in p. 9. t. 8. ex r. 36. *Quæ hic sunt in tom. 5. tr. 1. de Excommunicatione* ref. 122. 164. 163. 32. & 44

An qui eadem actione duo vasa rapuit diversorum Dominorum, si furtum fuerit prohibitum sub censura, incurrat duas excommunicationes? Ex p. 5. tr. 9. ex r. 59. *Quæ nunc invenitur in tom. 5. tr. 2. de Percussione Clerici* ref. 53

An si excommunicatio feratur in eum, qui furatur, non liget mandamentum furari? Ex p. 1. tr. 4. ex r. 22. *Quæ hic reperitur in tom. 5. tract. 9. de Denunciacionibus*, &c. ref. 76

An fur, qui furatus est à fure, possit reddere rem furatam eidem furi? Ex p. 5. tr. 14. ex ref. 87. *Quæ hic est in tom. 6. tr. 3. de Contractibus* ref. 136

An si quis furatus est Librum Historiarum ex Bibliotheca regularium, si habeat animum solvendi pretium duplicatum, peccaverit, & adhuc teneatur restituere dictum Librum? Ex p. 10. tr. 13. ex r. 44. *Quæ nunc invenitur in tom. 7. tr. 1. de Regularibus* ref. 23

An religiosi peccent mortaliter, si furentur ex bonis Conventus octo, vel novem reales; vel quantum quantitas requiritur, ut ea sine licentia superioris usurpata à religioso ad peccatum mortale deveniant? Et an religiosus paulatim modica accipiens, vel expendens sine licentia superioris peccet mortaliter, & teneatur ad restitutionem? Et aliqua alia inferuntur pro furtis secularium, servorum, & ancilla. Et an religiosus furans aliquid notabile ad usum fratris particularis, vel alicujus secularis incurrat in casum reservatum in decreto Clem. VIII. Et advertitur, quod superior religionis non potest reservare furtum commissum à suo subdito de rebus alterius religiosi, vel alicujus secularis? Et an saltem superior in tali casu possit reservare illud furtum, quantum est peccatum proprietatis? Et an religiosus, qui sine licentia Prælati solet paulatim sumere aliqua bona Monasterii pertinentia ad cibum, & potum, si perveniant ad quantitatem notabilem, peccet mortaliter, & teneatur ad restitutionem? Et an religiosus peccet sumendo aliquam rem ex loco publico pro usu temporali, ut deinde ad eundem locum restituat? Ex p. 6. t. 6. ex r. 58. & in p. 1. t. 6. ex r. 36. 34. 44. 45. 35. & 40. *Quæ hic reperitur in tom. 7. tr. 3. de Paupertate religiosa* à ref. 39. usque ad r. 46. inclusive.

An licitum sit, quando quis proposuit committere majus furtum consulere, ut furetur minus ab eadem tamen persona; & in tali casu licitum sit cooperari cum illo, & adjuvare ad minus furtum? Et an sit licitum volenti subripere nummos pauperi consulere, ut diviti subripiat, determinando etiam personam? Et an in prædicto casu teneatur ratione consilii restituere, si furtum alicui diviti factum sit? Et quid, si persona divitis furanda non determinaretur? Et an remigantes, & captivi apud Turcos possint domos Christianorum perfringere, devastare, & bona subripere; & teneantur restituere damnum, quod

ita dederint? Ex p. 5. tract. 7. ex ref. 19. & 30. *Quæ hic sunt in tom. 7. tract. 5. de Scandalo* ref. 16. & 74

An servi Turcarum, & Maurorum non solum possint fugere, sed etiam ab illis, non autem ab aliis auferre quodquid poterint, & hoc sine aliquo onere restitutionis, vel teneantur restituere, si commode facere possint, aut certe in usus pios impendere? Et an Dominus peccet, si tamen que committat in servos, si auferat eum, que parca vendendo sibi subtrahunt, vel si præter opera præscripta aliquid facerent? Et an servi in casibus quibus sibi accurrunt, si à Dominis spoliarentur, possint facere acculum compensationem? Et an servi peccent, si cibos committent ex domo heri ad comedendum accipiant, ut furti exaltorum, & poculentorum, etiamsi sensim perveniant ad notabilem quantitatem, ut ipsimet conjonant, seu non si vendant? Et si furti sint præter esculenta, an servi, si mancipia peccent mortaliter, & teneantur ad restitutionem? Et an qui servis consilium, vel auxilium dederint, ut fugiant, teneantur ad restitutionem rei sui demum inde sequuti? Ex p. 7. tract. 7. ex ref. 11. 32. 28. & 39. *Quæ nunc invenitur in tom. 7. tr. 8. de Servis* ref. 13. 32. 45. & 11

An si plures materia coalescant in unum, quando enim per eas ad notabilem quantitatem furto arreptas perveniatur, an inquam, ulimum rei parva furtum sit mortale? Ex p. 5. tract. 5. ex ref. 52. *Quæ hic est supra in hoc ipsonem tom. 8. tract. 3. de Parvitate materis* ref. 3

An fures debeant gaudere Immunitate Ecclesiæ, & etiam in Ecclesiâ furantes Pyxidem SS. Eucharistiæ sacramenti? Et an saltem ex consuetudine licitum sit extrahere fures simplices ad Ecclesiâ? Et an saltem furti qui ad Ecclesiâ cum furto confugiunt, & intra Ecclesiâ illud contractaverint, gaudeant eju immunitate? Et notatur, quod reus non potest in Ecclesiâ suam à iudice laico re furata, quam secum traxit, sed recurandum est ad iudicem Ecclesiasticum. Et an furantes, & delinquentes in Ecclesiâ capi possint ab Ecclesiasticis ministris etiam extra Ecclesiâ? Et an grassatores viarum, & publici latrones gaudeant Immunitate Ecclesiæ? Et quid, si semel, vel bis in via publica, & cum violentia deprædaverint? Et quid est sententium de Diarum agrorum depopulatoribus, quia de Diarum non est difficultas; & de captivitatibus personarum, & ex cooperatibus in quocumque loco, an gaudeant dicta immunitate? Ex p. 6. tract. 1. ex ref. 9. 15. & 8. in p. 1. tract. 1. ex ref. 17. & 18. *Quæ nunc invenitur in tom. 9. tr. 4. de Immunitate Ecclesiæ* ref. 57. 58. 100. 98. & 88

6. Pro verbo restitutio, vel restituere. An licet baptizare filios Infidelium, si in potestate Christianorum remanent, quando eorum Parentibus restitutio non est possibilis? Ex p. 7. tract. 7. ex ref. 68. alias 67. *Quæ nunc invenitur in tom. 1. tract. 1. de Baptismo* ref. 88

An Parochus, qui residet in sua Parochia, sed non per ipsum, sed per alios ministrat sacramentum Penitentia, Eucharistiæ, &c. peccet mortaliter, & teneatur restituere? Et an qui habet justam causam vacandi furtum externum in confessione, teneatur confiteri se habuisse animum, & voluntatem subripiendi? Ex p. 3. tr. 4. ex ref. 155. alias 156. & ex p. 9. tr. 9. ex ref. 57. alias 56. *Quæ hic reperitur in tom. 1. tract. 3. de Penitentia* ref. 40. & 58

An infirmus debeat statim ante mortem restituere pecuniam, & famam ablatam, alioquin non possit absolvi? Et an lethaliter vulneratus, vel alius nebulosus teneatur remittere inimico adversum injuriam,

& Resolutionum.

riarum, vulgo dicimus. Faci la remissione, nec aliter possit absolvi? Et quidam vir Nobilis est in mora solvendi debitum vicinarum decimarum ex contractu, & sepius confitetur, & non restituit; queritur in Confessione, an sit illi deneganda absolutio? Ex p. 5. tract. 3. ex r. 104. & 103. & in p. 2. t. 17. ex ref. 3. *Qua hic sunt in tom. 1. tr. 4. de Absolutione sacramentali ref. 5. 1. 52. & 36.*

*An Confessarius, qui culpabiliter non obligavit penitentem ad restitutionem, teneatur ipse restituere? Ex p. 2. tr. 16. ex ref. 1. *Qua nunc invenitur in tom. 1. tr. 6. de Satisfactione sacramentali resolut. 22.**

*An qui ignoranter, vel cum aliqua opinione sibi probabiliter celebravit contra decreta de celebratione Missarum, teneatur reficere Missas, aut stipendia restituere? Et an sacerdos, qui elemosinam accepit pro dicendis Missis, possit postea per alios satisfacere minori portione sine onere restitutionis? Et an si quis accipiat stipendium pro una Missa dicenda sufficiens ad mortale, si Missam non dicat, teneatur illud restituere? Ex p. 2. t. 14. ex r. 10. & in p. 8. tr. 7. ex ref. 75. & in p. 10. tr. 15. ex ref. 43. *Qua hic reperitur in tom. 2. tr. 1. de Celebratione Missarum ref. 25. 24. & 33.**

*Quaedam mulier multas pecunias per adulterium acquisivit, queritur, an marito sint restituenda, vel saltem pauperibus, aut cui illas dedit, maxime si sint religiosi, filii, familiae, &c. Et an adulter, qui filium suscepit ex adulterio; illumque reliquit inter filios legitimis mariti adulterae, praeter alimenta teneatur etiam occurrere damno hereditatis, quae legitimis hereditas admittit, vel damno datus, quam Pater putativus dedit puellae spuriae, credens esse propriam filiam? Ex p. 2. tr. 17. ex ref. 7. & 55. *Qua hic sunt in tom. 2. tr. 6. de Matrimonio ref. 236. & 235.**

*An obligatio restituendi fructus, v. g. beneficiorum non tollatur per regulam de terminali? Ex p. 7. tr. 10. ex r. 26. *Qua nunc invenitur in tom. 3. tr. 2. de Dispensatione ref. 168.**

*An Episcopus omittens intra terminum duorum mensium promissionem fidei amittat fructus, sed non teneatur illos restituere, donec condemnatur, vel sequatur sententia declaratoria? Et an in concilio beneficiorum & Cathedralium eligentes dignum praetermissio digniori, teneatur ad aliquam restitutionem? Ex p. 5. tr. 14. ex ref. 23. & in p. 3. tract. 5. ex resol. 111. alias 110. *Qua hic reperitur in tom. 3. tract. 3. de Episcopis ref. 69. & 107.**

*An Capitulum sede vacante teneatur ad aliquod interesse restituendum, si Vicarius absque iusta causa removeat? Ex p. 8. t. 4. ex r. 63. *Qua hic est in tom. 3. tr. 5. de Capitulo sede vacante ref. 75.**

Nota, quod in tom. 3. tr. 6. de Horis Canonicis sunt aliquae difficultates pro restitutione proveniente ex defectibus, & omissionibus commissis in recitatione horarum Canonicarum; ideo si ita casus misus occurrerit, requirere illum ibi in ref. 5. 7. 29. 48. 81. 95. & à resolut. 110. usque ad ref. 128. 132. 133. & 139. etiam pro pensionariis?

*An sacerdos destinatus, vel electus ad celebrandum in tali Templo, vel Altari, si ibi non celebret, teneatur ad aliquam restitutionem? Ex p. 2. tract. 14. ex ref. 29. *Qua nunc invenitur in tom. 4. tr. 1. de Altaribus privilegiatis ref. 15.**

An si Rex non expendat elemosinam Bulla Cruciate contra Turcas teneatur ad restitutionem? Et an stantibus verbis Bullae Cruciate, Prius satisfacta parte, nomine satisfactionis intelligatur restitutio honoris, vel fama & aliorum bonorum? Et an qui absolvit excommunicationem absque facta satisfactione, aut cautione, teneatur restituere damnum inde sequutum? Et an facta com-

*positione bonorum incertorum per Bullam Cruciate, committente vero Domino, teneatur, qui se composuit, ad restitutionem? Senator iustitiam Civitatis emebat salmanam frumenti ad taneros, verbi gratia, 30. sed asserbat illam emisse ad taneros 36. quae sunt, an possit nisi Bulla compositionis, cum illud frumentum illo cariori pretio emissent civis in pane cocto, qui modo ignorantur, quinam sint? Eadem est doctrina pro pistoribus, dulciariis, campionibus, tabernariis, & similibus, pro quibus omnibus laicè explanatur quomodo, cui, vel quibus facienda est restitutio? Ex p. 11. tr. 2. ex ref. 49. & in p. 1. tr. 11. ex ref. 22. & in p. 5. tr. 9. ex ref. 12. & in p. 4. tr. 4. ex ref. 112. & 46. *Qua hic reperitur in tom. 4. tract. 3. de Bulla Cruciate ref. 1. 56. 57. 174. & 172.**

*An in aliquo casu quis teneatur restituere damna, quae ex ejus omissione in danda elemosyna sunt sequuta, ut v. g. qui fame perit, relinquit filios, quibus deberentur opera Paris? Et qui teneatur restituere, si in communibus necessitatibus famis, pestis, & infirmitatum non succurrunt? Et quando in testamento relinquitur, ut pauperioribus detur elemosyna, si tantum pauperibus detur, sufficiat, ut distributor non teneatur ad restitutionem? Et an recipiens elemosynam simulans pauperitatem, peccet mortaliter, & teneatur ad restitutionem? Et quid, si alicui donentur, v. g. centum aurei, qui finxit se Episcopum, qui ab Episcopatu ab haereticis expulsus indiget peculiaribus sumptibus, ut ad illum redeat, vel quid simile, an teneatur vere restituere, quod accepit? Et si pauper adsit ad ostium divitis, & Monasterii, & expectans elemosynam dicat alteri pauperi accedenti jam esse datam, an teneatur ad restitutionem? Et cui facienda est restitutio elemosyna accepta ex fidei pauperitate, an ipso Domino danti, vel pauperibus? Et an debitor in extrema necessitate teneatur restituere si creditor etiam sit in extrema necessitate? Et quid, si Patres, consanguinei, & amici auctoris in extrema necessitate sint constituti? Et notatur ob gravem necessitatem debitoris posse differri restitutionem, quando in necessitate durat? Ex p. 5. tr. 8. ex r. 2. & 7. & in p. 2. tr. 15. ex r. 39. & in p. 5. t. 8. ex r. 21. & 22. & in p. 1. tr. 2. ex ref. 32. *Qua hic sunt in tom. 4. tr. 7. de Elemosyna ref. 2. 6. 61. 56. 57. & 48.**

*An si tribus mensibus elapsis consecratio Episcopi facta non sit, & non obstant alia impedimenta post confirmationem ad restitutionem fructuum perceptorum Episcopus teneatur? Ex p. 12. tr. 1. ex ref. 55. *Qua nunc invenitur in tom. 4. tract. 8. de Consecratione Episcopi ref. etiam 55.**

*An quando quis virtute alicuius monitorii tenetur revelare scripturas si non manifestet, teneatur restituere damna inde sequuta? Et an non restituens ex opinione probabilis, si condemnatur à iudice sub poena excommunicationis, illam incurrat? Et quid est dicendum, quando opinio in favorem rei est probabilior? Et an testis vocatus à iudice ad testificandum, si intimo precepto fugiat, teneatur restituere damna inde sequuta? Ex p. 9. tr. 9. ex r. 49. alias 48. & in p. 5. t. 9. ex r. 58. 72. & in tr. 3. ref. 68. *Qua hic reperitur in tom. 5. tr. 1. de Excommunicatione resolut. 165. 74. 121. & 185.**

*An recipiens beneficium animo resignandi illud, vel permittendi obligetur talis ad restitutionem fructuum? Ex p. 8. tr. 7. ex r. 14. *Qua hic est in tom. 5. tr. 1. de Excommunicatione ref. 175.**

Quis consuluit homicidium cuiusdam Clerici, & postea serio consilium revocavit, queritur, an ex homicidio sequuto incurrerit obligationem restituendi damnum inde sequutum? Et quid est dicendum de illo, qui propinato veneno Clericum occidit, tametsi diligentiam adhibuerit ad damnum impediendum? Et an firans cingulum

gnium, aut aliam vestem Clerico dormienti, vel pecuniam ex crimine ab eo gestata arripuerit subdole, & sine vi, incidat in excommunicationem? Et an quis bona sua ferentem insequatur Clericum, & ab eo violenter extraheret; incidat in excommunicationem? Et quid, si res furatas domi haberet depositas, easque pacifice possideret? Ex p. 3. tr. 5. ex r. 84. alias 83. & in p. 9. tr. 4. ex resolut. 15. 37. & 24. *Quo nunc inveniuntur in tom. 5. tractat. 2. de Percussione Clerici resolut. 27. 28. 30. & 22.*

An Ordinatus cum patrimonio donato, & post ordines illud restituit donanti, prater peccatum mortale incurras suspensionem, & teneatur postea illud restituere? Ex p. 3. t. 4. ex r. 183. alias 184. *Quo hic reperitur in tom. 5. t. 3. de Suspensione r. 50.*

An si inter multos dubium sit, quis ex illis aliquem occiderit, omnes teneantur restituere damnum inde sequutum? Et notatur probabile esse, quod si quis alios committitur, & nihil omnino faciat, nec causa sit, cur homicidium, vel furum hic, & nunc fiat, id est cum his circumstantiis, celerius, acrius, animosius, audacius, &c. non tenetur ad restitutionem damni inde sequui. Ex p. 9. t. 7. ex r. 20. *Quo hic est in tom. 5. t. 5. de Irregularitate r. 118.*

Explicatur non esse restituendum pretium acceptum pro collatione Sacramentorum. Et supponitur etiam Symoniam non obligare ad restitutionem ex iure naturali, sed ex iure positivo. Et an emens Vicariatum Episcopi teneatur resignare, & Episcopus pretium restituere? Et discutitur, cui est restituendum pretium male receptum pro Symonia in ordine, beneficio, & ingressu Religionis? Et an Symonia mentalis inducat penas Symoniae, quae ad restitutionem obliget? Et an iudex qui in Romana Curia acciperet ab utraque parte ante latam sententiam, vel ante gratiam obtentam majores, quas vocant, poenas, seu sportulas, quae sibi essent debita, peccet contra iustitiam, & teneatur restituere, quamvis non incurrat penas Bullae Greg. XIII. de Datis, & Promissis? & de aliis casibus etiam agitur contentis in praedicta Bulla & de restitutione ex illis proveniente. Ex p. 4. tract. 4. ex r. 157. 167. & 168. & in p. 7. t. 4. ex r. 1. & in p. 9. t. 8. ex r. 42. & in p. 7. t. 4. ex r. 6. *Quo nunc inveniuntur in tom. 5. t. 7. de Symonia, &c. r. 6. 9. 23. 48. 51. & 54.*

An Inquisitores teneantur restituere meliorationes factas ab emptore, quando revocant rem alienatam ab Haereticis? Et an Inquisitores, si non ferant sententiam in Haereticum, teneantur restituere aliquid Principi seculari, ad quem pertinebant bona confiscata dicti Haeretici? Ex quo inferitur, an reus legitime interrogatus negans veritatem, falsisque testibus se defendens, teneatur poenam restituere, qua damnandus erat? Ex p. 4. t. 8. ex r. 92. & 108. *Quo hic reperitur in tom. 5. t. 10. de Inquisitoribus r. 125. & 129.*

An Inquisitores possint accipere xenia, hoc est esculenta, & proculenta, vel ita facientes, & recipientes teneantur reddere duplum? Idem est de aliis Ministris, qui hoc sciunt, & non revelant. Ex p. 4. t. 8. ex r. 8. *Quo hic est in tom. 5. tractat. 10. de Inquisitoribus resolut. 134.*

An fraudantes vectigalia iusta peccent, & teneantur ad restitutionem? Et an lex poenalis, ipso facto poenam incurrens, obliget non solum in conscientia, sed etiam ut delinquens teneatur illam poenam solvere ante iudicis sententiam? Et pro praxi quaeritur, an qui est causa, ne quis condemnatur ad poenam iustam impositam a lege, teneatur poenam restituere, cui esset applicanda; ut si quis non accuset, & iudex non condemnet ad poenam legis; si Custodes Sylvarum, & Civitatum non manifestent crimina, si testis, & reus iuridice interrogatus non

r. spondeat, & crimen neget, &c. Et an poena conventio-
lis apposta in aliquo contractu sit ante iudicis sententiam solvenda? Et an Senatores eligentes indignos non solum peccent, sed etiam teneantur restituere damnum inde sequuta? Et an ipsimet Reges teneantur eligere indignos ad officia secularia, sed non teneantur ad restitutionem eligentes tantum dignos? Ex p. 1. t. 10. ex r. 19. & 23. & in p. 2. t. 15. ex r. 67. & in p. 6. t. 6. ex r. 2. *Quo nunc inveniuntur in tom. 6. t. 1. de Legibus r. 76. 78. 135. & 139.*

An vineas ingredientibus possint licite, & impone vinum comedere sine onere restitutionis? Ex p. 3. tr. 6. ex r. 1. *Quo hic reperitur in tom. 6. tract. 1. de Consecratione r. 44.*

Nota quod in tom. 6. t. 3. de Contractibus, & Cambiis sunt quam plurima specialia Resoluciones plena difficultatibus mixtis pro restitutione ex particularibus contractibus, & Cambiis proveniente; & ibi, si ita casus inveniatur occurrerit, require illum ibi in r. 23. 28. 40. 73. 75. 78. 79. 84. 88. 90. 91. 93. 100. 102. 104. 105. 126. 130. 131. & à r. 133. usque ad r. 138. inclusive, & in r. 140. 141. 143. 145. 147. 153. 158. 196. 197. 201. 203. 204. 205. 207. 209. Et pro restitutione inanis, & Ecclesiae in integrum ex aliquo contractu ad r. 160. usque ad r. 166. inclusive. Ex ex multis aliis Resoluciones mixtis tractatus pro contractibus, & Cambiis in eis contentis potest aliqua restitutio deduci ex illarum doctrina, solutione, vel consequentiis.

Adverte etiam, quod in praedicto tom. 6. t. 4. de Ludo, & Sponsionibus, sunt etiam quam plurime quaestiones omnia mixta pro obligatione restitutionis provenientis ex diversis casibus contingentibus in Ludo & Sponsionibus, quae reperies in resolut. 1. 2. 5. 8. & à resolut. 14. usque ad resolut. 19. inclusive, & in resolut. 21. 22. 24. 29. 30. 31. 35. 36. 37. & à resolut. 39. usque ad resolut. 49. & in resolut. 51. 52. 53. 54. 56. 57. 59. 71. 72. 74. 77. 78. & 81. & ex consequentiis in multis aliis resolut. praedicti status.

An quis in conscientia possit uti cessione bonorum, & vindicare aliquid ad sui sustentationem sine onere restitutionis? Et an dicta in superioribus difficultate procedant etiam si delicta oriuntur ex delicto? Et an cessione bonorum liberet ad restitutionem, si postea ad pinguiorem fortunam pervenerit, aut aliquid adquisiverit? Et quid, si cessione bonis sedendo in loco publico, qua cessione est innotuit? Ex p. 7. t. 8. ex r. 6. 7. 10. & 21. & in p. 4. t. 4. ex r. 8. *Quo nunc inveniuntur in tom. 6. t. 5. de Cessione Bonorum r. 6. 7. 20. 22. & 21.*

An pecunia abscondita, & inventa in aliqua pila cereae vel balla mercis, aut abscondita in aliquo pariete, &c. quod proprie non est thesaurus, si restituenda, & quando? Et observatur, quanto tempore debeat expectari inventor, donec rem inventam alienare, vel assumere possit? Et an inventor possit aliquod praemium exigere a Domino rei inventae? Ex p. 9. t. 5. ex r. 1. & 16. *Quo hic reperitur in tom. 6. t. 6. de thesauris r. 1. & 17.*

Nota, quod in praedicto tom. 6. & tract. 6. de thesauris sunt multi alii diversi casus, ex quibus potest consergere aliqua obligatio restitutionis pro inventoribus thesaurorum, quos ibi facillime, si occurrerit ita casu mixtus, invenies.

An consanguinei, vel alii, qui accipiunt donationem à Beneficiario Religioso, vel Episcopo; vel à Beneficiario, & Episcopo seculari in casibus illicitis, ut mercatores, ladrones, &c. teneantur ad restitutionem? Idem attendendum est de eo, qui accipit à fure, vel debitore non quidem res furatas, sed alia, quorum habent dominium. Et attendatur, quod in casu, quod donatio propter prolem superuenientem esset nulla, non obligat ad restitutionem donationis.

& Resolutionum. I.

donata repetatur. Et an sit necessaria sententia, ut donatarius in conscientia ex causa ingratiitudinis teneatur restituere bona donata? Et an donatarius ingratus restituere quoque teneatur fructus ex re donata ante revocationem perceptos? Et an donatarius peccet, & teneatur ad restitutionem, quando scit donationem fieri cum damno creditorum, etiam si ab ipsis intra annum non repetatur? Et quid est dicendum, quando donatarius sciens, & prudens incitaret debitorem ad alienandum in fraude creditorum? Ex p. 7. tr. 11. ex ref. 39. & in p. 8. tr. 6. ex resol. 15. 134. 60. & 58. & in p. 3. tr. 5. ex resol. 39. Quae nunc inveniuntur in tom. 6. tr. 7. de Donationibus ref. 5. 6. 7. 49. 134. & 138.

An si non expediat, ut moribundus declaret in testamento aliquas restitutiones, vel alimenta uliorum, quid est faciendum? Et an in testamento possit quis instituire extraneum heredem, & relinquere fratrem, consobrinum; & an heredes ita constituti, bona sibi relicta sanguine continentis ipsius testatoris debeant restituere? Et quid est dicendum, si non relinquat bona extraneo, sed alicui Monasterio, Hospitali, &c. Et an quando quis iravovit se non revocaturum testamentum, & alter, cui iravovit, acceptavit atque in eo heres est institutus, si postea testator revocet testamentum, secundus heres postea institutus teneatur restituere hereditatem priori? Ex p. 5. tr. 3. ex ref. 115. & in p. 1. tr. 8. ex ref. 85. & in p. 10. tr. 15. ex ref. 111. Quae hic reperitur in tom. 6. tract. 8. de Testamentis ref. 104. 106. & 102.

An Episcopus sit executor bonorum obnoxiorum restitutionis, vel heres inconsulto Episcopo possit facere istam restitutionem in usus pios? Ex p. 8. tr. 5. ex ref. 45. Quae hic est in tom. 6. tract. 9. de Executoribus testamentorum ref. 56.

An ingressus Religiosis liberet debitorem ab onere restitutionis? Et an Religiosi ecclesiis, si quando bona in usus illicitos, teneantur accipientes ea restituere? Et an Monasterium excessivam dotem pro ingressu Novitiae accipiens teneatur restituere excessum ultra sustentationem sufficientem? Ex p. 7. tr. 12. ex ref. 5. & in p. 3. tr. 2. ex resol. 41. & 100. Quae nunc inveniuntur in tom. 7. tr. 1. de Regularibus ref. 195. 140. & 326.

An sit probabilis opinio, quae docet Religiosum habentem licentiam expendendi aliquam pecuniam in usus, qui sibi placuerint, si in usus turpes expendat, non peccare contra votum paupertatis, & accipientes non teneantur restituere? Et stando in opinione affirmativa, an dictam pecuniam possit quis restituere eidem Religioso, vel teneatur restituere Monasterio? Et an Equites Commendatarii D. Joanni, D. Jacobi, Calarava, &c. insumentes redditus bonorum suorum in usus illicitos peccent contra paupertatem, & teneantur accipientes ad restitutionem? Et an Religiosus illicite ludendo teneatur restituere colludenti, si lucretur? Et an quoties ex praesumptiva voluntate Domini possimus colligere non esse invitum, aut esse tantum quoad modum, quia daret, si peteretur aliquid ab eo, aut non egre ferret, censendi sunt non peccare sives, ut in uxore, filio, servo, famulo, & amicissimo? Et quidam vir Nobilis plura munera ob malum finem Moniali dederat, & aliqua ab ipsa acceptat; queritur, an de istis teneatur ad restitutionem? Et quid, si bona fide recipit munera a Moniali? Et an si secularis daret aliquid Monacho non sibi retinendum, nec ad libitum consumendum, sed dandum feminae cum qua ipse Monachus fornicatur, si is de facto illud tradat feminae, hac non teneatur restituere? Et quo pacto Religiosus debeat restituere, si absque licentia Superioris bona aliqua secularibus, aut in ludis, aut cum meretricibus consumpsit? Ex p. 3. tr. 2. ex ref. 65. & 98. & in p. 7. tr. 11. ex ref. 22. & in p. 9. ex ref. 15. & in p. 2. tr. 15. ex ref. 54. & in p. 7. tr. 9.

Tom. VIII.

ex r. 17. & in p. 9. tr. 6. ex r. 24. al'as 25. & in p. 6. tr. 6. ex resol. 58. & in p. 10. tr. 14. ex resol. 4. al'as 2. & in tr. 12. ex ref. 35. Quae hic reperitur in tom. 7. tr. 3. de Paupertate Religiosa ref. 23. 59. 58. 60. 55. 57. 61. 39. 63. & 62.

An Magistratus & Praelati, si subditos non corrigant, teneantur ad restitutionem tam stipendii illi parvi muneris respondentis, quam danti inde sequuntur? Ex p. 5. tr. 14. ex r. 95. Quae hic est in tom. 7. tr. 4. de Correctione fratrum r. 22.

An peccata commissa in ebrietate, si prius voluntas fuerit per penitentiam interrupta, inducant obligationem restituendi? Et an qui sine causa ponit pecunias apud usurarium, teneatur restituere usuras, quas mutuas accepit ex illa pecunia mutata? Et an peccet qui famulus apponit occasionem, ut furetur? Ex p. 3. tr. 6. ex r. 52. & in p. 5. tract. 7. ex ref. 11. & in p. 3. tr. 5. ex ref. 18. Quae nunc inveniuntur in tom. 7. tract. 5. de Scandalo ref. 39. 53. & 41.

Verum in Parlamento, postquam numerus sufficiens suffragatus fuit pro iniusto donativo, seu alia re, si alius quis postea concurrat, peccet mortaliter, & teneatur ad restitutionem? Et an doctrina huius questionis sit applicanda in primis suffragantibus? Et an, qui prior tulit suffragium antequam sufficiens numerus esset donativo iniustus, & suffragatus teneatur ad restitutionem, etiam si cerib seiret sequentes in eam partem iuros? Et quid est faciendum in his casibus, & angustiis, possit ne aliquis in illis die abstinere a Parlamento, vel ab alia quacunque simili Communitate, Conventu, vel Congregatione? Et an, quando in Parlamento a maiori parte certe scitur concludendum pro re aliqua iniusta & iniugo donativo, possit aliquis pro illa die domi manere sine periculo peccati mortalis, & onere restitutionis? Et an doctrina praedicta questionis sit etiam applicanda in casu, quod non sufficeret maior pars ad concludendum, sed omnes sigillatim concurrere deberent, & alii duo casus circa hoc inferuntur? Et an ferentes suffragium ad aliquod iniustum opus teneantur singuli restituere in integrum, v. g. in Comitibus, seu Parlamento, si aliqui ferrent votum pro iniusto tributo, vel aliqua alia re? Idem est dicendum de suademibus eandem iniustitiam quando singulorum consilium sine aliorum consilio non fuisse efficax. Et an Regnicola habentestrationes probabiles de iniustitia donativo, possint non solum colligere & vestigia, etiam si pro Rege, & iniustitia donativi ad sint alia rationes probabiles, & in dicto casu defraudantes supradicta Donativa, collectas, & vestigia teneantur ad restitutionem? Ex p. 1. tr. 3. ex r. 16. 17. 18. & 19. & in part. 4. tract. 4. ex resol. 79. & in p. 1. tract. 3. ex resol. 21. Quae hic reperitur in tom. 7. tract. 6. de Parlamento resol. 25. 26. 28. 29. 30. & 32.

An si Rex, licet dubiet de possessione Regni, habeat tamen maiorem propensionem, ut Regnum sit, v. g. Regis Galliae, an, inquam, in tali casu debeat restituere saltem partem Regni? Et an Reliqua in bello iniusto possint abstrahi ab Ecclesia sine onere restitutionis? Et quid de bonis Ecclesiae, Ecclesiasticorum, & innocentium, & etiam laicorum, qua reparantur in Ecclesia, &c. Ex part. 4. tract. 3. ex resol. 50. & in part. 10. tract. 16. ex resol. 74. Quae hic sunt in tom. 7. tr. 7. de Bello resol. 5. & 27.

Nota, quod in praedicto tom. 7. & tract. 7. de Bello sunt alia multa quaestiones pro diversis restitutionibus provinentibus ex Bello, quas teneantur facere Principes, Reges, Duces, & Milites, ideo si ita casus mixtus occurreret, requirere illum ibi in r. 6. 8. 19. 26. 33. 34. 35. 38. 40. 45. 48. 62. & 63. & ex consequentiis in multis aliis Resolutionibus praecitati tractatus.

Index Tractatum,

An peccet, qui consilium, vel auxilium servis ad fugam dederint, & teneatur ad restitutionem totius damni inde sequenti? Vel an possint ipsi servi fugere, & non teneantur se ipsos restituere? Et notatur, quod si mancipium ludo intentus privaret Dominum proprio labore, non teneatur restituere nisi tantum pretii, quantum existimaretur ille labor, quo Dominum fraudavit, & nihil aliud. Et an qui servum alienum percutiendo inutilem reddidit, vel occidit, teneatur restituere aliquid non solum Domino, sed servo? Et an qui occidit servum suum, aut similibus, teneatur aliquid heredibus servi restituere? Et an servo ita possessus à Domino inferri iniuria, ut ad sit obligatio restituendi? Et an Dominus teneatur resarcire damnum à servis illatum, & an ista obligatio liget in foro conscientie, vel saltem post iudicis sententiam? Ex p. 7. tr. 7. ex ref. 9. 10. 30. 20. 45. alias 44. 19. 46. & 74. alias 45. & 73. *Qua nunc inveniuntur in tom. 7. tr. 8. de Servis ref. 11. 12. 28. 36. 37. 38. 39. & 67*

An iudex possit nunc secundum unam, nunc secundum alteram opinionem iudicare, & si adesse scandalum quamvis peccaret, non teneatur ad restitutionem? Et an qui probabiliter putat rem esse suam, etiam si probabiliter teneatur ab alio, possit oculum compensationem facere, si eius suam non possit defendere coram iudice? Et quid, si probabilis est rem esse illius, qui possidet? Ex p. 2. tr. 13. ex ref. 3. & in p. 9. tr. 9. ex ref. 45. alias 44. *Qua hic sunt supra in hoc ipsomet tom. 8. tr. 1. de Opinione probabili ref. 20. & 29*

An adulter non solum non teneatur ad restitutionem marito, si probabiliter credat prolem non esse suam, sed etiam, si probabiliter credat etiam esse suam? Et an dubius summe suffragium conclusit rem iniustam teneatur ad restitutionem, licet alioquin peccaverit? Ex p. 7. tr. 11. ex ref. 35. & in p. 4. tr. 3. ex ref. 63. *Qua hic sunt supra in hoc tom. 8. tr. 2. de Conscientia dubia refol. 15. & 18*

An si votiis quotidie dare parvam elemosynam, si pluries omittat istam parvam elemosynam, devenisti ad materiam gravem, teneris ad restitutionem? Ex p. 3. tr. 5. ex refolut. 24. *Qua hic est supra in tract. 4. de Voto ref. 13*

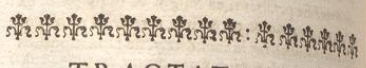
An si quis sciat suo nomine paratum damnum inferre, nec prohibeat, cum facile possit, teneatur ad aliquam restitutionem? Et quid, si praedictum damnum ignoret, & postea re intellecta illud ratum habuerit? Et an si quis pecunias à fore accipiat, ne clamet, & ne indicet, obligetur ad aliquam restitutionem, nisi furum impedire debeat ex officio, vel nisi res accepta sit pars furii? Ex part. 4. tract. 4. ex refolut. 64. *Qua hic est supra in hoc tom. 8. tractatu 5. de Homicidio ref. 89*

Nota, quod supra in hoc ipsomet tom. 8. tract. 5. de Homicidio sunt multa difficultates pro re furata, & signanter pro restitutione ex homicidio, & mutilatione proveniente, quas ibi reperies in ref. 7. & à refol. 61. usque ad refol. 79. & à refol. 81. usque ad 85. inclusive, & in ref. 87. 88. 90. & 91

An Clerici, si vendam frumenta ultra pretium iustum à lege taxatum, peccent mortaliter sicut laici, & teneantur ad restitutionem? Et an Principes laici ex consuetudine possint acquirere ius collectandi Ecclesiasticos, & colore talis praetextu liberentur à censura, & restitutionis delicto? Et an licite Senatus Panormitanus, & alia Respublica exigant gabellas ab Ecclesiasticis cum anigo restituendi eas in fine anni? Et an iudex laicus possit cogere Clericum, qui spoliavit laicum sua possessione ad illam restituendam? Et an minister laicalis possit compelli à iudice Ecclesiastico, ut arma prohibita ablata à Clerico restituat? Ex part. 1. tract. 2. ex ref. 8. & in part. 4. tract. 1. ex refol. 101. & in part. 1. tr. 2. ex

ref. 45. alias 44. & in p. 4. tract. 1. ex ref. 74. & in p. 1. tr. 2. ex ref. 10. alias 9. *Qua nunc inveniuntur in tom. 7. tr. 2. de Immunitate Ecclesiastica ref. 90. 139. 145. 17. & 116*

An Cardinales Religiosi statim solvantur voto paupertatis, & ideo supervacanee consumpta, & in usum illorum non teneantur restituere ab ipsis recipientes? Ex part. 1. tr. 2. ex ref. 64. *Qua hic reperitur in tom. 9. tr. 7. de Cardinalibus ref. 84*

TRACTATUS VIII.

De Casibus occurrentibus tempore mortis p. 188.

- N** morituro licet respuere medicamentum, dum adest spes salutis? Et an infirmus teneatur parere Medico applicanti medicinas, distincto praetercedente, sed tantum praetercepto, quo est adstrictum propriam vitam conservare? Et an infirmus, si comedit, vel bibit rem nocivam, putans, vel non advertens, quod ei nocebit, non peccet mortaliter, imo etiam si credat, quod ob id evemet ei aliquod nocementum, sed non magnum? Ex p. 5. tr. 3. ref. 135. ibid.
- An famina etiam ignobilis in periculo mortis licet non ostendere verenda Chirurgi? Et quid, si medicamentum possit adhiberi ab obstrictibus, vel aliis feminis, an nec utique teneatur famina etiam Nobilis illa scire, & verenda supradictis obstrictibus ostendere? Ex p. 1. tr. 3. ref. 138. ibid.
- An sit licitum pulsare Campanas in signum, quod aliquis malefactor mane furca suspendendus sit? Ex p. 6. tr. 7. & Misc. 2. ref. 37. p. 189
- An quis inveniatur laqueo suspensus, vel mori suo in parvo, debeat sepeliri in loco sacro? Et quid, si confit publicus in Paschate non communicasse? Et quid, si hoc esset cultum? Et an usurarius publicus carat sepultura Ecclesiastica? Ex p. 5. tr. 3. ref. 100. ibid.
- An qui in ipso actu venero correptus morbo amissit loquelam, & paulo post expiravit, sit privandus Ecclesiastica sepultura? Et an mortuus extra locum duellii sit sepelendus in Ecclesia? Et an omnes, qui moriuntur in peccato notorio, seu manifesto sine signis penitentiae, ut meretrices, concubinarum, usurarii, heretici, excommunicati, venenatores, &c. sint privandi Ecclesiastica sepultura? Et an pro supradictis possint suffragia offerri? Ex p. 5. tr. 3. ref. 99. p. 190
- An pueri baptizati in secundina sillico moriantur, sint in Ecclesia sepeliendi? Ex part. 5. tract. 3. refol. 11. ibid.
- An, quando dubitatur, sit-ne infans baptizatus, sepeliendus sit in loco sacro, v.g. ut si infans fuerit baptizatus in secundina, pede, &c. sive dubium sit in supstantie, sive in conferente, sive in materia, sive in forma? Ex p. 4. tr. 3. ref. 69. p. 191
- An, si filius, & servus impubes moriendus non elegerint sepulturam, Pater, vel Dominus possint illam eligere? Idem dicendum est de avo. Et notatur, quod sepulchrum non habens eligendi sepulturam in Matrem suorum sepultura humani debet. Ex p. 5. tr. 3. ref. 107. ibid.
- An si filius impubes moriatur sine sepultura electivane, si Maiores sunt sepulti in diversis locis, ubi ubi erit sepeliendus? Et notatur, quod nator, qua sepulchrum non elegit, sepelienda est in sepulchro patris. At si detur casus, ut mulier duos, vel plures viros habuerit, sepelienda sit in sepulchro ultimi viri. *Qua hic*

& Resolutionum.

- quiritur, an frater fratri, Pater filio puberi, mater filio, vel tutor pupillo, aut avus nepoti, vel amicus possunt sepulturam eligere? Ex part. 5. tractat. 3. ref. 108. ibid.
10. An Canonici, si non elegerint sepulturam, sit sepeliendus in Parochia, vel in Ecclesia Cathedrali? Ex p. 5. tr. 3. ref. 111. p. 192.
11. An peregrini morientes sine electione sepulturae sint in Parochia, vel Ecclesia Cathedrali sepeliendi? Et quid de vagabundis, & illis, qui in villam ruralem se transferunt recreationis causa, ibique mortui sunt? Ex p. 5. tr. 3. r. 113. ibid.
12. An si quis restat infirmum dixisse se velle in tali Ecclesia sepeliri, sit in illa sepeliendus? Et an in tali casu sufficiat dictum Confessarii tantum, vel Codicilli invalidi? Ex p. 5. tr. 3. r. 106. ibid.
13. An si moribundus committat uxori, filio, vel alteri electionem suae sepulturae, talis electio fieri debeat eo vivente? Ex p. 5. tr. 3. r. 105. ibid.
14. An si bona hereditaria non sufficiant ad solvenda debita, possint ad hoc deduci expensae necessariae ad funus debitum iam mortui? Et an expensae superfluae ad honorem, & pompam mundanam, haeres facere possit? Ex p. 5. tr. 3. r. 116. ibid.
- † Nota, quod caetera alia multa resolutiones, quae huic tractat. 8. de Casibus occurrentibus tempore mortis, desunt secundum ordinem R. P. Diana in sua part. 5. tract. 3. in hac nova Methodo sunt appositae in reliquis tractatibus huius totius operis, ut in prioribus locis. Ratio praeter alia huius transmutationis est, quia si ita non fieret, ex supradictis tractatibus, in quibus nunc sunt transscriptae, debebant totidem similes resolutiones ad hunc tractatum transferri & a fortiore danda mutatione, haec videtur propinquior prior, & melior.

Appendix ad caeteras omnes alias dispensas, & mistas quaestiones, quae simul pertinent ad istum tract. 8. de Casibus occurrentibus temp. mortis huius tom. 8.

Nota primo, quod in tom. 1. tract. 1. de Baptismo totus est plenus resolutionibus, & quaestionibus pro Baptismo infantis, vel adulti existentis in articulo mortis, & per consequens quamplurime ex illis resolutionibus simul pertinent ad istum tract. de casibus occurrentibus tempore mortis; ideo quicquid tibi ita mistum occurrerit, si ibi requiritur facillime invenies.

An infantibus ante usum rationis morituris possit conferri sacramentum Confirmationis? Et quid est dicendum de adultis in dicto periculo mortis? Et an in aliquo casu in articulo mortis teneatur quis sumere sacramentum Confirmationis? Ex p. 5. tr. 3. ex ref. 31. 30. & 32. & in p. 3. tr. 6. ex ref. 93. Quae nunc inveniuntur in tom. 1. tr. 2. de Confirmatione ref. 13. 18. 19. & 15.

An in articulo mortis sit facienda confessio laico, quando non est sacerdos, unde confessio, quam faciunt nauta inter ipsos, imminente naufragio, reprobari videtur? Et an in articulo mortis etiam post confessionem factam tamen cum attritione cognita, teneamur elicere actum contritionis omnium mortalium, quae in vita commissimus, quia preceptum contritionis per se obligat saltem in tempore mortis, itaut non sufficiat attritio cognita cum sacramento? Et an moriens, absente Confessario teneatur revocare in memoriam omnia peccata, ut de illis postea eliciat actum contritionis? Et an propositum non peccandi de caetero expressum, & formale sit necessa-

rium constendi in articulo mortis? Ex p. 5. tract. 3. ex r. 73. & 76. & in p. 3. tr. 4. ex r. 97. & 117. aliis 98. & 118. in p. 6. tr. 7. ex ref. 34. Quae hic reperitur in tom. 1. tract. 3. de Penitentia ref. 84. 92. 91. 93. & 111.

Nota, quod in tom. 1. tr. 4. de Absolutione sacramentali a resolut. 39. usque ad resolut. 67. in omnibus praedictis consequentibus resolutionibus sunt multa difficultates pro absolutione sacramentali largienda moribundis, & etiam sensibus defunctis existentibus in periculo, vel in articulo mortis, & per consequens omnes praedictae resolutiones simul pertinent ad hunc tract. & de Casibus occurrentibus temp. mortis, sed ibi sunt in propriis locis.

Eadem est ratio, & Nota in praedicto tom. 1. tr. 5. de Reservatis, & eorum Absolutione, ideo si ita casus mistus occurrerit pro absolutione a reservatis in periculo, vel articulo mortis, require illum ibi a ref. 1. usque ad r. 14. inclusivè.

An liceat saltem in articulo mortis manifestare circumstantiam complicitatis, si ex hoc nullum damnum sequatur praeter infamiam apud Confessarium? Ex p. 1. tr. 7. ex ref. 49. Quae nunc inveniuntur in tom. 1. tr. 7. de Circumstantiis resolut. 50.

An pro sit testimonium Confessarii de licentia penitentis, ut probetur poenitens emendatus ut, verbi gratia, Pa-rochus dat sepulturam publico usurario meretrici, &c. Ex part. 5. tract. 11. ex resolut. 40. Quae hic reperitur in tom. 1. tract. 8. de Sigillo Confessionis ref. 29.

An quis pro evitando mortis periculo possit celebrare non se jure, vel excommunicatus? Et an sacerdos possit celebrare post cibum pro communicando infirmo, tempore mortis? Et in dicto casu an possit bis celebrare? Et quid in dicto articulo pro communicando se ipsum? Et an necessitas dandi Viaticum infirmo sufficiat, ut possit sacerdos sine confessione celebrare si non habeat copiam Confessarii? Et quid in dicto casu, si sacerdos sit excommunicatus? Et an sacerdos, vel laicus, si sint in periculo mortis, nec adsit, qui eos sacramentaliter possit absolvere, possint communicare sine confessione? Et an liceat pro communicando infirmo in mari Missam celebrare? Et an sacerdos pro audienda confessione moribundi possit relinquere Missam inchoatam, etiam post consecrationem? Et an sacerdos peccet mortaliter celebrando Missam sine Ministro pro dando moribundo Viaticum? Et an deficientibus particulis, possit sacerdos partem suae Hostiae praebere moribundo? Et an paulo post sumptam Hostiolam cum ablutione liceat tradere infirmis moribundis laicis reliquias sacramenti inventas in Calice, vel Pixide? Ex part. 5. tract. 3. ex resolut. 39. & in part. 2. tract. 14. ex resolut. 66. & in part. 3. tract. 4. ex resolut. 33. & in part. 5. tract. 3. ex resolut. 35. 36. 40. & 70. & in part. 2. tractat. 14. ex resolut. 43. & 37. & in part. 5. tractat. 3. ex resolut. 54. & in part. 6. tractat. 6. ex resolut. 23. Quae hic sunt in tom. 2. tract. 1. de Celebratione Missarum ref. 129. 130. 131. 132. 134. 135. 136. 158. 241. 244. & 248.

Nota, quod in praedicto tom. 2. tr. 2. de Communione sunt multa, & diversa difficultates omnes mistae pro danda communionem infirmis, vel sanis etiam existentibus in periculo, & articulo mortis pro diversis casibus occurrentibus in illo tempore, quos ibi reperies in ref. 1. 2. 2. 2. 4. 40. 53. & pro plurimis quaestionibus a ref. 58. usque ad r. 101. inclusivè.

Nota etiam, ubi non erat necessaria nota, quod in tom. 2. tr. 4. est de sacramento Extremae Unctionis, & per consequens omnes illius quaestiones, & resolutiones simul pertinent ad istum tr. 8. de Casibus occurrentibus tempore mortis, ideo ibi require quicquid circa supradicta occurrere possit.

An in articulo mortis possit aliquando contrahi sine presentia Parochi? Et an in supradicto casu, quando quis in articulo mortis contrahit, possit Parochus omittere denunciations, & celebrare matrimonium sine testibus? Et an Parochus excommunicatus assistens matrimonio in articulo mortis nullum committat peccatum? Ex p. 3. tr. 4. ex r. 233. & 232. alias 234. & 233. & in p. 5. tr. 3. ex r. 98. *Quae nunc ingerentur in tom. 2. tr. 6. de Matrimonio ref. 71. 84. & 73*

An Confiteor, quamvis peccet, si non adimpleat praeceptum communis Communionis, vel Confessionis non possit declarari excommunicatus, & per consequens nec Ecclesiastica sepultura in eius morte privari? Ex p. 8. tr. 1. ex ref. 20. & 26. *Quae hic reperitur in tom. 3. tr. 1. de Potestate Pontificis ref. 28. & 51*

An si quis in consuetu duelli sit vulneratus, & eodem die, vel alio postea moriatur, privari debeat Ecclesiastica sepultura, tanquam mortuus in excommunicatione duelli? Et an, si quis in duello percussus lethaliter decidat in terram, & signa contritionis ostendat, sed ex defectu Confessarii non fecit confessionem, & mortuus est, possit sepeliri in loco sacro, & censendus sit, quod non moriatur excommunicatus, & in peccato publico? Et an pro illo, qui mortuus est in duello modo, quo supra cum signis contritionis, sepulto tamen extra Ecclesiam, & non in loco sacro, possit quis offerre Missam? Et docetur, quod excommunicato non denunciatio potest applicari Missa, si ostendat signa contritionis, aut mortuus est in jure. Et an, qui a duello uno, aut altero die supervixerunt, aut etiam una hora, & confessi sunt, possint in loco sacro sepeliri? Et an Episcopus, si aequum judicaverit, possit cum his contritus, & confessis dispensare, ut sepeliatur eos in loco sacro, vel an possint in supradictis casibus sepelire eos absque ulla Episcopi dispensatione? Et an sepelientes mortuos in duello sint excommunicati? Et an sub prohibitione cap. Sacris & Clement. 1. de sepult. ne excommunicati sepeliantur in loco sacro, includantur excommunicati tolerati, etiam si publice innotuerit fuisse excommunicatos? Et advertitur, quod non polluitur Ecclesia sepeliendo excommunicatum, nisi sit ille vitandus, nec sepeliendo haereticum non denunciatum. Et queritur, qui sint illi, qui sepelientes excommunicatum in loco sacro incurrant excommunicationem? Et an qui excommunicatos, etiam haereticos notorios, sed non denunciatos in loco sacro sepeliunt, incurrant excommunicationem? Et an pueri, si in ea aetate decedant ante usum rationis, possint sepeliri in loco interdicto? Et an si quis decedat ex facinoroso actu, si tamen in ultimo vite, vel puncto mortis ostendat signa contritionis, debeat privari Ecclesiastica sepultura? Et notatur, quod si aliquis reperiretur mortuus in puteo, vel laqueo suspensus, non est statim privandus Ecclesiastica sepultura. Et docetur, quomodo sacerdos simplex debeat absolvere moribundum ab excommunicatione. Et a quibus censuris possit simplex sacerdos absolvere in articulo mortis? Ex p. 2. tr. 16. ex ref. 52. alias 54. & in p. 4. tr. 4. ex ref. 192. & in p. 5. tr. 3. ex ref. 141. & in p. 7. tr. 11. ex r. 44. & in p. 5. tr. 3. ex ref. 140. & in tract. 9. ex ref. 97. & 98. & in part. 3. tr. 6. ex ref. 88. & iterum in p. 4. tract. 4. ex ref. 192. & in p. 9. tr. 8. ex ref. 1. & in p. 5. tr. 3. ex ref. 67. & in p. 7. tr. 10. ex ref. 11. *Quae hic sunt in tom. 5. tract. 1. de Excommunicatione resolut. 65. 66. 67. 64. 69. 70. 71. 108. & iterum 66. 72. 204. & 205*

Nota, quod in predicto tom. 5. & tract. 1. de Excommunicatione a resol. 201. usque ad ref. 214. inclusive sunt multa difficultates omnes mista pro absolutione excommunicationis in articulo mortis imperianda, & quod possit dari etiam a laico, & quomodo predictus laicus in dicto articulo mortis possit concedere moribundo Indulgentiam Bullae Cruciate, & quomodo, & quando absolutus ab

excommunicatione reservata in articulo mortis tenetur, vel non teneatur, si convalescit, ad comparationem cum superioribus. Et etiam quod potest absolvi ab irregularitate, quae contrahitur ex peccato. Et an moribundus possit absolvi ab excommunicatione absque alio previo signo contritionis? Et multa alia pro predicto articulo, & periculis in praesentibus resolutionibus.

An interdictus ab ingressu Ecclesiae, si moriatur cum signis poenitentiae, sit absolvendus, ut possit sepeliri in loco sacro? Et an in interdicto personalis, generalis, licet sit Ecclesiastica sepultura? Et an qui tempore interdicti habent privilegium particulare assistendi divinis officijs, vel interessentes in diebus Paschalis, Pentecostes, &c. possint in loco sacro sepeliri? Ex p. 5. tr. 10. ex r. 71. 67. & 68. alias 74. 66. & 67. *Quae nunc ingerentur in tom. 5. tr. 4. de Interdicto ref. 19. 20. & 21*

An quis incurrat irregularitatem, si volens, v.g. infirmum si cibum ei exhibeat, & similia faciat, ex quoque sequatur mors, aut eius acceleratio? Et infirmus Sacerdos, & Religiosus posse servire infirmis, etiam constitutis in extremo vite, & eos volvere in lecto, & reliqua exhibere eum prudentiam absque metu irregularitatis? Ex p. 12. 3. ex ref. 117. *Quae hic reperitur in tom. 5. tr. 4. de Irregularitate ref. 75*

An quilibet sacerdos, etiam Parochus presentis, possit in articulo mortis haereticum absolovere? Et quid in dicto casu, si Episcopus, vel Inquisitor praesens sit? Et an predictus haereticus occultus absolvatur in articulo mortis, si ab eo evadat, debeat se presentare? Sianno Pontificis sub poena reincidentiae in tandem censuram, vel signum, ut ab Episcopo, vel Inquisitore denno absolvatur? Et an haereticus negativus destinatus ad comburendam sui ablatio imperianda, & Eucharistia conferenda? Et an in praesentia facultas ab Inquisitoribus absolvendi illius, qui damnatus est ad mortem, & jam est, v.g. ut vulgarij dicitur in Capella, & invenitur haereticus? Ex p. 12. 3. ex ref. 5. & in p. 5. tr. 3. ex ref. 78. & in tract. 1. ex ref. 11. *Quae hic sunt in tom. 5. tract. 8. de Haereticis, & ejus absolutione ref. 26. 27. & 28*

Nota, quod in tom. 6. tr. 7. de Donationibus sunt aliqua difficultates pro donationibus factis causa mortis, & quamvis plene non conveniant huic tract. 8. de Calibus occurrentibus temp. mortis, tamen largo modo pertinent, ideo pro supradictis donationibus factis causa mortis ibidem require illas in ref. 30. 46. 59. & in ref. 68. usque ad ref. 76. inclusive, & a ref. 79. usque ad ref. 93. & in ref. 119. & 146

An Confessarius tempore pestis debeat facere, in moribundus testetur, etiam si non sint sufficientes testes? Et an si aliquis moriatur in loco, ubi non potest condere testamentum, & velit relinquere aliquid Ecclesiae, an valeat tale legatum, si relinquit scripturam subscriptam manu propria? Ex p. 5. tract. 3. ex ref. 123. & 119. *Quae hic sunt in tom. 6. tr. 8. de Testamentis ref. 59. & 27*

Nota, quod in predicto tom. 6. tr. 8. de Testamentis, ipsi titulus demonstrat omnes eius resolutiones & quaevis simul pertinere ad istum tr. 8. de Calibus occurrentibus temp. mortis huius tom. 8. sed ibi sunt in suo proprio loco, ubi require potes quidquid tibi occurrerit pro testamentis ad pias causas, ad Milites, & privilegiatos, & communia testamenta.

An Novitius in articulo mortis constitutus, non expleto probationis anno, ad professionem admitti possit? Et an in dicto casu, si moriatur sine testamento, succedat in bonis Monasterium? Et notatur, quod in tali casu talis Novitius debet habere sexdecim annos completos. Et in dicto casu, quod fuit profectus, an Novitius, vel Novitia convalescens de infirmitate, recusat continue, seu complere residuum anni integri probationis, ac iterum profiteri? Et an Novitii moriatur possint

TRACTATUS IX.

De Mutis, Surdis, & Cæcis.

pag. 193.

possunt eligere sepulturam? Et notatur, quod Religiosi possunt suos famulos intra Claustra morientes in sua Ecclesia sepelire. Et Religiosi morientes extra Monasterium, ubi sunt sepeliendi? Et notatur, quod tenentur expensas factas in sepultura Monachi extra Monasterium solvere, si in Parochiali Ecclesia sepeliatur; Et an Religiosus, si persuadeat moribundo, ut sepulturam elgat in sua Ecclesia, incidat in aliquam pœnam? Et quid, si Religiosus inueneret moribundum ad sepeliendum se in aliena Ecclesia? Et de aliis questionibus pro hospitibus Monasterii agitur, si in illo moriantur. Ex p. 3. tr. 2. ex r. 17. & in p. 5. tr. 3. ex r. 139. & in p. 7. tr. 12. ex r. 3. & in p. 5. tr. 3. ex r. 109. & 110. & in p. 9. tr. 7. ex r. 62. *Que nunc inveniuntur in tom. 7. tr. 1. de Regularibus ref. 160. 161. 162. 163. 237. & 238*

An secularis hospes Regularium, si inter illos moriatur sepeliendus sit in eorum Ecclesia, vel in Ecclesia Parochiali, in qua situm est Monasterium? Et an secularis famina existens in Monasterio Monialium, si in fine vite velit sepeliri extra Ecclesiam Monialium, spectet ad Parochum, vel ad Confessarium Monasterii associare cadaver, & per consequens quartam funeralem, & alia iura ratione sepulture? Idem sustineri potest de puellis in Monasterio degenantibus causa educationis. Et notatur, quod pro Novitio moriente apud confanguineos, vel alios extra Conuentum, si in Monasterio suarum Religionum sepeliatur, non debetur quarta Parocho, sub cuius Parochia mortuus est. Ex p. 9. tr. 7. ex r. 62. *Que hic reperitur in tom. 7. tr. 1. de Regularibus ref. 238*

An veritur, quod si Religiosus moriatur proprietarius privatus Ecclesiastica sepultura. Sed queritur, an Religiosus, (dummodo non sit Anoretus) si inveniatur mortuus cum bursa denariorum non sit statim privandus sepultura Ecclesiastica, quia iura non privant officio Altaris talem Monachum habentem, & viventem cum peculio, nisi quando prius monitus noluit dimittere? Et an Religiosus possit tempore mortis aliquid donare cum licentia Superioris? Et an possit Prelatus dare licentiam Monacho scribenda scheda, qua disponat, quid de suis bonis faciendum sit post mortem eo animo, ut vim habeat testamenti, aut codicilli illa dispositio? Et notatur, quod potest aliquid reliqui Monacho cum facultate tempore mortis disponendi de eo inter confanguineos, non per testamentum aliquod solemne, sed per electionem personarum. Ex p. 5. tr. 3. ex r. 128. & in p. 10. tr. 15. ex r. 40. & in p. 4. tract. 4. ex r. 23. *Que hic sunt in tom. 7. tr. 3. de Paupertate Religiosa ref. 65. 66. & 67*

An serui, invitis Dominis possint eligere sepulturam? Et an Dominus teneatur facere expensas circa funus serui? Et an pro seruo tamen impubere possit Dominus eligere sepulturam? Ex p. 7. tr. 7. ex r. 75. alias 74. *Que nunc inveniuntur in tom. 7. tr. 8. de Servis ref. 64*

An sit opinio probabilis asserere in articulo mortis, presentem Parocho, posse quemlibet Sacerdotem absolvere moribundum? Et an quando fas est sequi aliquam opinionem probabilem in vita, etiam sequi illam in articulo mortis? Ex p. 4. tract. 4. ex r. 161. & in p. 2. tr. 13. ex r. 9. *Que hic sunt supra in hoc plomet tom. 8. tr. 1. de opinione probabilis ref. 7. & 8*

An in dubio quis privandus sit Ecclesiastica sepultura? Ex part. 6. tract. 7. ex r. 47. *Que hic est supra in hoc tom. 8. tr. 5. de Homicidio ref. 50*

An infans filius fidelis recentissime natus, si ante Baptismum moriatur, & sepeliatur in Ecclesia, illam polluat? Et supponitur, quod polluitur Ecclesia per sepulturam hominis infidelis. Ex p. 11. tr. 8. ref. 22. *Que hic est in tom. 9. tr. 1. ref. 131*

1. An Surdis, & Cæcis præventur iure eligendi? Et an mutus possit signis, & nutibus ad Emphyteusim nominare? Ex p. 5. tr. 6. ref. 13. ibid.
2. An surdi, & cæci possint abesse a choro, & lucrari distributiones quotidianas? Ex p. 5. tr. 6. ref. 14. ibid.
3. An cæcus possit esse iudex, & Dignitatem obtinere? Idem dicendum est de surdo, & muto. Et docetur mutum & surdum non posse esse arbitrum. Ex p. 5. tr. 6. ref. 36. ibid.
4. An surdus, & cæcus possint munus Advocationis exercere? Et an, si mutus scripto consulat, peccet? Et quid, si esset in causa propria? Ex p. 5. tr. 6. ref. 27. ibid.
5. An mutus possit esse Curator? Et an surdo, & muto Curator dari debeat, & maxime si sint surdus, & mutus à Nativitate? Ex p. 5. tr. 6. ref. 35. ibid.
6. An mutus, surdus, & cæcus possint succedere in feudo? Et an mutus, & surdus possit succedere in Maioratu, licet in iurisdictione consistat, dum tamen perfecte intelligat per signa exteriora? Et notatur, quod casu, quo mutus à natiuitate non possit succedere in feudo, debentur tamen ei ex dicto feudo alimenta, quibus possit sustentari, pro quibus non tenetur aliquo modo scribere. Ex p. 5. tr. 6. ref. 21. p. 194
7. An mutus, surdus, & cæcus possint esse fidei iutores? Ex p. 5. tr. 6. ref. 29. ibid.
8. An mutus, surdus, & cæcus sint immunes à muneribus publicis? Et an monoculi, susaæstri, & balbutientes minime excusentur à muneribus publicis? Et quid, si mutus, & surdus ex solo motu Labiorum percipiant mentem loquentis? Ex p. 5. tr. 6. ref. 33. ibid.
9. An mutus, & surdus possint ferre testimonium? Et quid, si mutus literas scribere sciat, an in criminalibus admittatur, & recipiatur eius testimonium? Ex part. 5. tr. 6. ref. 32. p. 195
10. An mutus, surdus, & cæcus, ut persone miserabiles possint forum declinare? Ex p. 5. tr. 6. ref. 30. ibid.
11. An mutus, & surdus possint puniri pro delicto perpetrato pena ordinaria? Et quid, si mutus, & surdus sciret scribere, an possit per iudicem cogi ad respondendum per scriptum? Et an si mutus, & cæcus confiteatur fecisse homicidium, & ex ea confessione cum testium attestacionibus, dato eis Curatore, an possint damnari? Ex p. 5. tr. 6. ref. 31. ibid.
12. An cæcus possit torqueri, & puniri pena ordinaria? Et an cæcus, surdus, & mutus non possint accusare, & repellantur ab accusando? Ex p. 5. tr. 6. ref. 37. ibid.

Cætera omnes Resolutiones, que huic tractatui desunt secundum Ordinem R. P. Diana in sua part. 5. tract. 6. inveniuntur in locis, & tr. §§. sequentium.

Appendix ad reliquas Resolutiones & difficultates iustas, quae simul ad hunc tract. 9. de Surdis, Mutis, & Caecis, huius tom. 8. pertinent.

AN mutus, & surdus si in terris Infidelium se miseram cum aliis ad suscipiendum Baptismum, sine baptizandi? Et an ubi mutus, & orbatus manibus occurrunt, & infans est in articulo mortis, debeat ille abluere, & hic verba proferre, & sic dictum infanem baptizare? Et an hoc saltem sub conditione faciendum est, & si postea occurrat opportunitas, etiam sub conditione iterandus est Baptismus? Et an si Parentes non baptizarent infantem surdum, caecum, & mutum, sic baptizandus in adulta aetate? Ex p. 5. tr. 6. ex r. 1. & 2. & in p. 3. tr. 4. ex r. 1. & in p. 9. tr. 6. ex r. 2. Quae nunc inveniuntur in tom. 1. tr. 1. de Baptismo resolut. 38. 65. 64. & 32.

AN Sacerdos surdus, non autem mutus possit aliquando Sacramentum Poenitentiae ministrare, v. g. si quis necessitate pressus adimplendi preceptum annuae confessionis non habens alium Confessarium nisi surdum, teneatur per signa confiteri, vel scribere sua peccata, ut absolutionem obtineat, vel an poenitens excusetur ab obligatione confessionis Quadragesimalis? Et an mutus teneatur confiteri per mutus, & signa? Et an mutus, & surdus si sciat scribere, teneatur confiteri per scripturam, ut integram faciat confessionem, & quid cum eo facere debeat Confessarius? Et an Confessarius tempore, quo obligat preceptum confessionis, possit absolvere mutum, qui praebeat signa doloris, etiam si nullum possit ex eius signis intelligere peccatum, & alius non adest Confessarius, qui melius intelligat, quod a fortiori procedit in articulo mortis? Et an qui in dicto articulo mortis tenetur Viaticum sumere, & si non est alius Sacerdos nisi mutus, aut qui non valet Confessionem etiam mutibus factam intelligere, & percipere sine interprete, tunc possit Eucharistiam accipere absque confessione cum sola contritione peccati mortalis? Ex part. 5. tract. 6. ex r. 19. 3. 4. & 5. & in part. 3. tract. 4. ex resolut. 127. alias 128. & in part. 9. tr. 3. ex resolut. 16. Quae hic reperiuntur in tom. 1. tr. 3. de Poenitentia res. 18. 7. 1. 7. 2. 7. 3. 7. 5. & 148.

AN Sacerdos caecus possit valide celebrare? Et an possit cum illo fieri dispensatio, ut celebret? Et an si Sacerdos caecus consecraret sine Pontificia dispensatione, peccet mortaliter, & graviter? Et an Sacerdos, cui debilis est facultas videndi, si memoria calleat, possit celebrare? Et an saltem Sacerdoti non omnino caeco, si possit videre Calicem, & Hostiam licitum sit celebrare, non obstante quod non possit legere, si memoriter sciret Missam de Requiem, vel de Beata Virgine Maria? Et an cum praedicto Sacerdote sic celebrante assistere debeat Diaconus, vel alius Sacerdos, ut illum adjuvet ad colligendum fragmenta ex Hostia supra Patenam, vel Corporale relicta? Ex part. 5. tract. 6. ex r. 17. & in p. 2. tr. 14. ex r. 46. & in part. 9. tr. 9. ex r. 30. Quae hic sunt in tom. 2. tr. 1. de Celebratione Missarum res. 138. 162. & 137.

AN Sacerdos mutus possit in tempore necessitatis Eucharistiam ministrare? Et an mutus, & surdus a naturate sit communicandus? Et an non solum in articulo mortis, sed etiam in vita mutus, & surdus a naturate sit communicandus? Ex part. 5. t. 6. ex r. 18. 6. & 7. Quae

nunc inveniuntur in tom. 2. t. 2. de Communione r. 92. & 93.

AN mutus, surdus, & caecus teneantur in diebus festis audire Missam? Ex p. 5. t. 6. ex r. 8. Quae hic reperiuntur in tom. 2. t. 3. de Audienda Missa in die festo r. 10.

AN mutus, surdus, & caecus a naturate sit iugendus extrema-Unionem? Et docetur, quod deficientes organo alicuius sensus, locus organi est iugendus. Ex part. 5. t. 6. ex r. 11. Quae hic est in tom. 2. t. 4. de Extrema-Unionem r. 48.

AN mutus, surdus, & caecus possint ordinari? Et an Religiosus surdaster possit ad sacros Ordines promoveri? Ex p. 5. t. 6. ex r. 22. & in p. 2. tract. 17. ex r. 20. Quae nunc inveniuntur in tom. 2. t. 5. de Sacramento Ordinis r. 73. & 74.

AN surdus, & mutus a natura possit contrahere matrimonium? Et an mutus, & surdus, & simul caecus possit intrare matrimonium? Et quid, si caecus non possit a natura, sed supervenisset? Ex p. 5. t. 6. ex r. 9. & 10. Quae hic reperiuntur in tom. 2. tract. 6. de Matrimonio r. 116. & 117.

Tertius simpliciter dispensatus a Summo Pontifice ad recitandi Horas Canonicae propter vulnere morbum, quo tempore dispensationis imperatae gravior laborabat, quatuor, an adhuc gaudeat beneficiis dispensationis, etiam postquam ab eo morbo perfecte convalescit, ita ut non peccet in posterum omitteudo divini Officii recitationem? Ex p. 6. t. 7. ex r. 45. §. Vnde. Quae hic sunt in tom. 3. t. 2. de Dispensatione r. 74.

AN surdus teneatur recitare Horas Canonicae? Et quid, si simul fuerit captus oculis, & auribus, an tunc neque cum socio, neque solus quidquam dicere teneatur? Et an caeci, vel ita oculis caligantes, non legere teneantur, teneantur Horas persolvere, si illas memoriter sciant? Et an saltem teneantur recitare aliquid locutionum, vel adhibere socium in recitatione Horarum? Et quid, si caecus nihil ex Horariis precibus memoria tenet, vel scilicet per paululum? Et quid est dicendum, si memoria teneat maiorem partem officii, an sit obligatus illum recitare? Et quid, si aliquis caeco se offerre in socium recitandum? Et quid est faciendum, si ante cum socio semper recitaverit? Et an si aliquis Surdus recitet cum socio privatim, vel in Choro, teneatur audire partem socii? Et quid, si aliquis suam partem canit, & propterea non potest, quam alius Chorus canit, quantum attendat, an satisfaciatur obligationi Chori, & possit distributiones integras percipere? Et in dicto casu, an quis debet privatim supplere, quae non percipit? Ex part. 5. tract. 6. ex r. 15. & 16. & in part. 4. tract. 4. ex r. 11. 221. & 225. & in part. 7. tract. 11. ex r. 3. & 6. & in part. 2. t. 12. ex r. 43. Quae nunc inveniuntur in tom. 3. tr. 6. de Horis Canonice res. 2. 34. 35. 37. 41. 36. 59. & 97.

AN Canonici surdus, vel Religiosus assistens choro, & cum aliis Officium divinum recitans, satisfaciatur sua obligationi? Et an surdus, vel surdaster possit dicere Horas Canonicae cum socio, & satisfacere, si illum non intelligit? Et notatur surdum non assistentem choro gaudere distributionibus quotidianis. Et an vero caecus deobligetur a recitatione Officii divini, etiam si memoriter sciat Psalmos, cum adhuc lectiones legere non possit? Nec teneatur conducere, vel admittere socium, quantumvis se offerat ad recitandum? Et an Regularis caecus teneatur sub mortali assistere choro, si potest alternatim dicere officium? Et an saltem caecus, qui non potest recitare maiorem partem officii, teneatur minoram, quantum potest? Ex p. 9. t. 9. ex r. 28. Quae hic reperiuntur in tom. 3.

& Resolutionum.

tom. 3. tractat. 6. de Horis Canonicis resolutione 33
 An mutus, & surdus possint aliquid donare inter vivos? Et an possint donare causa mortis? Et an cæcus possit donare causa mortis sine certis conditionibus? Ex p. 5. t. 6. ex r. 12. & 25. & in p. 8. t. 6. ex ref. 3. & 75. *Quæ hic sunt in tom. 6. t. 7. de Donationibus r. 25. 85. 24. & 86*

An mutus, & surdus possint testari? Et si mutus, & surdus sit Miles, vel cum privilegio Principis, vel ad alias causas, an testari possit? Et quid, si mutus, & surdus Miles amiserit sermonem, & anatum in Castris, an jure & privilegio militari testari possit? Et an valeat testamentum ad alias causas solo manu factum? Et an Miles solo manu testari possit? Et an mutus, & surdus ad alias causas testari possint? Et an surdus si non est mutus testari possit? Et an cæcus possit condere testamentum? Et an in Codicillis cæci servari debeat eadem solemnitas, quæ servatur in testamento cæci? Et quid est dicendum, si ad alias causas testatur? Ex p. 5. t. 6. ex r. 25. & in p. 7. tractat. 6. ex r. 49. 50. 22. & 14. alias 48. 49. 21. & 13. & in p. 5. t. 6. ex ref. 24. & 26. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 6. t. 8. de Testamentis r. 16. 74. 75. 15. 17. 99. & 14*

An mutus, & surdus possint esse executores testamenti? Ex p. 5. t. 6. ex ref. 28. *Quæ hic reperitur in tom. 6. t. 9. de Executoribus testamentorum r. 3*
 An si adstet dies, cuius integrum Officium divinum memoria tenet cæcus, istud solummodo recitare teneatur prædictus cæcus? Et an mutus, surdus, vel cæcus possint esse Religiosi professionem emittendo? Et an mutus, surdus, & cæcus sint eligibiles ad Prelaturas? Et quid est agendum, si in ipsa Visitatione Visitator fiat cæcus &c. Et an Religiosus cæcus sit eligibilis, ut interveniat alicui Capitulo Generali? Et an Regularis cæcus possit eligi in Scribam, in Scrutatorem, in Visitatorem, in Prelatum, & in Collegam? Idem est dicendum de surdo respectu Officii. Et an saltem Religiosus cæcus possit eligi in Commissum? Ex part. 10. tractat. 16. ex ref. 46. alias 45. & in part. 5. tractat. 6. ex ref. 20. & 34. & iterum in p. 10. t. 16. ex r. 46. alias 45. *Quæ hic sunt in tom. 7. tractat. 1. de Regularibus ref. 7. 6. 142. & iterum r. 7*

An mutus, & surdus inter Christianos à natiuitate ignorans fornicationem esse illicitam, si fornicationis actum committat, peccet? Ex part. 9. t. 9. ex r. 60. alias 59. *Quæ hic est supra in hoc ipso tom. 8. t. 6. de Luxuria ref. 1*

TRACTATUS X.

Et Miscellaneus, in quo sunt tantum 18. Singulares Resolutiones, & quæ ad nullum specialem tractatum hujus totius operis pertinent. pag. 196

1. *¶* N Copilatione processus pro Canonicatione P. N. B Andreae quaesitum fuit à me, quanam esset differentia inter miraculum, & gratiam? Ex p. 2. t. 17. & Misc. 3. r. 48. ibid.
2. *¶* Quanam sit extrema necessitas, in qua quis teneatur cum vita periculo opem ferre alienæ salutis? Ex p. 5. t. 13. & Misc. r. 24. ibid.
3. *¶* Reprobantur aliqui casus, in quibus homo non teneatur exponere propriam vitam pro salute spiritali proximi.

Et tandem quaeritur, an infans non baptizatus, si iam sit moriturus, teneatur, quicumque potest, mortem subire, si ab aliquo impediatur, ut illum baptizet? Et an mater gravida teneatur permittere se secari, ut fetus baptizetur? Ex part. 3. tractat. 5. & Misc. 1. r. 51. ibid.

4. *¶* An si quis haberet voluntatem committendi omnia peccata venialia, peccaret mortaliter? Et an peccet mortaliter, qui apud se statuit nullum peccatum veniale vitare? Et an Religiosi, qui tenentur progredi in via perfectionis, peccent mortaliter, si nollent observare omnes Regulas, licet non obligent sub mortali? Et si quis vobit quotidie, v. g. per integrum annum recitare semel salutationem Angelicam, ita ut singula salutationes sint adstrictæ singulis diebus, an peccet mortaliter, etiam si nunquam illam requirit? Idem est dicendum de voto elargiendi modicissimam elemosynam huic, vel illi pauperi pro libito elargientis, & secus vero, si uni & determinato pauperi, quia haberet jus ad magnam quantitatem. Ex part. 3. tractat. 6. & Misc. 2. resolut. 24. p. 197
5. *¶* An maledictio, seu alicujus mali imprecatio sit semper peccatum mortale? Ex part. 3. tractat. 6. & Misc. 2. r. 13. p. 198
6. *¶* An tristari de bono alterius, quia tibi proprium bonum diminuit, sit peccatum mortale invidiæ ex genere suo? Et an avaritia, & vana gloria non sint semper peccata mortalia, nisi aliquando aliqua circumstantia vestiantur? Ex p. 3. t. 6. & Misc. 2. r. 85. ibid.
7. *¶* An si quis narravit alicui amico iniuriam sibi ab aliquo secreto illatam ad leniendum dolorem, peccet mortaliter? Et an peccet mortaliter, si persona secreto graviter iniuriata, non valens se à dolore cohibere in querimonias prorumpit publicas, si iniurias infametur? Ex part. 3. t. 5. & Misc. 1. r. 32. ibid.
8. *¶* An aliquando licitum sit aperire literas alienas? Et an si quis literas ad se missas in publicum laceratas abiciat, possit alius sine peccato, collectis heparum fragmentis legere? Et in tali casu, ille, qui literas legit, an teneatur non manifestare secretum aliquod in ipsis contentum, si in damnum alicujus cederet? Ex p. 3. t. 6. & Misc. 2. r. 55. ibid.
9. *¶* An comedere carnes crudas animalium absque necessitate sit peccatum mortale? Ex p. 8. t. 7. & Misc. ref. 84. ibid.
10. *¶* An si quis in die Veneris delectetur sensibili delectatione de esu carnis, mente concepto, perinde ac si eas de ipsa comederet, peccet mortaliter? Ex p. 3. t. 5. & Misc. 1. r. 1. p. 199
11. *¶* An comedentes, & bibentes absque necessitate ob solam voluptatem captandam peccent venialiter? Ex p. 3. t. 5. & Misc. 1. r. 6. ibid.
12. *¶* An sit per se peccatum non orare pro anima Patris defuncti? Et quid, si ex permissione divina Patris defuncti anima sibi appareat, rogetque Sacrificia Missarum pro se offerri, vel elemosynas, aut orationes facere? Et an teneatur filius captivum Patrem redimere ab hostibus? Et docetur, quod si ad suspendium, vel tritremes esset iuste damnatus Pater, & pars offensæ punitionem remitteret, oblatio centum denariis, non teneatur filius ex præcepto offerre prædictam quantitatem nec teneatur filius liberare Patrem, licet re vera sit innocens. Ex quo inferitur non teneri fideles ex præcepto Charitatis animas fidelium defunctorum Orationibus, Missarum Sacrificiis, & aliis piis operibus adjuvare. Sed difficultas adhuc superest, an ad extremam necessitatem redacti filii, & Parentes, cui nam teneantur filii, Parentibus ne potius succurrere, an propriis liberis? Et an Parentibus, & creditoribus ad extremum redactis, teneantur filii potius Parentibus, quam creditoribus subvenire? Et quid, quando creditor, & simul debitor ad extremam

- extremam necessitatem devenerunt? Et cursum alii diversi casus deducuntur, pro filiis erga Parentes in aliis specialibus casibus. Ex p.9. t.9. & Misc.4. t.61. alias 60. ibid.
13. Quidam vir Nobilis recitabat quotidie officium defunctorum pro animabus Purgatorii, dum tamen esset in peccato mortali, quæsit à me, an dictis animabus orationes illæ prodesse? Ex p.5. t.14. & Misc.2. ref.79. p.201
14. Justus, si offert pro alio sua bona opera, an valeant, ipso infirmo? Et pro intelligentia hujus questionis aliqua primo supponuntur, & etiam pro acceptatione Indulgentiarum pro animabus Purgatorii. Et queritur, an qui ex injuncta penitentia in Confessione, aut ex alio capite habeat mandatum offerendi suffragium pro defuncto, & opus implet existens in peccato mortali, teneatur iterum illud implere in statu gratiæ? Ex p.11. t.5. & Misc.5. t.54. ibid.
15. An Parochus, qui nunquam, vel raro concionem habet ad populum, peccet, etiam si in sua Parochia non desint Concionatores? Ex p.6. t.7. & Misc.2. ref.13. ibid.
16. An instrumenta musica sint in Ecclesiis adhibenda? Ex p.11. t.4. & Misc.4. t.44. p.202
17. An vestes, & laude dignum faciant qui in Monasteriis, Ecclesiis, Ornamentis, &c. ab eisdem fundatis, & consecratis arma sua gentilitia reponunt? Et quid maxime de personis Ecclesiasticis? Ex p.10. t.12. & Misc.2. t.38. ibid.
18. An mulier sit homo? Ex part.1 t.3. & Misc.3. t.26. p.203

ACCIPERE AMICE LECTOR

omnes alias quæstiones, & difficultates, quæ latent, vel obiter notantur in cæteris aliis Tomis, Tractatibus & Resolutionibus hujus totius operis, & quæ plene non dicuntur, nec pertinent ad speciales tractatus, in quibus sunt transcriptæ, appositæ, & assignatæ, & aliæ, quæ sunt difficillimæ inventu in illis tractatibus, ut ita citius & expeditius pateat aditus ad omnes Resolutiones, & difficultates.

AN aqua benedicta deleat peccata ex opere operato? Et an idem dicendum sit de aliis Sacramentalibus? Et an Parochus, qui residet in sua Parochia, sed non per se ipsum ministrat Sacramentum Penitentia, & Eucharistia, &c. peccet mortaliter, & teneatur fructus restituere? Et notatur, quod habitatio Parochi, ut declaravit Sacra Cardinalium Congregatio, debet esse prope Parochiam, id est ad modicam quantitatem. Et an jam Parochos possint Episcopi aliquoties examinare? Ex part.3. tract. quarto ex resol. 61. 155. alias 156. & in part.4. tract.4. ex ref.39. Quæ nunc inveniuntur in tom.1. tract.3. de Penitentia ref.140. & 15

An quis possit unico actu pluribus præceptis, & obligationibus satisfacere? Et assignantur aliqui diversi casus in textu huius Resolutionis pro praxi dictæ difficultatis.

Ex p.3. t.6. ex ref.86. Quæ hic reperitur in tom.1. t.6. de Satisfactione Sacramentali r.50

An femina cum femina ita congregata, ut altera eorum masculi vicem gerat, &c. incidat in casum reservatum pro sodomia reservata? Ex part.7. tract.1.2. ref.13. Quæ hic est in tom.1. tract.5. de Relecto r.65. §.1

An iactantia de aliquo peccato mortali eandem habeat malitiam, ac ipsum peccatum, ita ut in confessione teneatur explicare speciem peccati, & circumstantias, v. g. si quis se iactavit percussisse Clericum, vel concupivisse conjugatam, &c. an teneatur confiteri circumstantias Clericatus, vel conjugis, vel sufficere se accubatories se iactasse de peccato mortali? Et quid, si iactans complacet se de illo peccato, vel de ingenio, & veritate in committendo peccato? Et an si alius de peccato te laudet, & tu laudes acceptes, peccet mortaliter, tibi displiceat, & præ verecundia taceas? Et docetur, quod licet verba contumeliosa sint diversa species, non pro illis obicitur proximo defectus speciei diversæ, non tamen sunt peccata mortalia contumelia speciei distincta. Et an sit peccatum mortale revulere omen oculum proximo, uni, vel duobus, quibus dicitur perinde sit, ac si nulli diceretur? Et an qui orat non solum in peccato mortali, sed cum proprio animo peccandi mortaliter non peccet? Et an sit certum, non peccare, qui orat sine aliqua attentione? Ex part.4. tract.4. ex resol.160. alias 161. & in part.4. tract.4. ex resol.4.4. & in part. secunda, tract.17. ex resolutione vigesima secunda, & in part. sexta, tract.7. ex resolutione 9. & 36. Quæ nunc inveniuntur in tom.1. tractatu 7. de Circumstantiis resol. 37. 38. 39. 40. & 66

An delectatio de opere aliquo, in eo sensu sumat malitiam ab illo, quod respiciat opus, seu obiectum, hoc non illo motivo, sub quo opponitur virtuti? Et an Confessorius habeat ad interrogandum penitentem de confessione peccandi? Et an si penitens probabiliter credat confessionem non impensurum illi absolutionem, si suam consuetudinem peccandi, possit aquivocatione mutare, & consuetudinem peccandi? Idem est de occasione proxima inveniabili tamen sine magno incommodo, & scandalo. Et an peccatum concubitus viri Christiani cum Turca, Infideli, Hæretico, &c. pertineat ad Sacramentum? Et an licitum sit alicui Principi, vel Patri administrare filium, ut cantu possit melius Ecclesia deservire? Et an omnia peccata contra naturam sint unius speciei infime, & non subalterna? Et an mollius communita cum puero mutet speciem? Et an, si aliqua tentatio carnis nimis notabilis sit, quis teneatur vacare, nisi hoc minimè faciens sit speciale, & distinctum, & simplex peccatum committat, si venere delectetur? Ex p.9. tract.13. ex ref.99. & in part.1. t.7. ex t.8. & 15. & in p.3. t.4. ex ref.137. alias 138. & in p.6. tract.4. ex ref.35. & in part.3. tract.4. ex ref.158. alias 159. & in part.7. tract.12. ex ref.32. & in part.3. tract.5. ex ref.16. Quæ hic reperitur in tom.1. t.7. de Circumstantiis resol.100. 103. 125. 126. 130. 133. 141. & 148

An ignorantia, quæ alias est mortaliter culpabilis, quæ non sit affectata excuset à transgressione præceptorum humanorum, quia ius humanum non obligat cum tanto rigore, ut obligat ius divinum? Et an peccatum ex ignorantia culpabilis, vel scientia commissum, non ita differat, ut necessario debeas in confessione eorum differantiam explicare, videlicet, an fuerit commissum ex ignorantia culpabili, vel scienter? Et quid, si peccatum procederet ex ignorantia affectata liberum peccatum, an tale peccatum sit explicandum in confessione tanquam constituens specialem malitiam? Et an, si ignorantia dicatur vincibilis sufficiat re esse obligatum advertere?

& Resolutionum.

Et quid, si quis incidenter quærat, quibus rebus contingere possit ignorantia vincibilis? Et an ignorantia vincibilis sit peccatum speciale distinctum ab eo, cuius est causa? Et in textu huius ultima Resolutionis multa explanantur, quæ omnia licet aliquantulum speculat. vix videntur, tamen pro Confessariis ea scire est valde necessarium. Ex p. 4. t. 4. ex resol. 35. 36. & 37. *Quæ hic sunt in tom. 1. t. 7. de Circumstantiis r. 8. 11. & 10.*

Quomodo tempus media noctis in præceptis Ecclesiasticis sumendum sit? Et an dato primo pulsu hora duodecima, media nox dicenda sit elapsa, ita ut præcepta præterita diei, vel futura dicantur elapsa? Et an sit satis probabile Sacramentalia remittere venialia? Et docetur non esse peccatum asserendum, nisi ad sit veritas clara, & præceptum clarum. Et explanatur, quod ex principiis intrinsecis, vel extrinsecis, & hæc duo, unum sine altero faciunt opinionem probabilem, Et an quando Elector sit cæcus, cum tamen cum aliis Electoribus admitti debeat ad eligendum? Et explanatur, quid cæcus debeat facere in prædicto casu, Et an sit peccatum mortale lampadem accensam ante Sacramentum non conservare? Et notatur, quod ex præceptum de lumine, quando defertur Sacramentum superas, sed ex causa tamen illud etiam omitti possit. Ex part. 7. tract. 1. t. 1. ex r. 15. ex part. 3. tract. 4. ex resol. 36. & in p. 1. o. tract. 12. ex resol. 48. alias 57. & in part. 9. t. 9. ex resol. 30. & in tract. 6. ex resol. 33. alias 34. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 2. tr. 1. de Celebratione Missarum r. 111. 112. 99. 137. & 154.*

Advertitur, quod quando concurrunt duo præcepta majus præponderat, & est ateponendum v. g. quando concurrunt præceptum divinum de sumenda Eucharistia, & præceptum Ecclesiasticum de ieiunio in mortuuro, vel de non sumenda Eucharistia bis in die, &c. Ex p. 5. t. 3. ex r. 33. *Quæ hic est in tom. 2. t. 2. de Communionem r. 74.*

Docetur antiquos Patres unctiorem curativam infirmis adhibuisse, etiam per non Sacerdotem, sed oleo benedicto à Sacerdotibus non autem ab Episcopis pro materia Sacramenti Extrema-unctionis. Ex p. 9. t. 6. ex r. 42. alias 43. *Quæ hic est in tom. 2. t. 4. de Extrema-unctione r. 5.*

Explanatur, quod privilegium clausum in corpore inris in generali derogatione nunquam censetur comprehendit, sed opus est, ut de illo efficiatur expressa mentio. Et queritur, an beneficium duorum ducatorum sit sufficiens ad gaudendum privilegio fori? Et an Diaconus, & Subdiaconus peccent mortaliter frequenter canentes Epistolam, & Evangelium in peccato mortali? Et quid, si longo tempore tales actus exerceant in peccato mortali? Et an Acolythis, qui solemniter cereos ferunt in peccato mortali, peccent mortaliter? Et an id locum habeat in eo, qui Capitulum, & Collectam pronunciat in Choro, quia id facit tanquam Presbyter? Et an Concionatores prædicantes in peccato mortali peccent mortaliter, etiam si peccatum sit occultum? Idem est dicendum de Lectoribus Theologiae, & sacra Scriptura. Ex p. 5. t. 13. ex r. 93. & in p. 8. t. 2. ex r. 20. & in p. 3. t. 4. ex r. 194. 195. & 196. alias 195. 196. & 197. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 2. tract. 5. de Sacramento ordinis r. 79. 50. 118. 119. & 120.*

An si viana, vel sponsa de futuro carnaliter deleatur de copula futura, vel præterita, peccet mortaliter? Et an doctrina huius questionis extendatur ad omnem voluptatis affectum, etiam simplicis complacentie concepta ex cogitatione concubitus cum muliere, &

uxor esset? Et an quis possit sumere aliquod medicamentum ad assequendam salutem, quamvis probabiter puer ex eo futuram feminis emissionem? Et an, si dans operam rei aliquam licite, & præcepta, advertit tamen unde sequitur an pollutionem, quam retenta actione possit impedire, teneatur impedire, alioquin peccet mortaliter? Et an qui versatur in ipso actu fornicario, teneatur se retrahere ante spermatisimum, etiam si complexus iam seminet, imo si ex vi prioris commotionis post retractionem esset futura seminatio extra vas, unde eo in casu pollutio non censetur voluta, sed permissa? Et an liceat præbere medicinam ad corripendum semen, ut postea possit cici? Et an mulier peccet mortaliter mingendo statim post copulam ad emittendum semen, vel an saltem peccet contra conscientiam erroneam? Ex p. 3. t. 5. ex resol. 2. & in tr. 4. ex resol. 268. alias 269. & in p. 6. tr. 7. ex resol. 65. & in p. 6. tr. 6. ex resol. 37. & in part. 3. tr. 5. ex resol. 15. *Quæ hic reperiuntur in tom. 2. t. 6. de Matrimonio r. 39. 119. 193. 207. & 212.*

An possit Ecclesia prohibere, vel præcipere actum internum v. g. punire confessionem sacrilegam? &c. Et an Infidelis possit esse arbiter inter Christianos? Ex p. 8. t. 1. ex resol. 50. & 39. *Quæ hic sunt in tom. 3. t. 2. de Potestate Pontificis r. 29. & 75.*

An licentia, gratia, vel privilegium expirent morte concedentis? Et docetur, quod factum sine licentia, gratia, vel privilegio convalidatur ex superveniente facultate. Idem dicendum est, si Princeps alicui licentiam indulerit ad edificandum molendinum. Et multa notantur sciri digna de beneficiorum multitudine. Et inter alia, quæ discutuntur pro prædicta materia, tandem deducitur, quod Papa licite dispensare potest in multitudine beneficiorum, quando iusta subest causa, secus graviter delinquet. Et advertitur, quod nemini suffragatur dispensatio Pontificia ad possidendum simul plura beneficia, nisi ex iusta causa fuerint obienta, & aliter peccat mortaliter, neque tutus est in conscientia per huiusmodi dispensationem, sed tenetur alterum beneficium resignare. Et an, quando unum beneficium est sufficiens ad congruam sustentationem, licitum sit etiam absque dispensatione Pape, vel Episcopi, & nulla alia causa tenere plura beneficia simplicia, residentiam nonrequerentia, idque saltem ex consuetudine nota, & tolerata? Et in §. penultimo, & ultimo huius Resolutionis gravis doctrina datur Confessariis, quomodo se gerere debeant cum supradictis circa eorum absolutionem, &c. nisi superflua erogent in utilitatem Ecclesie, & opera pia. Et an in foro conscientia sit licita, & possit retineri pensio obienta à Pontifice absque iusta causa sine obreptione, aut subreptione? Et aliqua alia supponuntur pro intelligentia huius questionis. Et queritur, an sit tutus in conscientia resignans beneficium, si omnes fructus beneficii, (ut saepe fit,) assignentur in pensionem ipsi resignanti, vel tanta pars, ut resignatarius non possit commode sustentari? Ex p. 8. t. 3. ex r. 99. & in p. 10. t. 13. ex r. 1. & in t. 14. ex r. 72. alias 70. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 3. t. 2. de Dispensatione r. 145. 172. & 173.*

An beneficii titulus revalidetur per regulam Cancellaria de triennali possessione aut aliam præscriptionem, non obstante pena inhabilitatis, aut privationis imposita proviso, neque alia opus sit dispensatione, aut tituli habilitatione? Et quid de possidente beneficium pacifice per triennium, sed mala fide, vel si quis Symoniacè fuit institutus in beneficium per ignorantiam? Et an pensio

Index Tractatum,

*pensio non revalidetur per regulam de trienniali? Et an obligatio restituendi fructus. v. g. beneficiorum non tollatur per regulam de trienniali? Et aliqua alia circa supradicta docentur, & explanantur. Et plura alia elucidantur ad praxim conducentia pro ornata regula 33. Cancellaria de possessione trienniali. Et notatur triennalem possessionem iurare, quando provetus est beneficii capax. Et an irregularis possit adjuvari hac trienniali possessione? Et an hac regula de trienniali suffragetur, in gratia subreptitia? Et an collatio beneficii facta in valido, vel suspensa non sit ipso iure invalida, sed irritanda? Ex quibus aliqua alia inferuntur circa supradicta. Ex p. 7. tr. 10. ex rel. 26. & in p. 9. tr. 9. ex rel. 68. alias 67. & in p. 11. tr. 5. ex rel. 3. & 4. *Quae hic reperiuntur in tom. 3. tr. 2. de Dispensatione t. 168. 171. 169. & 170.**

*An Parochus ultra tempus à Concilio Tridentino praescriptum, videlicet ultra duos menses, si abesse à sua Parochia per octo, vel decem dies peccet mortaliter? Et an Parochi absque iusta causa possint à suis Ecclesiis divitis duobus mensibus abesse? Et in praedicto casu, si Parochus sine causa abesse etiam spatio duorum mensium, vel minori spatio an teneatur restituere fructus pro ratione temporis? Idem est in omnibus quoad residentiam Episcopi. Et queritur, an Vicarius cuiuscumque Superioris possit ad libitum revocari? Et quid, si Superior iurasset non revocare talem Vicarium? Et an inferior nullam habeat potestatem circa id, quod Superior determinavit, & ideo non possit Episcopus transferre Festum alicujus Sancti, nec quando Vigilia S. Marthae occurrit in Feriam tertiam post Dominicam Quinquagesimae, possit illam transferre in Sabbatum praecedens? Ex part. 10. t. 14. ex r. 69. alias 67. & in t. 15. ex r. 24. & 31. & in t. 16. rel. 7. *Quae hic sunt in tom. 3. tr. 3. de Potestate Episcopi, & c. rel. 71. 93. 92. & 88.**

An Summus Pontifex, vel Reges teneantur ad beneficia eligere Digniores? Ex part. 8. t. 7. ex rel. 83. Sed eam & alias diversas difficultates, & Resolutiones pro electionibus ad beneficia, Canonicatus, Dignitates, Praebendas, & Beneficia Curata per Curatum providenda, & per jus Patronatus presentanda, & presentationes per Pontifices, Reges, & Præfatos faciendas, vel pensiones imponendas, & resignationes beneficiorum acceptandas, & c. invenies in tom. 3. tractatu 3. de Potestate Episcopi, & c. à rel. 95. usque in finem praecitati tractatus.

*An liceat S. Beaticum invocare in publicis Litaniis, vel pingere Imaginem viri Sancti nondum Beaticum cum radiis, & diademate? Ex part. 3. tractatu 5. ex relolut. 9. *Quae nunc invenitur in tom. 3. tractatu 3. de Potestate Episcopi relolut. 90.**

*An Reliquia alicujus Sancti noviter inventa debeant approbari ab Episcopo? Et multa alia circa hoc, quae contingunt in praedicto casu, advertuntur. Et an si oriatur aliqua gravis questio, & ideo convocetur Concilium Provinciale, an vota Episcoporum sint decisiva, & non consultiva? Ex part. 3. tractatu 5. ex relolut. 9. & in part. 2. tract. 15. ex relolut. 51. *Quae hic sunt in tom. 3. t. 3. rel. 90. & 91.**

Explanantur aliqua valde notanda, & menti tenenda ab Ecclesiasticis, & Religiosis circa cultum Beatorum in pro Massa dicenda, & com-

*memoratione ratione illorum facienda. Et queritur, quibus peccatis peccet Praefectus Chori in suo Officio? Et pro praxi hujus difficultatis adducuntur sex peccata, vel sex casus, in quibus praedictus Praefectus Chori in suo Officio peccare potest. Et an si extra tempus Divorum officiorum possit Canonicus, seu Praebendarius expedire negotia propria Ecclesiae in cuius utilitate abesse, licet accipiat distributiones? Et an Canonicus dispensatus in etate etiam lucretur dispensatione? Idem est, si Canonicus sacris ordinibus initiatus non sit, si assistat in Choro, & aliud sit quoad votum in Capitulo, quae requirit saltem Ordinem Subdiaconatus. Et notatur, quod distributiones percipit Canonicus assistens choro, & Divinis Officiis, licet non sedeat proprio stallo, nec sit indutus vestibus solitis. Item lucrativae distributiones Canonicis, si desinat Choro assistere propter aliquam iustam causam, propter recipiendum hospitium, vel sit radat barbam, & ex multis aliis causis, quae in textu huius Resolutionis explicantur, quae communes, & quaedam sunt pro praedictis Praebendis circa lucrativam distributionem. Et an Pensionarius teneatur sub obligatione peccati mortalis dicere Officium parvum B. Virginis? Et an omnes pensiones venduntur pro libito absque licentia Summi Pontificis? Et proponuntur aliqui casus circa obligationem Pensionarii ad recitandum Officium B. Virginis. Et inter alia queritur, an Pensionarius relinquatur recitare Officium B. Virginis teneatur restituere omnes fructus, vel tantum tertiam partem fructus beneficiarii, qui ex omissione Horarum Canonicorum non tenetur solvere nisi tertiam partem? Ex part. 4. tract. 4. ex relolut. 231. & in part. 10. tractatu 13. ex relolut. 10. & in tract. 16. ex relolut. 54. 94. & 95. *Quae hic reperiuntur in tom. 3. tract. 6. de Horis Canonicis rel. 91. 133. 137. 138. & 139.**

*An quando in clausula testatoris imponitur alicui Clerico interessentia, & residentia Chori, censetur iniustum Officium, & servitium personale non solum chori, sed etiam Messarum, & habeat onus iuvandi curatum in cantando, & aliis similibus? Ex part. 9. tract. 2. ex relolut. 14. *Quae hic est in tom. 4. tract. 1. de Altaribus privilegiatis r. 21.**

*Explanatur, quando privilegium est odiosum, vel favorabile, & quando stricte est restringendum, vel ampliandum. Ex p. 9. t. 1. ex rel. 37. §. penult. & ult. *Quae nunc invenitur in tom. 4. tr. 2. de Ottatoriis r. 3.**

*An Parochus habens beneficium Curati non solum sit eligibilis in Confessorium intra Diocesim, sed etiam extra & ubique terrarum? Ex p. 5. t. 12. ex r. 47. *Quae hic reperiuntur in tom. 4. t. 4. de Jubilaeo r. 2.**

*An sexagenarii robusti, & validi sint damnandi ad tritremes? Et an liceat inducere ad cenam paratum frangere ieiunium, & haec ratio est communis in plurimis materiis? Ex part. 1. tractatu 9. ex relolut. 20. & in part. 5. tract. 7. ex relolut. 7. *Quae hic sunt in tom. 4. tractatu 6. de Ieiunio relolut. 6. & 126.**

An Advocatus teneatur sub mortali defendere causam pauperis, quando aliter defendi non potest? Et quid est dicendum de Medicis, Chirurgo, Pharmacopolo, & aliis? Et aliqua explanantur, quae sunt vel patrimonialia, vel quasi patrimonialia

& Resolutionum.

lia in Ecclesiasticis, de quibus Episcopi, & Clerici possunt ad libitum disponere, ut de bonis parimonialibus, ut v.g. de distributionibus quotidianis, de stipendiis pro comitandis funeribus defunctorum, pro faciendis Missis, habenda concione, visitando Episcopatum, sententis ferendis, & tandem pro quacunque industria personali, pro labore, donatione, hereditate, contractu, vel quovis alio titulo distincto a titulo beneficii. Et docetur peccare Collegam, qui in aliquo Collegio, & Universitate aliter eo sine, ut studeat, & postea Republica profici, si otio vacat, & tempus terat. Et an sit peccatum mortale invertere ordinem in succurrendo Patri, matri, filio, uxori, avo, & nepoti? Ex part. 4. tract. 4. ex ref. 2. 5. & in part. 5. tr. 8. ex ref. 6. & 27. & in p. 4. tract. 4. ex ref. 17. 1. & in part. 7. tr. 10. ex ref. 13. & in p. 5. tr. 14. ex ref. 93. *Quae nunc inveniuntur in tom. 4. tract. 7. de Eleemolyna ref. 9. 17. 23. 28. 27. & 44.*

*An Pontifex, si non licite, saltem valide possit dispensare cum Cardinalibus, Episcopis, & aliis Beneficiariis, ut redditus Ecclesiasticos superfluos non expendant in usus pios? Et an hoc etiam possit introducere consuetudo? Et resolutio harum questionum pendit ex illa, an obligatio expendendi superflua statuitur, quam habent Ecclesiastici, oriatur ex iuramento, vel ex iure Ecclesiastico? Et an exiit praecipuum positivum prohibens Ecclesiasticis expendere superflua in usus non pios? Et quo ordine Episcopi, & alii teneantur superflua honorum Ecclesiasticorum erogare in opera pia? Et an Ecclesiastici ex fructibus beneficii possint filios spurios alere, & dotem filii spurii dare? Et an qui habet licentiam perennis eleemosynam, possit hoc ius alteri locare? Et an si quis habeat patrem divitem, & filium divitem, & ipse sit pauper, a quo debeat prius petere alimenta? Et quaritur, quo iure filii, & Parentes alimenta praestare teneantur? Et an ad extremam necessitatem redacti filii, & Parentibus, teneantur filii potius Patribus succurrere, quam propriis filijs, & secus extra extremam necessitatem? Et an liceat exponere sacras Reliquias videndas, vel tangendas, ut magis eleemosyna crescant? Ex part. 10. tract. 11. ex ref. 35. 36. & 41. & in tractatu 13. ex ref. 3. & in tractatu 16. ex ref. 73. *Quae hic reperiuntur in tom. 4. tract. 7. de Eleemolyna ref. 20. 21. 65. 45. & 66.**

Observatur, quod quando antiquitus Subdiaconatus non numerabatur inter sacros Ordines, scilicet ante B. Gregorium, nullus Subdiaconus poterat ad Episcopatum promoveri absque Pape dispensatione, sed nunc potest. Et additur, quod nullus assumitur ad Ecclesiam Cathedralis, nisi habeat sacrum Ordinem. Idem est dicendum de Archiepiscopis, Patriarchis, & Primatibus. Et an possit Episcopus duabus Ecclesiis praefici? Et notatur, quod dispensatio habita a Papa in pluralitate Ecclesiarum absque iusta causa neque valida est, neque licita. Idem est de multiplicatione beneficiorum in eadem persona. Et an sit illicita facultas testandi concessa Ecclesiasticis sine causa? Et quaritur, quinam Reges hodie ungantur? Et an soli homines viatores, & cum vocibus naturalibus possint ministrare Sacramenta, non vero Angeli, sive boni, sive Angeli mali? Et docetur in beatis manere Chara-

Tom. VIII.

terem. Et discutitur, an de facto fuerit aliquod Sacramentum ab Angelis, vel Beatis ministratum? Ex part. 12. tract. 1. ex ref. 53. 72. 88. & 111. *Quae hic sunt in tom. 4. tract. 8. de Consecratione Episcopi, ref. etiam 53. 72. 88. & 111.*

*An licitum sit vendere Agnos Dei, & retinere illos sine inorsione censurarum? Et an peccent laici, si absque contemptu eos tangant? Et an supradicta excommunicatio sit reservata Pape? Et an filii impuberes a Parentibus in Religione oblati, non possint egredi sua voluntate ante annos pubertatis? Ex part. 3. tract. 6. ex ref. 12. & in part. 4. tract. 4. ex ref. 42. *Quae nunc inveniuntur in tom. 5. tract. 1. de Excommunicatione ref. 76. & 82.**

*An venatio sit Clericis, & Episcopis, Presbyteris, & Diaconis licita? Et si tamen raro fiat causa recreationis, an non sit peccatum mortale, secus si frequens? Ex part. 3. tract. 6. ex ref. 19. *Quae hic reperiuntur in tom. 5. tr. 3. de Suspensione ref. 64.**

*An sit licitum Diacono, absente, vel deficiente Sacerdote in die Parasceves in Altari Hostiam consecratam consumere, & reliquias ceremonias peragere? Et an possit tamen Diaconus Hostiam consecratam ex Altari deferre ad sepulchrum in die Parasceves, sicut potest idem Sacramentum ex uno Altari ad aliud transferre? Et an sit irregularis laicus, qui cum stola, & superpelliceo concionem habuerit in Ecclesia tanquam Diaconus? Et an Medicus effectus Sacerdos possit sine peccato mortali exercere artem medicinae? Et an Sacerdos, & Religiosus liberentur a peccato, si hoc officium circa mortis periculum exercent causa pietatis, ac proinde gratis circa personas miserabiles, vel cognatas? Et an interdictum sit Clericis, & Religiosis exercitium Medicinae? Et an si exerceatur per ingestionem, vel adustionem, supradicti incurrant irregularitatem, morte sequuta, si debita diligentia apposita sit? Ex part. 11. tractatu 7. ex resolutione 44. & in part. 10. tractatu 11. ex ref. 49. *Quae hic sunt in tom. 5. tr. 5. ref. 23. & 74.**

*An mulier vi oppressa peccet, si post coitum semen eiciat? Et an Pater non teneatur defendere vitam filiorum lege iustitia, sed pietatis, & paterni officii? Ex p. 7. tr. 5. ex ref. 31. & 28. *Quae nunc inveniuntur in tom. 5. tr. 6. de Abortu ref. 32. & 30.**

*An possit resignari beneficium cum pacto de pensione redimenda? Et an permutantes beneficia sine Superioris permisso incidant in censuram, & alias penas? Idem est de reservantibus sibi pensionem sine Pape auctoritate. Et an Superior sufficiens ad permutationem sit Episcopus, vel alius Praelatus inferior, ad quos collatio beneficii, aut institutio spectat, & non in alijs? Et an inter se Beneficarii possint tractare de permutatione beneficiorum, accedente auctoritate Superioris futura? Et an sit necessaria aliqua causa in permutatione beneficiorum? Et adduntur aliqua causa pro praeci huius questionis. ex part. 10. tract. 14. ex ref. 1. & in tract. 16. ex ref. 17. alias 16. *Quae nunc inveniuntur in tom. 5. tr. 7. de Symonia ref. 291. & 33.**

An, qui metu peccat, poenam extraordinariam non effugiat? Ex part. 10. tr. 14. ex ref. 42. alias 40.

Index Tractatum,

Qua hic reperientur in tom. 5. tr. 9. de Denunciationibus ref. 60.

An reus non teneatur respondere, & veritatem dicere, antequam aliquam sibi constet processus acta, & iudicem iudice interrogare? Et an femina rapientes viros non incurrant penas, in quas incurrit viri rapientes feminas? Et an femina occidens virum, non incurrat penas, quas incurrit viri occidens feminas, & uxores suas? Et an licitum sit in absentia infirmi vulnerati applicare eius sanguini medicamentum, ut asserunt, sympaticum? Et an Episcopi, & Inquisitores debeant videre, & attendere ad supradicta medicamenta sympatica, & de suis Diocesibus eliminare? Ex part. 4. tractatu 8. ex resol. 130. & 62. & in part. 12. tractatu 4. ex resol. 42.

Qua hic sunt in tom. 5. tractatu 10. de Potestate Inquisitorum resol. 52. 122. & 109

*De falsis testibus. Et an supradicti pena rationis sint condemnandi? Et quid de filiis, & nepotibus testis falsi? Ex part. 4. tractatu 7. ex resol. 16. *Qua nunc invenitur in tom. 5. tract. 12. de Poenis in S. Officio inferendis ref. etiam 16**

*An sit licitum amissa vera scriptura aliam consimilem confingere? Et an, qui mutat scripturam in aliqua re, qua tamen mittitur veritati, sit falsarius? Et notatur non licere aliis cooperari cum reo ad confringendum carcerem. Et an conjunctissimi, quales sunt Parentes, coniuges, & fratres possint invare reos, auxilio, consilio, pecunia, & opere? Idem dicendum est de his, qui spectatis circumstantiis certissime timerent revelandos à reo fore, comprehendendos, & infamandos à iudice. Et an iudex teneatur omnibus modis laborare, ut veritas inveniat, & falsitas detegatur, ut secundum ipsam possit iudicare? Ex part. 3. tract. 6. ex resol. 56. & in part. 5. tract. 14. ex resol. 40. & in p. 9. tr. 9. ex ref. 43. & 41. *Qua hic reperientur in tom. 6. tr. 1. de Legibus ref. 82. 83. 97. & 113**

*An Reges privata scientia possint occidere Regnam, & simul cum ipsa adulterum? Idem est, si Princeps sciret ex privata scientia aliquos in Principem ipsum conjurasse, vel aliquod grave, & atrox delictum in Republicam, vel innocentem machinatos esse, si aliter malum vitare non possit? Et resolutio horum casuum pendet ex illa celebri questione, an quando delictum est ita occultum, ut non possit iudice probari saltem plene, scitur tamen à Principe, an scilicet tunc possit Princeps, rationabili causa existente, condemnare delinquentem absque iudice probatione per testes, & absque citatione, & defensione rei? Et an pars accusatrix teneatur remittere reo penam mortis à iudice inflatam, si iudex ex parte sua illam remittat? Et quid de poena perpetui exilii? Et an quis possit accusare aliquem, qui occidit fratrem, patrem, consanguineum, amicum, & dolet ea de re, ac sufficientem offert satisfactionem pecuniarum pro damnis, si qua sunt inde illata? Ex p. 10. tr. 15, ex ref. 34. & in tr. 16. ex ref. 44. alias 43. *Qua hic sunt in tom. 6. tr. 1. de Legibus ref. 123. & 114**

Quo iure Episcopi sint Superiores Sacerdotibus quoad iurisdictionem, &c. Idem est dicendum de Patriarchis, Archiepiscopis, Abbatibus sacula-

*ribus iurisdictionem Episcopalem habentibus, & idem est de Cardinalibus r. sp. illi Ecclesiarum suarum titularum; de Legato, Summo Praefate, seu Nuntio Apostolico in sua Provincia, &c. Et in Ecclesiis Cathedralibus, & Regularibus solent extare sedilia, & scannia laicorum secularium pro audiendis concionibus, quaritur, an Episcopi, & Superiores Regularium possint amplius illam admittere & ideo removere, vel alia coram loco apponere, laici introitus? Et quid de sedibus Patronatus? Et pro firmanda doctrina, & praedicta difficultatis multa alia deducuntur, quae contingere possunt in praxi, & in praedicto casu. Et quid dicendum de iure sepulchri, & de habentibus iurisdictionem in Ecclesia etiam Mendicantium, an ut supra amoveri non possint, & illud ius transeat ad heredes? Ex part. 11. tractatu 3. ex resol. 23. & in tractatu 16. ex ref. 64. *Qua nunc invenitur in tom. 6. tract. 1. de Legibus resol. 18. p. 127**

*An sit peccatum mortale falsum crimen obiter testis falsum, aut contra ius testantis? Et si reus, & testis in tali casu falso jurent, quoties peccent mortaliter, tamen non teneantur ad restitutionem? Et quid, si in supra dicto casu primo falsus, & iniquus testis iam est mortuus ante finitam causam? Et notatur, quod non licet appellare adulterum, qui re appellavit factum, potest tamen dicere, quod sit necesse, & ad eius confirmationem patefacere aliqua mediocritate illius, vel occultum verum crimen illud dicere, quando est necessarium ad evadendum carcerem, & famam, quae alias amittitur. Et in tali casu sit tantum peccatum veniale mendacium non perniciosum, nec contra iustitiam evadere crimen falsum deserviens ad praedictam famam? Et an licet instrumenta ad perfringendum carcerem reo suppeditare? Et an quis possit cogellere reum, ut fugiat? Et an reus iuste damnatus ad mortem, ad irremediam, vel ad carcerem perpetuum, aut temporaneum possit fugere, & confringere carcerem rumpendo vincula, & parietes carceris, ita ut non teneatur restituere dampna inde sequuta, dummodo hoc efficiat non violando vim ministrum iustitiae, &c.? Et quid, si alii captivi, invento carcere aperto, vel rupto fugiant, modo ipsi fugam non consulunt, & etiam in hoc non peccat, nec tenentur ad restitutionem? Ex part. 3. tractatu 5. ex resol. 44. & in part. 9. tractatu 9. ex resol. 44. & in part. 3. tractatu 5. ex resol. 103. alius 101. *Qua hic reperientur in tom. 6. tract. 1. de Legibus ref. 88. 89. & 108**

An qui facit opus, cui imponitur poena inhabilitatis, ipsam incurrat ante iudicis sententiam? Et pro praxi dictae quaestiones docetur Scholares in Academiis, qui violantes praecipuum, vel Statutum illarum incurrent inhabilitatem, posse dare suffragium ad Cathedralam, si delictum est occultum, quia in dictam inhabilitatem non incurrit nisi post iudicis sententiam. Et an excusentur à peccato mortali Ecclesiastico, qui agitationibus laicorum interjunt contra prohibitionem sub poena excommunicationis ferenda? Et an poenas exilii, verberationis, carceris diuturni, &c. teneatur quis exequi, si secundum legem ad ea iuste condemnatus est? Et an reus possit obligari sumere venenum, vel absumere

& Resolutionum.

à cibo? Et an reus tamen condemnatus teneatur ad locum destinatum proficisci, collum praeferre, manus apponere, &c? Et an liceat Proregibus condemnare aliquem de mandato, non adhibitis solemnitatibus, terminis, & processu de iure necessariis, aut non data facultate se tueri? Et an peccent ministri, si huiusmodi Principis mandatis obediunt? Et an licita sit petitio Fisci instantis, ut aliqui rei iudicati ad torturam condemnentur ad irremediam sine aliquo termino defensionis? Et docetur defensionem esse de iure naturali, & Divino, ideo consuetudo nihil adversus illud prevalere potest. Et an Reges ex causa magna necessitatis possint homines male vitæ in carceribus existentes deponere super Regis irremediis donec eorum causa expediantur? Et an saltem ex causa necessitatis possint remiges à Proregibus compelli in irremediis perseverare per aliquod tempus? Et an liceat Roma, v.g. famulari, &c. Judais, si non adsit periculum perversionis, quia tales servientes firmi sunt in Fide? Ex part. 4. tract. 4. ex ref. 26. & in p. 9. tract. 6. ex resol. 5. & in part. 3. tractu 6. ex resol. 79. & in tract. 5. ex resol. 99. aliàs. 98. & in tract. addit. ex resol. 29. & in p. 6. tr. 6. ex ref. 5. & in p. 5. tr. 13. ex ref. 11. *Quæ hic sunt in tom. 6. tr. 1. de Legibus ref. 3, 5, 43, 121, 122, 124, 125. & 126*

An Clericus in Sacris constitutus, vel Clericus Beneficiarius possit exercere munus Advocati coram iudice seculari pro uno tantum negotio, & hoc finito pro alio, & sic de singulis? Et an ex iure supradicti possint munus Advocati exercere in propria causa, & Ecclesie, & in causis viduarum, & pupillarum, & pro conjunctis, & amicis intimis, & si existant in curia Romana pro omnibus? Et quid in alio Tribunali Ecclesiastico? Et an in casibus, in quibus interdictum est Clericis Advocatum officium exercere, possint domi consulere, & conficere juris allegationes in scriptis? Et an opinio asserens, quod reus iudicè interrogatus in causa capitali, aut honoris, & fame non tenetur respondere ad mentem iudicis, sit probabilis? Et ideo, an reus non sit cogendus à Confessario, ut veritatem aperiat in causa capitali, honoris, fame, irremedium, confiscationis omnium bonorum, & in aliis similibus, dum adesset spes evadendi, & confessorius in talibus casibus teneatur absolvere reum, qui est in proposito negandi veritatem, utendo restrictione mentali, vel equivocatione? Et an Regula Cancellaria obligent in omnibus Provinciis, & in foro conscientie? Et quid de stylo Curie, an obliget, imponat necessitatem, ut in aliis Curis, & Tribunalibus Ecclesiasticis observentur? Et an Regula Cancellaria non sint proprie leges, & ideo spirant morte Pontificis donec à Successore confirmantur; ita ut Ordinarii possint libere conferre beneficia Vacantia etiam in mensibus Pontifici reservatis, donec huiusmodi Regule fuerint à Successore confirmata? Ex part. 10. tract. 11. ex ref. 69. & in tract. 13. ex ref. 13. & in tract. 15. ex ref. 7. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 6. tract. 1. de Legibus resol. 85, 100. & 31*

An licita sit appellatio, & citatio ad iudicium Dei in Valle Josaphat? Et pro praxi huius difficultatis in textu huius Resolutionis adducuntur aliqua exempla, & datur doctrina, & Regula iudicis, quid facere debeat in prædicto casu de appellatione, & citatione ad iudicium Dei in Valle Josaphat. Et an iudex in Civilibus conscius veritatis possit

contra aliquem ferre sententiam iuxta allegata, & probata; & quid in criminalibus levibus? Et docetur, quod verba præcepta, quæ obligant in conscientia, quando opponuntur in legibus, & Constitutionibus sunt, præcepto, mando, iubeo, inhihero, interdico. Equipollentia vero præcepta sunt, & debeant teneantur, necessitatis, necesse est, non licet & alia huiusmodi. Et quid, quando præceptum fertur solum per verbum imperativum? Denique, si verba communi sunt, ut ordinamus, volumus, statuimus, præcepimus: queritur, an talis Constitutio, lex, aut statutum non habeat vim præcepti obligantis ad culpam? Et quid dicitur cum est de verbo oportet, an inducat obligationem ad culpam? Et an excusetur à culpa, qui merces veteras tradunt ex uno Regno ad aliud, non solum vithali Regio? Et quid de illis, quæ in fluminibus veteris piscantur: qui contra prohibitionem in sylvis ligna secant; vel pascantur oves suas in pratis veteris, vel alia prohibita venantur, & similia? Et an in Ecclesiis Cathedralibus, in quibus adsunt Statuta de puritate sanguinis, expositi sint admittendi, etiam si Statuta de puritate iuramentum, & sufficientem informationem exposcant? Et asseritur expositos pro legitimis esse habendos ad omnes ordines, & beneficia; neque ulla Pontificis, aut Episcopi dispensatione indigere. Ex part. 10. tract. 15. ex ref. 9. 16. 45. & 46. & in tract. 16. ex ref. 96. *Quæ hic reperiuntur in tom. 6. tr. 1. de Legibus ref. 119, 111, 58, 75. & 32*

An vineas locite per Dominos terrarum prohibeantur, ut habet consuetudo? Et an vineas ingredientes possint licite, & impune uvas comedere, & an hoc servetur ex consuetudine? Ex p. 3. tr. 6. ex ref. 18. & 20. *Quæ hic sunt in tom. 6. tr. 2. de Consuetudine ref. 43. & 44*

An electio metu reverentia facta non valeat, ideo rescindenda, & irrita declaranda? Et an Beneficiarius possit licite absque assensu Apostolico locare fructus, & redditus beneficii ultra triennium? Et notatur redditus Cancellaria Episcopalis locari non posse, sed debere per proprios Ministros exerceri. Et an bona donata, seu relicta Ecclesie, seu Monasterio, aut loco pio bonorum immobilium capaci, ea conditione, ut possint alienari absque solemnitatibus, & assensu Apostolico, an inquam, talis conditio sit adimplenda? Ex p. 10. tr. 16. ex r. 5. & in p. 3. tr. 5. ex ref. 20. *Quæ nunc inveniuntur in tom. 6. tract. 9. de Contractibus ref. 190. & 118*

An filius familias possit vigesimam partem alimentorum, quæ annue suppeditantur, alienare, ludere, &c. Ex p. 1. tr. 8. ex ref. 67. *Quæ hic reperiuntur in tom. 6. tr. 4. de Ludo ref. 21*

An Monialis, vel Religiosus, servus, vel ancilla, si quæstum sui corporis fecerint, an sibi, & non Monasterio, vel Domino lucrentur bona eis data? Et supponitur quadruplex distingui bonorum, seu peculii genus, quod potest filius familias competere; scilicet castrense, quasi castrense, profectivum, & adventivum. Et in certis aliis casibus contingit filium familias habere quoque simul usum fructuum huius peculii. Et an, si alicui conceditur privilegium, dummodo cum virgine contrahat, illud consequitur, si contrahat cum ea, quam antea ipse corruperat, sicut Clericus, qui contrahit cum illa, qua antea ab ipso corrupta fuit, gaudet privilegio Canonis, & sari, quibus fruuntur Clerici coniugati cum unica, & virgine; nec dicitur bigamus, seu irregularis; & quod legatum relictum pro Virginitatis ma-

ritandis possit consequi à corrupta, quam communi existimatione pro virgine reputatur. Et an actiones turpes sint vendibiles, puta occidere hominem, fornicationem, &c. Et an Clerici, Milites, uxorati, Doctores, Advocati, & Comendatarii, teneantur ex iustitia suis concubinis salarium servitorum, in quo convenerunt, solvere? Et an expensa facta pro Doctorando filio non veniant in legitimam? Idem est de his, qua conceduntur pro ingredienda Militia. Ex part. 8. t. 6. ex r. 9. 126. 110. & 83. & in part. 9. t. 8. ex r. 24. *Que hic sunt in tom. 6. t. 7. de Donationibus. 32. 60. 140. 143. & 43*

An Pater possit instituere heredem aliquem rogando illum, ut postea ipse restituat hereditatem filio spurio? Et supponitur, quod spiritus natus ex concu dammato, & punibili omnis successione in bonis tam maternis, quam paternis incapax est. Et an heres, cui donata, vel in testamento relicta fuerunt bona habentis filium spurium, teneatur in defectum Patris eundem filium alere, aut si femina est dotare? Ex quo inferitur, an Pater teneatur ex iustitia, vel tantum ex paterna pietate alere filium? Et ex quo etiam cursim deducitur, quod Pater non teneatur restituere filio alimenta, qua illi negaverat, quando indigebat. Et queritur, utrum Parentes peccent dando aliquid tertio bona cum spe, quod ille constituens heres ea dabit filio spurio? Et an possit Pater, & quavis Pater sit Clericus filia spuria instituere heredem maritum filie spurie, sicut è converso uxori filii spurii? Et tandem notatur Sacerdotem posse filia spuria tradere dotem, de qua autem datur loco alimentorum. Et aliqua alia advertuntur, que contingere possunt in praxi pro supradictis disquisitionibus. Ex p. 10. t. 15. ex r. 19. *Que nunc inveniuntur in tom. 6. tractat. 8. de Testamentis t. 112*

An mulieres possint pro alio intervenire, & Procuratrices existere? Et an minor, si implevit 17. annos possit esse Procurator ad negotia; vel habere debeat 25. annos? Et an gratia, seu privilegium propter ignorantiam à tempore concessionis, vel à tempore, quo in ejus notitiam pervenerit? Et an peccet non accipiens officium arbitri, quando spes est, quod partes ad concordiam redeant? Ex part. 8. t. 5. ex r. 4. 6. & 23. & in p. 4. tract. 4. ex resol. 162. *Que hic reperitur in tom. 6. t. 9. de Executoribus testamentorum t. 6. 8. 26. & 30*

An Episcopus in ordine ad Clericos possit multas restrictiones apponere, circa modum exorcizandi? Et an Prædicatores tam Regulares, quam seculares peccent mortaliter concionando sine licentia Episcopi? Et an in transgressione talis precepti detur parvitas materie, ut si quis prædicaret semel, aut bis? Et an sint habendi tractatus ante electionem? Et an in electionibus vota, si ferantur sub conditione, vel personis incapabilibus, habenda sint pro nullis, ita ut qui à maiori parte aliorum votorum fuerit electus, rite sit electus? Idem dicendum est, si in scrutinio per schedulas celebrata aliqua schedula alba reperitur. Et an quoad Dignitates, & Personatus sine Cura requiratur, ut quod non sit minor 22. annis completis, vel sufficiat, ut sine incepti ex Concilio Tridentino? Ex part. 3. tract. 2. ex r. 36. & in part. 8. tract. 7. ex resol. 11. & in part. 2. tract. 16. ex resol. 35. alias 37. & in part. 7. tract. 12. ex resol. 9. & in part. 8. tractatu 7.

ex resol. 77. *Que hic sunt in tom. 7. tractat. de Regularibus resolution. 48. 56. 216. 318. & 217*

Dacetur, quod in Decretis, & scriptis Pontificis verba aliquod operari debent; & non solum verbum, & qualibet dictio non debet sine effectu aliquid operandi apponi; sed etiam qualibet Syllaba. Et an privilegia contraria iuri communis fructu, palate sint interpretanda? Et asseritur, quod legitimus per subsequens matrimonium possit eligi Episcopum, Cardinalem, & Papan. Etiam que advertitur, quod quando Auctores afferunt aliquod enunciatum, & illud non explicant, vel limitant, aut distinguunt, sed citant tantum ad illius confirmationem, auctoritatem aliorum Doctoris; illud enunciatum est intelligendum secundum mentem, & explicationem, & distinctionem Doctoris ab ipso citati. Et an peccent mortales, Religiosi, & Clerici Sacerdotes, vel Sacri non initiati, Religiosi, laici, Novitii, Monachi, Equites Militarium Ordinum, etiam si in minoribus ordinibus fuerint insigniti, vel Fratres Clerici ordinum Militarium, & Canonici Regulares, assistendo agitationibus tavorum? Et an saltem peccent venialiter Clerici Sacerdotes, & Beneficarii assistentes agitationibus tavorum? Et an sit peccatum mortale tavoros in circo, vel supra agitare festivis diebus? Et quid, si extra forum, vel incircum agitati fiat pro platea? & tales Civitates finibus longis pedes, & coram tauri ligati? Ex p. 10. t. 9. ex r. unica, & in part. 9. tract. 8. ex r. 71. alias 70. & in part. 11. t. 4. ex r. 11. *Que nunc inveniuntur in tom. 6. t. 1. de Regularibus t. 287. 29. & 224*

An quando forma servanda est in aliquo actu, si deficiat, actus sit nullus? Et an verbum oportet sui naturam importet necessitatem, & præceptionem, vel decentiam, & consilium tantum? Et an forma consecratur inducta à Statuto, si aliquid fuerit præmissum commune, vel maneat aliquid stricto modo? Et probatur Decretum irritans in auctore formam, ita ut actus aliter factus sit omnino nullus? Et an actus corrumpat, quando deficiat formalitas? Et an ad sit Decretum irritans? Et an quando dicitur est, an forma inducta sit substantialis vel accidentalis, præsumi debeat substantialis? Et docetur, quod quando consensus requiritur pro forma, non currit ante, vel in ipso actu, actus tamen nullus, quavis postea consensus sequatur, ut in alienatione rerum Ecclesiasticarum, & in licentia, & facultate restandi, &c. Ex part. 10. t. 10. ex r. unica. *Que hic reperitur in tom. 7. t. 2. de Cingulo Militari &c. r. etiam unica.*

An sit peccatum mortale audire, & non contrahere detrahenti, licet detrahit ipsa non detrahit eum, qui audit? Ex part. 4. t. 4. ex r. 128. *Que hic est in tom. 7. t. 4. de Correctione fratrum rel. 6*

An ubi est consuetudo, quod mulieres incedant pectore nudato, hoc non obstante, peccent mortaliter? Et an Principes & Episcopi sub peccato mortali teneantur talem consuetudinem extirpare? Et an tales femina à Sacra Synaxi repellenda sint? Et mulier, ita superflue ornata, & postquam nudans pectora, & si nollet ornatum deponere, possit nihilominus absolvi à Confessorio? Et an in hac insueta pectoris femina nudata, possit dari parvitas materie? Et notatur necesse est mulierem superfluum, & immoderatum esse illicitum, sed aliquando cum peccato veniali, ali-

& Resolutionum.

quando vero cum mortali. Et an excessus ornamentorum immoderatus in pretio sit peccatum lethale? Et an saltem peccet mortaliter mulieres, si incedant, pectore nudato, ubi non est talis mos incedendi? Et an semper peccet mortaliter famina utendo vestibus pretiosis, & odoriferis? Idem est de ornamento superfluo. Et an Clerici incedentes per Civitatem in diebus Bacchanalibus personati, vulgo Mascharati, peccet mortaliter? Et an non solum Clerici, sed etiam Regulares incedentes personati recreationis causa mortifere non peccent, neque quoad ludum laurealem, neque quoad preceptum juris habitum personatum illis prohibens? Et docetur, quod venatio ex sui materia omnibus est licita, etiam Ecclesiasticis, quibus interdicitur tantum illa, qua est clamorosa, & assidua, non tamen sub mortali culpa ratione Ecclesiastici precepti, dummodo raro fiat. Ex part. 10. t. 12. ex rel. 30. & in tract. 13. ex rel. 29. *Qua nunc inveniuntur in tom. 7. t. 5. de Scandalo r. 11. & 6.*

*An si quis minaretur alicui mortem, nisi se vivo optuleret, licitum sit esse inebriare? Et an, si quis ebrius fiat, ut Tyrannum, & hostis servitium fugiat, peccet? Et an aliqua facta ebriorum non reputentur peccata, qua alioquin essent? Et inter alia, qua ex doctrina praedictae quaestiones inferuntur, tandem queritur, an si quis ante ebrietatem, vel antequam subsequantur talia peccata exteriora in ebrietate committenda, confiteatur, & accuset se de causa data, an teneatur postea confiteri, si dicta peccata subsequantur? Et quid in supradicto casu, si peccata illa commissa in ebrietate, (si prius fuerit voluntas per poenitentiam interrupta,) an non inducant excommunicationem, irregularitatem, & restituendi obligationem? Et an qui edit usque ad vomitum peccet mortaliter? Et an peccet offerens alicui occasionem peccandi propter aliquem bonum finem, v. g. apponere occasionem uxori, ut adulteretur, aut famulus, ut furetur, ut sic deprehensi respiciant? Et an pictores pingentes Imagines obscenas peccent mortaliter? Et quid de tenente illas? Ex p. 6. t. 7. ex r. 44. & in p. 3. t. 6. ex rel. 52. & in p. 5. t. 13. ex rel. 40. & in p. 3. t. 5. ex rel. 18. & in part. 11. tract. 4. ex r. 32. *Qua hic reperiuntur in tom. 7. tractatu 5. de Scandalo r. 38. 39. 40. 41. & 63.**

Nota, quod in praedicto tom. 7. & tract. 5. de Scandalo sunt multa aliae quaestiones, qua largo modo pertinent ad supradictum tract. de Scandalo, & ideo difficulte erit earum inventus, si Studiosus attente non advertit, an pertineant, vel possint indit. tract. esse apposta, &c.

*An secreta Principum, seu Exercitium licitum sit revelare ad evitanda tormenta, & salutem vitam? Et an liceat alterius crimen occultum, & peccatum tibi sub secreto revelatum manifestare ob grave damnum, etiam si ille inde mors imminet, aut infamia, modo illud secretum sine vi, & fraude ab eo acceptis? Et quid, si quis sine causa praedictum occultum crimen, & peccatum manifestaverit, an extra peccatum mortale teneatur etiam ad restitutionem? Ex part. 6. tract. 6. ex resol. 60. *Qua hic est in tom. 7. t. 7. de Bello resol. 44.**

An famulus non servus, qui ob stipendium, vel causa ad ascendendi officium cum Domino convenit ad certum annum ministerium, peccet mortaliter,

*si a Domino fugiat? Et an licite possit fugere a viribus illis, qui iniuste ad illam poenam damnatus est? Et observatur, quod proles sequitur matris conditionem, unde si mater se vendidit, vel a Parentibus vendita est, vel ob crimen servituti addicta est, proles non potest fugere. Et An viatores, qui divergantur in hospitium, in quibus ob certum pretium comedunt, ex cibis appositis, quod volunt, Apalto, possint subtrahere sibi, & servare aliquid ex eis, qua comesturi erant durante appetitu? Et an liceat alicui ad vocis suavitatem servandam permittere se castrari? Et an liceat Parentibus maxime pauperibus ad lucrum comparandum castrare proprios filios? Ex part. 7. t. 7. ex resol. 10. 12. 32. & 64. alias 63. *Qua nunc inveniuntur in t. 7. tr. 7. de Servis r. 12. 14. 32. & 66.**

*An licitum sit aliquando ferre suffragium, quando iam conclusum est negotium iniustum? Et resolutio huius quaestiones deserviet pro omnibus Communitatibus, Capitulis, Collegiis, Parliamentis, Consiliariis, Examinatoribus Synodalibus, & pro omnibus aliis suffragium ferentibus in electionibus, & aliis quam plurimis casibus sapienter occurrentibus in praxi. Ex p. 11. t. 4. ex r. 5. *Qua hic est in tom. 7. t. 6. de Parlamento r. 27.**

*Dubius, an ensalmus operetur ne virtute Divina, vel diabolica, fas sit eo nisi? Et de quodam ensalmo particulari ad praeservandum a peste agitur. Et an liceat petere a maleficio, ut maleficio dissolvatur, si quis dubitat, an absque novo maleficio id possit? Ex part. 4. t. 3. ex resol. 62. *Qua hic est supra in hoc ipso tom. 8. t. 2. de Conscientia dubia r. 7.**

An Advocatus teneatur de culpa levi? Et an mandatarium non dolum tantum, & culpam latam, sed etiam levem, & levissimam praestare teneatur? Idem est de Procuratore, seu negotiorum gestore. Et an sit peccatum mortale temere iudicare alterum esse spurium, vel filium Judaei, vel illegitimum, &c. Et an sit peccatum mortale dicere in faciem, praesertim viro honorato co-venticiandi causae esse filium Clerici, natum ex adulterio, & similia? Et an detractiones leves de aliquo possint pervenire ad damnum grave sicut furia? Et quid, quando aliquis per plures detractiones leves detrahit pluribus personis? Et quid est dicendum, quando detrahitur leviter fama Petri, qui plures detractiones etiam leves ab aliis passus est circa eandem materiam levem, & quid circa diversas materias leves apud eosdem auditores? Et quid in dictis casibus, si detrahitio Petri sit apud Praelatum? Et quid est sentiendum si vero omnes detractiones leves sint circa diversas personas, & apud eosdem auditores? Et an mutare circumstantiam levem in Historia Sacra Scripturae sit peccatum mortale? Et an Examinatores Episcoporum possint aliquid Episcopis examinandis manifestare, etiam si sint doctissimi, si praereverendia rimantur non bene responsuros? Et quid, quando aliqui examinantur in Concursu propter damnum tertii? Et an Clerici sacris Ordinibus initiati peccent mortaliter, si non deservant habitum Clericalem, & coronam in capite? Et quid si sint in minoribus Ordinibus tantum initiati? Ex part. 2. tract. 15. ex r. 59. & in p. 8. tract. 7. ex resol. 34. & 35. & in p. 9. t. 7. ex rel. 32. & in p. 5. t. 5. ex r. 68. & 69. & in p. 10. t. 15. ex resol. 17. & in tract. 16. ex r. 38. alias 37. & in

Index Tractatum,

p. 5. tr. 5. ex ref. 60. *Que hic sunt supra* in hoc tom. 8. tr. 3. de Parvitate materiæ rel. 2. 2. 23. 25. 24. 14. 15. 16. 5. & 28

*An peccet venialiter, si quis ob vitanda gravia tormenta sibi falsum crimen imponit, etiam cum iuramento a quo voce utens? Et an delinquens occultus possit se prodere iudici, ut in eo debeat exequatur punitionem, cum id faciat ex virtute iustitiae, volens potius in hoc mundo peccati penam sustinere, quam in alio luendam servare? Et quid, si esset persona maxime auctoritatis, & Reipublica utilis? Et an Reges in conscientia teneantur non revocare concessionem factam futurae accessioni in Dignitate v. g. Præregis, &c. Et an sit peccatum mortale non adimplere promissionem gratuitam acceptatam in re gravi? Et an promissio externa legitime ab alio acceptata obliget in conscientia? Et an per accidens, qui non præstat promissum, possit peccare mortaliter, ut quando sequitur notabile detrimentum propter promissionem non præstatam? Et an promissio interna obliget in conscientia? Et an ille, cui facta est promissio interna, possit facere sibi occultam compensationem? Et notatur necessarium non esse habere voluntatem expressam satisfaciendi præcepto, nam si ex ignorantia præcepti rem præceptam exequaris, præcepto satisfacis taliter, & deobligatus remaneas ad aliud faciendum. Imo si ex animo expresso non satisfaciendi præcepto per talem rem, illam exequaris adhuc tamen satisfacis præcepto. Ex part. 3. tractatu 5. ex resol. 7. & in p. 5. tr. 14. ex resol. 74. & in part. 4. tract. 4. ex resol. 122. & in part. 2. tr. 17. ex ref. 9. & in part. 3. tr. 5. ex ref. 117. alias 116. & in tr. 6. ex ref. 77. *Que hic sunt supra* in hoc ipfomet tom. 8. tr. 4. de Voto, & Iuramento, ref. 67. 1. 2. 3. 4. & 49*

*An in mari tabulam a te occupatam possis alteri concedere? Et an qui prior tabulam in maiori occupavit in naufragio, teneatur alterum admittere in dicta tabula, vel possit illum impedire, ne ascendat, nisi utrique sufficiat? Et an liceat sagam, seu maleficam occidere, si tollere nolit maleficum, quando alia via non suppetit? Et an saltem vi, verberibus, & tormentis possit cogi, ut maleficum tollat? Et an liceat vigilis peccantis, &c. vitam ipsam abbreviare? Et an quis teneatur sub mortali non bibere aquam, vel vinum nive refrigeratum, quia exinde prævident Medici, quod citius moriatur? Et an ad vitanda mala temporalia, egritudinem, internam afflictionem, paupertatem, &c. liceat mortem exoptare? Et an optare mortem alicuius, vel de illa gaudere ob hereditatem habendam sit peccatum mortale? Et an liceat matri mortem filiarum optare, eo quod ob deformitatem, vel inopiam non possit eas iuxta suum statum, & desiderium nuptiarum adire, vel si ob illarum causam male tractentur à marito, &c. Ex p. 5. tr. 4. ex r. 42. 33. & 27. & in p. 8. tr. 7. ex r. 53. & in p. 5. tr. 14. ex r. 92. & in p. 3. tr. 6. ex ref. 84. *Que hic sunt supra* in hoc tom. 8. tr. 5. de Homicid. 37. 53. 54. 44. 55. & 56*

An Chirurgus expertus dum medetur pudendis faminarum in pollutionem assentire, possit se tali periculo obicere, cum determinatione non consentiendi? Idem quaritur de Parocho in confessionum auscultatione. Et an quis possit accedere ad Infideles gratia illos convertendi cum periculo perverfonis, & ad predicandum meretricibus cum periculo peccandi?

*Et an possit imo teneatur Pater alere filios ex concubina, qui nec separari possunt à matre, & si peccatum habeat lapsus cum concubina? Et an liceat exponere se periculo certo, nec probabili peccandi ob bonum spirituale proximi? Et quidam ex Nobilibus comedens cibos calidos, & ecclesiis in lecto incidebat in pollutionem questus à me, teneatur aliter decumbere, & cibos illos non comedere? Poterat enim sine aliquo damno à soprachitis abstinere. Et an si aliqua mulier in choreis publicis scit se tangi ab aliqua intentione mala, si tæctus sunt ex suo genere liciti, ut confertur motum in choreis, non peccet illos admittendo coram aliis? Ex part. 3. tractatu 5. ex resol. 3. & 21. *Que hic sunt supra* in hoc tom. 8. tr. 6. de Luxuria rel. 11. & 12*

An Princeps, & alii Domini, in quorundam territoria viatores patiuntur depraedatione, teneatur eis resarcire damnum? Et quaratione damnum probari debeat? Et an si quis narrat peccata alterius audita, expresse assertis se nihil certo scire, sed tantum recensere que audivit, queritur, an peccet mortaliter, & teneatur ad aliquam restitutionem famam illius? Et an, qui falsum dicendo alterum infamavit, teneatur, si opus est jurare si falsum dixisset, si alia via commodiori fama restitui non possit? Et an si opus fuerit iuramento retrahatorem suum confirmare coram restituis? Et quid est faciendum, si quis falsum dicendo alterum infamavit, si Episcopus, Prælatus, Comes, &c. Et an, qui occultum crimen propalavit, sine iusta causa, vel duobus viris prudentibus, quos sic non evulgaverit, peccet mortaliter, & teneatur ad aliquam restitutionem fame? Et an infamator criminis occulti teneatur restituere famam tantum apud suos auditores, licet ipsi audierint crimen aliis notum fuerint? Et ad quid teneatur, qui verum dicentis occultum crimen alicuius propalavit, illum infamando, & quomodo debeat restituere famam illius? Et si infamator non possit famam restituere, an teneatur pecunia famam compensare? Et an infamator possit sibi ipsi satisfacere ex debito peccatis infamantis, si is alia ratione satisfacere nolit, aut non possit? Et in textu huius Resolutionis aliquid deest, os invenies sepius contingenti in praxi restituenda, vel non restituenda fama, &c. Et an sit peccatum mortale saltem contra Charitatem detegere peccatum notorium facti, vel iacti in alio loco, ubi ignorabatur, & in quem facte eius fama non erat perventura, & an sit aliqua restituenda obligatio? Ex part. 8. tract. 7. ex resol. 38. & in part. 3. tract. 5. ex resol. 28. 29. 31. 34. 30. & 17. & in part. 4. tractatu 4. ex resol. 128. de Furto, & Restitutione rel. 37. 61. 62. 63. 64. 65. 67. & 68

*An habens rem cum meretrice teneatur in conscientia solvere mercedem solitam, si ve eam ei promiserit, si ve non? Et an cetera famina accipientes munera à suis amatoribus spe consequendi ab ipsis, quod pravè concupiscunt, si non consentiant, teneantur restituere munera, que acceptaverunt? Et notatur, quod datio, & acceptio pro fornicationis actu est mala, quia prorecepti, & ob peccatum, sed non contra iustitiam, ideo meretrice non teneatur restituere. Ex part. 2. tractatu 16. ex resol. 38. alias 40. *Que hic sunt supra* in hoc tom. 8. tr. 7. de Furto, & Restitutione rel. 59. Advertitur,*

& Resolutionum.

*A*advertitur, quo nomine passus intelligitur mensura
quinque pedum, pes autem completitur mensuram
quindecim digitorum. Ex part. 3. tr. 1. ex ref. 71.
Quae nunc inveniuntur in tom. 9. tr. 1. de Immuni-
tate Ecclesiae ref. 21

Ab sub nomine alimentorum veniant cibaria, ve-
stes, potus, habitatio, medicina, lectus & alia si-
milis, sine quibus vita transgredi non potest?
Et difficultas superest, an alimenta prestanda
sint filio spurio, accensis, & consideratis divi-
tiis patris, & eius qualitate, & Dignitate?
Idem, quod dictum est de Parentibus erga filios,
dicendum est de filiis erga Parentes. Ex part. 1.
tractatu 2. ex resolut. 86. alias 85. Quae hic re-
perietur in tom. 9. tr. 2. de Immunitate Ecclesia-
stica ref. 285.

An à sententia Regis non detur appellatio: Et an Ca-
nonicus habeat vocem in electionem antequam in

Choro possessionem nactus fuerit, vel simile sit de
Episcopo, qui ante consecrationem à multis probi-
betur, quia consecratio alium Ordinem de novo
Episcopo conferri? Et an absens possit constituere
Procuratorem ad eligendum, & suffragium feren-
dum in scrutinio? Et an quia possit sine scrupulo
tacere, quando in Conventu, Collegio, vel Univer-
sitate aliquid non bene determinatur? Et quid,
quando maior pars Collegii, Conventus, &c. contra-
rium approbat? Ex p. 5. tr. 2. ex r. 36. 74. 40. &
49. Quae hic sunt in tom. 9. tr. 7. de Cardinalibus
ref. 66. 11. 12. & 18

An Princeps potestatem habeat extinguendi benefi-
cia, vel hoc solum spectare ad Summum Pon-
tificem? Neque in eundem foedera cum Haereticis ma-
xime perpetua, quia in nullo casu possint esse licita,
nec valida? Ex p. 10. tr. 3. ex r. 3. Quae nunc in-
veniuntur in tom. 9. t. 14. de Lib. conf. r. etiam 3.

INDICU